PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 16. JANUARJA 1979
LETO XXI • ŠTEVILKA 12 • CENA 4 DINARJE

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

„Veto" Sovjetske zveze na predlog neuvrščenih

Resolucija neuvrščenih dobila v varnostnem svetu OZN veliko podporo — Proti glasovali SZ in ČSSR — Kitajska umaknila predlog v korist neuvrščenih

NEW YORK, 15. januarja (Tanjug) — Sovjetska zveza je dala veto na resolucijo neuvrščenih dežel in tako onemogočila varnostni svet Združenih narodov, da kakorkoli vpliva na položaj, ko je ena od suverenih držav članic zaprosila za varstvo Združene narode zaradi zunanje vojaške intervencije.

Resolucija neuvrščenih dežel je dobila maksimalno podporo in je tako v tem najvišjem organu OZN za vprašanje miru in varnosti dosegla neizpodbiten politični uspeh. Besedilo resolucije je odobrilo 13 članov sveta, medtem ko sta Sovjetska zveza in Češkoslovaška glasovali zoper. Ker je ZSSR stalna članica sveta, ima njen odklonilni glas moč veta. Ta veto pa je preprečil akcijo v varnostnem svetu.

Na temelju načrta skupine neuvrščenih dežel, bi varnostni svet sprejel pritožbo Demokratične Kampučije, ocenil bi, da je v Kampučiji nastal nevaren položaj za mednarodni mir in stabilnost in naročil bi vsem tujim silam, da takoj ustavijo ogenj in se umaknejo iz te dežele. Zelo pomembno je tudi, da bi dal varnostni svet naročilo generalnemu sekretarju Združenih narodov Kurtu Waldheimu, da že v dveh tednih poroča o tem, kako se izvaja ta sklep sveta. To pa bi pomenilo, da bi varnostni svet obdržal svojo pobudo.

V besedilu resolucije Vietnam ni direktno omenjen. Ta koncesija v konstruktivnih naporih neuvrščenih dežel, pa vendar ni mogla preprečiti prekinitev akcije z omenjenim vetom.

Kot se je zvedelo, je sovjetska diplomacija postavila skupini neuvrščenih dežel med pogajanjem naslednje tri zahteve: da iz besedila popolnoma izbrišejo ime Demokratične Kampučije, da se izbriše vse, kar govori o vojaških operacijah tujih sil na kampučijskih tleh, prav tako pa tudi zahteva za umik teh sil in končno, da resolucija povabi v New York predstavnike novega režima v Phnom Penhu.

Pogajalci iz skupine neuvrščenih dežel — Bangladeša, Gabona, Jamajke, Nigerije in Zambije (Bolivija je prav tako avtor resolucije neuvrščenih v varnostnem svetu) — niso mogli sprejeti takšnih pogojev Sovjetske zveze.

Preden je prišlo do glasovanja, je sovjetski veleposlanik ponovil vse tisto, kar je že od začetka zastopal: da je odpiranje kampučijskega vprašanja na temelju pritožbe vlade te dežele s 3. januarjem »vmešanje v notranje zadeve« Kampučije. Isto označbo je imel tudi za načrt resolucije skupine neuvrščenih dežel.

Potem ko je nastala situacija, da varnostni svet zaradi uveljavitve veta ni mogel stopiti v akcijo, sedaj ne izključujejo možnosti, da bi se ves problem lahko preselil na najširšo svetovno prizorišče — generalno skupščino Združenih narodov, kateri so prav danes obnovili delo, da bi končali vse tisto, kar se jim ni posrečilo v prvem jesenskem delu zasedanja. Kitajski viri napovedujejo, da se utegne zgoditi, da bo kitajska delegacija zahtevala aktiviranje svetovne skupščine v tej smeri. Poznavalci razmer vidijo v obnašanju kitajske diplomacije, dosedaj največje naslanjanje Kitajcev na Združene narode.

Kitajska je že prvi dan, ko se je začela seja v varnostnem svetu, predložila svoj načrt resolucije, vendar ga je danes umaknila in tako omogočila, da je predlog neuvrščenih dežel dobil maksimalno podporo v svetu. Kitajska je v svojem načrtu predlagala obsodbo vietnamskega postopka, umik vietnamskih čet in ustavitev mednarodne pomoči Vietnamu.

Kitajske obtožbe proti Vietnamu

Izjava Pekinga ob dogodkih v Kampučiji — Ieng Sary pri Hua Kuo-fengu

PEKING, 15. januarja — (Tanjug, Hsinhua) — Vlada LR Kitajske je v izjavi, ki jo je posredovala agenciji Hsinhua, obsodila nasilje proti Demokratični Kampučiji in poudarila, da je pripravljena izkazovati vso podporo in pomoč »vsake vrste« kampučijskemu ljudstvu. V izjavi so navedene znane obtožbe proti Vietnamu in je rečeno, da sta se bila kampučijska vlada in ljudstvo prisiljena začasno umakniti

● Kitajski predsednik Hua Kuo-feng je danes sprejel namestnika premiera Demokratične Kampučije Ienga Sarija. »Boj kampučijskega ljudstva je naš boj. Podpirali smo vas v preteklosti in podpiramo vas zdaj in bomo to storili tudi v prihodnje,« je izjavil kitajski predsednik.

pred večkrat močnejšim sovražnikom v notranjost države, od koder se je začel »množičen ljudski gverilski boj«.

Kitajska vlada opozarja na sporočilo vlade Demokratične Kampučije z dne 11. januarja, v katerem je izražena pripravljenost, da se pridružijo ustanovitvi »najširše možne nacionalne, demokratične in patriotske združene fronte za boj proti agresorju«. Vlada poudarja vso svojo podporo stališčem vlade Demokratične Kampučije«. V tem kontekstu agencija povzema dele izjave kitajske vlade, v katerih je rečeno, da se v Kampučiji »ljudski boj širi na vse konce države«.

Ob koncu izjave je navedeno stališče vlade LR Kitajske, da je vlada Demokratične Kampučije premiera Pola Pota edina zakonita vlada in predstavnica kampučijskega ljudstva, zdajšnji režim v Phnom Penhu pa je ocenjen kot protizakonit, izdajalski in kot orodje napadalcev.

Informacija ne sme biti nevtralna

Predsedstvo CK ZKS o usmeritvi in organiziranosti informativno propagandne dejavnosti

LJUBLJANA, 15. januarja — Z našo informacijo in agitacijo moramo biti bolj ofenzivni, tako, da bomo prikazovali stvarne dosežke in probleme našega socialistično samoupravnega načina življenja in uveljavljanja naših moralnih vrednost, je opozorilo predsedstvo CK ZKS, ko je razpravljalo o usmeritvi in organiziranju informativno-propagandne dejavnosti in informiranja v ZKS.

Ob tem se je zavzelo, da mora biti vsak komunist nosilec agitacije in da mora ie-ta, kakor tudi vsakršna informacija, biti sestavina vsakodnevne idejne in politične akcije ter to akcijo hkrati spodbujati. Pri tem delovanju moramo računati tudi na taktiko in strategijo nasprotnih sil. Informacija torej ne more biti nevtralna in pasivna.

Predsedstvo je na današnji seji tudi sklenilo, da bo dalo v razpravo centralnemu komiteju izčrpno poročilo o idejnopolitičnih vidikih rezultatov akcije, ki je sedaj zastavljena v zvezi z obravnavanjem in sprejemanjem zaključnih računov v tozdih za leto 1978. Centralni komite naj bi o tem razpravljal predvidoma meseca marca.

Zaupnica kabinetu

Šah ta teden zapusti Iran »iz zdravstvenih razlogov« — Homeini se vrača? - Žrtve med mirnimi demonstracijami

TEHERAN, 15. januarja (Tanjug) — Novi iranski civilni vladi premiera Bahtijara so izglasovali zaupnico. Spodnji dom parlamenta in senat sta glasovala za Bahtijarov kabinet in tako sta neposredno utrla pot iranskemu šahu Rezi Pahlaviju do oddiha »iz zdravstvenih razlogov«.

Medtem ko bo šah v tujini, najbrž v ZDA, bo v Iranu vladala nova civilna vlada, a šahove dolžnosti bo opravljal 9-članski »regentski svet«, ki ga bo tudi vodil premier Bahtijar.

V Teheranu je pričakovati, da bo opozicija v naslednjih dneh poostrila boj in da bo organizirala nove demonstracije proti šahu. V Iran naj bi se iz Pariza vrnil vodja verske opozicije Homeini. Homeini je imenoval vlado premiera Bahtijara »nezakonito«, ker je ni izvolilo ljudstvo in ker je v njenem programu zapisano, da šah še nadalje ostaja na oblasti kot ustavni monarh v državi.

Medtem pa se v Iranu nadaljujejo demonstracije. Danes so objavili, da je bilo v včerajšnjih mirnih demonstracijah v Teheranu, ki so jih pripravili v počastitev verskega voditelja Homeinija, tudi nekaj žrtev: šest mladih kadetov, ki so jih ubili iranski vojaki, ker so zapustili kadetsko garnizijo in se pridružili demonstrantom.

● TEHERAN, 15. januarja (Tanjug) Šah Mohamed Reza Pahlavi bo najverjetneje zapustil Iran že jutri. To je tujim časnikarjem sporočil neki dvorni svetovalec in pristavil, da se utegne iranski suveren spotoma ustaviti v Asuanu, kjer bi ga naj pričakal egiptovski predsednik Sadat. Po nekaterih informacijah bo šah obiskal šiitsko svetišče Kerbelo v Iraku, morda pa obišče tudi Čabo in Meko. Tako bo šahov odhod iz države prikazan ne kot neuspeh ali beg, temveč kot »oddih in rekreacija«, državo pa bo prepustil regentskemu svetu.

Čedalje trši odpor borcev iz gozdov

V Kampučiji oživljajo boji med Pol Potovimi vojaki in invazijskimi četami — Ieng Sary se vrača - Grme topovi

BANGKOK, 15. januarja (Tanjug) — Zahodne agencije, katerih dopisniki so se zbrali v obmejnem mestu Aranjinpratet, poročajo, da na vsem ozemlju Kampučije oživljajo boji med četami zakonite vlade in invazijskimi silami. Značilnost teh bojev je hiter napad in bliskovit umik.

Agencije Reuter, UPI in AP poročajo, da je glavno mesto province Pursat še vedno v rokah vladnih čet in da so vietnamska letala davi z bombami zasula to provincijsko središče. Prihajajo tudi poročila o bojih okrog drugega največjega mesta Batambang, ki so ga v četrtek zavzele vietnamske oklepne kolone in sile nacionalnega revolucionarnega sveta. Vojaški strokovnjaki menijo, da med oklepnimi enotami in pehoto invazijskih sil ni prave koordinacije; oklepniki so se pognali naprej, žepe odpora pa pustili, da jih očisti pehota.

V Aranjapratetu je slišati v oddaljenosti 10 km topovski dvoboj in streljanje iz lahkega orožja. Nenadoma so oživeli tudi spopadi na območju mesta Pojpet in pri mestu Sisofon. V Pojpetu je 300 do 400 ranjenih »rdečih Khmerov«, ki čakajo, da jih bodo evakuirali v Tajsko. Tajski rdeči križ je že dobil navodilo, naj poskrbi za ranjence.

Agencija AP poroča, da je vojna mornarica (torpedni čolni) ostala v svojih prejšnjih oporiščih v Siamskem zalivu, da je v zvezi s štabom vladne vojske in da pomaga pri preskrbi njenih enot.

AFP poroča iz Pekinga, da je podpredsednik kampučijske vlade Ieng Sary v razgovoru z japonskim veleposlnikom potrdil, da Pol Pot, Khieu Samphan in Nuon Neach v notranjosti Kampučije organizirajo odpor. Povedal je tudi, da se bo sam vrnil v Kampučijo, kakor hitro bo opravil svoj posel v Pekingu.

Radijska postaja v Phnom Penhu je potrdila, »da so povsod po gozdovih oživeli boji«, in pozvala »odpadnike (čete zakonite vlade), »naj se pridružijo narodu pri obnovi dežele«

Laos bo v kratkem poslal veleposlanika Kamphana Vilachita v Phnom Penh. Novi režim v Phnom Penhu je pozdravila tudi Angola. Agencija nacionalnega revolucionarnega sveta SPK pa je sporočila, da ta svet kontrolira vse ozemlje Kampučije in da je zato zasedanje varnostnega sveta, ki razpravljajo o Kampučiji, kršitev pravic khmerskega ljudstva do samoodločbe in grobo vmešavanje v notranje zadeve Kampučije.

TEMA DNEVA

Resno opozorilo

Nedeljska nesreča na Golteh je že in bo še povzročila različna ugibanja, strokovne in nestrokovne komentarje, katerih skupni imenovalec je predvsem — kako se lahko zgodi kaj takega?

Podobne nesreče s precej hujšimi posledicami so se pred kratkim dogodile tudi v Italiji in Franciji, kjer je za naše pojme pravilo ma »vse boljše in varnejše« kot pri nas... Pa vendar, vseeno je malce nerazumljivo, kako se to lahko zgodi na jekleni vrvi, ki je bila novembra povsem obnovljena in ki so jo pregledali vsi odgovorni strokovnjaki pri nas.

Ko smo pred slabimi tremi meseci spraševali žičničarje, kako so poskrbeli za varnost v slovenskih smučarskih središčih, so vsi vprek zatrjevali: »Veliko bolje kot doslej . . .« Potlej pa nezgoda. Vendar doslej, vsaj zdi se tako, še v nobenem primeru nismo šli stvari do dna. Kakor da bi čakali na resnejše opozorilo — upravljalci žičnic, turistični delavci, pristojne inšpekcije in tako dalje . . .

ILIJA BREGAR

Znižane cene mamijo kupce

LJUBLJANA, 15. januarja — S posezonskim znižanjem cen so trgovci zvabili v trgovine precej kupcev. A mamljive so le cene. Izbira je slaba, veliko je starega blaga, prevladujejo pa predvsem zelo velike in majhne številke. Več o razpro dajah poročajo naši dopisniki na 10. strani.

Foto: Sveto Busič

Nov zamah industrijske proizvodnje

Pod povprečjem Jugoslavije, a nad resolucijskimi predvidevanji

LJUBLJANA, 15. januarja Decembrski zamah slovenske industrije je bil premajhen, da bi krepkeje presegel visoko raven industrijske izdelave v decembru 1977 — od katere so računali zdajšnje povečanje — in da se celoletna raven izdelave vsaj v odstotku ne bi poslabšala.

Ker je decembra 1978 v primerjavi z decembrom 1977 slovenska industrija izdelala le za 4,9 odstotka več, je to znižalo lansko celoletno raven industrijske proizvodnje z 8,7 odstotka, kolikor je še znašala v prvih enajstih mesecih na 8,4 odstotka. Še vedno pa je višja, kot jo je bila zahtevala resolucija, ki je predpisala 7-odstotno povečanje.

Če to 8,4-odstotno povečanje primerjamo z letnimi povečanji slovenske industrijske izdelave od leta 1961 naprej, potem vidimo, da je treba lansko povečanje prišteti med nadpovprečna. Tako je bilo v tem obdobju devet let takšnih, ko se je izdelava povečala za manjši odstotek, kot se je bila lani, sedem let pa je bilo takšnih, ko se je povečala za večji odstotek.

Hkrati pa je po primerjavi s povečanji industrijske proizvodnje v drugih republikah lansko leto treba prišteti v tem sedemnajstletnem obdobju kot deseto in v zadnjih letih kot četrto zapored, ko se je slovenska industrijska izdelava povečala za nižji odstotek, kot se je povečala povprečno v Jugoslaviji, saj se je lani v SFRJ povečala za 8,7 odstotka. Podatki pa kažejo, da v nekaterih drugih republikah, ki veljajo za bolj razvite, takšne skladnosti sodeč po odstotkih rasti, ni v tolikšni meri.

Če pogledamo, za koliko so leta 1978 v primerjavi z letom 1977 povečale industrijsko izdelavo posamezne republike, potem vidimo, da je na vrhu lestvice ožja Srbija, koder je lani industrija izdelala za 10,3 odstotka več, v Črni gori in v Makedoniji je izdelala za 10,2 odstotka več, v Bosni in Hercegovini za 9 več, v Sloveniji za 8,4 več, na Hrvaškem za 8,2 več, v Vojvodini za 7,3 več in na Kosovu za 1,8 odstoka več. (Obširneje na 6. strani.)

ILJA POPIT

Sonce, sneg in led

Pri Titovem Užicu trimetrski zameti — Trdovraten led na Donavi — V ZDA zmrznilo 22 ljudi — Letala obstala

LJUBLJANA, 15. januarja — Slovenija je današnji dan preživela v lepem in deloma sončnem vremenu. Oblačno je bilo le v severovzhodni Sloveniji. Najnižjo temperaturo minus 19 stopinj so namerili v Planici, na Primorskem minus 7, v Ljubljani minus 10, na Brniku in Ajdovščini minus 8, v Celju minus 14.

Drugod po Jugoslaviji sneženje še ni ponehalo. Nova snežna odeja je debela 15 centimetrov, zavarovala je ozimnino na poljih in žitnicah v okolici Beograda. Snežilo ni le v Povardarju. Snega, ki od včeraj neprekinjeno mede v okolici Vranja, se je nabralo že 70 centimetrov. Promet se je ponekod zaustavil, povsod pa je močno oviran.

Snežni metež je zajel včeraj tudi vso Vojvodino ter z do 20 centimetri debelo odejo prekril tudi vse ceste. Močan veter grozi z zameti. Največ snega, 17 centimetrov, je zapadlo v Somboru, centimeter manj v Sremski Mitrovici.

Rahleje sneži v Zrenjaninu, kjer skrbi prebivalce bolj naraščanje Tamiša. Njegov vodostaj je v dveh dneh dosegel višino 396 centimetrov, medtem ko predstavlja vodostaj 400 centimetrov že prvo stopnjo obrambe pred poplavo. Več kot 27 ur sneži na območju Titovega Užica, kjer merijo posamezni snežni zameti že čez tri metre.

Nagrmadeni led na Donavi pri »daljski krivini«, pod Vukovarom, se v dolžini 20 kilometrov še ni vdal petim ledolomilcem, ki ga vztrajno napadajo. Madžarski ledolomilec se je včeraj za nekaj ur ujel v led, izvlekli so ga šele zvečer. Nadaljnje grmadenje ledu temu koncu grozi s poplavami, vendar strokovnjaki zatrjujejo, da do krize ne bo prišlo.

Sončno in vedro je bilo samo še na Hrvaškem, kjer je rahlo snežilo le v Slavoniji, natančneje v okolici Osijeka, Vukovara in Slavonskega Broda. Pet centimetrov snega po cestah zahteva zimsko opremo.

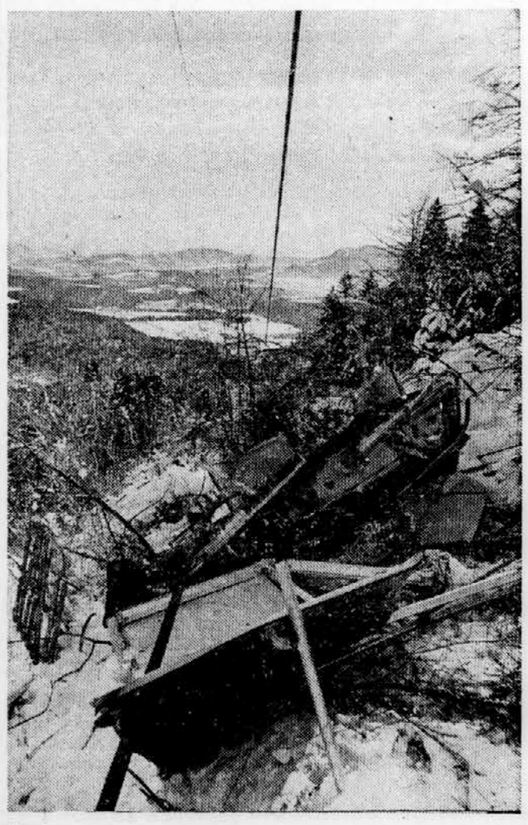
Zaradi čiščenja pristajalne steze danes ni delalo letališče v Beogradu. Promet so prekinili od 8,45 do 11.30 ure, kar je povzročilo precejšnje zamude. Redni zračni promet se je nadaljeval šele po dvanajsti dopoldne.

Manj zastojev je imela železnica. Kasnili so le mednarodni vlaki. Mednarodni vlak iz Istanbula, ki vozi v Niš in ima priključke na brzovlake za Italijo in ZR Nemčijo, je zamujal štiri ure.

Doslej je na Zlatiboru in na Rudniku zapadlo že čez pol metra snega, debelo snežno odejo so izmerili tudi v Sjenici, v Valjevu in na Črnem vrhu pri Boru.

Izredno hud mraz je zajel včeraj in danes ponoči srednji ameriški zahod. Snežni vihar je potrgal več električnih žic, onemogočil promet na magistralah in vseh lokalnih letališčih. V hudem metežu in mrazu je umrlo 22 oseb.

To je v petnajstih dneh že drugič, da je snežni metež zajel ta predel. V predmestju Chicaga je sedem ljudi zmrznilo, na mesto pa je padlo pol metra novega snega. Ker se je temperatura spustila pod 25 stopinj pod ničlo, so zmrznili tudi stroji za čiščenje snega. Na cesti skozi državo Indiana je ostalo 200 avtomobilov v snegu. Potnikom je morala na pomoč vojska.

Golte: gondola v snegu

GOLTE, 15. januarja — Pogled na razbitine gondole, danes, potem ko se je sinoči pretrgala jeklena nosilna vrv. Na vso srečo pa ta nesreča, ki je bila dokaj huda, ni zahtevala človeškega življenja, ampak le tri ranjene. Vsi potniki, ki so obviseli v drugi gondoli, pa so se rešili sami. Več o tej žičniški nesreči na 12. strani.

Foto: Miško Kranjec

Vreme danes

Tudi danes bo obveljalo suho, hladno in jasno vreme. Dan bo le delno oblačen, temperature bodo podobne včerajšnjim. Drugod po Jugoslaviji bo pretežno oblačno, v notranjosti bo še naprej snežilo, dnevne temperature se v južnejših krajih ne bodo preveč razlikovale od temperatur v Sloveniji, vendar bo ponoči v drugih republikah manj hladno kot v Sloveniji.

Zdravje nas precej velja

V Jugoslaviji še nikoli nismo dajali tolikšna sredstva za zdravstveno varstvo kot danes. Lani nam je denimo zdravstvo »snedlo« okroglih 55 milijard dinarjev, kar pomeni natanko 6,6 odstotka narodnega dohodka. Toliko s številčne plati. Sredstva so znatna, vprašanje pa je, če smo z razširjenostjo in kakovostjo ter učinkovitostjo zdravstvenega varstva zadovoljni. Je naše zdravstvo že primerno samoupravno organizirano in vsebinsko in organizacijsko primerno vpeto v svobodno menjavo dela. Položaj je dokaj različen.

Stran 2

Po intervenciji v Kampučiji

Ali je lokalni vojaški uspeh Vietnama vzpostavil ravnotežje z globalnim političnim uspehom Kitajske? Ameriška javnost je pod vtisom Sihanukovega nastopa v varnostnem svetu in Teng ima dodatne karte, ko bo 29. januarja prišel v ZDA. V Moskvi in Washingtonu poudarjajo zainteresiranost za sporazum o SALT. V kakšni zvezi je to z razpletom v jugovzhodni Aziji.

Stran 5

Višji računi za plin

Te dni je marsikateri porabnik plina kar malo prestrašeno pogledal, ko je dobil v roke račun. Vendar pa višjih zneskov ni kriva toliko podražitev, kot pa decembrski mraz, zaradi katerega je bilo treba prostore seveda bolj ogrevati. Tako so v ljubljanski plinarni minuli mesec prodali še enkrat več plina kot običajno. Ob tem pa velja povedati tudi to, da se cena zemeljskega plina, ki ga dobimo iz Sovjetske zveze na poti do gospodinjstev poveča za več kot polovico.

Stran 7

Smeh višjih kvalitet

V celjskem Slovenskem ljudskem gledališču so prejšnji teden uprizorili Gogoljevo Ženitev. Čista in doumljena režija Dušana Mlakarja je — po oceni kritika Jožeta Snoja — grajena na tesnobi, neugodju, utesnjenosti, drobnjakarstvu, zaplankarstvu in še čem. Pri tem mu je bil v veliko pomoč igralski gost Janez Rohaček v vlogi Podkoljosina, saj je ustvaril osmišljeno in veliko vlogo.

Stran 8

Mlečna reka ne presahne

Skoraj šest kilometrov dolgi mlekovod z Livka do Kobarida deluje že devet let. V pičli uri zagotavlja pretok 1500 litrov mleka, pri čemer »mlečna reka« preteče skoraj 400 metrov višinske razlike. Naložba je pomembna, saj omogoča hitro in učinkovito dostavo mleka z območij, ki so težko dostopna.

Stran 13

Stenmark spet vodi

CRANS MONTANA, 15. januarja — Čeprav je bil v današnjem četrtem slalomu sezone za svetovni pokal šele tretji, je Šved Ingemar Stenmark (na sliki) vendarle spet prevzel vodstvo v skupni uvrstitvi za to dragoceno lovoriko. Doslej vodilni Švicar Lüscher se je namreč moral zadovoljiti z osmim mestom, med našimi pa se je uvrstil le Kuralt — na 16. mesto. Križaj je bil po času deseti, vendar so ga diskvalificirali zaradi napake tik pred ciljem drugega teka.

Telefoto: UPI

S TELEPRINTERJA

Podeljena nagrada NIN za najboljši roman leta

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Tradicionalno NIN nagrado za najboljši roman leta, ki je bil objavljen v srbohrvaškem jeziku, je žirija dodelila romanu Mirka Kovača »Vrata od utrobe«.

Mahmut Bakalli govoril o mednarodni politiki

PRIŠTINA, 15. januarja (Tanjug) — Na današnji razširjeni seji pokrajinskega komiteja zveze komunistov Kosova je predsednik pokrajinskega komiteja Mahmut Bakalli govoril o aktualnih mednarodnih dogodkih in zunanjepolitični dejavnosti naše države. Seji so prisostvovali tudi člani izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij in organov pokrajine, delegati vseh treh zborov skupščine in predstavniki občin.

Puljski pionirji odpotovali na smučanje v Avstrijo

PULJ, 15. januarja (Tanjug) — Trideset pionirjev in pionirk, predstavnikov puljskih osnovnih šol, je davi odpotovalo v avstrijski Gradec, s katerim Pulj že vrsto let dobro sodeluje. V okviru redne izmenjave otrok dveh pobratenih mest, bodo to pot puljski pionirji tri dni v samem mestu, ostalih deset dni pa se bodo učili smučanja v bližnjem Seewisenu.

Začela se je politična šola srbske mladine

UMČARI, 15. januarja (Tanjug) — V mladinskem naselju v Umčarih pri Smederevu so danes svečano odprli politično šolo zveze mladine Srbije. Šolo bo v dveh izmenah obiskovalo 200 mladinskih aktivistov iz vseh občinskih organizacij ZSM in iz organizacij — kolektivnih članov ZSM Srbije. Šolo je organiziral raziskovalno založniški center RK ZSM Srbije. Najboljše mladinske aktiviste želijo usposobiti za idejno-politično in metodološko usmerjanje akcij v mladinski organizaciji.

Družbenopolitično izobraževanje povezati s prakso

BANJALUKA, 15. januarja (Tanjug) — V raznih oblikah idejnopolitičnega izobraževanja v banjaluški občini je v zadnjih petih letih sodelovalo 150.000 članov ZK, SZDL, zveze sindikatov in ostalih družbenopolitičnih organizacij. Člani komiteja občinske konference ZK so menili, da je treba v prihodnosti vse oblike družbenopolitičnega izobraževanja še bolj povezati z idejnopolitično in samoupravno prakso.

Načrt za obnavljanje gradiva o zgodovini ZKJ

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Odbor predsedstva CK ZKJ za izdajo zgodovinskega gradiva o ZKJ se je v Beogradu sestal na prvi seji, na kateri je sprejel projekt in program objavljanja zgodovinskega gradiva o KPJ—ZKJ, SKOJ in revolucionarnem delavskem gibanju ter poslovnik o delovanju odbora.

Uveljavljanje kolektivnega vodstva mladine

TITOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Mladinska organizacija Črne gore bo, podpirajoč iniciativo predsednika Tita na 8. kongresu zveze sindikatov Jugoslavije o krepitvi kolektivnega vodstva ter odgovornosti, pripravila spremembe ter dopolnitve statuta in akcijskopolitičnega programa, so sklenili na seji republiške konference ZSMS Črne gore.

Tečaj iz akupunkture za naše zdravnike

ZAGREB, 15. januarja (Tanjug) — Danes se je v glavnem mestu Hrvaške začel tečaj iz akupunkture. Tečaj, ki ga vodijo zdravniki akademije za tradicionalno medicino iz Pekinga, predstavlja eno prvih oblik sodelovanja med kitajskimi in jugoslovanskimi zdravstvenimi delavci. Trajal bo šest tednov, obiskovalo pa ga bo dvajset zdravnikov iz Hrvaške, Srbije in Slovenije.

Dogovor o skupnem nastopu grafične industrije

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Grafične organizacije in organizacije za proizvodnjo in predelavo papirja bodo letos prvič enotno razstavljale na sejmih in razstavah v svetu. Na združenju grafične industrije Jugoslavije so se že dogovorili za sodelovanje na sejmu vzorcev v Tripolisu, sejmu v Moskvi, specializirani razstavi jugoslovanskega gospodarstva v Pekingu, na sejmu knjig v Frankfurtu in gospodarski razstavi v Poznanju.

Priprave na proslavljanje 60-letnice KPJ in SKOJ

NOVI SAD, 15. januarja (Tanjug) — V sredstvih informativno-propagandne dejavnosti in teoretičnega dela v Vajvodini se že pripravljajo, da bi kar najširše obeležili 60-letnico ustanovitve KPJ—ZKJ in SKOJ. Nekatere organizacije — tisk, RTV, publicistika, film in založniške hiše, so že začele izpolnjevati svoje programe praznovanja.

Razstava prehrambnih proizvodov v Beogradu

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Na beograjskem sejmišču so odprli peto komercialno-prodajno razstavo prehrambenih proizvodov in gospodinjskih potrebščin. Sodeluje več kot 150 proizvodnih in več kot 200 prodajnih organizacij iz vse Jugoslavije.

Odlikovanje turistični organizaciji »Župa«

KRUSEVAC, 15. januarja (Tanjug) — Predstavnikom turistično-gostinske organizacije »Župa« iz Kruševca, so danes izročili medaljo dela z zlatim vencem, s katero jo je odlikoval predsednik republike Josip Broz-Tito za dolgoletno uspešno turistično gostinsko delo v tem delu Srbije in za uspešno sodelovanje z organizacijami v drugih republikah.

ŽG FERSPED
SPEDICIJA ZA MEDNARODNI IN NOTRANJI PROMET, p. o.

LJUBLJANA, Moša Pijadejeva 39

razpisuje

prosta dela in naloge

DIREKTORJA POSLOVALNICE FERSPED MARIBOR

POGOJI:

višja strokovna usposobljenost ekonomske, komercialne, pravne ali tem strokam sorodne smeri

srednja strokovna usposobljenost ekonomske, komercialne ali tem strokam sorodne smeri

5 let delovnih izkušenj pri samostojnem delu v špediciji

zunanjetrgovinska registracija

aktivno znanje nemškega jezika

preizkus predno pridobi lastnost delavca

družbenopolitična neoporečnost

Stanovanj ni.

Prijave s priloženimi dokazili o strokovni usposobljenosti sprejema Kadrovska služba ŽG — FERSPEDA Ljubljana, Ljubljana, Moše Pijade 39 — 15 dni po razpisu. 388

Premog je, a le za sproti

V Maribor prihaja zdaj dnevno 25 vagonov premoga

MARIBOR, 15. januarja — Kot kaže se je »premogovna kriza« v Mariboru nekoliko umirila. Sedaj prihaja v Maribor dnevno po 25 vagonov premoga. Tako zaenkrat z dobavljeno količino 500 do 600 ton črnega zlata pokrivajo sprotne potrebe mesta in celotnega predela severovzhodne Slovenije, ki jo s premogom oskrbuje Dom-Smreka. Te dni je prispelo v Maribor 1165 ton velenjskega premoga in 1020 ton premoga iz Banovičev, mnogo manj kot so pričakovali, pa so dobili briketov iz uvoza. Le 47 ton. Seveda to še ne pomeni, da se je zdaj preskrba s premogom popolnoma uredila, saj bi lahko ponovni zastoji vnovič privedli do pomanjkanja. M. S.

Potrošniški sveti še ne delujejo, kot bi morali

Delovni ljudje in občani še ne vplivajo na cene, založenost in kakovost blaga in storitev v naših trgovinah

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Delovni ljudje kot porabniki še ne morejo zadovoljivo uresničevati svoje družbene vloge in vplivati na cene, založenost trga, izboljšanje izbire in kakovosti izdelkov in storitev. Samo v okoli 50 odstot. krajevnih skupnosti so bili ustanovljeni potrošniški sveti, pa še ti ne delujejo povsod najbolje.

Sekcija zvezne konference SZDL Jugoslavije za splošna vprašanja življenjske ravni v družbi je zaradi takega stanja in spričo pomena uresničenja dogovorjene politike cen opozorila, da delovni človek ne more v naši družbi delovati zgolj kot porabnik končnih izdelkov, temveč predvsem kot pomemben dejavnik v celotni družbeni reprodukciji, zlasti še zato, ker so porabniki večinoma tudi proizvajalci.

Konkretnih primerov iz prakse je na pretek. Vsak peti izdelek je slabe kakovosti in bi bilo bolje, če ne bi prišel v prodajo. Zanimivo pa je, da so cene takih izdelkov praviloma precej višje kot cene blaga solidne kakovosti.

Porabniki pa o tem očitno še premalo razpravljajo. Vloga organiziranih porabnikov bi morala biti dosti večja v povezovanju proizvodnje in porabe, bolj bi morali sodelovati pri sklepanju in uresničevanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

Družbena vloga porabnikov se mora predvsem uresničevati v okviru celotnega uresničevanja delegatskega sistema. Postavilo se je vprašanje, kaj naj bi delale enote interesnih skupnosti v krajevnih skupnostih, ustreznih telesih v občinskih skupščinah itd., če bi vse te dolžnosti prevzeli potrošniški sveti. Na tem področju je potrebna največja koordinacija vseh organizacij in institucij. Kdo bo na primer bolje začrtal potrebe turizma kot turistična zveza, kdo bo ustrezneje obdelal probleme v zvezi z avtomobilizmom kot AMZ?

To pomeni, da naloga organiziranih porabnikov ni samo zavarovati kupce pred tistim, kar se jim vsiljuje, temveč morajo imeti enakopravno vlogo v načrtovanju potreb in določanju cen. Vse to pa kajpada pomeni tudi, da moramo zagotoviti boljše funkcioniranje delegatskega sistema na vseh ravneh.

Koliko mladih je zaposlenih pri „sončni upravi“

Od 262.000 mladih, ki iščejo delo prek zavodov za zaposlovanje, jih ima diplomo 17.000

LJUBLJANA, 15. januarja — Kot kaže, bomo morali v Jugoslaviji kmalu najti odgovor na vprašanje, kako zaposliti vse več mladih z višjo in visoko izobrazbo. Potrebno bo preveriti odgovorna delovna mesta, ki po strokovni plati niso vedno ustrezno zasedena, in zožiti merila, ki določajo nezaposlenost.

Med nezaposleno mladino prav gotovo ne bi smeli več šteti tistih, ki so odklonili ponujeno delovno mesto samo zato, ker se ni ujemalo z njihovimi osebnimi željami in zahtevami. Šele na podlagi tako zoženih kriterijev bi res lahko ocenili podatek, ki govori o tem, da je med 700.000 Jugoslovani, ki iščejo zaposlitev prek zavodov za zaposlovanje, kar 262.000 mladih ljudi. Od tega jih je 17.490 diplomiralo na višji ali visoki šoli, 126.608 je visokokvalificiranih ali kvalificiranih delavcev ter 117.872 takih, ki so končali srednjo šolo in eno do dve leti prijavljeni čakali na zaposlitev.

Kakorkoli že pogledamo podatke o iskanju zaposlitve, vedno znova se bomo srečali z željo po zaposlitvi v družbenem sektorju, ki zagotavlja poleg večjega osebnega dohodka tudi večjo socialno varnost. 30—45 odstotkom ljudi, ki bežijo z zemlje in iščejo tako zaposlitev, se v iskanju zaposlitve pridružijo tisti, ki nočejo zapustiti velikega mesta in tisti, ki se zaradi družinskih ali stanovanjskih razlogov nočejo zaposliti v drugem kraju. Med 2,5 odstotka Jugoslovanov, ki jim zavodi za zaposlovanje dajejo denarno nadomestilo zaradi začasne nezaposlenosti, pa je tudi veliko takih, ki jim taka »zaposlitev pri sončni upravi«, kot pravijo tistim, ki ne žele delati, ustreza bolj kot redno vsakdanje delo.

ŽIVA PAULIN

Knjižica o Zidanškovi brigadi

V jubilejni številki »Pohorskega partizana« vrsta zanimivosti iz NOB

LJUBLJANA, 15. januarja — Odbor Zidanškove brigade je ob 35. obletnici ustanovitve XI. SNOB Miloša Zidanška izdal knjižico »Pohorski partizan«. Časopis z enakim naslovom je izhajal že med NOB, prva številka pa je izšla aprila 1944. V knjižici je orisana zgodovinska pot Zidanškove brigade — domačini so jo najraje imenovali kar Pohorska — od njene ustanovitve 8. januarja 1944 pri Primožu na Pohorju, pa do 29. maja 1945 v Ivniku, ko so njene enote razporedili v druge brigade XIV. divizije. Brigada je dala tudi štiri narodne heroje. Ti so: Andrej Četinski-Lev, Milka Kerin-Pohorska Milka, Tone Okrogar-Nesti in Aleksandar Vojinović-Vojin.

Med avtorji prispevkov so tudi vojaki iz enote, ki nadaljuje tradicije te brigade.

B. S.

Za zdravje gredo mastne vsote

Še nikoli nismo za zdravstvo dajali tolikšnih sredstev kot danes — Lani je »snedlo« kar 55 milijard dinarjev ali 6,6 odstotka narodnega dohodka

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Naša država menda še nikoli ni dajala tolikšnih materialnih sredstev za zdravstveno varstvo, kakor jih daje danes. Po najnovejših ocenah je šlo lani za to 6,6 odstotka narodnega dohodka oziroma okoli 53 milijard dinarjev, v čemer je zajetih okoli 70 odstotkov iz osebnih dohodkov in dohodkov. Poleg tega pa — v sorazmerju s številom prebivalcev — še nikoli ni bilo več zdravnikov, kot jih je danes. Pravice do popolnega zdravstvenega varstva so se razširile domala na vse Jugoslovane. Kljub temu pa zdravstvenenega varstva še ne moremo uvrstiti med najvišje dosežke našega samoupravnega razvoja.

Te ugotovitve sledijo iz vsega, kar smo slišali konec prejšnjega tedna na dvodnevnem posvetovanju o zdravstvenem varstvu. Na posvetovanju v Beogradu so se zbrali, zvezni, republiški in pokrajinski funkcionarji, zadolženi za zdravstvo. V naslednjih mesecih naj bi vse republike in pokrajini sprejele svoje zakone o zdravstvenem varstvu, in to je bil povod za posvetovanje. Posamezni osnutki zakonov so že prišli v javno razpravo, o nekaterih pa je razprava že pri kraju, na primer v Srbiji.

Kakor so ocenili, je zdaj priložnost za republike in pokrajini — ne da bi sicer pripisoval tem zakonom večjo moč, kot jo realno morejo imeti — da bi v zdravstvu, v katerem je polno pomanjkljivosti, marsikaj zboljšali in spremenili, zlasti kar zadeva samoupravno organiziranje in uresničevanje svobodne menjave dela, ki doslej praktično ni zaživela. Tisti, ki vlagajo materialna sredstva, namreč nimajo vpliva na to porabo.

Različne rešitve

V osnutku zakona je natančneje določeno, kako se določajo osnove za pridobivanje dohodka v zdravstvu s svobodno menjavo dela. Rešitve so različne, v glavnem pa slone na tem, da svobodna menjava dela med uporabniki zdravstvenih storitev, torej občani, in zdravstvenimi organizacijami, ki te storitve dajejo, sloni na planih in programih zdravstvenega varstva. Z njimi so določeni cilji in naloge, vrste storitev, njihov obseg in kakovost in, kar je še posebno pomembno, prispevek zdravstvene dejavnosti k ohranitvi zdravja in dela in razvoju družbe v celoti.

Pri tem so poudarili, da je zelo pomembno poiskati konkretne rešitve — v skladu z materialnimi možnostmi republik in pokrajin. Glede na načelna stališča o družbenem nadzorstvu nad cenami so menili, da morajo bodoči zakoni vsebovati natančnejša določila o vzpostavitvi tako imenovanega družbenega mehanizma, s katerim bi spremljali cene storitev na tem področju.

Kar zadeva izplačevanje nadomestil za bolniške dopuste, so se odločili za različne ukrepe, vse do tistih, po katerih bi organizacije združenega dela izplačevale nadomestilo za bolniške dopuste do 60 dni. Opozorili pa so na to, da bi utegnil tak ukrep pomeniti nevarnost za razvoj drobnega gospodarstva oziroma kolektivov z manjšim številom zaposlenih.

Čudno pa je, da v osnutkih bodočih zakonov v glavnem ni zaslediti ničesar glede tega, kako je s pravicami zdravstvenega zavarovanja zunaj samoupravne interesne skupnosti oziroma republike in pokrajine ali območja. O tem so nedavno podpisali samoupravni sporazum, ki določa, kako se ta pravica uresničuje, vendar se zdi, da je tu še dosti neurejenih stvari.

Mnogim zavarovancem namreč to pravico kratijo, med drugim tudi zaradi tako imenovanih dvojnih in trojnih cen, s katerimi dostikrat krepko zasolijo račune za zdravstvene storitve tistim »od zunaj«, včasih povsem nerealno in v nasprotju s temeljnim postulatom zdravstvenega varstva — samoupravno solidarnostjo. Kakor so poudarili, je tudi tu treba vzpostaviti bolj realne odnose.

Istra je doživela hiter razvoj

Nekatere občine so glede narodnega dohodka med najbolj razvitimi

POREČ, 15. januarja (Tanjug) — Delegati skupščine SFRJ, ki so se štiri dni mudili v Istri, so obisk v tem delu države končali s pogovori v Bujah in Poreču.

Delegati so obiskali vseh 7 istrskih občin — Pulj, Rovinj, Pazin, Labin, Buzet, Buje in Poreč. Prepričali so se, da je nekoč zaostala Istra dosegla zavidljive uspehe v razvoju. Nekatere občine so se po višini narodnega dohodka in uspehih v gospodarjenju povzpele v vrh jugoslovanskih razvitih občin. Brezposelnosti praktično ni ali pa je zanemarljiva, povsod rastejo novi rentabilni industrijski objekti, ki v glavnem hitro prinesejo tudi pričakovani dohodek. Uspešno uresničujejo izvozno usmeritev istrskega gospodarstva, kar je v tem trenutku še posebno pomembno.

Večja varnost

Državljanom Jugoslavije, ki delajo v tujini, naj bi jo zagotovil zvezni zakon

LJUBLJANA, 15. januarja — Z investicijskimi deli v tujini je leta 1977 naša država sodelovala v 39 državah in na ta način je delalo — po večini v deželah v razvoju — v tujini več kot 20 tisoč naših, tako imenovanih detaširanih delavcev. Po podatkih zveznega komiteja za delo je pričakovati, da bo to število z leti še občutno večje.

Ob številkah, da neorganizirano začasno zaposlovanje v tujini zadnja leta upada, postaja torej organiziran način vse bolj v središču naše družbene pozornosti. Hkrati s tem namreč narašča tudi potreba, da se bolje urede številna vprašanja, ki se porajajo ob tem.

Tako naj bi jih že v letošnjem letu pomagal urediti posebni zvezni »zakon o pogojih odhoda in varstva državljanov SFRJ v tujini«, katerega osnutek je zdaj v javni razpravi.

Kot so pokazale dosedanje razprave, je zanj izredno živo zanimanje. Dosedanje razprave po eni strani opozarjajo, naj zakon zagotovi celovito varstvo naših ljudi v tujini, hkrati pa naj ureja vse aktivnosti za ohranitev nacionalne pripadnosti in organizirano aktivnost za hitrejše vračanje naših delavcev z začasnega dela v tujini. Podobna določila veljajo tudi za detaširane delavce, saj je znano, da mnogi med njimi ostajajo tam celo desetletje, čeprav tako dolgo bivanje v tujini ni priporočljivo. DRAGICA BOSNJAK

Nova tovarna »Kune«

NIŠ, 15. januarja (Tanjug) — Delovna organizacija »Kuna« v Nišu, ki je specializirana za izdelavo opreme za higiensko tehnično zaščito pri delu, je izdelala program za gradnjo nove tovarne. Ta bo potekla v več etapah, v nov obrat pa bodo vložili približno 20 milijonov dinarjev.

Kup možnosti

V Črni gori so v tekočem načrtu namenili kmetijstvu 370 milijonov din

TITOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — V politiki razvoja kmetijstva v Črni gori so posebno pozornost posvetili zasebnemu sektorju, tako, kar zadeva boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, kot tudi zaradi najcelovitejšega in bolj organiziranega povezovanja družbenega sektorja kmetijstva z zasebnimi proizvajalci.

Izhajajoč iz takšne opredelitve in dejstva, da je več kot 95 odstotkov vseh proizvodnih zmogljivosti v zasebnem sektorju, so v republiki sprejeli več programov, družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in ukrepov ekonomske politike.

Z vsem tem naj bi uresničili ugodnejše možnosti za razvoj kmetijske proizvodnje na zasebnem sektorju ter dosegli samoupravno organiziranje kmetov.

Predvsem gre za večji obseg investicij, pomoč strokovnih služb, večjo uporabo sodobne tehnike pri proizvodnji živil na zasebnih posestvih in podobno.

Še posebnega pomena je, da so v tekočem srednjeročnem planu Črne gore usmerili za 370 milijonov dinarjev sredstev v razvoj kmetijstva na zasebnem sektorju.

Kot rezultat teh dejavnosti v zadnjih letih se je precej povečalo število zasebnih kmetijskih posestev, ki v raznih oblikah sodelujejo z ozdi in s kmetijskimi zadrugami.

Obogatitev prehrane Ljubljane

Direktor KK »Beograd« na obisku v Ljubljani — Pogovor o sodelovanju

LJUBLJANA, 15. januarja — Predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije dr. Anton Vratuša je danes sprejel generalnega direktorja kmetijskega kombinata »Beograd« Pera Zečevića, ki se je ob obisku v Ljubljani pogovarjal s predstavniki skupščine mesta Ljubljane, Gospodarske zbornice Slovenije in Ljubljanske združene banke.

V razgovoru s predsednikom izvršnega sveta, katerega se je udeležil tudi predsednik ljubljanske mestne skupščine Marijan Rožič, so proučili možnosti vključevanja kmetijskega kombinata »Beograd« v oskrbo Ljubljane s prehrambenimi izdelki in povezovanja s slovenskimi organizacijami združenega dela na področju prehrane na enotnem jugoslovanskem trgu.

Bančni podružnici v Ohridu

Po dolgem odlašanju sta Ljubljanska in Jugobanka odprli podružnici

OHRID, 15. januarja (Tanjug) — Po večletnem odlašanju so v Ohridu odprli podružnici Jugobanke in Ljubljanske banke, ki delata kot poslovni enoti matičnih temeljnih bank v Skopju. Jugobanka je že od prej navzoča v tem delu Makedonije kot kreditor investicij v Elektromontaži in Oteksu, iz Ljubljanske banke pa šele napovedujejo, da se bo tesneje povezovala tudi s tukajšnjim gospodarstvom.

Obe banki pa imata kar precej varčevalcev s tega območja, zlasti deviznih, ker so naši delavci, začasno zaposleni v tujini, nalagali prihranke v njune tamkajšnje podružnice, nemalo prebivalcev Ohrida in Struge pa je že predtem uporabljalo kredite obeh bank.

Podružnici Jugobanke in Ljubljanske banke v Ohridu bosta odobravali kratkoročna in srednjeročna posojila posameznikom, napovedano tesnejše povezovanje z gospodarstvom pa se bo začelo v kratkem.

Aktiv inovatorjev v »Jadranski železarni«

SPLIT, 15. januarja (Tanjug) — V »Jadranski železarni« so ustanovili prvi aktiv inovatorjev, v katerem je 38 članov iz vseh štirih temeljnih organizacij združenega dela. To je eden od najštevilnejših aktivov izumiteljev, racionalizatorjev v splitskem združenem delu. Zanimivo je zlasti to, da so ga ustanovili v enem od najmlajših metalurških kombinatov v naši državi. Aktiv bo vzpodbujal k inovatorstvu in se zavezmal za uporabo izumov in tehnoloških izboljšav v praksi, hkrati pa bo inovatorjem pomagal pri zaščiti njihovih pravic.

Ukrepi za krepitev sindikatov

Beograjski sindikati se pripravljajo na uvedbo kolektivnega vodstva

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Predsedstvo zveze sindikatov Beograda je sprejelo sklep o ustanovitvi delovne skupine, ki bo pripravila predlog za sprejem načel kolektivnega vodstva in predlogov tovariša Tita o tem. Predsednik mestnega sveta Dragan Jović je ob tem poudaril, da je nujno analizirati slabosti v procesu odločanja, kar bo prispevalo k politični, organizacijski in kadrovski krepitvi zveze sindikatov. Predsedstvo beograjskih sindikatov je obravnavalo tudi problematiko stanovanjske gradnje, saj so v treh letih dogradili komaj polovico predvidenih stanovanj, letos pa je ostalo nedokončanih več kot 3.000 stanovanj. Medtem ko delovne organizacije združujejo predvidena sredstva, ostali ne izpolnjujejo svojih nalog, zato gradišo stanovanja z zamudo in vedno dražje.

Uskladitev skupnih akcij

Pogovor predstavnikov sindikatov in Gospodarske zbornice Slovenije

LJUBLJANA, 15. januarja — Medsebojno sodelovanje in uskladitev nekaterih skupnih akcij v organizacijah združenega dela v gospodarstvu je bila tema današnjega pogovora predstavnikov republiškega sveta ZSS in Gospodarske zbornice Slovenije. Dogovorili so se o razpravah ob zaključnih računih TOZD za leto 1978, v katerih naj bi delavci celovito ocenili gospodarjenje v minulem letu. Predstavniki zbornice in sindikata so pretresli tudi vrsto drugih aktualnih vprašanj, ki zadevajo njihovo dejavnost, kot denimo, delitev dohodka in osebnih dohodkov, izdelava planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje, organizacije s trajnejšimi slabostmi v poslovanju, oblikovanju svetov v OZD in nekatera druga vprašanja.

Na tržišče ZRN

Na sejmu v Ingolstadtu bodo letos sodelovale tudi slovenske organizacije

MURSKA SOBOTA, 15. januarja — Danes se je iz prijateljskega mesta Ingolstadt vrnila delegacija soboške občine in ABC Pomurke, ki se je udeležila razgovorov o pripravi 14. mednarodnega sejma srednje Bavarske, ki bo odprt od 31. 3. do 8. 4. letos.

Naše gospodarske organizacije bodo to pot prvič sodelovale na sejmu prijateljskih mest v Ingolstadtu, na katerem sodelujejo razstavljalci iz Italije, Škotske, Francije in ZRN. Na 150 kvadratnih metrih razstavnega prostora bodo razstavili izdelke tovarne perila in oblačil Mura, mineralno vodo in brezalkoholne pijače iz Radenske, izdelke lesne in pohištvene industrije Lesnina, kovinske industrije Panonija iz Murske Sobote in izdelke živilsko prehrambene industrije ABC Pomurka. Prehrambena industrija bo razstavila predvsem izdelke pripravljene po tradicionalnih ljudskih receptih. Poleg nacionalno kulinaričnih posebnosti pa bodo na sejmu predstavili turistično ponudbo Pomurja, predvsem Moravskih toplic, zdravilišča Radenci, štajersko vinsko cesto in kmečki turizem.

Nadžupan mesta Ingolstadt Peter Schnell je med obiskom izrazil željo po tesnejših kulturnih stikih s pokrajino ob Muri, iz katere dela v tovarni Audi in druge v mestu več kot 1.200 delavcev. Na sejmu bodo po dogovoru nastopile folklorne skupine iz Pomurja. V Ingolstadtu pa so se načeloma dogovorili tudi o sodelovanju ZRN na mednarodnem kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni. Pogovarjali pa so se tudi o tesnejših gospodarskih stikih med državama, predvsem o industrijski kooperaciji in možnostih skupnih naložb v Pomurju.

BORIS HEGEDUŠ

DELO

Glavni urednik CGP Delo: JAK KOPRIVC

Odgovorni urednik »Dela«: BORIS DOLNIČAR

Namestnik glavnega urednika CGP Delo: SLAVKO BEZNIK

Pomočnik glavnega urednika: MIRO POC

Uredniki: ANTON RUPNIK, IVAN VIDIC (centralna redakcija), VLADO SLAMBERGER (notranja politika), ALENKA MISIČ (gospodarstvo), ANDREJ NOVAK (zunanja politika), SLAVKO ERAS (kultura), MATIJA OBLAKOVIĆ (slovensko dopisništvo), MITJA MERSOL (ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (šport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VIEGAS (sobotna priloga), IVI VIDMAR (književni list), VILKO NOVAK (publicistika), ROŽIDAR PAHOR, BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), MIRO ZAKRAJŠEK (menedžment), JOŽO ZMIDARIČ (fotografija).

Kdo nas vozi in kako? Prednosti za najboljše

Gospodarska zbornica Jugoslavije je sprožila akcijo za izboljšanje storitev v domačem potniškem prometu

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 15. januarja — »Kdo nas vozi in kako?«, je naslov akcije, ki jo je organizirala gospodarska zbornica Jugoslavije, da bi izboljšala kakovost prevozniških storitev v našem potniškem prometu. Čeprav se za zdaj še niso začele štirše konkretne akcije, domnevajo, da bi lahko ob sodelovanju republiških in regionalnih gospodarskih zbornic v resnici izboljšali pogoje prevoza potnikov.

Za zdaj naj bi akcija zajela v prvi vrsti avtobusni promet, vzrok pa je v dejstvu, da 86 odstotkov jugoslovanskega potniškega prometa poteka z avtobusi, 12 odstotkov z vlaki in dva odstotka z letali.

V GZJ pa pravijo, da je kljub temu v cestnem prometu stanje najbolj neurejeno, tako kar zadeva kakovost storitev kot pogoje za pridobitev dovoljenj za vožnjo na posameznih progah.

Zato pobudniki akcije sodijo, da bi bilo treba najprej oceniti kakovost storitev posameznih prevoznikov. Najboljši prevozniki naj bi imeli prednost pri sestavljanju voznih redov, seznam prevoznikov pa bi prav gotovo vplival tudi na potnike, saj bi se raje odločali za organizacije, ki nudijo boljše storitve.

Najbolj zavzeto se je doslej v akcijo vključila beograjska avtobusna postaja, ki sodi med najbolj prometne, tako na primer tukaj naštejejo 20 milijonov potnikov na leto, vsak dan pa se domala 30.000 potnikov odpelje z enim izmed 1200 avtobusov. V Beogradu zato pripravljajo pravilnik, po katerem bodo ocenjevali storitve avtobusnih prevoznikov, k temu delu pa so pritegnili strokovnjake s prometne fakultete.

V GZJ pozdravljajo te konkretne ukrepe in pozivajo vse gospodarske asociacije s tega področja ter vse gospodarske zbornice, naj se lotijo uresničevanja zamisli o izboljšanju storitev v cestnem prometu.

FEDJA ZIMIĆ

Večje sodelovanje v obveščanju

Ocena sveta republiške konference SZDL Črne gore za informacije

TITOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — V republikah in pokrajinah so zadnja leta veliko storili za to, da bi zboljšali medsebojno sodelovanje v javnem obveščanju.

Kljub temu pa ta oblika medsebojnega komuniciranja precej zaostaja za dejanskimi družbenimi potrebami, je ocenil svet republiške konference SZDL Črne gore za informiranje.

Na seji so pozitivno ocenili prizadevanje agencije Tanjug za krepitev republiških redakcij, nadalje skupno akcijo radiotelevizijskih studiov, kakor tudi dejavnost »Komunista«, »Borbe«, »Politike« in nekaterih drugih glasil.

Andreotti na Kvirinalu z načrtom za tri leta

Trenutek resnice v parlamentarnem zavezništvu petih italijanskih strank — »Unita« je sprožila trd odgovor

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 15. januarja — »Pričenja se odločujoči teden«, je že dalj časa običajna fraza, s katero pričenjajo časopisi, radio in televizija ponedeljkove komentarje o razvoju notranjepolitičnih odnosov. Zdi se, da tiči tokrat v tej frazi nekaj resnice: prihodnji dnevi bodo odločujoči za parlamentarno zavezništvo petih demokratičnih strank in za enobarvno Andreottijevo vlado.

Glasilo KPI »Unita« je v nedeljo objavilo na prvi strani članek, v katerem komunisti zahtevajo od krščanske demokracije jasne odgovore na politična vprašanja, ki so se nakopičila v zadnjem času. Komunisti obtožujejo vladajočo stranko, da razbija enakopravne odnose v večini in da se v njenih vrstah pojavljajo vse močnejša znamenja antikomunizma. »Unita« navaja nekatere primere: preuranjen pristop k evropskemu denarnemu sistemu, strankarski kriteriji pri imenovanju upravnikov velikih podjetij (pri razdelitvi mest komunisti niso sodelovali), zaviranje uresničevanja že sprejetih dogovorov glede zakona o pokojninah in agrarnega zakona, neuresničevanje reforme policije in pomanjkanje resnične volje za gospodarsko preobrazbo juga.

»Unita« poudarja, da je nevzdržna diskriminacija krščanske demokracije do komunistov, saj je celo v nasprotju s strategijo ubitega predsednika krščanske demokracije Alda Mora, za katerega je bila faza demokratične solidarnosti med strankami prehodno obdobje na poti vključevanja komunistov v sfero realne oblasti.« Vara se, kdor misli, da bo lahko uporabljal KPI kot rezervno kolo, »opozarja komunistični dnevnik.

KPI ni zaskrbljena le zaradi rovarjenja krščansko demokratske desnice, ki želi izzvati predčasne volitve, temveč tudi zaradi izjav namestnika sekretarja stranke Donat-Cattina in zaradi nekaterih »zagotovil« sekretarja stranke Zaccagninija Američanom o tem, da komunisti ne bodo nikoli v vladi skupaj s katoliško stranko.

Uvodnik »Unita«, ki izraža stališče sekretariata stranke, je izzval ostre reakcije v vrstah krščanske demokracije. Namestnik sekretarja krščanske demokracije Donat Cattin je obtožil komuniste, da žele enostransko razklati parlamentarno zavezništvo.

Predsednik vlade Andreotti je danes predsedniku republike na Kvirinal prinesel osnutek triletnega gospodarskega razvoja: zatem bo odšel še k predsednikoma obeh vej parlamenta. Dokument bodo dobili tudi sekretarji parlamentarne večine. Komunisti zagotavljajo, da je usoda Andreottijeve vlade odvisna od gospodarskega plana in od tega, kako bo ta plan vlada uresničevala.

Enotna sindikalna centrala je že izrazila nezadovoljstvo glede vladnega programa razvoja juga in je napovedala za drugi februar štiriurno stavko v vsej državi. Sindikati opozarjajo, da njihova akcija ne sme vplivati na politični razplet krize. Toda za leve stranke je zveza med gospodarskim planom in politično vladno formulo, s katero naj bi plan uresničevali, zelo tesna. Četudi se vse stranke boje nekontroliranih razsežnosti krize, je vendarle napočil trenutek resnice, ko mora krščanska demokracija napraviti korak naprej, in sprejeti kot enakopravnega partnerja tudi komuniste. Korak nazaj bi bil korak v neznano. JANKO TEDESKO

S TELEPRINTERJA

Sovjetska moč na Pacifiku

TOKIO, 15. januarja (AFP) — Strokovnjak iz japonske obrambne agencije (obrambno ministrstvo) je danes za časopis »Šimbun« izjavil, da bo vojna mornarica ZSSR na Pacifiku leta 1980 močnejša od ameriškega VII. ladjevja. Navedel je tri razloge: leta 1982 bo polovica sovjetskih podmornic na Pacifiku opremljenih z motorji na jedrski pogon; istočasno bo operativno sposobna letalonosilka modela »Kijev« (40.000 ton); bombniki, ki so sovjetska inačica ameriških »backfire« pa bodo v letih 1981—82 dobili operativne baze na Daljnem vzhodu.

Ustavljena pomoč črnskemu prebivalstvu

SALISBURY, 15. januarja (UPI) — Rasistični režim v Salisburyju je ustavil dobave pomoči mednarodnega Rdečega križa — predvsem zdravil in živeža — črnskemu prebivalstvu v dveh severovzhodnih pokrajinah Južne Rodezije, Mtoko in Mreva. Tako hoče rasistični režim z lakoto pritisniti črnsko prebivalstvo v teh dveh pokrajinah.

To je povedal vodja delegacije Rdečega križa v Južni Rodeziji François Perez, ki je rekel, da ni znano, kako dolgo bo veljala ta prepoved.

Zahteva Gradiščanskih Hrvatov

DUNAJ, 15. januarja (Tanjug) — Vse organizacije gradiščanskih Hrvatov so sklenile, da bodo pri avstrijskih oblasteh skupaj vložile zahtevo za uvedbo vsakodnevnih oddaj v materinščini. Na prvem sestanku vseh organizacij gradiščanskih Hrvatov so se tudi dogovorili, da bodo skupaj nastopali v vseh drugih vprašanjih, pomembnih za obstoj narodnostne skupine in uresničitev njihovih pravic, zajamčenih s 7. členom državne pogodbe.

Gradiščanski Hrvati zahtevajo, da naj vsakodnevne oddaje ureja posebna skupina novinarjev. Pri njenem sestavljanju bi sodelovali tudi predstavniki narodne skupine, ki naj bi prav tako imeli besedo pri vsebini teh oddaj o življenju hrvaške narodne skupine.

Nove žile železove rude na Kitajskem

PEKING, 15. januarja (Hsinhua) — Kitajski geologi nadaljujejo raziskave, v katerih so leta 1977 odkrili dodatna nahajališča železne rude, in pri tem našli nove žile te rude v pokrajinah Junan, Sečuan in Kingaj. Rezerve cenijo na okoli 100 milijonov ton. Nova nahajališča železne rude v pokrajini Juan so bogatejša od vseh, kar so jih našli v tej pokrajini v minulih 20 letih.

Prav tako so našli nova nahajališča premoga v pokrajinah Kuangsi, Fudžijan, Hunan in Hubej, v katerih je doslej primanjkovalo tega goriva, v pokrajini Liaoning in v Notranji Mongoliji pa so odkrili fosforno rudo. Na nekaterih sušnih območjih so našli podtalno vodo. Odkrili so tudi nove rezerve bakra, aluminija, srebra in platine.

Hua Kuo-feng sprejel japonske parlamentarce

PEKING, 15. januarja (Hsinhua) — Predsednik državnega sveta Kitajske Hua Kuo-feng je sprejel delegacijo japonskih parlamentarcev, ki jih je vodil Ken Jasui. Pogovarjali so se v japonsko-kitajskih dvostranskih odnosih. Jasui je poudaril, da bosta Japonska in Kitajska »s skupnimi močmi delali za splošni napredek«.

Odstopil turški obrambni minister Išik

ANKARA, 15. januarja (Tanjug) — Turški obrambni minister Hasan Esat Išik je odstopil. Izjavil je, da se ni strinjal z mnogočem, kar je delala vlada, in da je nameraval odstopiti že zdavnaj, pačakal je le, da so sprejeli izdatke za obrambo v osnutku letošnjega proračuna.

Za novega obrambnega ministra je bil takoj imenovan Nešet Akmandor, prav tako poslanec republikanske ljudske stranke Buleta Ecevita. V kratkotrajni Ecevitovi manjšinski vladi v letu 1977 je bil Akmandor minister za energetiko in naravno bogastvo.

Temeljni kamen za zambijsko tovarno

LUSAKA, 15. januarja (Hsinhua) — Podpredsednik kitajske vlade Li Hsien-nien in zambijski premier Lisulo sta položila temeljni kamen za tekstilno tovarno, ki jo bodo s pomočjo Kitajske zgradili pri Kabvi, okoli 120 kilometrov severno od Lusake. Ob tej priložnosti sta Li Hsien-nien in Lisulo poudarila, da sta kitajsko in zambijsko ljudstvo povezani v splošnem boju proti imperializmu, kolonializmu, neokolonializmu in rasizmu.

Spomin na nemška revolucionarja

BERLIN, 15. januarja (ADN) — Več kot 200 tisoč Berlinčanov se je včeraj udeležilo komemorativnega pohoda ob obletnici smrti ustanoviteljev KP Nemčije Karla Liebknechta in Rose Luxemburg. Na čelu pohoda je bil prvi sekretar enotne socialistične partije Nemčije Erich Honecker.

Liebknechta in Luxemburgovo je ubila desničarska milica 15. januarja 1919, niti mesec dni po ustanovitvi KP Nemčije. Včerajšnji komemorativni sprevod je šel po isti poti, po kateri so pred 60 leti peljali k pogrebu legendarnega voditelja delavskega razreda.

Tovarniška vrata se zapirajo

LONDON, 15. januarja (AP) — Družba »Dunlop Holdings Ltd.« zapira štiri največje tovarne v Veliki Britaniji zaradi splošne stavke voznikov tovornjakov, ki je poleg drugih stavk omajala britansko gospodarstvo. Družba je prisiljena zapreti vrata tovarn v Birminghamu, Liverpoolu, Washingtonu pri Newcastlu in še nekem kraju blizu Glasgowa, ker je zaradi stavke onemogočena preskrba s surovinami. Zaradi ustavitve proizvodnje bo odpuščenih 4700 od skupno 11.000 delavcev, zaposlenih v teh tovarnah.

Gromiko januarja v Rimu

MOSKVA, 15. januarja (TASS) — Član politbiroja CK KPSZ in zunanji minister Andrej Gromiko bo konec meseca uradno obiskal Italijo. Na obisk ga je povabila italijanska vlada.

Jaser Arafat končal obisk v Riadu

RIAD, 15. januarja (AFP) — Predsednik izvršnega komiteja palestinske osvobodilne organizacije (PLO) Jaser Arafat je po krajšem obisku v Saudski Arabiji sinoči odpotoval iz Riada, kjer je imel pogovore s prestolonaslednikom emirjem Fahdom Ben Abdelom Azizom. Posebej sta obravnavala palestinsko vprašanje.

Premalo skladišč in oviran transport

Nova verzija o pomanjkanju premoga za široko potrošnjo za ogrevanje - Ni dovolj skladišč

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Premoga, ki ga uporabljamo v široki potrošnji za ogrevanje, ne bo še do spomladi. Kot je dejal Ljuba Čuk iz združenja proizvajalcev premoga v Jugoslaviji, je do trenutnega pomanjkanja prišlo predvsem zaradi tega, ker so na tesnem s skladiščnim prostorom v večini krajev po vsej državi, kamor premog dobavljajo in prodajajo.

Poleg tega je transport premoga zaradi skromnih možnosti železnic precej otežen. To spretno izkoriščajo preprodajalci, ki prodajajo premog »pod roko« po dvakrat višji ceni.

V minulem letu so v jugoslovanskih premogovnikih nakopali približno 39,8 milijona ton lignita, rjavega in črnega premoga; tako navajajo podatki proizvajalcev.

Ti podatki pa se razlikujejo od prejšnje ocene zveznega zavoda za statistiko.

Proizvodnja je namreč presegla napovedi statistikov za približno 700.000 ton. A tudi ta proizvodnja ni bila dovolj, da bi nadomestili razliko med planom za leto 1978 in realno doseženimi rezultati.

Razlika je precejšnja, približno 3 milijone ton, kar je nedvomno eden od razlogov za zdašnjo krizo. Med decembrskim pomanjkanjem električne energije se je pokazalo, da je premog nadvse pomemben, saj so glavno breme v skrbi za električno energijo morale prevzeti termoelektrarne.

Pogovor o obveščanju in založništvu

Večjo idejnopolitično pozornost področju obveščanja in založništva

NOVI SAD, 15. januarja (Tanjug) — V pokrajinskem komiteju ZK Vojvodine so se izvršni sekretarji predsedstva CK ZKJ Trpe Jakovlevski, Milojko Drulović in Major Nandor danes pogovarjali o poteku in značilnostih idejnopolitične dejavnosti ZK Vojvodine na področju obveščanja, publicistike in založniške dejavnosti, znanstvene in kulturne ustvarjalnosti in izobraževanja ter na drugih življenjskih in delovnih področjih. V pogovoru z izvršnimi sekretarji predsedstva CK ZKJ so sodelovali sekretar predsedstva PK ZKV Boško Krunić, člana predsedstva PK ZKV Vukašin Lončar in Svetislav Stojakov, izvršni sekretarji predsedstva PK ZKV, ki se ukvarjajo z omenjenim področjem.

Odgovor na podtikanja

Georges Marchais o očitkih Francoisa Mitterranda zastran »stalinizma« — Demokratične poti v socializem

PARIZ, 15. januarja (Tanjug) — Generalni sekretar KP Francije Georges Marchais je zavrnil obtožbo prvega sekretarja socialistične stranke Françoisa Mitterranda, da je francoska komunistična partija »še vedno stalinistična«.

»Stalinizem je obstajal z vso svojo pošastnostjo,« je izjavil v pogovoru s skupino francoskih novinarjev, ki ga je danes objavilo partijsko glasilo »Humanité«. KP Francije ni odgovorna za tisto, kar se je dogajalo v tem obdobju v Sovjetski zvezi in drugih socialističnih državah. Še več, mi smo analizirali in še analiziramo in kritiziramo to obdobje.«

Kot dokaz je Marchais navedel nedavne sovjetske napade na KPF ob izidu knjige »ZSSR in mi«, ki jo je napisala skupina francoskih komunističnih intelektualcev. To je hkrati tudi prvi javni odgovor KPF na te napade. Georges Marchais je opozoril na »temeljne nauke«, ki so jih francoski komunisti potegnili iz stalinističnega obdobja in hkrati priznal, da bi »morali že prej izoblikovati svojo koncepcijo demokratičnega socializma«.

François Mitterrand je obdolžil KP Francije, da se še ni docela znebila stalinizma, na dvodnevnem seminarju socialistične stranke o stalinizmu. Po njegovih besedah so francoski komunisti dlje od leninizma kot od stalinizma. Mitterrand je poleg tega dejal, da »evrokomunizma ni.« Georges Marchais je na to odgovoril z obtožbo, da sta François Mitterrand in njegova stranka obremenjena s protikomunizmom in da čedalje bolj zavijata v desno. Kot je dejal Marchais, sedanje vedenje socialistične stranke spominja na čase, »ko je bila v vladi, ko je skupaj z desnico vodila kolonialne vojne in pritiskala na delavce«.

Novinarji so Marchaisu postavili tudi nekaj vprašanj o sedanjih razmerah v mednarodnem komunističnem gibanju.

O evrokomunizmu je Georges Marchais dejal, da »obstaja kot živa stvarnost«. Gre za »usmeritev nekaterih komunističnih partij v Evropi, pa tudi na Japonskem, za katero je značilna izbira demokratične poti v socializem in izgradnja socializma v demokraciji«. Marchais je izrazil željo, da bi vzpostavili odnose med KP Francije in KP Kitajske, in pristavil, da »se stvari včasih hitreje razvijajo, kot si mislimo«.

V odgovoru na aktualno vprašanje o vietnamskem posredovanju v Kampučiji, ki ga je KP Francije v svojih glasilih zvečine opravičevala, je Georges Marchais dejal, da bo KPF »grajala vietnamsko vlado, če bo skušala Kampučiji in Laosu vsiliti svojo prevlado«.

novi AVTO magazin med drugim prinaša:

A magazin

BOGATO VNOVČENA »LUKNJA« V ZAKONU

Kako so nekateri domiselno prišli do novih mercedesov, oplov, audijev...

A magazin

MEDITERAN NA STARTU

Najnovejša različica zastava 101 je že naprodaj! NASLEDNIK FIATA 125 JE »POLJAK« Saj veste, da gre tokrat za nov model avtomobila, ki naj bi nadomestil pri nas priljubljeni fiat 125. To je POLONEZ 1500

ne pozabite na novi

A magazin

OD VSEPOVSOD

V Ugandi je umrlo za kolero šest oseb

NAIROBI, 15. januarja (Reuter) — V jugozahodni Ugandi je šest oseb umrlo za kolero, ugotovili pa so še druge primere obolenj v tej državi, je sporočil ugandski radio. V oddaji radia Ugande, ki so jo ujeli v Nairobiju, navajajo, da je ministrstvo za zdravstvo uradno potrdilo vesti o izbruhu bolezni med prebivalci na obalah jezera Mobutu, v bližini meja Ugande in Zaira. Bolezen so uspešno zatrli na nekaterih področjih na jugozahodu Ugande, vključujoč Katetown in Katunguru na jezeru Edward in vas Rvenssama, kjer je pred časom umrlo šest oseb.

Porast števila narkomanov v Franciji

MARSEILLE, 15. januarja (AFP) — Porast števila narkomanov v Franciji dobiva zaskrbljujoč obseg je sporočila policijska služba za boj proti drogam. Število smrtnih nesreč zaradi uživanja mamil je poraslo od 72 v letu 1977, na 109 v lanskem letu. Ocenjujejo, da je v Franciji od 30 do 50 tisoč narkomanov, od katerih jih 1.000 uživa trde droge, kot je heroin.

V kolumbijskem mestu Cacuta potres 5,5 stopnje

CACUTA, 15. januarja (AFP) — V nedeljo so v kolumbijskem mestu Cacuti registrirali potres moči 5,5 stopnje v Richterjevi lestvici, so sporočili iz andskega geofizikalnega instituta. Posledice potresa še niso znane, dutili pa so ga tudi v Bogoti, kot tudi vzdolž meje med Kolumbijo in Venezuelo.

Poskus samomora z radioaktivnimi žarki

LONDON, 15. januarja (Reuter) — Devetnajstletni Graham Chester si je izbral nenavaden način za samomor. Iz nekega podjetja v Grimsbyju, nedaleč od svojega doma, je ukradel posodo z radioaktivnimi elementi le,,el je v obcestni jarek in si postavil posodo na telo. Ko so ga našli, so ga odpeljali v bolnišnico, kjer se zdravniki trudijo da bi ga s transfuzijami ohranili pri življenju. Pravijo, da ga bodo rešili, čeprav je bil izpostavljen žarčenju 150 rentgenov, medtem ko mednarodni predpisi dopuščajo ljudem, ki so v stiku z radioaktivnimi elementi, največjo dozo 5 rentgenov letno.

Na festivalu v San Remu nagrada debitantu

SAN REMO, 15. januarja (AP) — Štiriindvajsetletni debitant Nino Vergnaghi je dobil prvo nagrado za interpretacijo na 29. festivalu zabavne glasbe v San Remu; pesem »Ljubiti«, ki jo je pel, je moderna melodija s tradicionalnim sentimentalnim besedilom. Drugo nagrado na festivalu je prejel pevec Enzo Carello za pesem »Barbara«, rock skupina »Cameleonti« pa je dobila tretjo nagrado.

Eifflov stolp je zmrznil

PARIZ, 15. januarja (AP) — Najpopularnejši francoski objekt, Eifflov stolp, je bil te dni odet v led. Hladni val, ki je te dni zajel Francijo, je zamrznil dvigalo in ploščad znanega stolpa. Zato je bil stolp od 31. decembra zaprt. Sedaj so to, 328 metrov visoko znamenitost, ki jo letno obišče 2,5 milijona turistov, spet odprli.

Huda podhranjenost bolivijskih otrok

LA PAZ, 15. januarja (PL) — Več kot 300 tisoč bolivijskih otrok, mlajših od šest let je podhranjenih, je razvidno iz poročila bolivijskega ministrstva za planiranje in koordinacijo. Deset odstotkov otrok je tako podhranjenih, da je njihov duševni in telesni razvoj najresneje ogrožen. V poročilu dodajajo, da je podhranjenih okoli 57 od skupnega števila otrok na podeželjskih področjih Bolivije.

V Zahodnem Berlinu 8000 narkomanov

ZAHODNI BERLIN, 15. januarja (Tanjug) — V Zahodnem Berlinu so mamila lani terjala 61 žrtev. To je sicer manj kot leto poprej, vendar to še ne pomeni, da narkomanija v tem mestu upada. Po uradnih razlagah je to le rezultat učinkovitejšega delovanja zdravstvenih služb. Nasprotno, število ljudi, ki jemljejo mamila, se je povečalo in med njimi je čedalje več mladih in celo otrok od 13 do 14 let.

Domnevajo, da je v Zahodnem Berlinu najmanj 8000 narkomanov, ki porabijo poldrug milijon mark na dan, da bi zadostili svoji strasti. Denar si zagotavljajo zvečine s tatvinami in vlomi, deleta pa s prostitucijo.

Na Škotskem se je rodil tretji otrok iz »epruvete«

LONDON, 15. januarja (AFP, UPI, AP) — Tretji otrok, ki je bil spočet v »epruveti«, se je rodil v nedeljo v Glasgowu na Škotskem. Deček, težak 2,6 kilograma, se je rodil brez težav, sicer pa mesec dni pred rokom. Implantacijo umetno oplojenega jajčeca je opravil dr. Patrick Steptoe, ki je omogočil tudi rojstvo prvega otroka iz »epruvete« 25. julija lani. Drugi primer so zabeležili, tudi lani, v Kalkuti.

Izdelali so najtanjšo uro na svetu

ŽENEVA, 15. januarja (Reuter) — V švicarskem podjetju za proizvodnjo ur Jean Lassale so nedavno izdelali uro, ki je kot trdijo — najtanjša na svetu. Njena debelina znaša samo 1,89 milimetra. Prodajali jo bodo po 50.000 frankov (okoli 30.000 dolarjev).

Igralca Johna Wayna so operirali

LOS ANGELES, 15. januarja (AFP) — V petek zvečer so zaradi raka na želodcu operirali znanega ameriškega filmskega igralca Johna Wayna (71).

»Kralja hollywoodskega westerna« so pred nekaj dnevi poslali v univerzitetno bolnišnico, da bi mu operirali žolč. Predstavnik bolnišnice je sporočil, da so kirurgi med rutinsko operacijo odkrili več tumorjev na želodcu. Zato so morali opraviti dodatni poseg, s katerim so mu odstranili večji del želodca.

»Zdravstveno stanje Johna Wayna je po operaciji zadovoljivo,« je izjavil dr. Bernard Strom, ki je na čelu kirurške ekipe opravil deveturno operacijo. Pripomnil pa je, da bo moral Wayne dalj časa mirovati.

Johna Wayna so tokrat že drugič operirali zaradi raka. Leta 1964 so mu z operacijo odstranili pljučno krilo. Aprila lani so mu na znani bostonski kliniki operirali srčno arterijo.

John Wayne je med štiridesetletno filmsko kariero posnel več kot 200 igranih filmov, večinoma kavbojskih.

Težki tovori po železnici do Iraka

Prevoz delov za most čez Tigris bo na tirih 10 odstotkov cenejši

LJUBLJANA, 15. januarja — Čeprav lahko vidimo vsak dan na slovenskih in jugoslovanskih cestah mnogo težkih in tudi preobremenjenih tovornjakov, ki bi pravzaprav morali tovor prepustiti železniškemu prevozu, zlasti ko gre za velike razdalje ali za nevarno blago, pa vendar tudi na železnici ne drže križem rok in si prizadevajo dobiti čim več tovora na tire. Tako bodo te dni na tovorni postaji v Mostah naložili na vagone več kot 100 ton težkih »Gradisovih« železnih konstrukcij za nov most čez reko Tigris v Iraku. Te železne konstrukcije bodo prepeljali z vagoni prav do Bagdada, od tam pa na kamionih do gradbišča pri El Amanahu.

Nekaj dni pozneje bodo naložili na vagone nov težak tovor v Mariboru, in sicer okrog 200 ton delov za portalna dvigala, ter ga po železnici prepeljali do Bagdada. Ob tem naj omenimo, da so že prej vozili na omenjeno gradbišče razne težke tovore, vendar izključno s tovornjaki. Za kombiniran prevoz po železnici in cesti so se v »Gradisu« odločili tudi zaradi ugodnejše cene, saj je prevoz po tirih za okrog 10 odstotkov cenejši kot po cesti.

I. P.

Druga generacija concorde

PARIZ, 15. januarja (Reuter) — Francoski minister Joel Le Theule je izjavil, da je pričakovati, da bo Francija izdelala drugo generacijo nadzvočnih letal concorde skupaj z Britanijo in ZDA. Marca se bo sestal z britanskim ministrom za industrijo Varleyem, da bi se pogovorili o prihodnjih načrtih. Minister je še dejal, da se več ameriških firm zanima za tehnologijo proizvodnje, ki sta jo izpopolnili Francija in Britanija. Zadnje od 15 letal concorde, ki sta ga skupaj izdelali francoska družba in British Aircraft Corporation je ob svojem prvem preizkusnem poletu uro in pol vozilo s hitrostjo, dvakrat večjo od hitrosti zvoka.

Časopisno založniška delovna organizacija DEČJE NOVINE iz Gornjega Milanovca

objavlja

IZID NAGRADNEGA NATEČAJA ZA DOMAČI STRIP

Prvo nagrado v znesku 20.000,00 dinarjev prejme **MIŠA MARKOVIĆ**, arhitekt iz Niša, za strip DOGODEK NA MIRNI POTI.

Dve drugi nagradi v zneskih po 15.000,00 dinarjev prejmeta **OMER OMEROVIĆ** iz Zvornika za strip UGRABITEV in **KREŠIMIR ZIMONIĆ** iz Zagreba za strip LUNA.

Dve tretji nagradi v zneskih po 10.000,00 dinarjev prejmeta **BRANISLAV KERAC** iz Novega Sada za strip OLIVER in **MILAN BUKOVAC** iz Futoga za strip SONČICA IN ZVEZDAN.

7-K

BOŽIDAR PAHOR

Zima nezadovoljstva in izsiljevanja

Že tako ali tako oguljeno Shakespearovo prispodobo o zimi nezadovoljstva bi bilo mogoče spričo sedanjega gospodarskega kaosa v Britaniji izraziti z »zimo izsiljevanja«. Izsiljevana je vlada, izsiljujejo kategorije delavcev, trpijo pa stotisoči in milijoni »nedolžnih« državljanov. V Birminghamu so morali ljudje prekuhavati snežnico, ker so delavci mestnega vodovoda stavkali. Prejšnji teden ni moglo priti na delo v London 350.000 delavcev in uslužbencev, ker so stavkali strojevodje »južnih železnic«. Toda strojevodje niso stavkali, da bi dobili višje plače, in tudi ne proti vladi; stavkali so iz protesta proti lastnemu sindikalnemu vodstvu!

Pravkar so nehali stavkati vozniki cenčinskih cistern — zaradi te stavke so morali celo razglasiti dvodnevno izredno stanje na Severnem Irskem — zato pa še vedno stavka najmanj sto tisoč voznikov tovornjakov. Stavke se širijo in so izraz prizadevanja, iztržiti čimveč in čim hitreje, in to zdaj pozimi, ko je čas za to najprimernejši. Kajti zdaj ljudi zebe če so brez kurilnega olja; ker jih še bolj zebe, če na policah v trgovinah ni kruha, moke, sladkorja in konzerv (zdaj so se prestrašeni Angleži oskrbeli za mesec dni naprej), skatka, pozimi stavke zarežejo v živo. In nobena vlada — ne laburistična ne konservativna — se ne more upirati v nedogled.

Sedanji val stavk, ki ni ne prvi ne zadnji, četudi eden izmed najhujših v Britaniji v zadnjih letih, je zlahka odplavil politiko dohodkov premiera Callaghana, ki je slonela na zahtevi, da se plače ne smejo zvišati za več kot pet odstotkov. Nobena kategorija delavcev ne zahteva manj kot petnajstodstotno zvišanje, četudi se je Callaghanovi vladi posrečilo zbiti inflacijo na stopnjo pod deset odstotkov. »Podjetnejše« kategorije delavcev zahtevajo celo 20 do 25-odstotno zvišanje plač. Zato ni čudno, da v številnih primerih stavke niso uradne, to se pravi, da jih ne podpirajo sindikalna vodstva, ki se morajo bolj odgovorno vesti pred javnostjo. Toda četudi v začetku številne stavke niso uradne, postanejo uradne, ko jih za uradne razglasijo sindikalna vodstva, zlasti če se tako razširijo, da morajo sindikalni voditelji pokimati, če nočejo izgubiti veljave in vpliva med delavci. To se je prejšnji teden zgodilo med stavko voznikov tovornjakov, ki se je začela neuradno, a je zdaj že »uradna«.

Posebno močna skupina delavcev so rudarji, ki so leta 1974 s svojimi stavkami strmoglavili konservativno vlado pod vodstvom Edwarda Heatha. Vendar se rudarji ne menijo dosti za to, ali so v sedlu konservativcev ali laburisti. Lani jeseni je voditelj sindikata rudarjev Joe Gormley spričo Callaghanovega poziva k zmernosti pri zahtevah po višjih plačah vzkliknil vladi in javnosti: »Za božjo voljo, zaupajte nam!« Hkrati je zahteval 40-odstotno zvišanje plač rudarjev in uvedbo štiridnevnega delovnega tedna!

Vendar ni v vsakem primeru res, da poskuša vlada izvajati politiko dohodkov na plečih delavskega razreda«. Zlasti ne takrat, kadar voditelj rudarjev na primer nastopi z zahtevo po 40-odstotnem zvišanju plač, ker dobro ve, da ima v rokah orožje — zlasti pozimi —, s katerim bo izsilil vsaj 20 do 25-odstotno zvišanje. In v tem je neenakost sedanjega boja delavcev in uslužbencev za večji kos kruha. Povečani kos kruha je prepogosto odvisen od moči sindikata ali delavcev, ki pa ni vedno odvisna od števila sindikalno organiziranih delavcev. Delavci mestnega vodovoda, četudi so maloštevilni, lahko kaj hitro prisilijo javnost h »kapitulaciji«. Zato je voditeljica konservativcev Margaret Thatcher že nastopila na televiziji z zahtevo, da bi bilo treba z zakonom prepovedati stavke v tistih panogah, ki so življenjskega pomena za blaginjo prebivalstva, kot so razne javne službe, zdravstvo in podobno. Sindikalna vodstva so že ostro reagirala.

Vendar strelivo za take izjave in zahteve pogosto prispevajo sami sindikalni voditelji s preveč bojevitimi in prenapetimi izjavami. Ob sedanji stavki voznikov tovornjakov je eden izmed sindikalnih voditeljev, ki se šele uveljavljajo, Moss Evans iz sindikata prevoznih delavcev, na televiziji izjavil: »Nisem bil izvoljen zato, da bi vladal deželi, ampak samo zato, da bi se bojeval za interese svojih članov.«

Laburistična vlada se komaj drži na nitki. Najkasneje do jeseni mora tako ali tako razpisati nove parlamentarne volitve, vendar jih bo najverjetneje spomladi. Izgubila je odločilen adut, s katerim se je pred dokaj apatično britansko javnostjo pojavljala kot boljši kandidat za oblast. Ta adut se je doslej glasil: sindikati so politična rezerva laburistov in njihovi prijatelji. Laburistična vlada naj bi zagotovila v deželi socialni mir, ki ga konservativci ne znajo in ne morejo. Vse pa kaže, da ga tudi laburisti več ne morejo. Morda tudi zato, ker sta ena in druga stranka obsojeni na enako ali zelo podobno ekonomsko politiko in je pravzaprav vseeno, katera je na oblasti.

MILAN MAVER: Jamstvo

ILJA POPIT

Zastavljeni načrti še niso zadostno jamstvo

Zdaj, ko so sprejeli zvezno resolucijo o razvoju v letošnjem letu, pa tudi republiške in pokrajinske resolucije, ki vse določajo, za koliko se mora povečati družbeni proizvod, rast izdelave ipd., bi bilo nemara odveč ugibati, kako se bo kaj obračalo v letošnjem letu. Dovolj bi bilo torej pogledati v ta določila. Ta pogled sicer ni vselej najlažji, ker resolucij nima vsakdo pri roki, časopisna poročila z zasedanj nekaterih skupščin, kot na primer črnogorske, srbske, pa o letošnjih številčnih ciljih njihovih resolucij povsem molče. Kar zadeva delo industrije določa zvezna resolucija v 1979 letu 7-odstotno povečanje njene izdelave. Republiške resolucije pa predvidevajo v Bosni in Hercegovini ter v Makedoniji 8-odstotno povečanje, v Vojvodini, 7,5-odstotno na Hrvaškem in v Sloveniji pa 6-odstotno.

Potemtakem so že med temi cilji večje razlike. K povečanju proizvodnje seveda lahko pripomore več vzrokov. Eden je začetek obratovanja novih zmogljivosti. To se bo, kot kaže, v večji meri zgodilo v Bosni in Hercegovini, saj pri njih pričakujejo, da bodo kar 40 odstotkov letošnjega povečanja industrijske izdelave prispevali izdelki iz obratov, ki bodo začeli delati letos.

Kljub temu da so načrte o rasti postavili, pa seveda, kot nas učijo izkušnje zadnjih let, to še ni zadostno jamstvo, da jih bodo tudi dosegli.

Letošnje sprejete cilje so načrtovalci v več republikah, tako tudi na primer v Sloveniji ter v Bosni in Hercegovini ocenili kot takšne, ki so na spodnji meji razvoja, ki je še dopusten. Iz teh ocen bi lahko sklepali, da jih bo tudi zelo lahko doseči.

Kaže pa, da to vendarle ni tako gotovo. Načrtovalci so ob sestavljanju resolucije napovedovali, da bo trajal zagon ugodne gospodarske rasti do srede letošnjega leta. Zadnje napovedi samih industrijskih podjetij postajajo zadržanejše, ko govore o možnosti prodaje v prihodnjih mesecih. Prav od prodaje je namreč odvisno, ali bo še denar za tolikšno rast proizvodnje. Glede na raven izdelave, kakršna je bila na prehodu v letošnje leto in glede na letošnje cilje, je pričakovati, da bo gospodarska politika popuščala vzvode, ki jo vzdržujejo. Ali bo to storila enakomerno v vsem letu in torej že takoj v začetku, ali pa šele v drugi polovici leta, zaenkrat še ni popolnoma jasno.

Na drugi strani pa je nekaj industrijskih dejavnosti takšnih, da je povpraševanje po njihovih izdelkih tolikšno, da so razprodani že za več mesecev vnaprej, kljub temu pa njihovo izdelavo še umetno spodbujajo s potrošniškimi posojili. Nekateri kažejo na to kot primer toge gospodarske politike. Če bi hotela biti nehati dajati posojila in jih preusmeriti gibčna, bi morala takšnim dejavnostim tja, koder bi bilo to koristneje.

Precej ugibanj in razprav je tudi o tem, kako bo pičel uvoz kos zahtevam gospodarstva po zadostni preskrbljenosti z uvoženimi surovinami in deli, od katerih je redno delo neposredno odvisno. Nekatere delovne organizacije namreč že opozarjajo, da jim bo kmalu zmanjkalo nekaterih surovin, ki jih uvažajo. Ob takšnih opozorilih običajno svetujejo previdnost in opozarjajo na navado, da gospodarske organizacije že precej prej, preden je takšno pomanjkanje zares resno, govore, da je resno, ker vedo, da traja precej časa, preden se premakne »mehanizem«, ki dovoli tak uvoz. Zato ponekod menijo, da zaenkrat s pomanjkanjem uvoza še ni tako hudo. V inštitutu ljubljanske pravne fakultete po eni strani ugotavljajo, da je začel decembra jugoslovanski uvoz zastajati, vendar pa je prej štiri mesece močno naraščal. Ocenjujejo, da se jugoslovanska industrijska izdelava povečuje vse počasneje in je verjetno, da se bo to »hlajenje« nadaljevalo tudi v prvih mesecih letošnjega leta. Vendar pa za to ne dolže toliko premajhnega uvoza, ampak tudi slabljenje končnega povpraševanja. Opozarjajo sicer, da temelji to mnenje na začasnih podatkih, a pristavljajo, da je že do zdajšnjega zmanjševanja končne porabe prišlo v znatni meri zaradi omejujoče posojilne politike vsaj pri posojilih, ki jih dajejo občanom.

Na drugi strani pa obujajo upanje, da bo letošnje izvozno povpraševanje oziroma možnosti izvoza večje, kot so jih bili napovedovali načrtovalci v zahodni Evropi. Nekatere države, kamor Jugoslavija precej izvaža kot ZR Nemčija, Francija in Italija namreč zdaj pričakujejo precej večjo rast, kot so jo bile, s tem pa se povečujejo tudi možnosti našega izvoza.

Potemtakem si bo morala gospodarska politika ob vztrajanju pri ciljih, ki si jih je naložila pri uvozu, cenah, izvozu ipd. ter pri sprejetih določilih o porabi, precej prizadevati, da bo ohranila koristne dosežke dosedanjega gospodarjenja in vanje vgradila še tiste, kvalitetne, ki jih je bila obljubila.

VLADO ŠLAMBERGER

Božična pesem v napačnem tonu

V zadnji številki verskega tednika Družina, Ivan Likar v rubriki Odmevi in predlogi polemizira z mojim komentarjem, objavljenim 21. decembra, češ da teza o drugorazrednih državljanih ni izmišljena. Med svoje argumente je uvrstil trditev, da vernik nima možnosti vplivati na programsko politiko radia in televizije, loviti mora tuje postaje, da ujame božično pesem ali na televiziji en sam prizor iz verskega življenja. Prav tako pisec v Družini navaja, da verniki ne morejo dobiti višjih in odgovornejših služb.

Svoj argument podkrepi z ugotovitvijo, da imajo v naši samoupravni socialistični družbi veliko večino višjih in odgovornejših služb komunisti, ti pa so pri nas le ateisti. To po Likarjevem mnenju, ki se dosti sklicuje tudi na ustavo, ni več samo sektaštenje odgovornih v kadrovskih službah, temveč postaja že kar linija.

Ustava pravi, da je izpovedovanje vere svobodno in je človekova zasebna stvar. Torej je poslušanje božičnih pesmi zasebna stvar Ivana Likarja, ki pa ima kot občan po ustavnih določilih pravico, da je obveščen o dogodkih doma in po svetu, ki so pomembni za njegovo življenje in delo. In to mu sredstva javnega obveščanja tudi dajejo.

Če bi se pisec v Družini potrudil in pogledal okrog sebe, bi lahko našel tudi veliko ljudi, ki vodijo razne ustanove ali se na direktorskih mestih, čeravno nimajo izkaznice zveze komunistov. Če bi povedal za konkretne ljudi, ki so postali žrtve sektaštenja, čeravno so v srcu za naše stvarnost, za socialistično samoupravljanje, za bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, za neuvrščeno zunanjo politiko SFRJ, bi se laže pogovarjali. Načelno smo že zdavnaj razčistili enakost občanov, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, veroizpoved, izobrazbo ali družbeni položaj. V družbi, ki ni idealna, ker takšne na svetu ni, so še primeri sektaštenja. Prav proti njim se vztrajno bori zveza komunistov, saj je nenehna naloga vseh organiziranih socialističnih sil, še posebno v kadrovski politiki, da ne ločuje občanov na priviligirane in na drugorazredne, kakor skuša prikazati Ivan Likar. Tako kot se ZK bori proti vsem oblikam sektaštenja, mednje sodi tudi nerazumevanje vloge delavcev kot samoupravljalcev, ne bi bilo slabo, če bi se z enako vnemo proti negativnim pojavom, ki vodijo na spolzka tla zlorabljanja cerkve in religije v druge namene, borili tudi cerkveni krogi.

Po navodilih vrhovnih poglavarjev katoliške cerkve in po smernicah naših voditeljev naj se odnosi med cerkvijo in družbo razvijajo v duhu ustvarjalnega dialoga in dobrohotnega sporazumevanja, je dejal na novoletnem sprejemu ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik. To lepo višino odnosov smo v naši republiki, hvalabogu, v znatni meri dosegli, o tem smo pač vsi prepričani, in želimo, da ta skupni imenovalec odnosov tudi v bodoče ohranimo in razvijamo. Tako metropolit Pogačnik, kako pa Ivan Likar?

Z ustvarjanjem nekakšnih argumentov, ki ne temelje na dejstvih, ampak na domnevah, ni moč ustvarjati pogojev, da se ateisti in kristjani, ki se srečujejo in žive v istem prostoru, med seboj človeško pogovarjajo in dogovarjajo o skupnih zadevah. Zaradi ene božične pesmi ni moč izbrisati dejstev, da je za veliko večino delovnih ljudi-vernikov socializem postal stvar njihovega najglobljega prepričanja, ker se zavedajo, kaj sta jim prinesla socializem in socialistično samoupravljanje. Tudi Ivanu Likarju.

JOŽE JERMAN

‚Okrasne' investicije

Lani so v mariborski občini dokončali 80 objektov v skupni vrednosti 710 milijonov dinarjev. Več kot polovica objektov je takih, pri katerih je vrednost investicije manj kot dva milijona dinarjev, od dva do deset milijonov dinarjev velja 24 dokončanih objektov in le 16 jih je z vrednostjo nad deset milijonov dinarjev zato se vsiljuje misel, da ti objekti, z redkimi izjemami seveda, ne bodo bistveno vplivali na povečanje industrijske proizvodnje.

Konec leta 1978 je bilo v Mariboru v gradnji 223 objektov, v vrednosti 7,5 milijard dinarjev. Od tega gradi gospodarstvo 70 objektov za milijardo dinarjev. Pregled teh gospodarskih investicij pa ne pokaže razveseljive slike, saj gre večji del za drobne ali »olepševalne« investicije. Po zbranih podatkih sodeč lahko uvrstimo v »klasično« naložbo, ki naj bi zagotovila večjo proizvodnjo samo šest gradenj, kar jasno pokaže medlost razvojnih načrtov mariborskega gospodarstva, ki se ukvarja predvsem z dozidavami skladišč, obrati družbene prehrane in podobnimi objekti.

Največje investicije se je lotila tovarna umetnih brusov SWATY, ki je vložila 108 milijonov dinarjev za modernizacijo in razširitev proizvodnje keramično in smolno vezanih brusov, sledita Intes — TOZD Mlini s 94 milijoni za nov mlin in silose, pa tovarna dušika Ruše — TOZD Metalurgija s prav tako 94 milijoni za izgradnjo nove kisikarne.

Mariborskemu gospodarstvu že vrsto let očitajo pomanjkanje smelosti in kot kaže mu bodo to lahko očitali še naprej, saj podatki govore, da se tudi letos ne bo obrnilo na bolje. Navzlic analizi investicij, ki so jo ustrezne strokovne službe izdelale lani junija, in takratnim priporočilom, da imajo prednost investicije na ravni sozdov, se ni kaj prida premaknilo. Dejstvo je, da ni nobene investicije na ravni sozda, da je le malo investicij celo na ravni delovnih organizacij, temveč so skoraj vse investicije razdrobljene po posameznih tozdih.

Seveda takšna razdrobljenost ni in ne bo mogla prinesti večjih rezultatov. Nova regijska gospodarska zbornica, ki naj bi po zadnjih dogovorih imela več besede pri gospodarskem življenju regije, bo morala že na začetku vgrizniti v kislo jabolko in še enkrat analizirati vzroke zaostajanja mariborskega gospodarstva ter skupaj z gospodarstvom in družbenopolitičnimi dejavniki najti izhod iz nekajletnega labirinta.

BRANIMIR NEŠOVIĆ

‚Problem' z zgodovino

Tresla se je gora, rodila se je miš, ta pa je še isti trenutek zrasla v slona — tako bi morda lahko na najkrajši način povedali, kaj se je dogajalo minuli petek na pogovoru » za okroglo mizo«, ki sta ga organizirali skupnost vzgojnovarstvenih zavodov SRS in zveza prijateljev mladine Slovenije na čisto nedolžno temo »Izobraževanje vzgojiteljic v sistemu usmerjenega izobraževanja«.

Gora, to so bile razdražene vzgojiteljice. Miš je bila skupna misel o zaželeni višješolski izobrazbi vzgojiteljic. Slon pa je nekaj, v kar je moč napihniti nemajhen družbenopolitičen problem. Mimogrede: okrogla miza ni bila okrogla, pa ne zato, ker so stoli stali v obliki črke »U«, marveč zaradi kar preveč vročekrvnega razpravljanja.

Kdo je bil pravzaprav proti komu? Kdo je bil »nasprotnika? Republiški komite za vzgojo in izobraževanje kajpak, posredno pa se je na »nasprotni strani« znašel tudi ves sistem usmerjenega izobraževanja — čeprav so vzgojiteljice večkrat poudarile, da sprejemajo reformna načela.

Tudi če izvzamemo skoraj dvajsetletna prizadevanja vzgojiteljic, da bi si pridobile pravico in možnost za izobraževanje na višji stopnji, ima naš problem že kar lepo zgodovino. Vzgojiteljske šole in pedagoške gimnazije se že četrto leto srečujejo z usmerjenim izobraževanjem in so tako nekakšen poskusni zajček slovenske šolske reforme. Doslej je izobraževanje na vzgojiteljskih šolah trajalo pet let, od uveljavitve reformiranega pouka naprej pa (na temelju posebnega zakonskega dopolnila) velja tudi zanje načelo, da srednja šola ne more trajati dlje kot štiri leta. Vsi, še posebej vzgojiteljice, so se zavedali, da bo uresničitev tega zakonskega dopolnila povzročila vrsto težav. In te težave so nastopile zdaj, ko je tik pred maturo 448 učenk četrtega letnika vzgojiteljskih šol.

V »kratkem orisu prizadevanj za razreševanje problematike izobraževanja kadrov za predšolsko področje« — v memorandumsko zvenečem besedilu, ki v njem ponovno izstopa težnja po višješolski izobrazbi zaradi »izredne zrelosti, samostojnosti in odgovornosti«, ki jo terja vzgojiteljski poklic — so vzgojiteljice na treh tipkanih straneh opisale svoja prizadevanja po višji ravni izobrazbe.

Vse kaže, da ti poskusi niso bili dovolj različni, sicer ne bi naleteli na gluha ušesa. Republiški komite za vzgojo in izobraževanje je pred nedavnim predlagal, naj bi peto leto izobraževanja v vzgojiteljskih šolah nadomestili z enoletnim pripravniškim stažem ob ustreznem mentorstvu. Mimogrede: pripravništvo vzgojiteljic bi veljalo menda več kot 30 milijonov dinarjev, peto leto izobraževanja pa bi stalo samo 3 milijone dinarjev. Po končani pripravniški dobi bi pripravnice opravljale strokovni izpit; pedagoške šole pa bi pomagale pripraviti ustrezen program strokovnega izpopolnjevanja ob delu.

Vse to in še marsikaj drugega je bilo moč ponovno slišati za petkovo okroglo mizo, in če je sprva še kazalo, da se bo moč dogovoriti za konkretno in kar se da ustrezno rešitev problema izobrazbe vzgojiteljic, je upanje splavalo po vodi, ko je razpravljanje postalo prerekanje. Vitezi okrogle mize so se nezadovoljno razšli: vzgojiteljice, ker so jim samo medlo obljubili, da bodo lahko sčasoma študirale na višješolski stopnji; predstavniki komiteja za vzgojo in izobraževanje pa nemara zato, ker jim ni uspelo z močjo argumentov, s katerimi so nastopali, doseči načelno rešitev sicer sila konkretnega problema.

Gledano v celoti: problem je tukaj — vendar le ne tolikšen, kot ga vidijo vzgojiteljice, ki imajo brez dvoma tudi čisto svoje interese, ko zahtevajo pravico do višješolskega študija. Resnični problem pa šele lahko nastane, če bi takšne težnje po »maksimalizaciji« in idealizaciji izobraževanja začele pritiskati na celoten koncept usmerjenega izobraževanja, še posebej, ker se bo kmalu začela javna razprava o osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju.

Kje je premog?

Na seji izvršnega odbora združenja premogovnikov v okviru zvezne gospodarske zbornice so se sicer pogovarjali o sistemskih zakonih, v zasebnih pogovorih sodelujočih pa je seveda prevladovalo pomanjkanje premoga in njegovo preprodajanje. Tako je več članov odbora »interno« ugotavljalo, da so zastavili vse sile in oblike kontrole, da do špekulacij, ki še vnaprej lepo cvetijo, ne bi prihajalo. Po njihovem mnenju je »posel« s tem gorivom odlično organiziran in v njem poleg prevoznikov sodelujejo tudi ljudje iz ozadja — ljudje zaposleni v rudnikih in vodje skladišč s premogom. Njihovi zaslužki dosegajo ob zdajšnjem pomanjkanju že bajne vsote.

Dvomimo, da organi samoupravne delavske kontrole v rudnikih in skladiščih prav nič ne vedo o tej špekulantski verigi in da ne poznajo imen in priimkov ljudi, ki se s preprodajo premoga ukvarjajo. Vedo za imena, je rekel eden izmed članov izvršnega odbora združenja premogovnikov, vendar nihče nima samoupravnega poguma, da bi s prstom pokazal na špekulante.

SLOBODAN ĐUKIĆ

Kako sem izpolnil davčno napoved

Tudi v davčni politiki staremu sistemu že poje navček: otročički nekdanjih davščin — samoprispevek in posojilo, da omenimo najbolj nadobudna — rastejo kot konoplje. Zal pa je še vedno pri trdnem zdravju odmera vsakoletnega davka na dohodek občanov, in te dni, ko hitimo izpolnjevati svoje napovedi, znova ugotavljaš, kako zastarela je ta oblika »dajanja cesarju, kar je cesarjevega«. Predvsem pa krivična!

Meni, denimo, davčne napovedi ni bilo težko izpolniti: iz računovodstva so mi poslali podatek, koliko sem zaslužil v rednem delovnem razmerju, prištel sem vsoto, ki se je iz postranskih dejavnosti nakapljala na žiro račun, odštel neobdavčeni del osnove, prispevek za otroka in kar je manjših olajšav, pa je bilo opravljeno.

Veliko večji revež pa je moj nekdanji sošolec, ki se ukvarja z izdelovanjem plastičnih držajev za metle! Vse leto je moral zbirati razne račune. In kako se je moral boriti, da so mu priznali izdatek za izlet na Kitajsko (strokovno izpopolnjevanje, pa mučno dokazovanje, da gredo računi za žgane pijače vendar na konto reprezentance)! Da ne gvorimo o honorarju, ki ga je moral iz svojega žepa odšteti nekemu knjigovodji, saj zapleteni davčni napovedi sam zares ni bil kos.

Samo nečesa ne razumem. Najprej se je iz vsega srca strinjal z mano, ko sem menil, da bi sedanjo obliko napovedi morali opustiti. Potem pa me je s prvim plastičnim držajem, ki mu je prišel v roke, trikrat podil okrog svoje vile, ko sem omenil, da bi po mojem morali občanom davke odmeriti po tem, kar imajo, ne ne po tistem, kar prijavijo . . .

VILKO NOVAK

Smo res tako bogati?

Slovenski potrošnik je s 15. januarjem zapadel v nakupovalno omotico. Z včerajšnjim dnem so se namreč po naših trgovinah začele razprodaje. Lepaki, nalepljeni po izložbenih oknih blagovnic, ki obljubljajo visokoodstotna znižanja cen blaga, vabijo in spravljajo ljudi v svojevrsten trans. Roke avtomatično segajo v žep. Ni važno, ali so hlače, suknjiči, jopice po modi ali ne. Bistveno je, da so — poceni. Police se praznijo, blagajne cingljajo.

Anglež pravi, da »ni dovolj bogat, da bi kupoval poceni«. Sodeč po gneči, ki je v teh dneh po trgovinah pri nas, slovenski potrošnik tega angleškega reka ne upošteva. Kupuje, kot da bi bil bogat. Trgovec to ve in dá na police vse. Darežljivo nudi petdeset pa tudi sedemdesetodstotne popuste. Prodaja pod ceno? Mar ne gre morda za prastari trgovski trik, po katerem so cene v redni prodaji močno navite, šele s »popustom« ob razprodajah pa pristanejo na višini, ki je realnejša, a kljub temu še vedno donosna — za trgovca?

In: ker smo se že samoupravno odločili za razprodaje, bi bržkone morali tudi bolj dosledno preverjati, kaj vse nam trgovci nudijo ob razprodajah. Mar nam smejo zavoljo »nakupovalnega transa« res ponuditi prav vsako staro suknjo, ki jim je še ostala v skladišču?

MITJA MERSOL

GUSTAV GUZEJ

Most je interes

Malo je krajevnih skupnosti, kjer ne bi imeli toliko vsakdanjih, pa tudi bolj dolgoročnih nalog, da se skoraj ne vidijo iz njih. Še tako lepo zapisani programi ostajajo le dobre želje, če za delo razen članov skupščine in sveta ne poprimejo še številni drugi krajani. Včasih kakšna zadeva po svojem pomenu seže preko meja ene v drugo ali celo na območje več krajevnih skupnosti.

Daleč vsaksebi raztresene krajevne skupnosti bolj redko posegajo po nalogah, ki jih lahko družno uredijo s svojimi sosedi. To so navadno ceste med dvema vasema, vodovod, pokopališče, šola, kulturni dom. Življenjske potrebe jih navajajo, da poiščejo skupen jezik in skupno uredijo, kar žuli vse enako. Tako sodelovanje med krajevnimi skupnostmi je že pognalo globoke korenine in rodilo dobre sadove.

Na gosto naseljenih območjih, denimo v mestih, kjer krajevnih skupnosti ne loči naravna meja, je navadno drugače. Zelo raznolike potrebe občanov se ne morejo ravnati po območjih krajevnih skupnosti. Zato je tu dosti več takega, kar bi morali urejati skupno občani več krajevnih skupnosti, se dogovarjati o skupnem programu in tudi o skupnem uresničevanju.

V mestu navadno tečejo meje med dvema krajevnima skupnostma po ulicah. Na območju ene so na primer šola, vrtec in še kaj, v katero hodijo tudi otroci sosednje krajevne skupnosti. Veliko je zadev, kjer sosednje krajevne skupnosti lahko najdejo stične točke in bi jih morale najti.

Dogovarjanje med krajevnimi skupnostmi v večjih strnjenih naseljih o urejanju skupnih zadev je še vedno bolj izjema kot pravilo. Včasih se celo primeri, da jih meja razdvaja, namesto da bi jih družila, da bi s skupnimi močmi uresničili tisto, kar je krajanom obeh območij v korist.

V velikih naseljih z nekaj tisoč prebivalci v eni sami krajevni skupnosti se navadno izgovarjajo, da zaradi velikosti interesi občanov ne morejo priti do veljave. Deliti eno veliko na več manjših krajevnih skupnosti pa se bojijo, češ da bo urejanje skupnih zadev v taki »razparcelirani« krajevni skupnosti dokaj težko, ker ne bo vedno mogoče najti skupnega jezika. In zato namesto več samostojnih krajevnih skupnosti organizirajo soseske, nekakšne podružnice ali poslovalnice, v katerih pa je praviloma okrnjena neposredna udeležba občanov pri upravljanju.

»Naše krajevne skupnosti v mestih so vase zaprte in jih ne briga dosti, kaj se dogaja levo ali desno od njih,« tarnajo v prenekateri občini. »Kup zadev jim obrača pogled na vse, kar je neposredno pred njihovim pragom. Tako jim ne ostaja niti časa niti ne želje, da bi se obrnili prek svoje meje, se dogovarjali in skupno programirali s sosedi ureditev zadev, koristnih za krajane več krajevnih skupnosti.«

Pred leti je bilo mogoče na cestah videti, kje se konča meja ene in začne območje druge občine. Včasih je bil ta znak nekaj stotin metrov neurejene ceste, drugič spet zanemarjen kraj na obrobju občine. Nekaj let je bilo treba, da so se občine dokopale do dogovarjanja o skupnem urejanju mejnega območja. Za krajevne skupnosti bi rekli, da so zdaj na podobni stopnji razvoja. Le s to razliko, da je takrat taka spotakljiva označba občinske meje bila večidel posledica večje zaverovanosti v razvoj občinskega središča kot obrobnih krajev. V krajevni skupnosti pa ni osrednjih in obrobnih zadev, so le take, ki jih je treba urediti zaradi življenjskega interesa krajanov. Četudi po svojem pomenu sežejo preko meje ene, dveh ali celo več krajevnih skupnosti.

Življenje vsak dan razpleta številne interesne niti. Krajevna skupnost je samostojna temeljna samoupravna enota. Ponekod so spoznali, da je ta samostojnost tembolj utemeljena, čim bolj je interesno in solidarnostno povezana tudi s svojimi sosedi. In zato zveze krajevnih skupnosti tu in tam že koristno poganjajo, čeprav glede na interese krajanov še prepočasi.

Kampučijska senca na dva obiska v Beli hiši

Na novo razporejene silnice v »velikem trikotniku« — Teng prihaja v ZDA kot element mednarodne zakonitosti

Vietnamska oboroženа intervencija v Kampučiji je vnesla nemir v svetovno javnost, znova pa je razdelila tudi silnice, ki uravnavajo razmerje sil v »velikem trikotniku«, to je, v odnosih med ZDA, ZSSR in Kitajsko. Kakšno je stanje v tem trikotniku pred Tengovim obiskom v Washingtonu, pred napovedanim obiskom Leonida Brežnjeva v Ameriki in pred »obljubljenim« podpisom sporazuma o SALT-2?

Z normalizacijo odnosov med Kitajsko in ZDA ter z japonsko-kitajskim sporazumom je diplomacija ZSSR doživela neuspeh. Carterjeve pozicije za že dolgo napovedovano srečanje z Brežnjevom pa so se okrepile. Vietnamska bliskovita akcija v Kampučiji je kratkoročno do neke mere uravnovesila fluidno stanje v »velikem trikotniku«, vprašanje pa je, če bo uspeh bliskovite vojne dolgoročno odtehtal njene, za Vietnam že sedaj izredno negativne politične posledice.

Teng Hsiao-ping pride v Washington 29. januarja. Bela hiša se prizadevno trudi, da bi mu pripravila pomenu obiska ustrezen sprejem, kajti del ameriške javnosti je gledal v Tengu gosta, ki bo moral odgovoriti na nekaj vprašanj, preden bo spoštljivo sprejet: zakaj Kitajska podpira Pol Potov režim, v tisku razvpit kot »vladavina genocida«.

Rdeča preproga za Tenga

Z vietnamskim vdorom v Kampučijo je ta hipoteka nad Tengovim obiskom čez noč odpadla. Kampučija je postala žrtev vietnamske intervencije, ki je porušila ravnotežje sil v jugovzhodni Aziji, Pol Pot je pozabljen, v imenu Kampučije nastopa Sihanuk, državnik svetovnega ugleda. Teng po kampučijskih dogodkih ne prihaja v Ameriko kot predstavnik najbolj številine, do včeraj iz mednarodnega reda izobčene države, ki je po »zaslugi« normalizacije z ZDA priznano in de jure stopila v svetovni prostor, marveč kot voditelj države, ki je z zapletom v Kampučiji postala aktiven element mednarodne legalnosti, katero je z vojaško intervencijo ogrozil Vietnam, včeraj po vsem svetu spoštovana in junaška žrtev imperialističe agresije, danes vojaško druga najmočnejša država v Aziji, ki usmerja svojo dinamiko navzven in vzbuja strah v neposredni soseščini.

Vietnamci so torej s svojim ravnanjem pogrnili Tengu rdečo preprogo v Washingtonu. Tudi Carterju kot gostitelju so olajšali njegovo vlogo, toda ne v vsem. V Washingtonu so pred dvema dnevoma poluradno sporočili, da je SALT-2 takorekoč že pod streho, da so nesoglasja vojaške narave skoraj povsem odstranjena, in da je treba razčistiti samo še nekaj političnih vprašanj. Senatorji, ki so se vrnili iz Moskve, so ameriško željo po podpisu sporazuma posredovali z osebnimi vtisi, da je tudi ZSSR močno zainteresirana za sporazum.

Skratka, ker med ZDA in ZSSR ni več resnih ovir, se Carter boji le Kongresa, ki bi utegnil odreči ratifikacijo napovedanega sporazuma. Na tem terenu pa se bo njegov gost Teng pojavil kot tihi zaveznik njegovih nasprotnikov v Kongresu. Kitajska vlada je namreč 12. januarja sporočila, da se ne bo udeležila zasedanja odbora OZN za razorožitev, ki bo 24. januarja v Ženevi, medtem ko je druga nuklearna sila — Francija — privolila, da bo sodelovala v odboru, ki ga je doslej bojkotirala. Kitajska poteza je torej tiha spodbuda tistim silam v Kongresu, ki terjajo od Carterja »bolj trdo politiko do ZSSR«, ki naj bi se odrazila predvsem v bolj trdem stališču za sporazumevanja o SALT-2.

SALT v senci zadnjih dogodkov

In kakšen je novi okvir morebitnega obiska Leonida Brežnjeva v Ameriki? Gledano s sovjetskega stališča je pritegnitev Kitajske v svetovni vrh do neke mere parirana z vietnamsko akcijo v Kampučiji. Toda lokalni vojaški uspeh ne more v celoti odtehtati dolgoročnega globalnega političnega uspeha Kitajske. Razgovori Brežnjev-Carter, do katerih naj bi prišlo sredi februarja, če je verjeti neuradnim informacijam State Departmenta, bodo po logiki nedavnega razpleta potekali v dveh različnih ravninah. Medtem ko bo Carter nastopal kot predstavnik tridimenzionalne strategije v svetu, političnо okrepljen z dejstvom, da se pojavlja kot pobornik mednarodne zakonitosti, bo Brežnjev predstavljal dvodimenzionalno svetovno strategijo, ki jo je razvil Kissinger, neprijetno obtežen še s hipoteko vietnamskega sunka proti Kampučiji.

Nevarno pa bi bilo, če bi miselnim utvaram dajali prednost pred stvarnostjo! S tem, da je Kitajska postala tretji član svetovnega vrha, se stalnice v globalnih interesih dveh atomskih velikank — ZDA in ZSSR — niso spremenile. Razlika je v tem, da se je Kissinger o njih hotel pogovarjati v dvoje — ZSSR in ZDA — Carter pa je skušal za del te teže razbremeniti ameriško stran s tem, da je Pekingu odprl vrata v svetovni vrh.

Za ZDA in ZSSR so razgovori o SALT ostali zadnji komunikacijski kanal dvodimenzionalne svetovne politike, ki odraža pri tem ekskluzivni dialog v dvoje o privilegiranih interesih super sil so pogajanja o SALT v tripolarnem svetu edini komunikacijski kanal. Predvsem zato je treba verjeti napovedim, da bo sporazum v kratkem podpisan, pa tudi občutku, da ni nujno, da bi vstop Kitajske v svetovni vrh avtomatično okrepil stabilnost in varnost v svetu.

MIRAN SUSTAR

Kadarkoli potrebujete mali oglas pokličite ost 28 111 sprejem malih oglasov po telefonu v dnevniku Delo

UTAPLJAJOČI

KUKRINIKSI: »Pravda«, Moskva

Vse večji valovi stavk preplavljajo Britanijo

Stavke so ohromile britansko življenje, hkrati pa so tudi sprožile razpravo o političnem vplivu sindikatov

LONDON, 15. januarja — Val stavk in groženj z napovedjo stavk, ki je zajel Britanijo, zavzema s posledicami, ki jih stavke prinašajo, vsak dan večje razsežnosti. Stavkajoči delavci zahtevajo večje osebne dohodke, njihove zahteve pa krepko presegajo limit, ki ga je za povišanje osebnih dohodkov v posebni Beli knjigi predpisala vlada.

Danes ocenjujejo, da 100.000 britanskih voznikov tovarnjakov, članov največje britanske sindikalne zveze transportnih delavcev, stavka v uradni stavki, ki hromi Britanijo. Vozniki so zavrnili ponudbo za 15-odstotno povišanje osebnih dohodkov in vztrajajo pri prvotni zahtevi za 23-odstotno povišanje, poleg tega pa zahtevajo tudi 35-urni delovni teden. Pogajanja med delodajalci in sindikatom niso prinesla rešitve, obe strani sta prekinili pogovore, nova pogajanja pa trenutno niso planirana.

Poleg tega grozi s stavko tudi 20.000 voznikov tovornjakov, zaposlenih v največji samostojni prevozniški organizaciji National Freight Corporation, ki v sedanjo stavko niso direktno vpleteni. Toda pretekli teden so začeli ločena pogajanja za višje osebne dohodke in zagrozili, da bodo stavkali, če ne dosežejo istega povišanja, kot ga zahtevajo stavkajoči vozniki tovornjakov.

Strojevodje britanskih železnic zahtevajo 10-odstotno povišanje osebnih dohodkov poleg zahteve za 20-odstotno povišanje, za katero je že znano, da jo bodo vložili spomladi. Tudi ti svojo zahtevo izsiljujejo s splošno stavko, napovedano za torek in četrtek, ki bo že danes zvečer paralizirala vse glavne železniške prevoze. Napoved te stavke se odraža v Londonu v tem, da ni moč dobiti prostora v večini hotelov, kajti nekateri že v soboto niso sprejemali več rezervacij, ker so jih zasedli redni vozači z vlaki, da bi se izognili problemom, kako priti v šolo in na delo.

Sindikalni voditelji delavcev vodovodnega in kanalizacijskega sistema so zavrnili ponudbo za 9,3-odstotno povišanje osebnih dohodkov in grozijo s stavko, če jim ne bodo ponudili znatno več (njihova formalna zahteva je povišanje za 40 odstotkov).

V tem valu stavk in gro nje stavk se je sicer končala stavka voznikov cistern petrolejskih družb in včeraj popoldne so se na birminghamskih ulicah pojavili prvi avtobusi. V Birminghamu in njegovi okolici ni bilo goriva. Tudi v Severni Irski so v nedeljo opolnoči preklicali izredno stanje, ker so stavkajoči vozniki cistern v soboto odločili, da se danes zjutraj vrnejo na delo pod pogojem, da vojska, ki je prevzela najnujnejše dobave goriva, zapusti skladišča.

S stavko, ki je hudo prizadela Britance, so si vozniki cistern priborili v povprečju 15-odstotno povišanje osebnih dohodkov, kar je trikrat toliko, kot je s 5-odstotnim limitom predpisala britanska vlada. Uradni 5-odstotni limit za zviševanje osebnih dohodkov sicer ni preklican, toda v privatnem sektorju v praksi ne drži več.

Tudi posledice sedanjih stavk so nevarne. Zaradi stavke voznikov tovornjakov, na primer, avtomobilska industrija napoveduje, da bo sredi tega tedna morala zapreti vrata svojih tovarn. Najmanj 100 britanskih tovornih ladij čaka v britanskih pristaniščih na izvozni tovor. Sredi tega tedna tudi večine časopisov s Fleet Streeta ne bo več. Do konca tega tedna bo zaradi stavke moralo zapreti vrata do 70 odstotkov prehrambene industrije.

Vprašanje moči britanskih sindikatov je spet v centru politične debate in do soglasja med Callaghanom in Thatcherjevo prihaja iz spoznanja, da mora biti zmanjšanje moči sindikatov pri pogajanjih za osebne dohodke v središču vsake protiinflacijske politike.

Nevarnost, da Britanija zdrkne v inflacijsko poviševanje osebnih dohodkov iz leta 1974—1975 s stopnjami 20, 25 in celo 30 odstotkov je velika, razen če ne bo kmalu uvedena nova, efektivna plačilna politika. V zadnji številki revije »The Economist« odkrito zastavljajo vprašanje 6-mesečnega zamrznenja osebnih dohodkov. Kot poročajo, tudi ministri pritiskajo na premiera, naj bi vlada uvedla z zakonom predpisano plačilno politiko, ki bo napravila red sedanjemu kaosu v industriji. Podprla naj bi 5-odstotni plačilni limit. Ta ideja prihaja s strani »zmernih« članov ministrskega sveta in vključuje tudi ministra za transport Rogersa. To naj bi predstavljalo edino upanje vladi, da si spet pridobi avtoriteto in možnost zmage na prihodnjih volitvah.

ALJA KOŠAK

Američani „odkrivajo“ Mehiko

V Ciudad Mexicu pripisujejo izjemen pomen srečanju Portillo-Carter — Južna soseda v središču zanimanja ZDA — Nafta je »vzpostavila ravnotežje«

OD NAŠEGA DOPISNIKA V MEHIKI

CIUDAD MEXICO, 15. januarja — Primerjava je sicer nenavadna, je pa zelo uspešna in zdi se, da na najboljši možen način ilustrira sedanjo stopnjo odnosov med dvema sosedama, ki se gledata z bregov Rio Grande, Združenih držav Mehike in Amerike.

»Cortez je odkril Mehiko že leta 1519, mi, Američani pa šele 1978,« je pred nedavnim zapisal eden od uglednih newyorških novinarjev, ko je analiziral razpoloženje v Washingtonu in Ciudad Mexicu pred bližnjim srečanjem predsednika Carterja in Lopeza Portilla.

Seveda je hiperbolično primerjati Američane s španskimi srednjeveškimi zavojevalci in trditi, da so šele pred nekaj meseci začeli odkrivati profil soseda, ki živi južno od njihovih meja. Razmišljanja v tej smeri pa vendarle niso tudi brez nekih resnic. Te so predvsem v neizpodbitnem dejstvu, da na to državo z juga gledajo zdaj s popolnoma drugačnimi očmi in da je velesila s severa v takšnem položaju, da se prvič v tej novejši zgodovini enakopravno pogovarja z najvišjimi mehiškimi predstavniki.

To »vzpostavitev ravnotežja«, na katerega Mehičani z nestrpnostjo čakajo in hrepenijo po njem že 150 let, je prinesla nafta. Z drugimi besedami povedano, dramatična odkritja velikanskih mehiških rezerv nafte in zemeljskega plina, ki so Mehiko dobesedno čez noč uvrstila med vodilne svetovne velikane in jo prav tako hitro postavila v jedro zanimanja ZDA.

Resnici na ljubo, Američani so bili že doslej največji kupec mehiške surove nafte, v njihove rafinerije je odteklo leta 1978 nič več in nič manj kot 86 odstotkov (to pa je 320.000 sodčkov na dan) nafte, ki jo je ta država pošiljala prek svojih meja. V celotnem ameriškem uvozu pa je ta količina pomenila le simboličnih 5,3 odstotka, delež torej, ki so ga želele ZDA precej popraviti, zlasti še po sedanjih, zanje ne ravno najbolj ugodnih iranskih preobratih.

Izvedenci iz washingtonske centrale CIA že od pomladi leta 1976 opozarjajo na izredno velike mehiške energetske zmogljivosti vendar pa se je začela Amerika usmerjati proti jugu šele ob koncu lanskega leta, ko je že postalo jasno, da vihar v Teheranu ni prehodnega značaja in da so ZDA na najboljši poti, ne le, da ostanejo brez enega od svojih zapriseženih prijateljev in zaveznikov, temveč morda tudi brez dragocene surovine, ki je prihajala iz te kraljevine.

Ko se je začela porajati teza o nekem novem »ameriškem Iranu«, ko so jo začeli postavljati v ospredje in so se odnosi z mehiško sosedo čez noč spremenili v eno od »prioritet sedanje in prihodnje politike kabineta svetovalca za nacionalno varnost Brezezinskega, so začeli predsednika Carterja s centrale CIA in z vseh mogočih drugih strani zasipati s strogo zaupnimi informacijami in še bolj zaupnimi analizami, ki so se ukvarjale z mehiškimi energetskimi rezervami, z njihovim pomenom za geopolitično varnost ZDA in v skladu s tem s potrebami po korenitem preobratu v Washingtonu in vzpostavitvi nove politike tako imenovanih »posebnih odnosov« s sosedo, ki je še do včeraj praktično niso niti opazili niti posebno cenili.

Omenjeno gradivo in informacije (čeprav v glavnem klasificirani kot »strogo zaupne«) so na poseben način prihajali tudi do vodilnih predstavnikov javnega obveščanja, ki jih, zlasti zadnje tedne, na veliko izkoriščajo in ustvarjajo vzdušje nervoze in svojevrstnega, vedno bolj opaznega pritiska na Mehiko in njenega predsednika Portilla, ki bo od 16. do 18. februarja gostil svojega washingtonskega kolega Jimmyja Carterja.

Ta raznolikost opozoril in alarmantnih pozivov se je dopolnila sredi minulega meseca s predlogom nacionalnega varnostnega sveta, naj bi predsednik Carter v bližnjih pogovorih s Portillom načel ustanovitev nekakšne »severnoameriške gospodarske skupnosti«, v katero bi bile vključene Kanada, ZDA in Mehika in bi se predvsem ukvarjala s problemi naftnih in drugih rezerv v teh treh državah.

Nekajkrat v teh minulih nekaj tednih je to storil tudi sam predsednik Portillo. Sosedom s severa je ponovil, da ima Mehika, kadar gre za nafto, svoj natančno izdelan načrt razvoja proizvodnje in izvoza (do konca leta 1980 bodo črpali približno 2,2 milijona sodčkov nafte na dan, kljub temu, da Američani samo zase zahtevajo 4 milijone sodčkov dnevno), da ZDA so in bodo ostale glavni partner v trgovini z njimi to. SLOBODAN PAVLOVIĆ

Teheranske slike

TEHERAN, 15. januarja (AFP) — Morda jih je petdeset ali sto. Stiskajo mu roko in vzklikajo s njim »Živel Homeini!« Z vojakom, ki stoji na vojaškem tovornjaku s svetlo ponjavo. V cev strojnice, postavljene na zadnjem delu, je nekdo vtaknil rdeč nagelj, za Irance simbol prijateljstva.

Na tovornjaku je še petnajst do dvajset vojakov.

V četrti, ki je blizu univerze, se tovornjak zagozdi med manifestanti in avtomobili. Obtičijo še trije vojaški tovornjaki in vojaki na njih se podobno vedejo. Eden izmed njih ob živahnem odobravanju poljubi Homeinijevo sliko.

Petdeset metrov dlje policaj v temno modri uniformi ter s kapo z belim ščitnikom skuša razvozlati prometni vozel na križišču. V rokah nima gumijevke, temveč šopek nageljnov in Homeinijevo sliko. Kriči: »Živel Homeini!« Noben avtomobil se ne premakne. Neki manifestant reče: »Tale kifelje je pa prvi kifelj islamske demokracije.« Skoči k policaju, ga objame in poljubi. Policaj mu vrne poljub.

Nenadoma je od daleč zaslišati tuljenje sirene na velikanskem zelenem tovornjaku z brizgalno za boj proti demonstrantom, ki ga poznajo vsi v Teheranu, ker vedno stoji pred parlamentom.

Curki vode zalijejo demonstrante. Toda ljudje blokirajo vozilo z osebnimi avtomobili ter svojimi telesi. Težki avtomobil se mora počasi umakniti — kot tudi vojaški tovornjaki. Toda nekaj metrov dlje se spet prizori bratenja med vojsko in prebivalstvom.

Na pločniku pri univerzi se med manifestanti prariva fantič in prodaja Homeinijeve slike.

Nekaj korakov stran stoji hotel. Razkošen hotel mednarodnega slovesa. Šahov portret, ki je bil nekoč v salonu, je odstranjen. Drugje, v mirnejših četrtih, stojijo vojaki na straži pred nekaterimi poslopji. Z nageljni v cevih pušk.

POLJUB Z VOJAKOM — Med demonstracijami proti šahu v iranski prestolnici so se celo vojaki poljubljali z demonstranti. Telefoto: UPI

Otoki nasprotij

Maldivi so 15 let neodvisna republika — V središču zanimanja velesil

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

COLOMBO, 15. januarja — »Nedavno nam je neka velesila ponudila, naj ji damo v najem otok Gan. Ni važno, katera velesila, ker bi zavrnili ponudbo vsake. Mi smo načelni in neuvrščeni. Storili ne bomo nič takega, s čimer bi se izneverili naši ustavnosti.« je dejal podsekretar ministrstva za zunanje zadeve Maldivov Ahmad Salim. »Veste, in ponudili so nam milijon dolarjev na leto! To je za nas veliko denarja, nezaslišano veliko denarja . . .«

Otok Gan, oddaljen okoli 500 kilometrov od glavnega otoka Maleja, v otočju na ekvatorju, okoli 700 kilometrov južno od Sri Lanke, je bil nekoč vojaško oporišče Britancev. Po 78 letih kolonialne uprave so Britanci Maldive in naprave na otoku Gan zapustili. Zdaj so Maldivi že 15 let neodvisna republika, ki je zaradi strateškega položaja v Indijskem oceanu v središču zanimanja velikih sil.

Maldivi so otočje s skoraj 2000 koralnimi otoki, med katerimi pa je naseljenih samo 200. Otok Gan, po katerem je država zaslovela pred nekaj leti, ima izredne vojaško-pomorske in letalske naprave.

Otok Male in glavno mesto Maldivov, ki je istega imena, sta pri severnem vrhu otočja. Otok Gan pa stoji zdaj kot spomenik trdnosti in načelnosti neke majhne države s samo 150.000 prebivalci in z glavnim mestom, v katerem živi manj kot 30.000 ljudi.

Za državo teh razsežnosti in tega položaja je Sri Lanka dovolj velika, da jo lahko uporablja kot »novo okno v svet«, in dovolj majhna, da se ji ni treba bati politike »velikega brata«. Prebivalci so sicer muslimani in danes blizu Arabcem, vendar izvirajo od tod, iz Sri Lanke. Nekoč so bili budisti. Toda čeprav se je ta vez pretrgala, so mnoge druge ostale: kulturne, gospodarske, politične in kajpada geografske. Ostali so tudi nekatere izkušnje iz odnosov z »velikim bratom«.

Maldivi so najmanjša država v Aziji. Opisujejo jih kot deželo nasprotij, kjer se mešajo najmodernejši elementi s prastarimi. Male ima sistem televizijskih barvnih oddaj in trgovine, v katerih kupujejo celo mnogi prebivalci kopenskega dela Azije. Glavno prometno sredstvo so človeške noge in kolo. Toda s svetom jih povezuje telstar. Predsednik Gajum je še pred nedavnim na mnogih svetovnih univerzah predaval zgodovino islama.

Glavni poklic maloštevilnega prebivalstva je ribarjenje, izvoz rib pa glavni vir dohodkov iz tujine (80 odstotkov). Toda Maldive — njihovo toplo sonce, čisto, neonesnaženo vodo, nasmejane in prikupne prebivalce — odkrivajo počasi tudi tuji turisti. Pred tremi leti jih je prišlo 15.000, lani pa že 30.000.

LADISLAV BRUNER

Madžari drvijo v mesta

Pred kratkim razglasili devet novih mest - Budimpešta zaostaja za županijskimi centri — Težave z »novinci«

POSEBEJ ZA DELO

BUDIMPEŠTA, 15. januarja — Vsako leto tudi uradno razglase na Madžarskem kak kraj za mesto in vsakokrat se ob taki priložnosti vname razprava okoli tega, kakšna so razmerja med prestolnico in velikimi županijskimi centri na eni strani in kakšna med županijskimi centri in kraji na njihovem območju.

Tako je tudi to zimo prišla na vrsto takšna razprava, ko so razglasili devet novih mest; število mest na Madžarskem se je povečalo na 96. To pomeni, da se se je po osvoboditvi spremenilo v mesta 46 naselij, kar je lepa številka, če upoštevamo, da je v vsem razdobju med vojnama postalo le 11 krajev — mesto. A to ne pomeni, da so danes merila bolj mila, kot so bila nekoč. Gre zgolj za to, da je današnje življenje bolj razgibano v vsakem pogledu, kar se kaže tudi v številu novih mest.

Kadar kako naselje prerase okvire svojega statusa občine (községes) in postane mesto, je seveda še daleč od tega, da se je rešilo vseh težav. Pogosto se težave pojavljajo še bolj vztrajno in v večjem številu prav takrat, ko si izbojuje status mesta. V madžarskih merilih je to videti nekolikanj nenavadno. Budimpešta, tako velika v primerjavi z vsem madžarskim prebivalstvom, še zdaleč ni tisto, kar bi na prvi pogled pričakovali — velemesto z vsemi prednostmi, metropola, v kateri bi bilo marsikaj tistega, kar druge še čaka, že uspešno urejeno.

Ena od analiz je pred kratkim pokazala, da se Budimpešti ne le slabše godi, temveč da nenehno in vse bolj zaostaja za županijskimi središči — počasneje ureja stanovanjske probleme svojih prebivalcev, premore manj bolniških postelj, manj trgovin, upoštevaje število prebivalcev, in ima počasnejši in slabši promet. Kot potrditev so navedli, da v podeželskem mestu čaka državljan na stanovanje dve, tri leta, v Budimpešti pa kar 8 do 10 let.

Izjema so le primeri, če ima kdo veliko otrok in je zaradi tega deležen privilegija. Torej bi lahko sodili, da se velikim županijskim središčem, o katerih je že sicer znano, da zase in za svoj razvoj porabijo 85 do 90 odstotkov sredstev, namenjenih vsem naseljem na njihovem ozemlju, dobro godi in da bi jim lahko zavidali. To pa drži le toliko, kolikor jih primerjamo s prestolnico. Naseljenost je vse gostejša in vse teže zmagujejo skrbi, ki jih imajo predvsem v zvezi s tem, da se nenehno priseljuje novo prebivalstvo iz manjših vasi in občin njihovega območja.

Mestno prebivalstvo danes sestavlja na Madžarskem 52 odstotkov vsega prebivalstva (35 odst. pred vojno). Samo v zadnjih treh letih so večja mesta narasla za 35.000 prebivalcev, za 50.000 več, kot so pričakovali in načrtovali. A ne gre za bistveno povečanje natalitete, pri čemer na Madžarskem nenehno vztrajajo, temveč preprosto za zelo živahno preseljevanje v mesta.

Kaj se dogaja? Zaman županijski centri porabijo več, kot jim pripada, celo tisto, kar ni njihovo. Tudi ti centri niso kos temu, da bi zajezili naglo preseljevanje prebivalstva, zato postajajo žalostinke vse glasnejše in pogostejše. In kdo so ljudje, ki prihajajo?

To so tisti, ki zapuščajo svoje vasi in občine, kjer so imeli stanovanje in delo, pa jih nekaj vleče v mesto, saj si obetajo lepše življenje in lažje šolanje otrok. Vsi ti ljudje se pojavljajo, brž ko pridejo v mesta, kot stanovanjski problem — ker nimajo strehe nad glavo — tudi kot prioritetni primeri.

Ko pa »novinci« dobe stanovanje, se vselijo vanj z avtomobilom, ki ga imajo že od prej, saj so deležni od doma nenehne pomoči, v denarju in drugem. V županiji Csongrád, katere sedež je Szeged, so našteli natanko 5000 hiš, večinoma kmečkih, ki zadnja leta samevajo prazne, saj so se prebivalci izselili v mesta.

Zastavlja se vprašanje, kako bi omilili to priseljevanje in ga omejili v okvire, ki jih dovoljuje materialna situacija. Pri tem poudarjajo, da po administrativni poti ni moč nič doseči. Predlagajo še druge metode. Gre namreč za to, da bi manjšim mestom posvetili več pozornosti, da bi zgradili ceste, ambulante, kulturne domove, trgovine in se marsikaj od tistega, ob čemer bo ljudem postalo življenje bolj prijetno in bogatejše in jih bo odvrnilo od želja, da bi brez prave potrebe drveli v mesta. Pri tem opozarjajo na prakso vseh tistih, katerih zgleda ne gre posnemati, ki namesto skromnih hiš v svojem domačem kraju postavljajo palače in zapravljajo denar prek zdrave pameti in razuma ter tako onemogočajo, da bi zadovoljevali potrebe več ljudi.

MILOŠ ĆOROVIĆ

V ŽARIŠČU

Nemirni Magreb

Alžirija in Maroko sta po svojem prebivalstvu, bogastvu in vlogi, ki si jo pripisujeta, najpomembnejši deželi Magreba, malce podobni temu, kar za Zahodno Evropo pomenita Francija in ZRN. Dokler se bosta spopadali, dokler se bosta imeli za preveč močni, da bi resnično sodelovali z drugimi, bo to področje — tako kot Evropa do leta 1945 — — prizorišče vedno novih in nikoli dokončno odločenih konfliktov. Ne Maroko ne Alžirija v tej regiji nimata pravih prijateljev, temveč le sosede, ki jih premetava med Alžirom in Rabatom in ki iščejo rešitev v zunanjih zavezništvih. Predvsem s Francijo, ki igra v Mavretaniji in Čadu vlogo žandarja.

»JEUNE AFRIQUE«, Pariz

Manevri predsednika Padilla

Novi bolivijski predsednik Padilla je potegnil dobro potezo, da bi bivšemu predsedniku Banzerju onemogočil, da bi ga pritisnil ob zid s pomočjo desnega krila v vojski in v rosovnem svetu. General je sicer napovedal, da ne misli odpoklicati vojske in rudnikov, s čimer bi rad ustregel desnici v vojski, hkrapa je dejal, da se bo zavzemal za ohranitev zveze med armado in kmeti, kar naj bi zadovoljilo del političnih strank. Padilla je obenem obljubil, da bo strateško pomembne odločitve prepustil civilni vladi, ki naj bi jo izvolili letos, kar prejkone pomeni, da bi se rad izognil nezadovoljstvu množic, ki jih bodo prihodnji ukrepi najbolj prizadeli (dvalvacija pesa in podražitve).

»LATINA AMERICA«, London

»Intrige« v palači OZN

Z grobimi, klevetniškimi napadi na Ljudsko republiko Kampučijo, SR Vietnam in ZSSR je nastopil v OZN pekinški predstavnik. Kot je bilo tudi pričakovati, se je solidariziral z režimom, ki nastopa v vlogi marionete Pekinga.

Kot se je izvedelo iz poročil, ki prihajajo v Združene narode, se predstavniki Jugoslavije ukvarjajo v kuloarjih OZN z dejavnostjo, ki jo tu (v palači OZN) razlagajo kot dejansko podporo režimu Pola Pota-Ienga Saryja, katerega je strmoglavilo ljudstvo Kampučije. »PRAVDA«, Moskva

Izvršni odbor
Veterinarske postaje POSAVJE
Ljubljana-Polje, Polje 350

r a z g l a š a
prosta dela in naloge:

1. **veterinarja splošne prakse — osemenjevalca**
2. **kontrolorja zdravstvenosti in kakovosti mesa in mesnih izdelkov**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— visoka strokovna izobrazba veterinarske smeri in dve leti delovnih izkušenj

POSEBNI POGOJ: izpit za voznika B kategorije in zaželeno lastno prevozno sredstvo

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in posebnim pogojem poskusnega dela, ki traja 3 mesece.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe v osmih dneh na naslov:

Veterinarska postaja POSAVJE p. o. Ljubljana-Polje, Polje 350, 61260 Ljubljana-Polje.

S stanovanji delovna organizacija ne razpolaga.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili pismeno v 15 dneh po sklepu Izvršnega odbora.

362

gostol
Komisija za delovna razmerja
TOZD LIVARNA »GOSTOL«
NOVA GORICA

o b j a v l j a
naslednji prosti deli:

1. **KV strojnega ključavničarja za vzdrževanje strojnih naprav Livarne z 1-letno prakso v stroki**
2. **KV obratnega elektrikarja za vzdrževanje elektronaprav v obratih Livarne in 1-letno prakso v stroki**

Delo je v dveh izmenah s pogojem dvomesečnega poskusnega dela.

Samska soba je za oba delavca zagotovljena. Interesenti, ki želijo opravljati navedeno delo, naj pošljejo pismeno prijavo s priloženimi dokazili do 30. 1. 1979 na »GOSTOL« Nova Gorica.
367

AVTO magazin AVTO magazin

Šolarji so napolnili hotele

Neenakomerna zasedenost zmogljivosti zavira razvoj turizma

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Tudi v prenočitvenih objektih v gorah je čutiti, da so se začele zimske šolske počitnice, v objektih vzdolž Jadrana, ki so odprti tudi pozimi, pa dejansko ni mogoče dobiti prostega mesta. V nekaterih hotelih je bilo že oktobra lani prepozno za rezervacije. Še pred nekaj dnevi pa so bili hoteli zvečine na pol prazni, to pa se bo ponovilo, takoj ko bo konec počitnic. V zvezi s tem je novinar Tanjuga Vladimir Gajić zastavil nekaj vprašanj predsedniku turistične zveze Jugoslavije Milovanu Djokanoviću.

»Izrazito neenakomerna zasedenost prenočitvenih zmogljivosti v posameznih letnih obdobjih«, pravi Djokanović, »povzroča vrsto problemov in je eden poglavitnih dejavnikov, ki zavirajo razvoj turističnega gospodarstva. Dovolj je le, če povemo, da pri nas ustvarimo 58 odstotkov celotnega letnega turističnega prometa v juliju in avgustu.

Turistično gospodarstvo z vso pravico zahteva kreditne in druge olajšave, ki bi omogočile okrepitev reprodukcijske sposobnosti in večja vlaganja v nove objekte. Po drugi strani pa podatki kažejo, da so naše zmogljivosti izrabljene komaj nekaj več kot 30-odstotno. Zato je utemeljeno vprašanje, ali smo res tako bogati, da bi gradili objekte, ki bodo zasedeni zvečine poleti in med zimskimi počitnicami.

V Jugoslaviji se šolske počitnice z majhnimi izjemami začenjajo istočasno, to pa povzroča vrsto težav — težko je zagotoviti prostor, s problemi pa se soočamo tudi v prometu. Podobne težave povzročajo tudi istočasni kolektivni dopusti v velikih delovnih organizacijah.«

Djokanović opozarja, da ne bo lahko počitnice in kolektivne dopuste razporediti v daljšem obdobju, a korist, ki bi jo to prineslo ne le turističnemu gospodarstvu temveč tudi občanom, narekuje vsem, da zavzeto poiščejo zadovoljivo rešitev. Kar zadeva zimske počitnice, je dovolj že opozoriti na dejstvo, da številni Jugoslovani odhajajo v tuja zimska središča samo zato, ker pri nas ni dovolj prostora. Odveč je poudarjati, kaj to pomeni s stališča deviznega odliva.

Tepe nas velik uvoz in preskrba s surovinami

Statistični podatki opozarjajo na anomalije — Decembra rekorden izvoz — Slabše v tkalnicah in predilnicah

LJUBLJANA, 15. januarja — Pregled letnih povečanj proizvodnje po posameznih slovenskih industrijskih dejavnostih, ki jih je objavil slovenski zavod za statistiko, pokaže precejšnja nesorazmerja in to tudi pri dejavnostih s pomembnejšim deležem izdelave.

Tako so leta 1978 v primerjavi z letom 1977 izdelali v slovenski elektroindustriji za 10,4 odstotka več, v predelavi kovin so izdelali za 8,8 odstotka več, v izdelavi pohištva za 1,6 več, v izdelavi vozil za 7,1 več, v strojegradnji za 29,1 več, v predelavi kemičnih izdelkov za 15,6 več, izdelava živilskih izdelkov za 12,7 več, izdelava končnih tekstilnih izdelkov za 4 odstotke več, elektrogospodarstvo za 9,8 več, papirna industrija za 15,4 več, žaganje lesa za 1,8 več in črna metalurgija za 5,3 več.

Izdelava gradbenega materiala se je povzpela za 15,4, predelava nekovinskih rudnin za 0,9, izdelava bazičnih kemičnih izdelkov za 16,4 več, tiskarne so natisnile za 11,3 več, obutvena industrija za 3,2 več, gumarska za 8,9 odstotka več, itd.

Več dejavnosti pa je izdelalo celo manj kot leta 1977. Tako so po tej primerjavi lani predilnice in tkalnice izdelale za 3,7 odstotka manj, premogovniki za 1,1 manj, izdelava pijač za 4,9 manj, usnjarska industrija za 1,1 manj, izdelava barvastih kovin za 5,5 odstotka manj ipd.

Decembra 1978 je bil slovenski izvoz rekordno visok, uvoz je bil precejšen vendar ne rekordno visok in ne tolikšen, kot je bil decembra 1977. Industrijska podjetja še naprej poročajo o sorazmerno visoki preskrbi tako z domačimi kot z uvoženimi surovinami, kljub temu pa je preskrbljenost z obojimi slabša, kot je bila decembra 1977.

Bolj kot se je bila takrat, se industrija pohvali z domačimi pa tudi s tujimi naročili.

Tudi zaloge dokončanih izdelkov so se decembra v nasprotju z novembrskimi spet znižale. Tako so bile slovenske zaloge dokončanih industrijskih izdelkov decembra 1978 v primerjavi z decembrom 1977 višje le še za 1,3 odstotka. ILJA POPIT

Polnilne linije iz Pomurja

Šest domačih organizacij bo sodelovalo pri proizvodnji teh naprav

RADENCI, 15. januarja — Predstavniki Radenske, SOZD Elkom Maribor in zagrebške Utenzilije so seznanili novinarje, da bodo v sodelovanju s še nekaterimi delovnimi organizacijami že letos začele tehnološko zelo zahtevno proizvodnjo polnilnih linij za alkoholne in brezalkoholne pijače, mleko, olje in kemična čistila. Gre za skupni projekt, ki ga bodo uresničili s partnerji iz tujine, kjer smo doslej porabili letno za več sto milijonov dinarjev deviz za uvoz te opreme in nadomestnih delov. V prihodnje pa naj bi se, po že opredeljeni delitvi dela med šestimi domačimi partnerji, uvrstili celo med večje izvoznike vseh vrst polnilnih linij in nadomestnih delov. V Pomurju bodo zgradili novo tovarno polnilnih naprav.

B. B.

Nove zaloge lignita

Na Kosovu bi nakopali več premoga, če zemlja ne bi drsela — Veliko boksita in elektrike

OD PRIŠTINSKEGA DOPISNIKA

OBILIĆ, 15. januarja — V minulih enajstih mesecih so delovni ljudje REMHK »Kosovo« beležili dobre proizvodne rezultate. Na obeh dnevnih kopih so odkopali 7,265.076 ton surovega lignita, odkrili pa so tudi nove zaloge, ki znašajo 8,197.098 kubičnih metrov razsute mase.

Če ne bi imeli težav z drsečim terenom v Belačevcu, bi bila proizvodnja premoga na tem kopu, ki je dal 3,559.875 ton premoga, še večja. O uspešnem delu obeh kopov priča tudi podatek, da so na deponiji, ki je bila dolga leta na pol prazna, zdaj uskladiščili blizu 500.000 ton premoga, kar je že dobro jamstvo, da so nastali pogoji za daljše nemoteno in kontinuirano delo termoelektrarn.

Kljub nekaterim nepredvidenim okvaram v termoelektrarnah so zabeležili precej dobro proizvodnjo električne energije. V enajstih mesecih je pet agregatov tega tozda dalo 3.438,686.000 megavatov električne energije na posamezen generator oziroma 3.071,294.000 kilovatnih ur električne energije. V najbolj oddaljenem tozdu, v rudniku boksita v Volujku, so v enajstih mesecih lanskega leta proizvedli oziroma izkopali 143.733 ton boksita in s tem več kot za 20.000 ton presegli lanskoletni proizvodni načrt za enako obdobje.

Nič slabši niso uspehi drugih gospodarskih organizacij — sušilnice, plinarne, toplarne in azotarne. Vzemimo, da so v azotarni v tem času izdelali 82.324 ton azotnega gnojila. Več ga niso zato, ker še vedno niso najbolje rešili vprašanja sinteze amonijaka v sami azotarni in tako pridobivajo umetno gnojilo z vezanim amonijakom. Posebno vzpodbudo pomeni v kombinatu »Kosovo« uspešna sinhronizacija tehnično-tehnološkega obsega v separaciji. MUHAMET SHKOZA

„Zeleni načrt" bo prodrl v izvoz

Rekordna letina olja in rastlinskih maščob — 15.000 ton izvoza

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Jugoslavija je dolga leta uvažala rastlinska olja, zaradi lanske rekordne proizvodnje jedilnega olja in rastlinskih maščob pa bo zdaj lahko določeno količino teh artiklov prodala na svetovnem trgu.

Po podatkih poslovnega združenja proizvajalcev rastlinskih olj so naše oljarne lani proizvedle okoli 200.000 ton jedilnega olja ali za 16.000 ton več kot leta 1977. Hkrati smo lani pridobili 50.000 ton rastlinskih maščob, to je za okoli 5.000 ton več od rekordne proizvodnje v letu 1977. Po ocenah strokovnjakov bi lahko glede na pričakovano porabo letos prodali tujim kupcem najmanj 10 do 15 tisoč ton jedilnega olja. Tako smo hkrati dve leti pred rokom izpolnili obveznosti iz »zelenega načrta«, po katerem naj bi do leta 1980 nehali uvažati jedilno olje.

Domača motorna olja s tujimi imeni

»Mobil oil« in »Texaco« v Kruševcu in novosadskem »Naftagasu«

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Večletno prizadevanje tujih naftnih družb, da bi tudi jugoslovanskim proizvajalcem motornih olj prodale svoja komercialna imena, je končno obrodilo sadove. Kmalu bo namreč kruševski FAM odprl nove zmogljivosti za proizvodnjo motornega olja pod komercialnim imenom »Mobil oil«. Tudi novosadski Naftagas pripravlja podoben projekt za ameriško družbo »Texaco«. Po mnenju preostalih štirih jugoslovanskih tovarn za proizvodnjo motornega olja so se s tem na stežaj odprla vrata, da bi tudi one začele kupovati imena tujih firm. Izračunali pa so, da bi sama imena stala nad 25 milijonov dolarjev! In kot poudarjajo v rafineriji Beograd, je dolarski znesek, potreben za nakup imena, samo delček škode, ki bi jo povzročili tej industriji, če bi se popolnoma usmerila k tujcem.

Majava kemija

Bazična kemična industrija do konca desetletja ne bo izpolnila načrtov

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Tretje leto srednjeročnega razvoja je pokazalo, da bazična kemija kljub pomembnim uspehom ne bo izpolnila planskih prizadevanj do konca desetletja. Predelovalna kemija pa bi lahko že zdaj zadovoljila potrebe, ki jih bomo imeli v letu 1980.

Strokovnjaki splošnega združenja kemične in gumarske industrije Jugoslavije so izračunali — to pa potrjuje tudi najnovejše poročilo zveznega zavoda za statistiko — da je bila lanska proizvodnja kemične industrije najverjetneje za 14 % večja kot leta 1977, predelovalna kemija pa je, kakor kaže, dosegla 15-odstotno povečanje.

Pričakujejo, da se bo bazična proizvodnja v zadnjih dveh letih povečala za okoli 12 % na leto, tako da bo povprečje za petletno obdobje verjetno znašalo okoli 10 do 11 %. V srednjeročnem načrtu pa smo predvideli za celotno področje 14-odstotno povečanje — od tega za bazično kemijo 18-odstotno, za predelovalno pa približno 10-odstotno.

To neskladje, do katerega je v glavnem prišlo zaradi neustreznega vlaganja v posamezne sektorje, kemike najbolj vznemirja. Računali so namreč, da bo bazična proizvodnja v celotnem planskem obdobju pri vseh investicijah v kemijo sodelovala približno z 80 %. V minulih treh letih tega nismo dosegli, ker so predelovalci »pobrali« okoli 35 % sredstev. Očitno ljudje, ki se ukvarjajo s formulami, niso mogli najti formule za uresničitev dogovorjenega. Zaradi zamud v gradnji bomo morali na nekatere zmogljivosti za proizvodnjo alkalij, umetnih snovi, sintetičnega kavčuka in še nekaterih izdelkov počakati in jih prenesti v razvojni program po letu 1980.

Razdelili proračunske presežke

Na Kosovu sprejeli zakon o omejitvi družbene in skupne porabe

PRIŠTINA, 15. januarja (Tanjug) — Vsi trije zbori skupščine Kosova so na prvih letošnjih sejah sprejeli zakon o omejitvi sredstev za občedružbene in skupne potrebe in o načinu razpolaganja s presežki dohodkov proračuna družbenopolitične skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti v pokrajini. Zakona prvotno niso sprejeli v povsem identičnem besedilu, zato so danes delegati vseh treh zborov vnovič na ločenih sejah usklajali stališča do delitve presežkov dohodkov proračuna, ki jih bodo vlagali na posebne račune. Delegati so sprejeli amandma IS in se strinjali, da 204 milijone dinarjev sredstev s teh računov namenijo za kompenzacijo dela stroškov za reprodukcijo železniško- transportne organizacije Priština v letu 1978.

Prvi dolgoročni načrt

Hrvaško elektrogospodarstvo se je odločilo izdelati petnajstletni razvojni načrt — Izkoristiti vse zmogljivosti

ZAGREB, 15. januarja (Tanjug) — Elektrogosopodarstvo Hrvaške se je prvič odločilo izdelati dolgoročni načrt za razvoj proizvodnje in prenosa električne energije, kar je združeno delo v republiki z zadovoljstvom sprejelo. »Temelji za izdelavo in sprejetje petnajstletnega razvojnega načrta«, ki so jih te dni predstavili na več gospodarskih posvetovanjih, predvidevajo usmeritev k maksimalnemu izkoriščanju razpoložljivih virov energije v republiki, k skupni gradnji objektov z drugimi republikami in pokrajinama ter h gradnji jedrskih elektrarn.

Ti »temelji« izhajajo iz ocene, da bo poraba električne energije v republiki sorazmerno hitro naraščala, tako da naj bi se povečala od sedanjih približno 11 milijard kilovatnih ur letno na 33,6 milijarde v letu 1995 oziroma 45,4 milijarde kWh v letu 2000. Toda tudi pri takem povečanju porabe električne energije na prebivalca bi bili leta 1995 šele na ravni porabe, ki so jo zahodnoevropske države dosegle leta 1975.

Da bi zagotovili predvideno porabo, pa čeprav je od skupno ocenjenih rezerv energetskih virov v Jugoslaviji na Hrvaškem samo 3,4 %, predlagajo, naj bi izkoristili zares vse hidroenergetske zmogljivosti in zaloge premoga.

To bi pomenilo, da bi morali zgraditi 37 do 39 hidroelektrarn, ki bi skupno proizvajale 4,41 milijarde kWh na leto. Doslej so na Hrvaškem zgradili 11 hidroelektrarn s skupno povprečno letno proizvodnjo 4,7 milijarde kilovatnih ur električne energije. Gradijo pa še štiri elektrarne, ki bodo dajale 1,20 milijarde kWh.

Kar zadeva zaloge premoga, računajo z Istro, kjer naj bi zgradili termoelektrarno Plomin II z letno zmogljivostjo 900 milijonov kWh. V bazenu Koromačno nameravajo zgraditi elektrarno s proizvodnjo 1,5 milijarde kWh na leto.

Iz gospodarskih razlogov ne predvidevajo gradnje elektrarn na nafto in plin. Zdaj obratuje na Hrvaškem 7 termoelektrarn na naftne derivate in njihova letna proizvodnja znaša okoli 5,3 milijarde kWh, gradijo pa še tri elektrarne, ki bodo dajale 1,04 milijarde kWh električne energije na leto. Zgornja meja proizvodnje novih toplarn je okoli 2,05 milijarde kWh.

Če bodo izkoristili vse te naravne energetske vire, bodo leta 2000 — vštevši proizvodnjo obstoječih objektov — premogli okoli 23 milijard kWh električne energije, kar pomeni, da je bo primanjkovalo 22 milijard kWh, če bodo hoteli zadovoljiti predvideno porabo 45,4 milijarde kWh.

Zaradi tega je izrednega pomena sodelovanje z republikami in pokrajinama v skupni gradnji elektroenergetskih zmogljivosti.

Komisija za delovna razmerja
VZGOJNEGA ZAVODA JANEZA LEVCA
Ljubljana, Karlovška 18

objavlja
prosta dela oziroma naloge:

1. **2 fizioterapevtov za korektivno gimnastiko, nedoločen čas**
   Pogoj: dipl. višje šole za zdravstvene delavce ali visoka šola za telesno kulturo, smer korektivna gimnastika.
2. **PU za likovno vzgojo in tehnični pouk s polovičnim delovnim časom za določen čas**
   Pogoj: višja ali visoka izobrazba ustrezne smeri.
3. **delavca za knjiženje na ASCOTA stroju za določen čas**
   Pogoj: obvladanje tehnike stroj. knjiženja.
4. **administrativnega referenta s polnim delovnim časom**
   za določen čas (nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu)
   Pogoj: 2-letna admin. šola ali nepopolna srednja šola, obvladanje strojepisja.
5. **snažilke s polovičnim delovnim časom za nedoločen čas**

Za opravljanje del oziroma nalog navedenih pod tč. 1., 3., 4. in 5. velja poskusno delo 3 mesece.

Razpisni rok 15 dni od objave. Izbira na podlagi prijav bo opravljena v 30 dneh, o izbiri bomo kandidate obvestili v 10 dneh po opravljeni izbiri.

Prijave sprejema komisija za delovna razmerja zavoda, Ljubljana, Karlovška 18. 303

Znanost plemeniti kmetijstvo

Uspešno delo oddelka biotehniške fakultete za živinorejo — Raziskave in delovne izkušnje na vseh treh stopnjah študija — Premalo za laboratorije

LJUBLJANA, 15. januarja — Oddelek biotehniške fakultete v Ljubljani za živinorejo, ki ima svoje središče na Rodici pri Domžalah in je postal visokošolska temeljna organizacija združenega dela, razvija poleg pedagoške tudi raziskovalno in strokovno pospeševalno dejavnost. Tako zbližuje znanost in prakso. Mladi strokovnjaki naj se usposobijo tako, da bodo znanstvene dosežke znali vnašati v proizvodnjo in bodo uspešni sooblikovalci ne le novih tehnologij, temveč tudi družbenih odnosov v kmetijskih organizacijah.

Pedagoški delavci oddelka za živinorejo opravljajo raziskovalne dejavnosti v govedoreji, prašičereji, perutninarstvu, ovčereji in konjereji, in sicer predvsem v selekciji in prehrani živali. Številne raziskave opravljajo v sodelovanju z neposredno živinorejsko proizvodnjo in tamkajšnjimi strokovnjaki. Tako je tudi izobraževanje mladih strokovnjakov na vseh treh stopnjah povezano z znanstveno raziskovalnimi in delovnimi izkušnjami.

Za tako organizacijo dela je potrebno večje število sodelavcev kot le za preprost pouk. Delajo v večjih ali manjših skupinah, kakor bolje ustreza za posamezne naloge. Delo ni lahko in jim primanjkuje zlasti mladih sodelavcev z najvišjo strokovno kvalifikacijo.

● Pri pospeševalnem delu je treba omeniti program o organizaciji strokovne službe za prehrano govedi, ki so ga predložili živinorejski poslovni skupnosti Slovenije, ustrezna dela pa so že uvedena v osmih živinorejskih organizacijah na raznih koncih Slovenije. Tudi pri urejanju prehrane prašičev sodelujejo s štirimi delovnimi organizacijami. Sodelavci katedre za mlekarstvo so pripravili 18 tehnološko tehničnih projektov in informacij za gradnjo govejih, ovčjih in kozjih hlevov, kot za 400 krav ali telic, 800 pitancev, 1000 ovac in 800 koz. Rezultati dolgoletne selekcije lastnih tipov kokoši prodirajo v rejo v Sloveniji in vsej državi in jih celo izvažajo. Že več let sodelujejo z inštitutom za perutninarstvo v Sovjetski zvezi. Na Madžarskem in v Bolgariji pa so montirali molzišča za ovce.

Vzlic sodelovanju z delovnimi organizacijami potrebujejo za vse tri dejavnosti: pedagoško, raziskovalno in strokovno pospeševalno tudi lastne objekte za poskuse in pouk. V preteklem letu so si uredili v Logatcu obrat za mesna goveda, na Krumperku pa za testiranje perutnine in vzrejališče plemenskih konj. Uredili so tudi šolo jahanja. Primanjkuje pa jim sredstev za zamenjavo stare laboratorijske opreme s sodobnejšo.

Gmotne skrbi so bile lani enake kot prejšnje leto. Viri financiranja raziskovalne dejavnosti se niso spremenili, zvečal se je le delež plačil delovnih organizacij za posamezne raziskovalne naloge. Leta 1975 so imeli 20 raziskovalnih tem, lani pa 21. Odobrena sredstva raziskovalne skupnosti Slovenije so bila v tem času zvišana le za 45 odstotkov, kar v primerjavi z rastjo cen in stroškov ni veliko. Na srečo so pokazale več zanimanja kmetijske delovne organizacije, ki so svoje prispevke zvečale v treh letih za 535 odstotkov in je njihovo sofinanciranje pokrilo 44 odstotkov vseh stroškov, leta 1975 pa le 15 odstotkov.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

država	valuta	tečaj velja za	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	136,4472	136,6522	136,8572
Belgija	frank	100	63,5935	63,6890	63,7845
Danska	krona	100	360,0562	360,5971	361,1380
Finska	marka	100	468,1777	468,8810	469,5843
Francija	frank	100	435,0653	435,7189	436,3725
Nizozemska	florin	100	924,8185	926,2078	927,5971
Italija	lira	100	2,2089	2,2122	2,2155
Norveška	krona	100	365,3511	365,9000	366,4488
ZR Nemčija	marka	100	986,4731	987,9550	989,4369
Španija	pezeta	100	26,3269	26,3664	26,4059
Švica	frank	100	1100,3566	1102,0096	1103,6626
Švedska	krona	100	427,3097	427,9516	428,5935
V. Britanija	funt	1	37,0895	37,1452	37,2009
Irak	ir. dinar	100	64,8272	64,9246	65,0220
Japonska	jen	1	9,5268	9,5411	9,5554
Kuvajt	kv. dinar	1	68,2818	68,3844	68,4870
Kanada	dolar	1	15,7126	15,7362	15,7598
ZDA	dolar	1	18,5773	18,6052	18,6331
Avstralija	avstr. dolar	1	21,3633	21,3954	21,4275
Grčija	drahma				

Kupni tečaji za efektivo iz tečajne liste za efektivo št. 2 z dne 10. januarja 1979. leta veljajo do nadaljnjega. Srednji in prodajni tečaji za devize iz tečajne liste za devize št. 6 z dne 15. januarja letos veljajo tudi za efektivo.

KOPITARNA SEVNICA p. o. SEVNICA
Delavski svet enovite delovne organizacije

razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. **vodja finančno-računovodskega sektorja**
2. **vodja splošno-kadrovskega sektorja**

Poleg splošnih pogojev, ki jih morajo kandidati izpolnjevati po zakonu, statutu, pravilniku o delovnih razmerjih, pravilniku o razvidu del oz. nalog in družbenem dogovoru o enotnih osnovah kadrovske politike v občini Sevnica, zahtevamo še:
pod 1.: visoko izobrazbo ekonomske ali komercialne stroke in tri leta prakse na delih in nalogah s posebnimi pooblastili v računovodstvih gospodarskih organizacij, ali višjo izobrazbo iste stroke in šest let enake prakse v gospodarskih organizacijah ali srednjo izobrazbo iste stroke in devet let enake prakse v gospodarskih organizacijah;
pod 2.: enako kot pod 1. razen pravna, kadrovska ali ekonomska izobrazba s prakso na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarskih organizacijah.
Kandidat bo izbran za štiri leta.

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni od dneva objave razpisa.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev na naslov: Kopitarna Sevnica, 68290 Sevnica.

O izbiri bomo kandidate obvestili najpozneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Odbor za medsebojna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

trgovskega potnika

Glavna vsebina dela: prodaja finalnih kopit, lesenih podplatov, kompletne lesene obutve in izdelkov delovne enote pet za območje celotne SR Hrvatske, SR Bosne in Hercegovine ter AP Vojvodine.

Poleg splošnih pogojev zahtevamo še naslednje posebne pogoje:
— srednjo strokovno izobrazbo ekonomske, komercialne ali obutvene smeri in tri leta delovnih izkušenj s področja blagovnega prometa
— vozniški izpit B kategorije in lastnik osebnega avtomobila
— sposobnost komuniciranja s poslovnimi partnerji

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev na naslov Kopitarna Sevnica, 68290 Sevnica v 15 dneh od dneva objave tega oglasa.

O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri. 319

IZ JUGOSLOVANSKEGA TISKA

SLOBODNA DALMACIJA, Split:

Od linijskega ladjevja 202 milijona dinarjev

Ko seštejemo lanske rezultate poslovanja največje jugoslovanske ladjarske organizacije »Jugolinija«, se izkaže, da so celo boljši, kot smo pričakovali. Navzlic krizi na mednarodnem trgu, znižanju cen, zapiranju trga, stavkam in drugim nadlogam, so ladje »Jugolinije« dosegle 193 milijonov dolarjev prometa.

To je še toliko večji uspeh, če upoštevamo, da je imela »Jugolinija« zaradi omenjenih tržnih težav po drugem četrtletju minulega leta tri milijarde starih dinarjev izgube. Že konec leta pa so po zaslugi intenzivnega prevoza in precej manjših stroškov poslovanja izgubo nadomestili pozitivni efekti, čeprav so tovor prevažali izključno na linijah, prav tovrstna plovba pa se največkrat srečuje s težavami na trgu. Proge je treba vzdrževati, tudi kadar ladje niso polne in priplutí v luko ne glede na to, ali bodo ladje pravočasno raztovorili ali ne.

Gre v prvi vrsti za tovor v okviru naše zunanjetrgovinske menjave, h kateri »Jugolinija« veliko prispeva, čeprav ji zato ne nudijo ustreznih olajšav. Status ladijskih prevoznikov in izvoznikov blaga tako imenovane visoke stopnje obdelave ni enak, čeprav ladjarji že več let zahtevajo od zveznih organov, da bi jih v tem smislu izenačili, saj tako prvi kot slednji prodajajo storitve na tujem trgu. To je hkrati tudi eden perečih problemov našega ladjarstva, ki naj bi ga letos »črtali z dnevnega reda«.

»Jugolinijino« ladjevje, ki ga sestavlja kakih 70 ladij, je lani prepeljalo okoli 2,4 milijona ton tovora, precejšen del v 27.000 kontejnerjih. K temu sodobnejšemu načinu prevoza se poleg tujih čedalje bolj zatekajo tudi naši izvozniki, zato so tudi kupili več ladij za prevoz kontejnerjev.

Nekaj so jih tudi najeli za določen čas. Te zdaj redno vozijo med jadranskimi in ameriškimi lukami, v zadnjem času pa tudi v luke na drugih celinah. Tako je lahko »Jugolinija« na podlagi že sklenjenih pogodb in že opravljenih priprav predvidela, da bo vrednost letošnjega prevoza znašala okoli 202 milijona dolarjev. Zatrjujejo, da bodo ta načrt tudi izpolnili, če le ne bo nepredvidenih sprememb na tujem trgu.

Večji obseg prevoza tovora omogoča predvsem hitrejšo posodobitev ladjevja. »Jugolinija« je načrtovala šest kontejnerskih ladij v tekočem srednjeročnem obodju, od tega so štiri že zgradili v domačih ladjedelnicah. Vendar s tem še ne bo mogoče rešiti vseh težav, kajti ladje »Jugolinije« so že zastarele in jih je treba nujno obnoviti. Zato si tudi prizadevajo, da bi načrte izdelave ladij v okviru piranskega sporazuma letos intenzivirali. Sicer se bo čez kako leto ali dve tudi »Jugolinija«, vodilna organizacija jugoslovanskega ladjarstva, težko znebila izgub in težav, ki se jim za zdaj še vedno dokaj uspešno izogiba.

POLITIKA, Beograd:

To je moje

O izjavi neke ženske predsedniku skupščine občine Palilula ljudje govorijo z mešanimi občutki nemoči in jeze, kot o primeru nezaslišane sebičnosti in slepe ravnodušnosti do tujih težav.

»Pomislite, nimam kam postaviti sodčka s kislim zeljem, v pralnico pa se je vselila neka ženska z dvema otrokoma.«

Poznamo na stotine primerov, ko so naši ljudje nesebično pomagali drugim: ob poplavah, požarih, potresih, vselej, kadar jim je šlo za nohte. Pri tej najbolj neposredni solidarnosti in pripravljenosti, da tudi najbolj nujno delo odložimo, da bi priskočili na pomoč ljudem, ki so v težavah, nam nihče ni kos.

Zato bi lahko rekli, da je izjava omenjene ženske glas osamljenega posameznika, k temu pa bi lahko modro dodali: »Vsi ljudje niso tako slabi, kot misli slab človek.«

Dejstvo pa je, da smo se pri družbenih prizadevanjih, da bi pralnice spremenili v stanovanja za najbolj ogrožene, soočili s trdovratnim odporom prav tam, kjer smo pričakovali največ razumevanja — pri ljudeh, ki stanovanje že imajo in so na lastni koži občutili, kako težko je priti do njega.

Nikakor nočejo žrtvovati pralnic, ki jih v resnici sploh ne potrebujejo. Celo ljudje, ki stanujejo v solidarnostnih stanovanjih, ki so jih dobili v imenu humanosti in družbene pravičnosti, so hoteli obračunati z ljudmi, ki so se protizakonito vselili v prazne in že leta zapuščene pralnice.

»Ne damo jih, saj so naše,« pravijo. Tako govorijo tisti, ki v te pralnice še nikoli niso stopili, ki so od nekdaj imeli stanovanje, pa tudi tisti, ki so ga dobili z velikimi težavami. »Ne damo, to je naše,« pravijo, pripravljeni vreči ljudi na cesto, poklicati milico, obsojati in grozití.

Zakaj to počnejo ljudje, ki so doslej s svojim vedenjem dokazali, da jim ni prav nič do pralnic? Jih mar peče vest in hočejo pokazati, da bodo tisto, kar so dobili, vendarle smotrno uporabili?

Ali nemara zaradi spomina na trenutke ponižanja, ki se kot vemo iz izkušenj, lahko sprevržejo v trpko filozofijo: »Leta in leta sem čakal in prosil za stanovanje, ti pa bi rad takoj v pralnico. Ne boš — zdaj pa ti čakaj.«?

Ali mar mislijo, da jih z lepimi besedami o pomoči brezdomcev goljufamo in jim v resnici jemljemo tisto, kar jim po zakonu pripada?

Nikateri so nemara tudi takšnega mnenja: »Pralnica je moja in če jo že moram dati, jo bom dal lastnemu bratu in ne neznancu«. Pri tem pa seveda pozabljajo, da gre za najbolj ogrožene in ne za njihove najbližje.

In kaj naj naposled mislijo o tem, da so številne organizacije dobile pralnice, potem ko so obljubile, da jih bodo preuredile v stanovanja, obljube pa niso držale, čeprav so vanje takoj vselile delavce, ki zdaj ne plačujejo ne najemnine, ne toka, ne vode? Je mar res, da smo nekomu ponudili prst, pa je zgrabil roko?

Poznamo tudi nekatere hišne svete, ki spretno, na videz v imenu splošnih interesov, prikrivajo lastno sebičnost. V neki hiši so tako iz pralnice vrgli na cesto tričlansko družino, nato so v prostore spravili kakih 10 lopat, na vrata pa obesili nadvse pomemben napis: »Skladišče hišne enote civilne zaščite«.

Ob tem se nam vsiljuje vrsta vprašanj. Bistveno spoznanje pa je grenko: minili sta dobri dve leti, odkar so v Beogradu sprožili akcijo za preureditev okoli 2000 pralnic, v katere naj bi se vselili najbolj ogroženi ljudje, a akcija se ni premaknila z mrtve točke.

Hkrati pa v mestu več kot 70.000 družin živi v podnajemniških sobah in težko je verjeti, da se bo to število vsaj za spoznanje zmanjšalo v prihodnjih desetih letih.

Zakaj ta akcija, ki se je rodila iz plemenitih pobud, ni izpolnila pričakovanj?

Vsi se seveda strinjamo, da ni prav, da so med nami še takšni posamezniki, kakršna je ženska, ki smo jo omenili v začetku. Ni prav, če namesto na razumevanje naletimo na slepo sebičnost; želite si, da bi vam stisnili roko, a povedo vam, da ste nezaželen gost, namesto dobrodošlice vas pričaka hladen pogled. Nikakor ni prav, da se še vedno srečujemo s takšnimi pojavi. Prav je le, da pred njimi ne zatiskamo oči.

Zdi se, da bi bilo treba zadevo dodobra pretehtati in najti pravi odgovor na vprašanje: zakaj se je izjalovila akcija, ki je pozvala ljudi k združevanju v nesreči in solidarnosti?

Nove prvine dohodkovnih odnosov še ne vplivajo dovolj na kvaliteto dela

Roman Albreht na 3. seji CK ZKS: utrjevanje samoupravnega sporazumevanja je seveda neločljivo povezano s praktičnim uresničevanjem delavčeve pravice do dela z družbenimi sredstvi

LJUBLJANA, 15. januarja — Na zadnji seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je v razpravi sodeloval tudi predsednik republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve Roman Albreht. Danes objavljamo prvi del njegove razprave.

V naši razpravi nas vodita dve temeljni misli, odnosno dve temeljni akcijski usmeritvi, ki sta v tem času v žarišču naše družbene dejavnosti. Prva. V sedanjem trenutku družbene preobrazbe smo vsi skupaj in vsak posebej v svojem delovnem in družbenem okolju neposredno angažirani pri praktični izpeljavi dveh temeljnih preobrazbenih nalog v neposredni samoupravni družbeni praksi. Ena teh nalog je izpeljava novih družbeno lastninskih prvin dohodkovnih odnosov, druga pa je družbeno institucionalna in funkcionalna uveljavitev v družbeni praksi institucij demokratičnega samoupravljanja in na njih temelječih institucij družbeno političnega sistema.

Z uspešno izpeljavo teh dveh preobrazbenih nalog v neposredni samoupravni družbeni praksi naj bi, kot smo opredelili na kongresu, napravili nov pomemben korak naprej v razvoju in utrjevanju socialističnih samoupravnih odnosov. Gre za korak, ki je v sedanjih pogojih objektivno močen in družbeno ekonomsko nujen, tako z vidika nadaljnjega razvoja družbenih odnosov kot z vidika nadaljnjega razvoja proizvajalnega potenciala, družbene produktivnosti dela in ekonomske učinkovitosti gospodarjenja, in za katerega smo ustvarili, kot smo ocenili na kongresu, vse nujne predpogoje.

Druga. Neločljiva sestavina naše celokupne družbene preobrazbe je, da komunisti, v skladu z razvojem in utrjevanjem socialističnih samoupravnih odnosov in institucij političnega sistema, ki temelje na demokratičnem samoupravljanju, nadalje razvijamo, izpopolnjujemo in utrjujemo lastno organiziranost ter načine in metode delovanja članov, organizacij in organov zveze komunistov, ki nam omogoča uresničevanje dveh temeljnih strateško razvojnih smotrov.

Utrjevati in razvijati aktivnost vsakega člana in vsake osnovne organizacije v okolju, v katerem deluje

Prvi je, da s svojo celokupno dejavnostjo utrjujemo in razvijamo aktivnost vsakega člana in vsake osnovne organizacije zveze komunistov v delovnem in družbenem okolju, v katerem deluje. Na ta način nadalje razvijamo in utrjujemo pogoje, v katerih je član zveze komunistov, skupaj z delavci in delovnimi ljudmi, s katerimi je delovno in družbeno povezan v temeljni organizaciji, krajevni skupnosti itd. dejanski temeljni dejavnik oblikovanja skupnih družbenih opredelitev in usmeritev in njihov temeljni uresničevalec. Tako bomo stalno zagotavljali neposredno izvirno zvezo med avtentičnimi interesi in potrebami delavcev in delovnih ljudi in družbenimi nalogami za njihovo uspešno uresničevanje v danih pogojih in možnostih ter stalno krepili in utrjevali akcijsko odzivnost delavcev in delovnih ljudi pri uresničevanju skupaj dogovorjenih družbenih opredelitev in usmeritev.

Drugi strateški smoter pa je, da svoje delovanje tako organiziramo in uresničujemo, da bomo neposredno utrjevali samoupravno sporazumevanje kot temeljno obliko urejevanja odnosov v združenem delu, družbeni reprodukciji in družbi. Utrjevanje samoupravnega sporazumevanja pa je seveda neločljivo povezano s praktičnim uresničevanjem delavčeve pravice dela z družbenimi sredstvi. To svojo pravico delavci, ki so v združenem delu, družbeni reprodukciji, oziroma družbi med seboj delovno, poslovno in interesno ali družbeno povezani in odvisni, uresničujejo na temelju medsebojne odgovornosti in na temelju njihove družbene odgovornosti za uresničevanje neposrednih in družbeno razvojnih interesov delavcev, ki izvira iz družbeno lastninske narave družbeno ekonomskih odnosov.

ZK se mora osvobajati vsega, kar bi oviralo ali celo hromilo njeno delovanje in učinkovitost

To terja od nas vseh, da se, kot temu pravimo, v hodu, sproti osvobajamo vseh tistih zadev v organiziranosti, metodah in načinu delovanja, ki smo jih v dosedanjem družbenem razvoju že presegli in ki bi ovirale ali celo hromile naše delovanje in njegovo učinkovitost, če jih ne bi pravočasno uspešno odpravljali.

Ta naša skupna usmeritev je v temeljih naše družbeno politične dejavnosti jasno in nedvosmiselno opredeljena in na njenem uresničevanju v družbeni praksi vsi skupaj že nekaj časa delamo.

Zaradi tega je povsem naravno, da se v tem trenutku vprašamo: Zakaj smo se odločili za razpravo o tej tematiki na današnji seji centralnega komiteja ZKS in kaj pričakujemo od nje?

Nihče ne more oporekati pomembnim rezultatom, ki smo jih dosegli pri družbeni preobrazbi in rezultatov, ki smo jih na tej podlagi dosegli pri gospodarjenju in na drugih področjih družbene dejavnosti. O tem govore dejstva, ki so znana in jih ni potrebno tokrat ponavljati.

Pri izpeljavi preobrazbenih procesov smo še premalo učinkoviti

Kljub vsemu pa z doseženimi rezultati pri družbeni preobrazbi nismo zadovoljni. Zadovoljni pa nismo predvsem zaradi tega, ker nismo še zadosti učinkoviti pri konkretni izpeljavi preobrazbenih procesov zlasti na nekaterih vozliščih, kjer so še močne usedline družbene odtujenosti delavcev, ki se še naprej reproducirajo. Družbena preobrazba odnosov prav na teh vozliščih pa je, kot smo ugotovili na kongresu, odločilnega pomena, da bi delavec v združenem delu lahko dejansko in s polno mero odgovornosti zagospodaril s pogoji in rezultati svojega in družbenega dela, se skupaj z drugimi delavci lotil reševanja nekaterih zelo zahtevnih gospodarskih in razvojnih nalog in v polni meri prevzel odgovornost za urejevanje vseh odnosov v svoji organizaciji in v svoji krajevni skupnosti ter v družbeni reprodukciji in družbi v celoti.

Ob tem se nam neizogibno ponuja novo vprašanje: Zakaj nismo dovolj učinkoviti pri konkretni izpeljavi prvin dohodkovnih odnosov in samoupravnega sporazumevanja?

Vzrokov za to je prav gotovo več. Toda, med vsemi vsekakor tokrat zasluži našo središčno pozornost ugotovitev, da del našega zlasti temeljnega družbeno političnega aktiva po svoji akcijski usposobljenosti zaostaja za zahtevami, ki jih preden postavlja tvorno sodelovanje pri uresničevanju družbene preobrazbe.

Ob tej ugotovitvi seveda ne gre prezreti deistva, da je družbena preobrazba zelo zahtevna družbena naloga. Z njo spreminjamo nekatere bistvene družbeno ekonomske in institucionalne prvine odnosov v združenem delu. S tem seveda posegamo tudi v obstoječe materialne in družbeno ekonomske odnose in z njimi povezane obstoječe interese. Prav zaradi tega zadevamo pri njeni izpeljavi v družbeni praksi na številne prepreke, težave in odpore.

Okrilje starih metod in načinov dela varno le na videz

Pod težo vseh teh okoliščin začno v posameznem delovnem oziroma družbenem okolju omahovati pred nalogami, ki so združene s preobrazbo. V posameznih primerih se zatečejo pod na videz varno okrilje starih metod in načinov dela. V posameznih primerih pa se enostavno izčrpujejo v verbalni agitaciji za preobrazbo, ne da bi se lotili pravega dela pri njeni izpeljavi, ali pa v formalnem spreminjanju normativnih aktov, ki jih spreminjajo, ne da bi ob tem kakor koli dejansko spremenili obstoječe odnose.

Ob tem pa se nam postavlja naslednje vprašanje: Kako naj premagamo te težave oziroma, kako naj se usposobimo, da bomo pri uresničevanju družbene preobrazbe učinkovitejši, predvsem na tistih vozliščih družbeno ekonomskih odnosov, na katerih je izpeljava preobrazbe odločilnega pomena za delavčev dejanski položaj pri upravljanju in gospodarjenju s pogoji in rezultati dela v vseh odnosih v njegovi organizaciji, v družbeni reprodukciji in družbi? To pa je, po moji presoji tudi osrednja tema naše današnje razprave.

Prepričan sem, da nam je vsem skupaj povsem jasno, da se za uspešno delo pri izpeljavi preobrazbe lahko usposobimo le v neposrednem aktivnem tvornem delu pri njenem uresničevanju v lastnem delovnem in družbenem okolju. Kdor se izmika takemu sodelovanju pod izgovorom, da zanj ni dovolj usposobljen, samo ohranja in poglablja prepad med svojo dejansko družbeno usposobljenostjo in usposobljenostjo, ki jo od njega terja njegov samoupravni družbeni položaj.

Naša učinkovitost pri izpeljevanju družbene preobrazbe pa je seveda v dobri meri odvisna od tega, kako se lotevamo posameznih preobrazbenih nalog in kako se organiziramo in usposobimo za njihovo izpeljavo.

S tem v zvezi želim opozoriti na nekaj zadev iz naše dosedanje družbene prakse in predložiti nekaj konkretnih pobud za naše bodoče delo.

1. Vse analize dosedanjega dela pri uresničevanju družbene preobrazbe navajajo med slabostmi, ki so se doslej pokazale v posameznih primerih pri tem delu, tudi tele:

Pretežno normativistično pojmovanje, obravnavanje in izpeljava preobrazbe.

Ločeno in nepovezano urejevanje družbeno ekonomskih odnosov od urejevanja temeljev plana. To ima za posledico, da se v takih primerih dejanski materialni odnosi vežejo še na stare ekonomske odnose in kategorije in jih reproducirajo. V takih primerih torej preprosto ni materialnega prostora za uveljavitev novih osnov dohodkovnih odnosov. Na to se v praksi dostikrat sklicujejo.

V praktični ekonomsko aplikativni izpeljavi so za nove družbeno ekonomske pojme in kategorije, ki so formalno sprejete, uporabljeni stari odnosi in stari ekonomski instrumenti.

V teh in podobnih slabostih je iskati enega izmed pomembnih vzrokov, da nove prvine dohodkovnih odnosov še ne vplivajo na ustrezen način na kvaliteto dela in gospodarjenja, na združevanje dela in sredstev, na raven gospodarskih rezultatov ter na našo sposobnost, da bi premagovali nekatere neugodne trende v tekočih gospodarskih gibanjih.

Temeljita obravnava zaključnih računov

Mislim, da bi se iz vseh teh slabosti, ki smo vanje trenutno še vpeti, najuspešnejše izkopali, če bi temeljni družbeno politični aktiv pridobil delavce v vsaki temeljni organizaciji, da bi ob obravnavi zaključnih računov za pretečeno poslovno leto temeljito in vsestransko proučili stanje in razvojne možnosti svoje organizacije;

prvič, z vidika povečevanja družbene produktivnosti dela in gospodarske učinkovitosti pri ravnanju in gospodarjenju s sredstvi;

drugič, z vidika širšega in bolj razvejenega uveljavljanja novih družbeno lastninskih prvin dohodkovnih odnosov v lastni organizaciji in v odnosih z drugimi organizacijami v družbeni reprodukciji in v družbi;

tretjič, z vidika doslednejšega in celovitejšega uveljavljanja načela delitve po delu in rezultatih gospodarjenja z minulim delom ter delovnim prispevkom pri prisvajanju osebnih dohodkov.

(Drugi del razprave bomo objavili jutri).

Decembrski mraz zelo povečal porabo zemeljskega plina, zato so računi višji

Zemeljski plin pride iz SZ do direktnih porabnikov še po sorazmerno nizki ceni — Pri porabnikih v gospodinjstvih pa je ta cena zaradi stroškov za gradnjo omrežja povečana za polovico

LJUBLJANA, 15. januarja — Porabniki plina na območju Ljubljane, ki uporabljajo plin tudi za ogrevanje stanovanjskih prostorov, so opozorili naše uredništvo, da so v zadnjem času, ko jih plinarna oskrbuje z zemeljskim plinom, prejeli račune z občutno višjimi zneski za porabljeni plin. Zato sprašujejo, zakaj je novi energetski vir dražji in kako se pravzaprav oblikuje njegova cena.

Mestne plinarne kot vse druge direktne porabnike zemeljskega plina, podpisnike samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v skupno naložbo za uresničenje programa plinifikacije Slovenije, oskrbuje s tem novim energetskim virom Petrolova tozd Zemeljski plin. Zato smo najprej povprašali direktorja inž. Vinka Werniga, po kakšni ceni oskrbujejo direktne potrošnike z zemeljskim plinom in kako oblikujejo ceno zanj.

V skladu s pooblastilom skupščine Poslovne skupnosti podpisnikov sporazuma je izvršni odbor 10. novembra lani spremenil prvotno določeno osnovno ceno za normalni kubični meter zemeljskega plina s kalorično vrednostjo 8.000 kalorij od 2,04 dinarja na 2,5 dinarja. Nova osnovna cena je začela veljati od 16. decembra lani dalje. Spremembo prvotno določene osnovne cene so narekovali naslednji razlogi. Ob pregledu ekonomske analize poslovanja Poslovne skupnosti je izvršni odbor ugotovil, da mora biti cena plina na takšni ravni, da bo zagotavljala normalen uspeh poslovanja v letu 1979. Poslovanje skupnosti v tem letu že obremenjujejo obveznosti vračanja anuitet za najeta posojila za gradnjo plinovodnega omrežja in zato je treba poslovanje skupnosti temu ustrezno podrediti. Pri tem je izvršni odbor seveda upošteval, da vseh teh obveznosti ni mogoče pokriti s ceno plina. Polna ekonomska cena bi bila mnogo višja kot je osnovna cena, ki jo je sprejel.

Hkrati je izvršni odbor upošteval tudi vsa tista izhodišča, ki jih je že ob prvem določanju osnovne cene pred podražitvijo drugih energetskih virov, predvsem kurilnega olja, zlasti pa še, da mora biti cena zemeljskega plina dovolj pristopna, sprejemljiva za porabnike. Ob tem pa mora vendar biti do neke mere usklajena s ceno drugih energetskih virov. Izvršni odbor je sodil, da je osnovna cena 2,5 dinarja tista, ki upošteva vsa navedena izhodišča in hkrati zagotavlja poslovni skupnosti vsaj minimalne pogoje za rentabilno poslovanje.

Enakomernejše odvzemanje plina je cenejše

Osnovna cena je izhodišče na za vse porabnike, vključno tudi plinarne. Dejanska cena plina za vsakega porabnika pa se oblikuje nato na osnovi sprejetega tarifnega sistema, ki zlasti upošteva način odjema zemeljskega plina. Porabniki, ki odvzemajo plin enakomerneje, ga plačujejo po ugodnejši dejanski ceni, tisti, ki ga odvzemajo neenakomerneje, pa po ustrezno višji. To se posebno odraža pri plinarnah, katerih poraba sezonsko in dnevno neenakomerno niha zlasti zaradi neenakomerne porabe v gospodinjstvih.

V minulem letu že iz znanih razlogov vsi porabniki niso bili pravočasno pripravljeni na odvzem razpoložljivih količin plina. Stanje se je proti koncu leta sicer izboljšalo, vendar vsi porabniki, do katerih je že zgrajeno omrežje, še niso pripravljeni za odjem plina. To pa ima določen vpliv na stroške obratovanja že zgrajenega plinovodnega omrežja in s tem tudi posredno na ceno plina. Zato je izvršni odbor tudi sklenil, da bodo morali od 1. januarja letos vsi tisti porabniki, do katerih je že zgrajeno omrežje, a plina še ne sprejemajo, nositi del stroškov, ki jih s tem povzročajo. Zdaj plin jemlje že 20 podpisnikov sporazuma, med njimi tudi mariborska in ljubljanska plinarna; predvidevamo, da bodo do poleti končali priprave za odjem plina vsi porabniki, ki so priključeni na že zgrajeni plinovod od avstrijske meje do Ljubljane in Jesenic,« je dejal Vinko Wernig.

Direktor ljubljanske plinarne Slavko Lambergar nam je povedal, da plačujejo za kubični meter zemeljskega plina, ki ga dobivajo iz plinovodnega omrežja, povprečno 3 dinarje; torej po dejanski ceni, ki je za 0,50 dinarja višja od osnovne cene, ker bodo zemeljski plin za ogrevanje jemali povprečno samo 5 mesecev na leto. Porabnikom v gospodinjstvih, ki ga uporabljajo za ogrevanje, letos zaračunavajo po 4,80 dinarja za kubični meter, in sicer od 11. januarja letos dalje. Do takrat pa so ti zanj plačevali 4,15 dinarja, torej okrog 35 odstotkov manj kot so plačevali prej, ko jih je plinarna oskrbovala z mešanim plinom.

Zemeljski plin je manj kaloričen kot mešani

Mešani plin je imel zgornjo kalorično vrednost 13.000 kalorij za kubični meter, medtem ko ima zemeljski 9.600 kalorij. Za enako količino toplotne energije bodo morali porabniki potrošiti 35,4 odstotka več zemeljskega plina kot so mešanega. Zato je bila dosedanja cena zemeljskega plina za okroglih 35 odstotkov nižja kot cena mešanega plina. Novo ceno 4,80 dinarja za kubični meter zemeljskega plina, ki velja od 11. januarja, je plinarni odobril z odlokom ljubljanski mestni izvršni svet (zaradi uskladitve cene plina z zvišano ceno naftnih derivatov, predvsem kurilnega olja). S tem se bo razlika med ceno ogrevanja stanovanjskih prostorov iz toplovodnega omrežja (KEL) in s plinom zmanjšala od sedanjih 30 na 21 odstotkov. Plinarna je namreč lahko ceno zemeljskega plina zvišala za 15 odstotkov, komunalna energetika pa ceno toplovodnega ogrevanja stanovanjskih prostorov s plinom bo torej še vedno dražje.

Zakaj ta razlika? Predvsem zaradi tega, ker mora plinarna s ceno plina pokriti tudi dokaj visoke stroške za gradnjo primarnega in sekundarnega plinskega omrežja. Gradnja tega omrežja, ki jo je plinarna začela 1976. leta, glavnina vlaganj pa je osredotočena na minulo in letošnje leto, bo veljala okrog 600 milijonov dinarjev. Dvajset odstotkov potrebnih sredstev je zagotovila plinarna, 80 odstotkov predstavljajo sicer ugodna bančna posojila (na 15 let s 4 odstotno obrestno mero), ki pa jih bo lahko plinarna odplačeva le tako, da jih bo vključevala v ceno plina. Tu je treba torej iskati glavni vzrok za tolikšno razliko med ceno, po kateri plinarna nabavlja plin, in ceno, po kateri ga prodaja gospodinjstvom.

Slavko Lambergar je tudi povedal, zakaj so bili zneski decembrskih računov za porabljeni plin v gospodinjstvih, ki ogrevajo stanovanjske prostore s plinom, višji kot običajno. Za to je predvsem kriv decembrski mraz, ki je botroval večji porabi plina za ogrevanje prostorov. V dokaz je navedel, da so iz plinarniških rezervoarjev dobavili porabnikom decembra še enkrat več plina kot običajno v tem mesecu. Vpliv že omenjene podražitve plina se bo pokazal v računih šele za plin, ki ga bodo v gospodinjstvih porabili po 11. januarju letos.

Naš mariborski dopisnik Jože Jernan je povprašal tudi v mariborski plinarni za ceno plina za porabnike v gospodinjstvih. Kot je mogoče razbrati iz njegovega poročila, v mariboru porabnikov še ne oskrbujejo s samim zemeljskim plinom, temveč z mešanim, ki pa ima nizko kalorično vrednost (4.200 kalorij). Nova cena za kubični meter takšnega plina je 3,50 dinarja, ki je v primerjavi s ceno, ki jo bodo plačevali ljubljanski porabniki za zemeljski plin z višjo kalorično vrednostjo (9.600 kalorij), najbrž previsoka. Ogrevanje stanovanjskih prostorov s plinom pa se bo za mariborske porabnike precej pocenilo, ko bo — kot opozarja naš mariborski dopisnik — dograjeno sekundarno mestno plinsko omrežje in bodo porabniki dobivali namesto mešanega zemeljski plin.

Iz vseh navedenih podatkov torej lahko ugotovimo, da je takšna cena zemeljskega plina pri porabnikih predvsem posledica tega, ker mora tako tozd Zemeljski plin stroške gradnje slovenskega plinovodnega omrežja delno vključiti v osnovno ceno za direktne porabnike kot morajo mestne plinarne stroške gradnje primarnega mestnega in sekundarnega plinskega omrežja vgraditi v končno ceno plina. Možnost za kakršnokoli znižanje cene plina bi torej lahko iskali predvsem v drugačnem načinu financiranja gradnje zlasti mestnega plinskega omrežja.

GREGOR PUCELJ
ZDRAVKO STEFANČIČ

Mnogo žlic za plitek krožnik

PRIŠTINA — Čeprav kosovsko gospodarstvo in delovni ljudje Kosova dajejo zadnja leta za splošne in skupne potrebe 15 odstotkov več od povprečja v državi in 18 odstotkov več kot nerazviti in kljub materialni podpori v obliki dopolnilnih sredstev širše skupnosti tudi v tem petletnem obdobju niso v pokrajini ustvarili možnosti za popolno uresničevanje ustavnih in zakonskih pravic in obveznosti.

V prvih treh letih srednjeročnega družbenega načrta so bili doseženi pomembni uspehi v razvijanju družbenih dejavnosti. Na področju kulture so na primer končali vrsto velikih objektov: dom tiska, inštitut za albanologijo, pokrajinski arhiv. Otroke in mladino so bolj kot poprej zajeli z vsemi stopnjami izobraževanja, zgradili so moderen objekt za prehrano študentov in še nekaj drugih šolskih objektov. Dobre rezultate so dosegli tudi v razvijanju drugih družbenih dejavnosti, toda te dejavnosti so kljub temu še zmeraj v težavnem položaju, saj jim primanjkuje sredstev že za vzdrževanje sedanje ravni razvoja, kaj šele, da bi se lahko začele hitreje razvijati, čeprav bi bilo to potrebno in zaželeno. Zaradi tega se jim nikakor ne posreči, da bi se razvijale za 60 odstotkov hitreje od povprečja v državi, kakor predvidevajo razvojni dokumenti, temveč se razlike še naprej poglabljajo.

V šolskem letu 1977—78 je imelo Kosovo 30.000 rednih in 15.000 izrednih študentov, to je za 35 odstotkov več kot pred dvema letoma. S takim tempom povečevanja števila študentov se ne more pohvaliti noben drug kraj v državi. Skoraj vsak tretji prebivalec Kosova sedi danes v šolski klopi, vsak zaposleni v pokrajini pa je leta 1977 vzdrževal tri študente ali učence. Povprečje za Jugoslavijo je trikrat manjše.

Stanje je še težavnejše zato, ker naglega povečevanja števila študentov ne spremlja ustrezno povečevanje šolskega prostora. V osnovnih in višjih šolah šolski prostor od leta 1974 stagnira, v srednjih šolah pa se je zmanjšal od 0,2 na 0,67 kvadratnega metra na učenca. Od 962 šolskih objektov ima komaj vsak osemnajsti šolski kabinet, vsak šestnajsti laboratorij, vsak sedmi telovadnico.

Tudi krediti za študente so na Kosovu nižji kot druge v državi. V prvem in drugem letniku dobivajo po 600 dinarjev, v tretjem 650, v četrtem 700, v petem pa 750 dinarjev na mesec. V SAP Vojvodini in v socialističnih republikah so krediti dvakrat večji. Dodajmo še, da so stroški prosvete na Kosovu zaradi pouka v jezikih narodov in narodnosti dvakrat večji kot v drugih družbenopolitičnih skupnostih. Čeprav delovni ljudje Kosova za to dejavnost izločajo največ sredstev, jim to ne pomaga, ker je število zaposlenih premajhno.

Čeprav so potrebe po socialnem varstvu na Kosovu velike, se morajo omejevati samo na najnujnejše tovrstne naloge.

Kakor je znano, bi nekateri občani lahko dobivali — ali morali dobivati — več vrst pomoči. Najpogostnejša oblika na Kosovu je stalna denarna pomoč, ki jo po podatkih iz leta 1977 dobiva 17.500 občanov ali 0,2 odstotka celotnega števila prebivalstva, število potrebnih pa je dosti večje. Zneski so različni in se sučejo od 182 do 580 dinarjev, čeprav je znano, da bi morali znašati najmanj 40 odstotkov zajamčenega osebnega dohodka. Za usklajevanje socialnih prejemkov z zakonskimi predpisi bi samo v enem letu potrebovali 50 milijonov dinarjev. Kljub temu, da stopnja prispevka za socialno varstvo znaša 2,4 odstotka, drugje pa samo 0,70 odstotka, zbrana sredstva še zdaleč ne zadoščajo.

Stanje na področju otroškega varstva in otroškega dodatka ni nič boljše. Kosovo ima tudi za to obliko varstva najvišjo stopnjo prispevka, vendar sredstva ne zadoščajo in jih je treba vsako leto dopolnjevati iz proračuna. Čeprav ima otroški dodatek v pokrajini Kosovo socialno funkcijo, je najnižji v državi. Podobno ali enako je z drugimi oblikami otroškega varstva. Dandanes je v predšolskih ustanovah Kosova samo 1 odstotek otrok, v SAP Vojvodini pa 37 odstotkov.

Razvoj zdravstva v pokrajini Kosovo ovirajo nakopičeni problemi, povezani z zaostalostjo zdravstvene mreže in s pomanjkanjem denarja. Letno povprečje stroškov za zdravstveno varstvo v državi znaša na prebivalca 2.184 dinarjev, na Kosovu pa komaj 845 din. Tudi število bolniških postelj na prebivalca je dvakrat manjše.

Na koncu naj omenimo, da imajo kulturne domove le v dveh občinah, v nadaljnjih dveh so rešili problem prostora, v 18 občinah pa nimajo nikakršnih prostorskih možnosti za razvoj te dejavnosti in tudi ne materialnih možnosti za njihovo zgraditev. Kosovu trenutno primanjkuje še cela vrsta objektov pokrajinskega pomena, na primer kosovski muzej, muzej revolucije, umetnostna galerija, pokrajinsko gledališče idr.

Vse to jasno potrjuje, da imajo pri razvijanju družbenih dejavnosti te pokrajine velike težave in da se nesorazmerje med razvojem Kosova in povprečjem razvoja naše države nenehno povečuje.

Zaradi vsega tega si pokrajinska skupščina in ustrezni organi nenehno in vse bolj prizadevajo, da bi našli najboljše rešitve za uresničevanje politike hitrejšega razvoja Kosova in njegovih družbenih dejavnosti, kar je zapisano tudi v partijskih dokumentih, v ustavnih določilih itd. Eden od ukrepov za olajšanje stanja v družbenih dejavnostih je zahteva, ki so jo poslali zvezni skupščini — da naj bi Kosovo od 1. januarja letos oprostili plačevanja zveznega prometnega davka.

MAXHIDE MURSELI

Rilindja za Delo

od 15. JANUARJA
do 10. FEBRUARJA
1979
do 40%

POSEZONSKO ZNIŽANJE CEN
KONFEKCIJI
PLETENINAM
PERILU
OBUTVI

Trgovska hiša
maximarket
Ljubljana, Trg revolucije 1

veleblagovnica Ljubljana
blagovnica Litija
centromerkur
poslovalnice Biserka Ljubljana
prodajalna Trbovlje

supermarket
Ljubljana, pasaža na Ajdovščini

Celjska uprizoritev Gogoljeve Ženitve: smeh višjih kvalitet

Čista in doumljena režija Dušana Mlakarja — Likovno ubrana scenografija Avgusta Lavrenčiča — Zares veliki vlogi Janeza Rohačka in Sandija Krošla

Za komično in komedijsko pri Gogolju je značilno, da raste iz življenjskega neugodja in se v taisto spet sprevrača, brž ko se je opazovalcu in razsojevalcu pokazalo s svoje smešne plati. Smešno se torej razkrije v preblisku razsvetljene zavesti o nečem, se pravi, v luči razuma — hip prej se je še skrivalo v temi nerazumljivega, trenutek za tem spet potone v nerazpoznavnem in nerazumljivem.

Razum je, z drugimi besedami, le kratek čas gospodar položaja na prizorišču med dvema teminama — komaj se afirmira, že se spet diskvalificira kot tisti, ki naj bi končno veljavno odločil, kaj in kako je z dejanjem in nehanjem človeka — slehernika. Kar je bilo v tem dejanju in nehanju pravkar še smešno, sproščajoče in veselo razvidno, je znenada že spet žalostno, tesnobno in moreče. Komaj smo, potemtakem, kako stvar skušali dojeti in se ji posmehniti, že je spet ne razumemo in stisne nas v griu in prsih. In če se hočemo kolikor toliko trdno obdržati v sedlu, nam ne preostane drugega, kot da se ponorčujemo tudi iz razuma samega: obešenjaška, a edina mogoča pozicija, ki se v Gogolju, določno v njegovi Ženitvi, uprizorjeni prejšnji teden v celjskem Slovenskem ljudskem gledališču, uveljavlja skozi vseobsežen paradoks — značajski, situacijski, konverzacijski.

Človek je nerazumljeno nerazumno, nerazumljivo bitje. Ima in nima, želi si in ne želi, hoče in noče, more in ne more . . . — Nično je in mogočno, nespametno in pametno, previdno in neprevidno itd., itd. . .. smešno in resno, veselo in žalostno, komično in tragično, skratka. Vrag naj ga pocitra, bi rekla kaka smešno filozofično razpoložena oseba iz Gogolja, lôvi veter v polju, če moreš. Lastno sapo boš lovil, okrog sebe se boš vrtel, v svoj rep se boš grizel. In pisatelj res zavrti ta smešno žalostni vrtiljak in brije norce iz vsega in vseh, predvsem in posebej iz lastne pametne nespameti oziroma nespametne pameti — da bi obvladal svoj težki in nedojemljivi jaz, da bi se pretolkel skozi težke in brezupno zamegljene čase carskega absolutizma in preživelega fevdalizma. In ustvari temelj grenko iskrivega, vnebovpijoče groteskнega ruskega humorja, edinstvenega v svetovni književnosti, ki nas zna iz največje zemske sočnosti prestavljati v srhljivo nadstvarno kot noben drug nemara zato, ker nobenemu drugemu doslej ni bilo treba v imenu sproščenosti in veselja do življenja premagovati tolikih in tako črnih brezupov. In Gogoljev neposredni dedič Bulgakov iz enakih nagibov in stisk osvetli z njim, s takim gogoljevskim humorjem, tudi naše polpretekle čase.

Smešni ženin Podkoljosin je potemtakem študija utesnjenosti in tesnob gogoljevskega človeka gogoljevske dobe. Majhen, vase zaverovan, previden, plašen, neskončno drobnjakarski, do kraja neosveščen uradniški karierist, ki se kot z dalnim odbleskom nekega nezadovoljstva s takim praznim življenjem poigrava z mislijo na ženitev kot na od daleč in nejasno sluteno spremembo vse te svoje človeške mizerije. A tik pred zdajci, pred sklenitvijo srečne poroke, s skokom skozi okno in prvo kočijo ubeži spet nazaj, v prejšnje temine — pravkar še neskončno smešen in komičen v svojih konverzacijskih nebogljenostih, zdaj že spet nerazumljiv in nerazumljen, žalostno tragičen.

Popoln nesmisel, ta Podkoljosinov življenjski poskus, in prav tako je tudi od vsega začetka z ničimer utemeljeno prizadevanje njegovega prijatelja Ilja Fomiča, da bi ga mimo drugih snubcev prerinil na mesto prvega kandidata. In nesmiselne govorance vseh nastopajočih za nameček — taka je podoba Gogoljevega samokritičnega posmeha človeku in njegovemu nehanju v »Ženitvi« v imenitnem prevodu Josipa Vidmarja in taka se v pohvalno čisti in prav doumljeni obliki kaže tudi v tokratni režiji Dušana Mlakarja in na pregledni, uporabni, likovno ubrani zastorski sceni Avgusta Lavrenčiča.

Mlakar gradi igro na tesnobi, neugodju, utesnjenosti, drobnjakarstvu, zaplankanosti, samovšečnosti, samoljubju, plašnosti in ničnosti gogoljevskega slehernika, ki pa nejasno, v skladu s svojimi možnostmi in zmožnostmi, po nečem vendarle hrepeni. Zavrača vso ceneno vnanjo teatralnost in se v naraščajoči zakotnosti njegovih zadreg — pri čemer ima čas za številne natančne vpeljave situacijskih podrobnosti — zanaša na moč Gogoljeve podkožno jedke in duhovite paradoksne komike. In jo dejansko izzove in po tej najtežji poti izziva tudi smeh v dvorani. Smeh višjih spoznavnostnih kvalitet.

Pri tem mu je v neprecenljivo pomoč igralski gost Janez Rohaček v vlogi Podkoljosina. Njegova igra izrablja vso psihološko polnost tega tragikomičnega nevrotika po sebi in po svojem času in okolju, ki daleč presega konkretne Gogoljeve družbeno kritične bodice. Vendar pa — po zaslugi izjemnih intuitivnih zaznav tega igralca — ne ostaja samo pri razumarski psihološki analizi, temveč se o pravem času sprevrača v nerazumno muhavost, sprenevedavo kujavost, cepetavo obotavljivost, stopnjevano nelagodnost in nazadnje paničen, iracionalen strah, pred katerim se klavrni junak rešuje z begom — v prvotno zatemnjeno stanje svoje zavesti. Niti čez prag preračunljive poroke ta piškava marionetna postavica ne more stopiti z lastno voljo in to v pravkar še nasmejanem avditoriju vzbudi občutek klavstrofobične ujetosti. Vsesplošne bivanjske, seveda, kajti ponesrečeno Podkoljosinovo snubljenje je samo sočna komedijska metafora zanjo.

Ob tako osmišljeni, zares veliki vlogi Janeza Rohačka izvabi režiser občutje absurdnega početja tudi iz Sandija Krošla kot Ilje Fomiča. Tudi ta igralec prižene svojo kreacijo nemara do meje tistega, kar je v Ženitvi naslutil Gogolj: iz uglajenega, gibkega in lahkomiselnega ženitovanjskega posrednika prekipi končno v smešno resno razjarjenega obupanca — ne nad svojim varovancem, ampak nad samim seboj.

Kot skrbno izdelana draperija teh dveh vodilnih sporočilnih vlog je tu še vrsta izrazitih mask: Nade Božičeve kot posredovalke Fjokle, Pavla Jeršina kot snubca Jajčnice, Jožeta Pristova kot snubca Ževakina in, seveda, Ljerke Belakove kot polno prazne in privlačne »hrepenele« — nesojene neveste Agafje. Razen naštetih so temu premišljeno vase obrnjenemu in ne za vsako ceno smešnemu celjskemu Gogolju dodajali iz svojih znanih igralskih potez še Mija Mencejeva, Janez Starina, Jana Šmidova, Borut Alujević in Matjaž Arsenjuk.

JOŽE SNOJ

Uspeh »Kumove slame«

ŠARAJEVO — Potujoče gledališče je z včerajšnjo premiero groteske »Kumova slama« Miroslava Jančića, ki jo je režiral Josip Lešić, navdušilo sarajevsko občinstvo. »Kumova slama« je druga predstava, ki jo je to gledališče v dveh letih svojega obstoja postavilo na oder. Prikazuje vizijo novega pojmovanja gledališča in njegovega komuniciranja z gledalci. To je deseto gledališko besedilo uglednega bosensko-hercegovskega pisca Miroslava Jančića obravnava problematiko našega časa.

Nordijska nagrada

HELSINKI — Tradicionalna književna nagrada nordijskega sveta je letos pripadla švedskemu književniku Ivarju Lo-Johansonu za avtobiografsko knjigo o pubertetnem obdobju.

Desetčlanski književni odbor, ki odloča o nagradi, je dodelil priznanje švedskemu književniku »zaradi izredne odprtosti, občutenosti in senzualnosti v njegovem delu«. Visoko književno priznanje nordijskega sveta, ki znaša 75.000 danskih kron (približno 266.000 dinarjev), podeljujejo vsako leto od leta 1962 dalje.

Slike v velikem razstavnem salonu Rotovž

VIDA SLIVNIKAR-BELANTIČ — BREZ NASLOVA (1978) — V času od 9. do 23. januarja je v razstavnih prostorih salona Rotovž razstava slikarskih del Vide Slivnikar-Belantič, akademske slikarke iz Ljubljane. Mariborskemu občinstvu se predstavlja prvič in sicer z deli, ki jih je lani jeseni predstavila v ljubljanski Mestni galeriji ter z nekaj najnovejšimi slikami. Tisk domiselnega kataloga z uvodnim tekstom dr. Ivana Sedeja je finančno omogočil Inženiring za gradnjo investicijskih objektov SMELT Ljubljana. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 13. ure.

Slovenska pesnika v bolgarščini

Predstavljena sta Andrej Kokot in Valentin Polanšek

Izšla je 54. številka revije »Most«, ki jo izdaja založba Bratstvo iz Niša za pripadnike bolgarske narodnosti v Jugoslaviji. Čeprav je v tej številki sorazmerno veliko prostora posvečeno publicistiki je obilno zastopana tudi izvirna leposlovna beseda. Za nas sta posebej zanimiva dva prevoda, ki jih objavlja revija pod skupnim naslovom »Slovenski pesniki«. Gre za pesmi »Most« Andreja Kokota in »Vaško slika« Valentina Polanška. Žal uredništvo ni k pesmim napisalo nobenega spremnega besedila, saj bi podatek, da oba pesnika živita in ustvarjata zunaj matične domovine, na Koroškem utegnil zanimati bralce, pripadnike bolgarske narodnosti, obenem pa bi prispeval tudi k večjemu učinku vsaj prve pesmi.

M. R.

Enciklopedija filmske umetnosti

Novo delo o sovjetskem in mednarodnem filmu so izdali v Rigi

Enciklopedija filmske umetnosti, ki so jo pred kratkim izdala v Rigi, obsega nad 2500 člankov iz zgodovine sovjetske kinematografije. Pri urejanju te enciklopedije so sodelovali največji poznavalci filmske umetnosti iz Moskve in Leningrada ter mnogi sodelavci iz tujine.

Knjiga o filmski umetnosti obsega gradivo v razvoju nacionalne kinematografije ter o filmski umetnosti v drugih državah. V enciklopediji so objavljene tudi biografije vodilnih režiserjev, igralcev, snemalcev in scenaristov, pa tudi filmskih skladateljev in scenografov. Objavljenih je tudi nad 2000 fotografij, pregled filmov ter bogata bibliografija knjig o filmski umetnosti.

Orkester je presegel svoje delovne navade

Slovenska filharmonija muzicirala z Antonom Kolarjem — Gostujoči pianist z občutljivim tonskim oblikovanjem

Tretji koncert orkestra Slovenske filharmonije za oranžni abonma je dal z raznovrstnim sporedom veliko možnosti tako solistu kot orkestru ter solistom iz orkestra. Izkoristek je bi nadpovprečen; to pa seveda pomeni, da lahko uvrstim prvi letošnji abonmajski koncert med najvidnejše dogodke sezone. V prvem delu koncerta je bila za uspeh zaslužna predvsem pianistova leva roka, v drugem delu koncerta pa sta podala tako orkester kot njegov dirigent primer prave simfonične kreacije, katere ustvarjalna predlog je bila znamenita Šostakovičeva Prva simfonija.

Uvodoma je orkester Slovenske filharmonije predstavil partituro beograjskega skladatelja Radomira Petrovića (1923) — »Moto sinfonico«. Gibčnost simfoničnega stavka je glavna značilnost kompozicijskega razpleta, ki daje zlasti zaradi trobilnih, sekcijskih akcentov, razpoloženjsko obravnavo, v kateri inštrumentacija prerašča idejo, ki ima preveč različnih izhodišč, da bi nas docela pritegnila ter nam osvetlila muzikalno poanto. Orkester, ki ga je vodil Anton Kolar, je delo odigral korektno; glasba, ki smo jih pri nas prvič prisluhnili, pa vendar kaže, da bi se v zasnovi orkestracije utegnilo odkriti še kakšno kvaliteto.

Francoski pianist Claude Kahn je nastopil dvakrat: najprej je zaigral Balado za klavir in orkester, opus 19 Gabriela Fauréja, tej pa je sledila izvedba Ravelovega Koncerta za klavir in orkester v D-duru (za levo roko).

Faurejeva Balada je pianista odkrila kot tenkočutnega tonskega oblikovalca, kot mojstra glasbene fraze, v kateri najde idealno sožitje med dinamičnim in agogičnim vzponom ali padcem, gradacijo, ki se zrašča v orkestralno tkivo, ne da bi pretirano poudarjala svojo suverenost. Ravelov Koncert (za levo roko) — skladatelj ga je napisal za enorokega pianista Paula Wittgensteina, pomeni seveda za vsakega pianista dodatno psihofizično obremenitev, ki jo rešuje raba pedala, še zlasti pa kompozicijska faktura, ki se vendarle prilagaja bistveno zmanjšanim možnostim uravnave registrov, barvnih razlik. Claude Kahn je dokazal, da zlahka nosi te obremenitve, da se v zvočnem prilagajanju rapsodičnemu nadigravanju zavestno dotika orkestrovih impresij, iz katerih se izdvaja. — Obakrat, pri Fauréju in pri Ravelu, je orkester podal dobro igro; nekatera mesta pri Ravelovem Koncertu so bila izjemno čista, proporcionalna.

Do tu bi simfonični koncert ocenili z običajnimi merami. V drugem delu koncerta pa je orkester presegel svoje delovne navade. Slišali smo pravo orkestrovo in dirigentovo simfonično kreacijo, izvedbo mladostnega dela (skladatelj ga je napisal kot devetnajstletni mladenič) Dimitrija Šostakoviča — Simfonijo št. 1 v f-molu, opus 10.

V orkestru so izstopali nekateri izvrstni solisti — I. flavta, 1. oboa, 1. trobenta, solistični čelo in še nekateri, ob vseh teh pa gre izrazita pohvala orkestru, ki je igral natančno, presenetljivo zagnano, muzikalno. Dirigent, ki je delo dirigiral na pamet, prikazal pa je pri tem zares odlično obvladanje partiturnega zapisa, je dal svojo izredno kreacijo. Simfonični stavki so bili vodeni živo, dirigentova taktirka pa je še vzpodbujala inciative posameznikov, ki so se navezovali na gradacijo z občudovanja vredno muzikalnostjo, vsebinsko dozivetostjo.

PAVEL MIHELČIČ

PRED KONCERTNIM OBČINSTVOM — Pianist Claude Kahn in dirigent Anton Kolar. Foto: M. Zlobec

Slikar na meji

Luigi Spazzapan (1889—1958), slikar, ki je v dvajsetih letih veljal za enega najzanimivejših umetnikov, zbranih v Gorici, je v mnogočem povezan tudi z nami, Slovenci. Družil se je z Venom Pilonom in nekaj časa živel v Idriji, kjer je poučeval geometrijo, v Gorici je leta 1924 razstavljal skupaj s Cargom in Pilonom. Njegovo nadarjenost in moč so takrat slutili le redki, toda vsi, ki so ga občudovali za življenja, so veljali za pomembne može kulture oziroma kritike. Ob obletnici njegove smrti mu je Fulvio Monai v ilustriranem tržaškem listu »Il Piccolo« posvetil obsežnejši spominski zapis, v katerem je spregovoril o slikarjevem življenju in delu.

Le nekaj najstarejših Goričanov se še spominja dni, ko so se v kavarni Venezia vsak dan zbirali slikarji, da bi se pomenili o svojih najnovejših idejah ali pa se sporekli zaradi njih. Takrat so bili v središču pozornosti futurizem, kubizem, ekspresionizem in sploh vse novosti, ki so vznemirjale umetnike. Za mizo so navadno sedeli slikarji Veno Pilon, Oscar Brunner in Luigi Spazzapan, skladatelj Marij Kogoj, Schoenbergov učenec, arhitekta Cuzzi in Gyra, pesnik Sofronio Pocarini in še mnogi drugi, vedno pripravljeni prisesti k živahni družbi. Katalog k razstavi Giannija Anglisanija, v katerem je Veno Pilon takole strnil razpoloženje tedanje »bohemske« Gorice, priča takole:

»Gorica je tedaj živela zelo polno življenje in razen tega smo si bili vsi mi zelo blizu. Italijani, Slovenci. Vsi. Zelo sorodni smo bili. Kako veseli, nasmejani in polni šal! Luigi je delal, se srdil, včasih je bil silno dobre volje, včasih ti niti pogleda ni privoščil . . . Tu in tam je prodal kakšno svojo sliko, toda s posredovanjem tretjega, in to za majhne denarje. Sicer pa je bil nadvse neprakticen . . .«

LUIGI SPAZZAPAN V SVOJEM ATELJEJU — Poleg slike »Samotar« iz leta 1950.

Luigi Spazzapan je živel med Torinom in Gorico in tudi danes velja za enega najprizadevnejših umetnikov skupine pogumnih intelektualcev, ki so kulturnemu utripu dvajsetih let dajali polet in barvo. Umrl je v starosti 70 let, ko zagotovo še ni zaključil svoje »fantastične pustolovščine«.

Kot človeka in umetnika so ga njegovi rojaki opisali v razkošni knjigi, ki so jo izdali dve leti pozneje, ob veliki retrospektivni razstavi njegovih del v mestu Gradiška v pokrajini Furlanija-Julijska krajina, kjer se je bil rodil.

Umetnik, tako poudarjajo vsi, ki so ga poznali, in tudi tisti, ki so kdaj pisali o njem, je živel nenavadno mirno življenje. Dogajanja izven njega in njegovih štirih sten so ga le redko vznemirjala. V šolo je hodijake poučeval geometrije, dve leti pozneje pa se je predal slikarstvu do zadnje kapljo krvi. Takrat se je tudi spoprijateljil z umetniki in pesniki, svojimi rojaki, ki so bistveno vplivali na kulturni utrip Gorice.

Leta 1925 je na mednarodni razstavi dekorativne umetnosti v Parizu dobil srebrno medaljo, tri leta pozneje pa se je nastanil v Torinu, kamor ga je poklical arhitekt Umberto Cuzzi, da bi mu pomagal postaviti paviljon za veliko razstavo kemije. Tu je spoznal tudi skupino »Šest« in enega svojih najboljših pri-

Okence v svet

dil v Gorici in ko jo je končal, se je zaman trudil, da bi ga sprejeli na dunajsko akademijo lepih umetnosti. Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican v avstroogrsko vojsko, ki so jo poslali v Karpate. Leta 1918 je ušel iz ruske ječe in se znašel v zaledju italijanske vojske. Zaposlili so ga kot prevajalca. Leta 1921 je prišel v Idrijo, tam je jateljev Edoarda Persica, ki je prvi videl v njem glasnika nove umetnosti. Takrat je imel razstavo v Torinu, Milanu in v pariški galeriji »Jeune Europe«. Leta 1956 so mu zaupali vodstvo oddelka za dekoracijo na torinskem umetniškem liceju, toda življenja mu je preostalo le še za dve leti.

V. M.

Pesnik Fritz med Mariborčani

Signirna ura ob izidu avtorjeve pesniške zbirke »Okruški sveta«

Srečanje pesnika Ervina Fritza s svojimi mariborskimi bralci v petek zvečer v mariborski knjigarni Mladinske knjige Ars 2 je bil pomembnejši literarni dogodek prejšnjega tedna. Pesnika so povabili v Maribor na signirno uro ob izidu njegove zbirke »Okruški sveta«, pogovor s številnimi ljubitelji poezije in književniki pa je zajel poleg zadnje Fritzeve pesniške knjige tudi avtorjevo celotno dosedanje pesnikovanje. Za Fritzev nastop v razstavno-prodajni galeriji Ars 2 je pesmi izbral režiser Marjan Kovač, ki je vodil tudi pogovor z avtorjem, pesmi pa je dognano recitirala igralka Nataša Sirkova. Spremljajočo glasbo za ta literarni večer je oskrbel Mišo Hochstätter, ki je prizorišče tudi likovno uredil.

F. F.

Med knjigami

Vodnik po loških hribih

Delovno Muzejsko društvo v Škofji Loki je razveselilo planince in druge ljubitelje narave z drobnima, vendar vsebinsko bogatima knjižicama »Lubnik« in »Ratitovec«, ki sta izšli dve leti zapored. To sta prvi knjižici iz obetavne zbirke »Vodniki po Loškem ozemlju«.

Vodnikov po naših gorah ali posameznih vrhovih imamo že precej, vendar sta vodnika na Lubnik in Ratitovec ubrala svojo pot. Vrsta strokovnjakov Jože Bole, Jan Carnelutti, Božidar Drovenik, Janez Gregori, France Leben, Lojze Marinček, France Planina, Anton Polenec, Anton Ramovž, Ivan Sedej, Peter Us in Tone Wraber je pripravila najzanimivejše in najpomembnejše podatke, ki jih želi vedeti popotnik na poti po loških hribih. Pot na Lubnik se začne sredi Škofje Loke, na avtobusni postaji, od koder večina začne hojo. Zato zvemo nekaj o zgodovini mesta, o zanimivih portalih, o umetnostno-zgodovinskih zanimivostih, o tem, da je mesto leta 1511 močno poškodoval potres. Tudi na Ratitovec začnemo hojo v Škofji Loki, pa gremo potem mimo zanimivih hiš do Železnikov. Srečujemo se z naravnimi, etnografskimi, botaničnimi, zgodovinskimi podatki, z dogodki iz NOB in drugim. Zvemo tudi to, da poleg najrazličnejših živali najdemo na loškem ozemlju polhe, podlasice, kuno zlatico, divje prašiče in celo gamse.

Vodnika sta bogato ilustrirana in opremljena celo z barvnimi posnetki. Teža je sicer na strokovnih podatkih, vendar so ti nanizani preprosto in privlačno. Cena je vsakomur dostopna: 30 oziroma 40 din. Kulturna skupnost v Škofji Loki je s finančno podporo naredila res koristno delo.

RAJKO PAVLOVEC

V krempljih SAVAK

Iz »Jetniškega dnevnika« dr. REZE BARAHENIJA

8. nadaljevanje

— Povedati moram, da sem delal in študiral obenem. Le malo časa sem imel, da bi navezal kakšno trajno prijateljstvo. Na univerzi v Tabrizu nisem mogel redno hoditi na predavanja, a to je bilo, kot veste, že pred skoraj dvajsetimi leti. Ljudje odhajajo, umirajo, se selijo . . . Zares se ne morem priklicati v spomin njihovih imen. Spominjam se samo tega, da je bil med njimi tudi neki zdajšnji armadni kapetan, pa človek pri štiridesetih z ministrstva za finance, pa mlada ženska, ki je izgubila življenje v prometni nesreči. To je vse, česar se lahko domislim iz študentskih dni v Tabrizu . . .

Le kako bi mogel vedeti, kaj se je zgodilo z nekaterimi od teh fantov in deklet, potem ko so končali šolanje? Če bi samo omenil njihova imena, bi bilo to že dovolj, da bi zapisali v njihove dosjeje — kolikor jih že premorejo. A ne bi bil rad v kakršnikoli zvezi z dosjeji drugih ljudi. Morda so nekateri od njih medtem postali agentje Savaka.

— Kdo so bili tvoji najboljši prijatelji v Turčiji? Kje si stanoval?

— Imel sem prijatelje med turškimi pisatelji. V Turčiji ni bilo Irancev, ki bi študirali angleško književnost, tako da tudi med rojaki nisem imel prijateljev, pozneje pa so se mi še Turki odrekli, ker sem se oženil z Grkinjo.

Dr. Rezvan je kar poskočil, me pograbil za rokav, kot da me bo privzdignil s stola.

— Najbolj zajeten dosje, kar jih je zbral Savak, nosi tvoje ime! Tvoja politična dejavnost med študenti v Turčiji je zapisana tudi v naših kartotekah. Rad bi samo slišal, kaj imaš o tem povedati. Sicer pa mi je vse drugo že znano.

Potisnil me je nazaj na stol, pograbil telefonsko slušalko in zavrtel neko številko. »Prosim, njegovo ekscelenco dr. Hoseinzadeka . . . Da, ekscelenca, to je načrt, tisti s teheranske univerze, a ne pove veliko . . . Da, izpolnili bomo vse vaše napotke . . .

Še sem kričal.

Preiskovalec je odprl vrata in se zadrl v hodnik.

— Mir, golazen! To se vas ne tiče!

Kazalo je, da so ljudje poznali njegov glas. Vse je umolknilo. Sesedel sem se v kot celice.

Še velikokrat se bodo odprla vrata celic sredi noči in še veliko zapornikov bodo pretepli, jih mučili, dokler se ne bodo spremenili v kepo mesa. Še marsikaj bom doživel v 102 dneh, kolikor me je čakalo zapora.

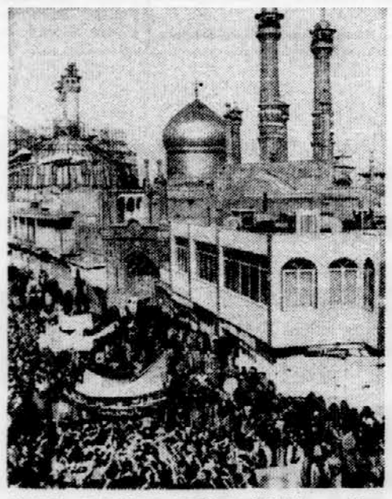
Četrtega dne od moje aretacije so me preselili iz kletne celice št. 14 na številko 17. V celici št. 14 je vladal mrak, podnevi in ponoči. Ležala je v najbolj zloglasnem delu zapora »Komite« in je bila namenjena »nevarnim elementom«. Vsega skupaj so imeli šest »štirinajstic«, po dve v vsakem nadstropju, po eno v vsakem oddelku, a tista v prvem oddelku v prvem nadstropju je bila najhujša od vseh. Vlažna in popolnoma mračna, precej zraven odprtih stranišč, iz katerih je odvratno zaudarjalo. Okence na železnih vratih je bilo ves čas zaprto, saj so stražarjem ukazali, da zapornikov v celici št. 14 ne sme videti nihče od jetnikov, ki so hodili mimo na stranišče.

Tako hočejo preprečiti, da bi se zaporniki spoznavali med seboj, obstajajo pa še drugi razlogi. Radi opazujejo gola telesa svojih žrtev, zlasti pri opravljanju potrebe, a nočejo, da bi kdo njih zalotil pri tem početju.

Mož iz celice št. 17

Življenje v celici št. 17 je bolj znosno, predvsem zaradi dvojega. Tam sem se seznanil z M. A., ki je svetal zgled človeškega kljubovanja v tej ječi. In v celico je tudi prodrlo nekaj sončnih žarkov: utrli so si pot skozi špranjo ob vrhu visokega zidu. Če sem se povzpel na prste, mi je šibka svetloba segla do obraza. To je bila moja edina povezava s svobodnim svetom. Prosil bom sonce, naj me posrka skozi režo v steni, naj me ponese za hrano ptičam in živalim, naj me reši trpljenja v rokah teh mučiteljev.

M. A. je poskušal vstati in mi podati roko, pa mu ni uspelo. To je krepak možak manjše postave, a od udarcev ima roke in noge vse zatečene. Rane mu ne krvave več,

VERA OROŽJE PROTI ŠAHU — Verska nagnjenja Irancev opozicija že vrsto mesecev izkorišča za srdite protirežimske demonstracije. Na fotografiji: množica se zgrinja proti grobu šiitske svetnice Fatme Masume, v mestu Komu, kjer vplivni verski voditelj ajatola Kazem Šariatmadari, sicer zmernejši od ajatole Homeinija, ki deluje v pregnanstvu v Parizu, že nekaj časa neti odpor proti šahu. Telefoto: UPI

tudi kadar ga bičajo z jeklenim bičem ne. Strahovito otečene roke in noge zbujajo vtis, kot da se je ostanek njegovega telesa le po nekakšnem čudežu razvil do človeške oblike, roke in noge pa so prevzele funkcijo glavnega. Oči mu sijejo kot krvava zublja. Trpi zaradi hude driske, bolečine v modih in spolnem udu so skoraj neznosne, saj so ga trpinčili z električno palico po spolovilih. Mučijo ga vsak dan, po dvajset ur. To bo trajalo deset dni, dokler ga ne bodo odpeljali iz celice št. 17. Spet bom ostal sam.

Sredi noči se M. A. z zadnjimi močmi privleče v celico in tiho pove: »Nisem še spregovoril.«

Njegov mučitelj je dr. Rasuli, eden od najbolj krutih sadistov pri Savaku, čigar naloga je trpinčiti levičarje. »Zločina« M. A. je v tem, da so neke noči našli v njegovem domu »Komunistični manifest«. Še prebral ni knjige. Iz razgovora, ki sva ga imela, se je pokazalo, da res ni storil tega. Vendar pa tudi dr. Rasuli ni nikoli bral »Komunističnega manifesta«, torej nista mogla dokazati drug drugemu, ali sta knjigo prebrala ali ne. Medtem je M. A. preživel vse vrste mučenja, kar jih obstaja v iranskih ječah.

Vrgli so ga v mlakužo na zapornikem dvorišču. To je bila majhna, plitva luža. Štiri, pet mučiteljev je udrihalo po njem s palicami in drugimi mučilnimi pripomočki. Polivali so ga s curki vode iz gasilske cevi in brž ko se je poskušal obrniti, da bi novimi udarci. Potem so ga slekli do golega in ga pretepali z bičem, spletenim iz žice. Vsega pretepenega in ranjenega so ga odvlekli pred dr. Rasulija, kjer ga je čakalo vselej isto vprašanje: »Kdo ti je dal Manifest?« A tudi odgovor se nikoli ni spremenil!

M. A. ni nikogar izdal. Naposled je le spregovoril, a šele tedaj, ko so ga soočili s človekom, od katerega je dobil knjigo. Le-ta je sam povedal resnico in M. A. ni mogel več zanikati. Obsodili so ga na osem let ječe, samo zato, ker je videl nesrečni manifest, zaradi »komunistične dejavnosti«, ki je temeljila na enem samem dejstvu — da se je knjiga znašla pred njegovimi očmi.

Vsakdo ima svoj način mučenja

Zasliševanje poteka vsak dan, včasih tudi ponoči. Zaslišuje večinoma dr. Rezvan, ki mu priskočijo na pomoč kolegi, kadar je treba poskrbeti za kako posebno vrsto mučenja. Dr. Azudi, dr. Rasuli, dr. Šadi, dr. Mostafavi (ki je mučitelj in glavni preiskovalec hkrati), dr. Manučehri, dr. Hoseini — vsi ti mračnjaški gospodarji groze me obiskujejo, včasih po priporočilu mojega preiskovalca, druge krati pa tudi na lastno željo.

Včasih me pretepajo že na poti iz ene celice v drugo. Ne vem, ali jim je moj preiskovalec ukazal, naj se me lotijo, ali pa tako ravnajo iz lastne pobude. Kar na sredi me ustavijo, mi strgajo ruto z oči, me klofutajo in brcajo, suvajo v trebuh in drugam, me mlatijo s pestmi po ramenih in prsih ali pa me kako drugače trpinčijo.

Vsak izmed njih navaja svoje »razloge«. Dr. Šadi pravi: »Tebi in podobnim bi morali s sekiro odsekati glavo. So ljudje, ki pograbijo puško in ubijejo policista. Vendar ubijejo enega samega človeka, a ti in tebi podobni poskušajo vse ljudi v Iranu obrniti proti nam. Do vas nikoli ne smemo biti obzirni. Niti trohe usmiljenja ne zaslužite!«

(Dalje jutri)

Tretji koncert abonmaja »Mladi mladim«

OKTET »MILOŠ ZIDANŠEK« — Drevi ob 19.30 bo v mali dvorani Slovenske filharmonije nastopil oktet »Miloš Zidanšek« iz Maribora in to bo tudi prvi njegov nastop v Ljubljani. Oktet je v resnici mlad, tako po starosti njegovih članov, kot tudi po letih delovanja. Pevci so v svojem delu nadvse zagnani in to je prav gotovo del njihove uspešnosti. V programu ljubljanskega koncerta, ki je zelo pester in popularen, imajo skladbe Gallusa, Bardosa, Gotovca, Srebotnjaka, Škoberneta, Bojana Adamiča, Pavčiča in mnogih drugih. Oktet, ki mu je umetniški vodja znani mariborski glasbenik Stanislav Colnarič, bo imel svoj ljubljanski nastop v okviru koncertnega abonmaja Glasbene mladine Ljubljane »Mladi mladim«.

Foto: Dragiša Modrinjak

V ožjem izboru Pozorja je devetnajst predstav

Republiške selekcijske komisije - razen srbske - opravile svoje delo — Trinajst sodobnih dramskih besedil

Republiške kvalifikacijske komisije so direkciji Sterijinega pozorja doslej predložile v ožji izbor 19 uprizoritev, izmed katerih bo glavni selektor, Vladimir Stamenković sestavil spored 24. jugoslovanskih gledaliških iger.

Žirija iz Bosne in Hercegovine je predlagala selektorju, naj si ogleda naslednje predstave: »Ankini časi« Iva Andrića v dramatizaciji Gradimira Mirkovića (Banjaluka), »Legenda« Miroslava Krleže (Zenica) in Maja Djurovića »Tri življenja Jova Milova« (Mostar).

Iz Črne gore so predlagali uprizoritev »Maksima II.« Budimira Dubarja v izvedbi Črnogorskega narodnega gledališča iz Titograda.

Iz Hrvaške so prišle v ožji izbor štiri uprizoritve: »Pelinovo« Žarka Komanina (gledališče »Gavella« iz Zagreba), »Osvoboditev Skopja« Dušana Jovanovića (Center za kulturno dejavnost ZSM Zagreb), »Protekcija« Branislava Nušića (Reka) in »Kate Kapuralica«. (Dubrovnik).

Iz Makedonije: »Kengurujski skok« Živka Činga (Narodno gledališče iz Skopja), »Osvoboditev Skopja« Dušana Jovanovića (Dramski teater, Skopje, »Puščava« Georgija Abadžieva (Kumanovo) in »Velika voda« Živka Činga (Albanska drama Gledališča narodnosti iz Skopja).

Medtem ko s Kosova letos niso v ožji izbor predlagali nobene predstave, pa so se v Vojvodini odločili za štiri: »Daća« Ferenca Deaka in »Tvrdica« Jovana Sterije Popovića (Narodno gledališče iz Novega Sada), »Na tej strani« Giona Nandorja (madžarsko gledališče iz Novega Sada) in »Žalujoči ostali« Branislava Nušića (Zrenjanin).

Žirija iz Srbije doslej še ni predložila svojega izbora. O slovenskih odločitvah smo že poročali. Konkurirajo tri predstave: Cankarjeva »Kralj na Betajnovi« (MGL), Lužanova »Srebrne nitke« (Glej) in Golouhova »Kriza« (Maribor).

Glavni selektor in umetniški direktor Sterijinega pozorja, Vladimir Stamenković, je ugotovil, da so bile republiške žirije letos kar se da stroge pri selekciji, in obenem izrazil svoje začudenje nad dejstvom, da nista bili upoštevani tako izraziti predstavi kot »Osvoboditev Skopja« v ljubljanski Drami in »Kamov« Slobodana Štajnerja iz Hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu.

Med doslej predloženimi 19 predstavami jih je šest uprizorjenih na temelju klasičnih besedil, za 13 pa so besedila napisali današnji avtorji. Med izbranimi je 16 izvirnih dram in le troje dramatizacij.

(PO TANJUGU)

Kitajska razstava na Japonskem

PEKING — Kip kitajskega svečenika Čein Čena iz rumenega jaspisa, svečenika, ki se je že v osmem stoletju zavzemal za kulturno sodelovanje med Kitajsko in Japonsko, bo eden od 3300 eksponatov na razstavi kitajske umetnosti in obrti, ki jo bodo 19. januarja odprli v Tokiu.

Med deli, ki bodo razstavljena na Japonskem, so tudi takšna, ki jih doslej zunaj kitajskih meja še niso nikoli pokazali. Razstavljeni bodo lesorezi, vezenine, keramika in porcelan, zlato in srebrno okrasje, reprodukcije starega kitajskega slikarstva, papirji in peresnice za tradicionalno kitajsko kaligrafijo in slikarstvo. Organizator razstave je kitajski svet za mednarodno trgovino.

Koroški kulturni dnevi

V Celovcu od 15. do 17. februarja - Slovenski in nemški predavatelji

Koroški kulturni dnevi (deseti po vrsti) bodo letos od 15. do 17. februarja v prostorih Mohorjeve družbe v Celovcu

Prvi dan, v četrtek 15. februarja bodo odprli razstavo mlajših koroških slikarjev, združeno z razstavo literature o NOB na Koroškem. Prof. Janko Zerzer bo ob otvoritvi spregovoril o konceptu, funkciji, realizaciji in pespektivi koroških kulturnih dni, Nace Šumi pa o koroški umetnosti v slovenskem okviru. V petek dopoldne bodo avstrijsko-jugoslovansko sodelovanje med 1945 in 1978 osvetlili Drago Druškovič, Vladimir Klemenčič in Dušan Nečak iz Ljubljane, Karel Šiškovič iz Trsta pa bo obravnaval medčloveške odnose na primeru osimskih sporazumov. Prav tako v petek dopoldne bo v drugem tematskem sklopu Bogo Grafenauer analiziral skupne interese slovensko in nemško govorečih v času kmečkih puntov, Jože Rajhman pa bo govoril o Slovencih in Nemcih v obdobju protestantizma na Koroškem. Petkov popoldan bo posvečen narodnoosvobodilnemu boju in antifašističnemu gibanju. Za ta tematski sklop je slovenski znanstveni inštitut v Celovcu pripravil poročilo o raziskovanju NOB na Koroškem na primeru Borovelj in okolice, Milan Pahor iz Trsta pa bo referiral o NOB na Primorskem.

Dva avstrijska zgodovinarja bosta predavala o internacionalizmu v antifašističnem gibanju in o ilegalnem avstrijskem tisku med 1938 in 1945. Sobotna predavanja 17. februarja bodo posvečenam sodobnemu literarnemu ustvarjanju na Koroškem po letu 1945. Helmut Scharf nemško, Matjaž Kmecl bo koroško literaturo postavil v slovenski okvir, Peter Kersche pa bo poročal o prevajanju iz slovenščine v nemščino. V okviru koroških kulturnih dni bo v petek 16. februarja gostovala ljubljanska Mala drama z dramatizacijo Petra Handkeja »Žalost onkraj sanj«. (SINDOK)

sezonsko znižanje cen do 50% za konfekcijsko blago

obiščite naše prodajalne s konfekcijskim blagom od 15. I. do 15. II. 1979 poglejte, izbirajte in se odločite

Mercator

Kadarkoli potrebujete mali oglas pokličite 061/28 111 sprejem malih oglasov po telefonu v dnevniku Delo

DANES V KINU

Breme podeželja

LJUBLJANA — Cikel kinotečnih večerov, ki jih na Miklošičevi cesti prireja Društvo slovenskih filmskih delavcev in v njem predstavlja dela ruskih ekscentrikov, se bo drevi nadaljeval s filmom »Sama« režiserjev Grigorija Kozinceva in Leonida Trauberga iz 1931. leta. Obema »videm« avtorjema velja tako pripisati še »avdio« mojstra tega zanimivega filma, skladatelja Dmitrija Šostakoviča, ki je že na pragu zvočnega filma odkril vse možne tehtnosti in vplivnosti glasbene spremljave. Gre za film o mladi učiteljici, ki jo namenijo poučevat v oddaljeno hribovsko, zapuščeno deželo, kjer se sooča s preprosto realnostjo in poslavlja od svojih deliških pričakovanj. »Sama« je seveda tudi film življenjskih obetov, saj mlada učiteljica zmaguje na svoji težki poti.

Usodna laž

TRŽIČ — »Vesoljska postaja št. 1« je dokaj zanimiv ameriški film, ki znanstveno fantastiko postavlja v okolje naših dni: zaradi tehnične okvare je v zadnjem trenutku odpovedan veliki vesoljski podvig, štart rakete na Mars, a zaradi prestiža napake ni mogoče priznati. Posadko pregovorijo, da bo »odigrala« svoj astronomski dosežek v spretno prirejenem televizijskem studiu. Spoznanje, da so se raziskovalci vesolja s tem podali v nevarne vode prevare, ki ne sme imeti prič, je seveda prepozno. Iz studiov se v ameriško gorato puščavo preseli lov na pobegle vesoljce in se — po nepotrebno razvlačevanih zapletih — dokaj učinkovito konča na pokopališču ameriških herojev. Namig na možne in verjetne špekulacije velesile, ki si ne sme priznati poraza, se žal otopi v avanturistiki. S. G.

LJUDJE V NOVICAH

DANIEL HENRY KAHNWEILER, znani pariški galerist, je umrl v 94. letu starosti. Kahnweiler je med drugim prvi dojel vrednost in pomen porajajočega se kubizma in je odkupil Picassova, Braqeova in Grisova dela, ko se drugi galeristi še niso pulili zanje. O premetenem trgovcu krožijo številne anekdote, med njimi je tudi resnica, da je kupoval predvsem tista dela, ki občinstvu niso ugajala. V tem je namreč videl zanesljivo znamenje avantgardnosti sporne umetnine in njene prihodnje vrednosti.

ASTRID LINDGREN, 71-letna švedska mladinska pisateljica (»Pika nogavička«), sloveča tudi po zelo slabih izkušnjah s švedsko davkarijo, je svojo lanskoletno mirovno nagrado — podelilo ji jo je zahodnonemško knjigotrštvo — razdelila v dober namen. Polovico nagrade, se pravi 5.000 nemških mark, je prejela švedska organizacija »»Reši te otroke«, polovico pa zahodnonemško združenje »Veselje v otrokovi bolniški sobi«.

LEONARD BERNSTEIN, 60-letni ameriški dirigent in skladatelj (»Zgodba z zahodne strani«), čigar okroglo obletnico je lani s pomočjo televizije posredno slavilo kar pol sveta, piše zdaj opero po romanu Vladimira Nabokova »Lolita«. Premiera bo predvidoma v Houstonu, v Teksasu, nato pa bo isto pevsko zasedbo in scenografijo, prevzela Dunajska državna opera.

MARIJAN VIDMAR, rojen 1923 v Mariboru, umetnostni zgodovinar po stroki, ravnatelj Tehniškega muzeja Slovenije s sedežom v Ljubljani, je prejel Valvasorjevo nagrado, ki mu jo je predvčerajšnjim podelila Skupnost muzejev Slovenije. Marijan Vidmar se uvršča med najaktivnejše muzejske delavce v Sloveniji, tako se je ravno po njegovi zaslugi in v odločilni meri razvil slovenski Tehniški muzej v izredno delavno in razvejano ustanovo, ki je znana doma in na tujem. Gre pa mu priznanje tudi za delo na področju jugoslovanskega muzejstva in v okviru mednarodne muzejske organizacije ICOM.

RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV

OCENA

Optimistična reportaža

Za sarajevsko dramo »Ljudje ceste« pisatelja Veroslava Rančića in režiserja Vojislava Miloševića so v ponedeljek zvečer na ljubljanski televiziji izjavili, da nastopajo v njej »razočarani«, toda »optimistično razpoloženi« junaki. — Igra je bila res konstruktivna: Gledali smo novodobne heroje dela — samozavestne graditelje avtocest. Gledali smo jih, kako gradijo zmerom daleč od svojih žensk in družin, kako se spopadajo z intimnimi krizami in boleznimi in zakonskimi polomijami, kako pa zmerom znova in vsemu navkljub zmagujejo nad vsem mogočim, kar se jim v duši in družbi postavlja na graditeljsko pot... Videli smo jih torej, kako so v zmerom večji meri herojsko predani svojemu graditeljstvu. Kako na tem svetu prav nič ne more zamajati njihove strašne monolitnosti, kako niso nič več ljudje, ampak samo še heroji. — Bila je od sile »parolaška« uprizoritev v žanru navdušujoče se, toda časnikarske reportažice: v obravnavi svoje snovi površno pristranska, kar se da deklarativna s svojimi konvencionalnimi »optimističnimi« poantami (vremenskega značaja: jutri bo lep dan... zjasnilo se bo...), brez ene same dramske figure in tudi brez, denimo, dokumentarne avtentike, ko nam slika ponosne svetove ob bodoči cesti. — Bila je reportaža, ki si je prizadevala »rehabilitirati« nekatere principe socialističnorealistične umetnosti, a je mogla pričevati le o praznini in laži svoje uprizoritve, pa naj je »operirala« vseskoz še s takimi visokodonečimi (votlimi) frazami. A. INKRET

Še več polne pare

Po drugem delu »Poti in stranpoti« se nam zdaj obeta še drugi del zagrebške nadaljevanke »S polno paro«. Ali kot je zapisala beograjska revija »T novosti«: avtor popularne serije »S polno paro« Kazimir Klarić piše nadaljevanje — s polno paro...

Kot zatrjujejo, si je bila serija pridobila mnogo prijateljev med gledalci, ki so se tudi to pravijo, zlahka identificirali z junaki iz velike tovarne: od direktorja do vratarja, kajpak spet Dudeka, tokrat v drugačni uniformi.

»Osnovni motiv drugega dela bo spet naša družbena in politična praksa, ki neprestano doživlja spremembe, tako da je like mogoče postaviti vedno v nove položaje in nove odnose,« pojasnjuje svoje nadaljnje delo Kazimir Klarić, češ, da prav te spremembe dajejo piscu možnost za nova in nova nadaljevanja..

Kam bo torej družbena plima in oseka zanesla v novih epizodah vedno pravičnega in dobrega predsednika delavskega sveta, kam nekdanjega lepega vodilnega tovarniškega delavca in poznejšega »turističnega oštirja« ter njegovo izvenzakonsko ljubezen, kakšne ljudske modrosti nam bo še natrosil vedno ljudski vratar in kako bo poslej vodil delavsko kulturo kulturni organizator in privatni inštaalter.

»Serija ‚S polno paro' tudi v drugem delu ne bo imela velikih ambicij popraviti vse, kar je v družbi narobe — dovolj bo, če se bo ob njej samo eden izmed resničnih negativcev spreobrnil, na dobro, kajpak,« si želi Klarić. No, do »spreobračanja« imajo kandidati vsekakor še dovolj časa — drugi del serije »S polno paro« zaenkrat nastaja šele na papirju.

Pretresljiv dvogovor o staranju

Jean-Paul Wenzel je mlad pisec, po rodu Francoz, nam še neznan, bi rekli, pa to opravičili z njegovo mladostjo. A vendar ga na zahodu primerjajo celo s samim Čehovom — in to prav zaradi dela, ki mu bomo nocoj lahko prisluhnili na prvem radijskem programu ob 20.30, igre »Daleč od Hagondangea«. Le dva igralca, dva protagonista sta v tej izrazito poglobljeni drami — on, odsluženi delavec, ki ga je zmehanizirana proizvodnja kapitalističnega sveta izpilila in razčlovečila, ga izenačila s strojem in tekočim trakom, ki jima je toliko desetletij služil, do danes, ko ga več ne potrebujejo, ne zna človeško preživeti let, ki mu še ostanejo. In ona, njegova žena, s katero se pogovarja in preko katere nam razkriva vso tragiko svojega staranja. Jean-Paul Wenzel je o tem staranju spregovoril radikalno, mladostno brezkompromisno, a vendarle v navidez skromni zgodbi o malih ljudeh. Prevevata pa jo svojevrstno sočutje in pretresljiva pretanjenost, ki poslušalcu (in gledalcu, saj so igro uprizorili že na številnih odrih) dovolite najglobje sozvočje z dogajanjem, bolje z dialogom, saj je ta glavni posredovalec avtorjeve kritičnosti. Igra »Daleč od Hagondangea« bo pri nas nocoj doživela svojo prvo uprizoritev — igrata Polde Bibič in Ivanka Mežanova, režija je delo Sonje Stopar, igro pa sta posnela tonski mojster Miro Marinšek in zvokovni montažer Zmago Frece.

16. januar

1969 — Sovjetski kozmonavti so prvi uspešno združili dve vesoljski ladji s človeško posadko.

1962 — V South Bendu v ZDA je umrl v 79. letu starosti eden največjih jugoslovanskih umetnikov, ki. par Ivan Meštrović. Težil je predvsem k monumentalnemu ekspresionizmu in si prizadeval po močni povezanosti z arhitekturo. Njegova najpomembnejša dela so Velika vdova, Moja mati, Spomin iz skupine Alegorija, Zmagovalec na Kalemegdanu, Indijanska konjenika v Chicagu, Grgur Ninski v Splitu, Pietà. Arhitektonska dela:: grobnica v Cavtatu, mavzolej družine Meštrović (Otavice), Grob neznanega junaka na Avali, Njegošev mavzolej na Lovčenu.

1957 — V New Yorku je umrl italijanski dirigent Arturo Toscanini, star 90 let.

1947 — Skupščina ljudske republike Slovenije je sprejela prvo republiško ustavo.

1945 — Gubčeva brigada je iz Lokvic pri Metliki odpeljala večje število ranjencev čez progo Zagreb—Karlovac v vas Pisarovino, od koder so jih zavezniška letala prepeljala v Italijo.

1931 — v ljubljanski jetnišnici je 25 političnih jetnikov začelo gladovno stavko zaradi zavlačevanja preiskave.

1888 — V Celovcu je umrl znani slovenski koroški politik in publicist Andrej Einspieler (roj. 1813), avtor »slovenskega nacionalnega programa«.

1878 — Rodil se je slovenski skladatelj in zborovodja Vinko Vodopivec (»Zabja svatba«, »Ob večerni uri«).

1547 — Ivan IV. »Grozni« je bil v Moskvi kronan za ruskega carja. Prestol je zasedel že kot triletni deček leta 1533.

TELEVIZIJA

PRVI PROGRAM

9.00 TV V ŠOLI: Kocka, kocka, Risanka, Boj za obstanek, Skoki v vodo, L. van Beethoven: Koncert za violino in orkester v D-duru (Bgd)

11.20 TV V ŠOLI: Dnevnik 10, Na svidenje spomladi, Risanka, Pravljica (do 12.20) (Zgb)

17.35 POROČILA (Lj)

17.40 FOLKLORA GORA FRANCIJE IN ITALIJE — glasbena oddaja (Lj) Kakšno neprecenljivo zakladnico evropske folklore odpira folklorni festival v Zakopanih, nam bo predstavila serija oddaj, ki so nastale na lanskoletni prireditvi. Oddaje bodo na sporedu enkrat mesečno, v njih pa bomo spoznali folklorna izročila Francije in Italije (danes), Madžarske, Bolgarije, Turčije, Sovjetske zveze, Češkoslovaške, Poljske, Švedske in Norveške.

18.05 PISANI SVET — mladinska oddaja (Lj) »Naša šola« je naslovila Katarina Lavš prvi Pisani svet v letošnjem letu, s sodelavci pa je obiskala dve slovenski šoli — Osnovnošolski center v Žalcu ter osnovno šolo »Gustav Šilih« v Velenju. Prva je stara komaj leto dni, druga je praznovala petnajstletnico dela. In zakaj ravno téma o šoli? Ker se prav v teh stavbah, pravi Katarina Lavš, oblikuje tista odgovornost, za katero prevečkrat mislimo, da je mladim primanjkuje, prav obe šoli, s katerima se bomo seznanili danes, pa iščeta zanimive načine, po katerih bi mladi človek prišel do spoznanja, da so odgovornost, delo, učenje in napori pot do skupnega in osebnega zadovoljstva.

18.45 OBZORNIK (Lj)

18.55 PORTRET SODOBNIKA: Ivan Potrč (Lj) Zanimivi dokumentarec o življenju in delu slovenskega pisatelja Ivana Potrča nas bo popeljal od pisateljevega rodnega kraja do njegovega priljubljenega prostorčka ob morju, hkrati pa bo to slikovno potovanje spremljalo portretirančevo razmišljanje o njegovem književnem delovanju in odnosu umetnika do družbe, v to pa bodo spet vtkani odlomki iz njegovih ekraniziranih literarnih del. Režija Milan Ljubič.

19.15 RISANKA (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

20.00 PO POTI PTIC SELIVK — aktualna oddaja

20.55 J. Janicki. POTA POLJSKE — 2. del TV nadaljevanke (Lj) Napeta pripoved o Poljski v letih 1939 (prvi del nadaljevanke se je pričel z nemškim vpadom na Poljsko) do 1943 je dolga za več kot deset celovečernih filmov in obeta vrsto zanimivih večerov.

22.20 TV DNEVNIK (Lj)

22.35 RAZVOJ POPULARNE GLASBE — serijska oddaja (Lq)

Nocojšnja oddaja je posvečena tako imenovani cuntry glasbi, komercialnemu podaljšku prvotne ameriške hribovske in ljudske glasbe, ki najbolj od vseh trenutnih zvrsti na Novem kontinentu rodni blagajne. Njeno središče je Nashville v Tennesseeju.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE

16.55 TEST (Lj II)

17.10 TV DNEVNIK V MADŽARSČINI (Bgd—N. Sad)

17.30 TV DNEVNIK (Bgd)

17.45 PIONIRSKE TV NOVICE (Bgd—N. Sad)

18.15 KNJIGE IN MISLI (Bgd, Zgb)

18.45 GLASBENA ODDAJA (Bgd)

19.30 TV DNEVNIK (Bgd)

20.00 AKTUALNOSTI (Bgd)

20.55 PREMOR OB GLASBI (Lj II)

21.10 ZNANOST (Bgd II)

21.55 BEOGRAJSKI FESTIVAL JAZZA (do 22.25 (Bod II)

TV ZAGREB

17.15 TV DNEVNIK (Zgb)

17.35 TV KOLEDAR (Zgb)

17.45 PIONIRSKE TV NOVICE (Zgb)

18.15 KNJIGE IN MISLI (Zgb)

18.45 TV DNEVNIK 10 (Zgb)

19.05 KULTURNI PREGLED (Zgb)

19.30 TV DNEVNIK (Zgb)

20.00 AKTUALNOSTI (Bgd)

20.55 ČEZ PACIFIK, ameriški celovečerni film iz cikla Humphreya Bogarta (Zgb)

TV KOPER

19.30 ODPRTA MEJA

20.00 DOBER VEČER — spored risanih filmov

20.15 TV DNEVNIK

20.35 LUCIEN LEUWEN — 4. del francoske TV nadaljevanke po znanem Stendhalovem romanu

21.25 AKTUALNA TEMA — dokumentarna oddaja

22.00 NARODNA GLASBA — Bolgarija

22.25 STIČIŠČE (ponovitev)

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30—8.00 Dobro jutro! 8.08 Glasbena matineja (Mozart, Donizetti, Weber, Smetana, Zajc, Massenet, Gotovac, Parma, Mascagni); 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (Slovenski plesi); 9.30 Iz glasbenih šol; 10.15—11.00 Kdaj, kam, kako in po čem? 11.30 Promenadni koncert; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 14.05 V korak z mladimi; 15.45 Pota sodobne medicine (dr. Arsen Brčič: Preventiva); 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Obiski naših solistov (Rok Klopčič — violina, Jože Pogačnik — flavta); 19.45 Minute z ansamblom Franci Puhar; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.30 Radijska igra (J. Paul Wenzel: Daleč od Hagondangea — prva izvedba); 20.58 Zvočne kaskade; 22.20 Skupni program JRT — studio Sarajevo (Jugoslovanska glasba); 23.05 Literarni nokturno (A. Chamson: Človek, ki ga nisem ubil); 23.15 Popevke se vrstijo; 00.05—4.30 Nočni glasbeni program — glasba.

DRUGI PROGRAM

8.00—13.00 Torek na valu 202; 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo (Višje šolstvo v predmarčni dobi); 14.33—16.00 Z vami in za vas; 16.00 Pet minut humorja; 16.05 Moderni odmevi; 16.30 Nič nas ne sme presenetiti; 16.40 Diskomentalnost; 17.50 Ljudje med seboj; 18.30 Iz delovnih organizacij; 18.55—19.00 Minute za kulturo.

TRETJI PROGRAM — stereo

19.05 Modest Musorgski: Odlomki iz opere »Hovanščina«; 20.00 Znanost in družba; 20.15 Alojz Srebotnjak: Druga sonatina za violino in klavir (Tomaž Lorenz — violina, Marijan Lipovšek — klavir); 20.35 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana; 21.20 Praška pomlad 1978 (Koncert praškega komornega orkestra (brez dirigenta), solista Paul Badura-Skoda in Aleksandr Kornjejev), na sporedu Martinu, Mozart, Železny, Haydn; 23.35—24.00 Iz slovenske poezije.

RADIO STUDENT

11.00 Mutacije; 11.30 Krompirček; 11.45 Dan na dan; 12.00 Tolpa bumov: Josepn Jarman / Famodou Don Moye; 12.30 Stiskamo pesti; 13.00 Jazz-info; 13.30 Poročila in obvestila; 13.45 Okrogla miza RŠ: O glasbenem programu RŠ; 14.45 Odmevnik; 14.55 Godba do konca.

GLAS LJUBLJANE

16.00 Novice; 16.10 Bodice; 16.30 Zakaj tako drago zdravstvo? 17.00 Novice — Klicaj dneva — Logaške diagonale; 17.45 Za vsakogar nekaj; 18.00 Novice — bilo je... — Spoznajmo se — Svetujemo vam.

Razprodaja dobra priložnost - ne za kupce, ampak za trgovce

Znižanje cen je v trgovine privabilo kar precej kupcev, ki pa z izbiro niso najbolj zadovoljni — Na voljo le velike ali majhne številke in staro blago

LJUBLJANA, 15. januarja — Trgovci po vsej Sloveniji so danes dočakali svoj dan. Na stežaj so odprli vrata trgovin in pričeli z razprodajo zimske konfekcije, ki bo trajala vse do sredine prihodnjega meseca.

V ljubljanskih trgovinah se je že zgodaj zjutraj trlo kupcev. Ogledovali so si blago, ki je bilo naprodaj tudi po 40 odstotkov nižjih cenah. Najhujša gneča je bila v največjih ljubljanskih trgovinah — Nami, Maximarketu in Modni hiši, — kjer je marsikakšen plašč ali obleka (naprodaj so bili po 1000 do 1400 dinarjev) dobil novega lastnika. Že ob površni oceni reakcije kupcev, je bilo očitno, da so bile predstavnice nežnega spola mnogo bolj kritične do ponujenega blaga. Tudi nekaj deset odstotno znižanje cen jih ni zadovoljilo.

Tudi v obalnih občinah — Kopru, Izoli in Piranu — so lahko kupci izbirali med različnimi vrstami zimskih plaščev, oblek, pletenin, perila in obutve, ki so bili cenejši od 20 do 40 odstotkov. Vendarle pa je nekatere obalne trgovine na razprodajo šele pripravljajo.

Na obali še čakajo

V postojnski »Blagovnici« so bili danes trgovci kar zadovoljni. Kupcev, ki jih je privabila razprodaja zimske konfekcije, se je kar trlo. Zimski moški, ženski in otroški plašči, pletenine in tudi nekaj smučarskih hlač, je bilo naprodaj za 30 do 50 dinarjev ceneje in kot zatrjujejo postojnski trgovci, je bilo naprodaj le kvalitetno blago.

Ponujajo obleke iz 1975. leta

Tudi na Jesenicah, v Kranju in Radovljici so trgovci s celo 80 odstotnim znižanjem cen zimske in jesenske konfekcije privabili v prodajalne precej ljudi. Za zimski površnik je bilo potrebno odšteti 1200 dinarjev, za ženski pa nekoliko več — 1440 dinarjev. Na Jesenicah so si menda kupci posebej pozorno ogledovali črn plašč Škofjeloškega »Krojaa«, ki je svoje dni stal 4510 dinarjev, danes pa samo 2600 dinarjev. Da vsa razprodaja le ne bi izzvenela v zatrjevanju trgovcev, da je vse blago prvovrstne kvalitete in iz letošnje zaloge, so poskrbeli v radovljiški »Modi«. Kupcem ponujajo moške obleke po 1200 dinarjev, nosijo pa letnico izdelave 1975.

Čeprav trbovelj̃ske trgovine ponujajo kupcem tudi za 70 odstotkov znižano blago pa le-ti vihajo nosove. Vzrok je preprost. Razstavljeno in ponujano blago je kričečih barv, zelo velikih ali majhnih številk, pa tudi sodobnim modnim zahtevam ne odgovarja. Tudi močno znižane cene čevljev ne morejo navdušiti omahljivega kupca, saj je naprodaj le malo ličnih modelov.

Tudi Brežičani so lahko danes v nekaterih svojih trgovinah kupovali zimsko konfekcijo po precej znižanih cena. Tamkajšnji trgovci zatrjujejo, da je vse blago iz lanske in letošnje zimske sezone, priznavajo pa, da se bo na policah našel tudi kakšen model izpred dveh let.

Strnimo ugotovitve

Če na kratko strnemo ugotovitve ob razprodajah v celjskih, mariborskih, ptujskih in slovenjgraških trgovinah, lahko rečemo, da so nižje cene sicer privabile mnogo kupcev, vendarle ti niso bili povsem zadovoljni z izbiro. V Celju moraš biti nadpovprečno velik ali majhen, če hočeš najti primeren plašč ali obleko, na mlade pa so pri razprodaji menda sploh pozabili.

Nekoliko so presenetili mariborski trgovci, ki so že sedaj ponudili smučarske komplete, za katere je potrebno odšteti le okoli tisoč dinarjev. V Slovenski Bistrici pa so menda popolnoma obšli zimske razprodaje, saj s 30 odstotnim popustom prodajajo le moške srajce in hlače iz žameta in jeansa.

Pomurski kupci bodo lahko v enomesečni razprodaji kupili predvsem pletenine, trikotažo ter metrsko blago. Pač pa tamkajšnji trgovci priznavajo, da je vse ponujano blago starejše proizvodnje, ki ni šlo posebej dobro v promet in je zato počakalo na razprodajo.

V akciji o razprodajah v Sloveniji so sodelovali: Vlasta Felc, Vlado Podgoršek, Majda Struc, Peter Potočnik, Marjana Triler, Boris Jež, Danilo Utenkar, Ivan Praprotnik, Boro Borovič, Ivica Burnik, Pavle Burkeljc, Janez Kovačič.

MALA ANKETA

Samo, da je poceni!

LJUBLJANA, 15. januarja — Ljubljanski trgovci so danes zjutraj resnično na stežaj odprli vrata trgovin, saj so pričeli z razprodajami zimske konfekcije. Navkljub dopoldanskim uram se je v nekaterih trgovinah kar trlo kupcev, ki so vneto brskali med plašči, oblekami, pleteninami in še marsičem. Trgovcem se nedvomno obeta uspešen dan, nemara tudi mesec, saj razprodaje trajajo vse do sredine prihodnjega meseca. Kaj pa menijo kupci?

MARIJA TRDAN: »Tu, v Nami, iščem primerno krilo ali pa tudi plašč, vendar vidim, da nimajo kaj posebnega. Nekatere stvari so popolnoma iz mode — mislim na žensko garderobo — vendarle ljudje kupujejo vsevprek. Seveda so cene ugodne, zlasti za tiste, ki se za modo ne zmenijo preveč in jim gre predvsem za uporabnost. V drugih trgovinah nisem bila, vendarle pa je tukajle tako velika gneča, da ni bojazni, da bi kaj ostalo.«

PERO JUKIĆ: »Razprodaja je predvsem priložnost zame, da si nakupim nekaj novih stvari. Prišel sem, da bi našel primerno obleko, saj so cene resnično nizke. Bil sem tudi v drugih trgovinah in ljudi je kar precej. Ne, ne, na modo pač ne gledam, kupim tisto, kar je ceneje in tisto, kar potrebujem. Zdaj se še nisem odločil, kaj naj vzamem in se bom verjetno popoldan vrnil z ženo, saj potem laže izberem.«

FANIKA PAVLIČ: »V trgovino sem prišla predvsem zaradi razprodaje. Izbira je tukaj v Modni hiši kar velika, marsikaj pa se da kupiti precej ceneje. Iskala sem suknjič za moža in sem ga tudi našla. Moda? Tisti, ki kupuje sedaj in na razprodajah, se po modi ne bo mogel obleči. Tukaj je sicer kar precej kupcev, v drugih trgovinah pa je gneča še večja.«

JANKO HAJSEK: »Lahko povem, da sem prav čakal na razprodajo zimske konfekcije, saj se da precej stvari kupiti ceneje. Iščem primerno obleko ali plašč in mislim, da je izbira kar velika. Na modo seveda ne gledam, važno je predvsem to, da mi stvar, ki jo kupim, ustreza. Menim, da je tole znižanje cen ugodno tako za kupce kakor tudi za trgovce, ki pač ponudijo tisto, kar imajo!«

JANEZ KOVAČIČ
Foto: SVETO BUSIČ

Iščejo vzroke za nepodpisane sporazume

V Domžalah samoupravnih sporazumov niso podpisali v desetih tozd

DOMŽALE, 15. januarja — Dopolnila k samoupravnemu sporazumu o financiranju družbenih dejavnosti za letošnje in prihodnje leto je v domžalski občini podpisalo 47 delovnih organizacij oziroma 80 odstotkov podpisnikov.

Podatek sicer ni zaskrbljujoč, vendar so se na zadnji seji izvršnega sveta občinske skupščine dogovorili, da poiščejo in natančno pretehtajo vzroke, zaradi katerih v desetih delovnih oziroma temeljnih organizacij sporazumov niso podpisali. Odlok o prispevnih stopnjah sicer zagotavlja, da bodo načrtovana sredstva za interesne dejavnosti dobili, iskanje vzrokov za nepodpisane sporazume pa najbrž kljub temu ni odveč.

J. T.

Police ne bodo prazne

Ljubljančani bodo letos lahko kupovali zadostne količine osnovnih živil — Težave so zlasti z mesom in mlekom

LJUBLJANA, 15. januarja — Na področju preskrbe z osnovnimi živili je Ljubljana že pred iztekom preteklega leta zajadrala v težave. Še bolj so bile te težave očitne v začetku tega leta. Kaj si torej na področju preskrbe v letu 1979 lahko obetajo Ljubljančani? Na to vprašanje odgovarja sekretar SIS za preskrbo Ljubljane Jože Javornik.

»Ne morem reči, da bi na področju preskrbe lahko kaj dosti obetal za letošnje leto. Prej bi bilo treba, ne samo na slovenskem, ampak na jugoslovanskem tržišču še marsikaj urediti. Razhajanje med ceno koruze na eni in cenami kmetijskih proizvodov na drugi strani je namreč tako veliko, da skoraj odločilno vpliva na preskrbo z osnovnimi živili.«

● Katera živila pa so problematična?

»Predvsem sta to meso in mleko. Zaradi dragih krmil in obenem nizkih odkupnih cen je živine vedno manj, saj se reja ne splača, poleg tega pa so cene mesa nizke in proizvajalci iz drugih republik nimajo interesa, da bi prodajali pri nas. Ljubljana in okolica porabita letno okrog 13.500 ton mesa in enako količino si tudi letos lahko obetamo. Precej težav je tudi v preskrbi z mlekom: mlekarje namreč še vedno bremeni hiter razvoj pred leti, saj so anuitete za najete kredite ogromne. V Ljubljani in okolici potrebujemo letno preko 30 milijonov litrov mleka. S sodelovanjem potrošnikov in njihovim prispevkom v sklad za živila imamo, da bomo spravili mlečne farme in obdržali molzno čredo vsaj tako število, kakor je sedaj. Poleg tega odpiramo tržišče tudi proizvajalcem iz drugih republik — predvsem iz Srbije in Vojvodine, ki dopolnjujejo našo ponudbo mlečnih izdelkov.«

● Kako pa je s sadjem in zelenjavo?

»Na tem področju smo zelo odvisni od poslovnih sodelavcev iz drugih republik, saj recimo le-ti stoodstotno preskrbujejo naše tržišče z, na primer, jabolki. Prav tako je tudi z drugim sadjem in zelenjavo. Kar 90 odstotkov solate pride iz Dalmacije, Srbije in Makedonije. Pri nas sta s proizvajalci sadja in zelenjave najbolj povezana Emona in Mercator, ki sta z njimi na podlagi urejenih dohodkovnih odnosov sklenila dolgoročno sodelovanje. Tako je letos za Ljubljano in njeno okolico iz jugoslovanskega prostora zagotovljenih 30 tisoč ton sadja in zelenjavie. Letna poraba domačega sadja je v Ljubljani 16.500 ton, južnega sadja 6.800 ton ter 27.500 ton vrtnin, nekaj pa pridelamo tudi doma.«

● Kaj pa kruh in jajca, ki prav tako sestavljajo seznam osnovnih živil?

»Na tem področju ni težav. Res je, da v Ljubljani letno porabimo okrog 25.000 ton kruha in peciva, vendar je potrošnja neracionalna, saj smetnjake, polne kruha, dobro poznamo. Prav tako ne bo težav s preskrbo z jajci. Obenem bi povedal še to, da cene živil rastejo počasneje, kakor cene surovin in energije in to lahko obetamo tudi za letošnje leto.«

MOJCA KAUČIČ

Kje lahko „gost“ gradi trgovino

Predstavniki PK Beograd v Ljubljani ne morejo dobiti prostora za trgovino

LJUBLJANA, 15. januarja — Predstavniki PK Beograd so se danes mudili v Ljubljani, kjer so se s predsednikom mestne skupščine Marjanom Rožičem, predstavniki komiteja za preskrbo in cene pri mestni skupščini in SIS za preskrbo Ljubljane z živili pogovarjali o tem, kako omogočiti večje in organiziranejše sodelovanje tega sozda na ljubljanskem tržišču z živili.

Gostje so se zavzeli predvsem za to, da bi se v okviru SIS za preskrbo Ljubljane dogovorili, v kakšni meri in s katerimi živili naj bi bili navzoči na našem tržišču, tako s prodajo izdelkov v trgovinah domačih trgovskih delovnih organizacij, kot tudi v lastnih trgovinah, ki jih nameravajo zgraditi. Hkrati pa so se zavzeli, da bi v Ljubljani odpravili nekatere ovire, ki zavlačujejo gradnjo njihovih trgovin.

V dosedanjih pogovorih predstavnikov mestne skupščine in, če lahko tako rečemo, kandidati za preskrbo Ljubljane z živili iz drugih krajev države (tudi PK Beo. gradom) so se sicer vselej zavzemali za njihovo večjo navzočnost na ljubljanskem tržišču, vendar kaže, da so v bistvu odpori do »gostov« v mestu še vedno prisotni.

Kot pravi direktor sozda PK Beograd Petar Zečević, številni njihovi prehrambeni izdelki, ki jih ponujajo ljubljanskim trgovcem ne pridejo do prodajnih polic ljubljanskih trgovin, kar seveda že vnaprej ne daje potrošniku možnost, da bi se sam odločil ali bo določen izdelek kupoval.

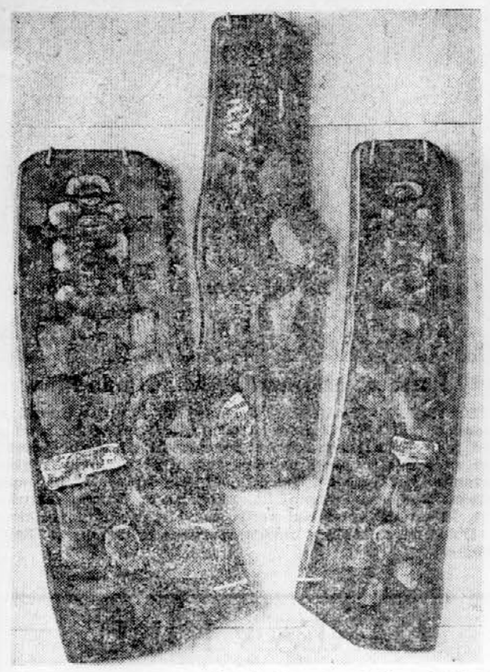
»Občutek imamo, da imajo v nekaterih ljubljanskih občinah, ko gre za lokacijska dovoljenja prednost domače delovne organizacije. Povprašali smo za nekaj lokacij, pa so nam odvrnili, da bosta tam gradili ali Emona ali Mercator. Mi seveda nimamo namena, da bi izsiljevali lokacijska dovoljenja tam, kjer ni predvidena gradnja trgovin, pričakujemo pa, da nam bodo pristojni na občinah vsaj povedali kje sploh lahko zgradimo kako svojo trgovino,« dodaja Petar Zečević.

Sicer pa je takšne pripombe slišati večkrat tudi od drugih interesentov za preskrbo Ljubljane z živili iz drugih krajev države. Glede na to, da Ljubljana, v kateri živi okrog 300.000 prebivalcev, nima pogojev, da bi z lastnim zaledjem zagotovila dovolj hrane za potrebe Ljubljančanov, pa je takšno ravnanje povsem nesprejemljivo.

LJILJANA DJERIĆ

UTRIP LJUBLJANE

Razstava v »Levu«

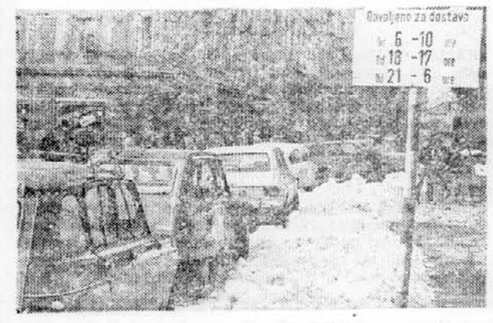
Tokrat so umetnosti odprli vrata tudi v hotelu Lev, kjer te dni v recepciji razstavlja svoja dela Saš Bučan, slikar iz Ljubljane. Namesto platna je ustvarjalec izbral les, ki že sam po sebi odseva svojevrstno svežino. Nanj je prenesel svoje zamisli. Avtor je razstavo imenoval Variacije na temo »Ex voto«.

Smučarski teki pionirjev

Člani ljubljanskega izvršnega sveta so se odločili, da prevzamejo pokroviteljstvo nad republiškim pionirslim prvenstvom v smučarskih tekih, ki bo 27. in 28. februarja v Dolu pri Ljubljani. Izvršni svet je za organizacijo prireditve prispeval pet tisoč dinarjev Telovadnemu društvu Partizan Dol.

H. K.

Prometni znaki ne grizejo

Čopova ulica, točno opoldne. Kljub prepovedi so se na ulici, ki je (tako vsaj pravijo) rezervirana za pešce, brezskrbno utaborili avtomobili. Sicer, zakaj pa ne, pajka v Ljubljani ni več, table z opozorilnimi znaki pa tudi ne grizejo.

Foto: Svetozar Busič

stop edina revija za gledalce televizije

gradbeno industrijsko podjetje OBNOVA n.sol.o. ljubljana titova 39

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana, Titova c. 39

v a b i
sodelavce za opravljanje prostih del in nalog:

I. Služba plana procesa

1. **glavnega tehnologa gradbenih del**
za samostojno reševanje zahtevnih nalog s področja tehnologije, razvoja in notranje kontrole ter vodenje večje skupine tehnologov, koordinacija dela med njimi in zunanjimi sodelavci

II. Služba za tržništvo

2. **vodje projekta na domačem tržišču**
za vodenje inženiring opravil, pridobivanje del, pripravo dokumentacije za opremo zemljišč, izdelavo projektnih programov, komercialni nadzor nad gradnjo, kolavdacijo in predajo objektov

III. Računovodska služba

3. **vodje oddelka finančnega knjigovodstva**
za vodenje, organiziranje in koordinacije dela v oddelku, sestavljanje kontnega plana, izdelovanje zbirnih in konsolidir. bilanc, nadomeščanje vodje računovodske službe

4. **administratorja I**
za strojepisna in administrativna dela v računovodski službi

IV. Služba za organizacijo in informatiko

5. **vodje oddelka za organizacijo poslovanja**
za vodenje in koordinacijo del v oddelku za organizacijo poslovanja

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit, znanje tujega jezika in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
2. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
3. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
4. srednja ali nepopolna srednja izobrazba ekonomske ali splošne smeri in 2 leti delovnih izkušenj
5. visoka ali višja izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Pismenim ponudbam priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev in jih pošljite v 15 dneh od objave na naslov: GIP »OBNOVA« Ljubljana, Titova cesta 39, Splošno kadrovska služba. 377

DELAVSKA UNIVERZA BORIS KIDRIČ
LJUBLJANA, Miklošičeva 26

prireja

v dneh od 22. 1. 1979 do 2. 2. 1979

CELODNEVNI TEČAJ ZA KINOOPERATERJE

Tečajnikom zunaj Ljubljane lahko rezerviramo bivanje v dijaškem domu.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi Boris Kidrič, Ljubljana, Miklošičeva 26, telefon 311-182.

Kaj boste delali danes, tovariš...?

Jože Bevec, pomočnik direktorja TOZD Živilski trgi

»Moj delovni dan se začne vedno enako — vsako jutro se namreč sprehodim po tržnici, da bi videl, kako je s ponudbo in ali je vse v redu. Sicer pa imamo s sodelavci danes nekaj pomembnih pogovorov. Sestala se bo namreč komisija za rezervacijo in razporeditev prodajnih mest, saj s prvim februarjem začnemo izdajati rezervacije zasebnikom. Ob vsem pomanjkanju prostora je to zelo pomembna naloga, saj s tem krojimo tudi ponudbo na našem trgu. Tako letno izdamo okrog 800 do 1.000 rezervacij — vključeni so tudi zasebni obrtniki.«

— Kaj pa preskrba s solato, ki je trenutno ni mogoče kupiti ne v trgovini ne na trgu?

»Moram takoj povedati, da solate trenutno ni nikjer v Jugoslaviji. Nizke temperature so letos zajele tudi Dalmacijo in Istro, zato je vsa solata zmrznila. Da bi bila nesreča še večja, so se zaradi zapadlega snega vdrle strehe ali pa celo podrli rastlinjaki, tako da je uničen tudi ta del zaloge. Zaradi tega katastrofalnega padca ponudbe solate, se bomo danes s sodelavci dogovorili, kaj bi lahko ukrenili. Prav gotovo bomo obiskali dobavitelje solete tako v Istri (kjer je doma predvsem radič), kakor tudi v Dalmaciji, da bi dobili vsaj nekaj blaga.

MOJCA KAUČIČ

Predavanja za boljše delo delegatov

V Logatcu so pripravili dopolnilno izobraževanje za člane delegacij

LOGATEC, 15. januarja — Delegati pogosto ne uresničujejo nalog, ki so jim zaupane. Na občinskem sindikalnem svetu v Logatcu menijo, da je za to več vzrokov. Gradiva, ki jih delegati prejmejo, so preobsežna ali nerazumljivo napisana. Vprašanje je tudi ali delegata resnično zanima delovno področje, za katero je izvoljen.

Še vedno je premalo povezave in izmenjave mnenj med delegati in družbenopolitičnimi organizacijami. Tudi program delegatovega dela je zelo obsežen, zato pa so sprejeti sklepi pogosto premalo konkretni. Zaradi potreb po nenehnem in sistematičnem usposabljanju za delegatske naloge, dolžnosti in pravice, sta sindikalni svet in socialistična zveza v Logatcu pripravila program predavanj za izobraževanje delegatov.

Prva predavanja bodo v naslednjem mesecu. Čeprav so v nekaterih občinah z njimi že začeli ali pa so jih že zaključili, v Logatcu zamudo razlagajo s tem, da se je treba za ta predavanja temeljito pripraviti. Osem tem s področja političnega sistema socialističnega samoupravljanja bodo obravnavali čimbolj konkretno. Delegate bodo porazdelili po posameznih področjih, saj je v manjših skupinah več možnosti za razpravo. Tematiko bodo poskušali približati domačim razmeram, torej tistim, ki jih delegati poznajo. Predavanja bodo organizirali po krajevnih skupnostih, na njih pa bodo o določeni problematiki spregovorili predvsem domači strokovnjaki.

A. B.

Vrste pred čakalnicami

Domžalsko zdravstveno varstvo ne more več dohitevati rasti prebivalstva — Zapleti le ob dveh novih naložbah

DOMŽALE, 15. januarja — Prehitra rast prebivalstva v domžalski občini je prehitela tudi zmogljivosti zdravstvenega varstva, saj je že ob lanskem prvem polletju število prebivalcev, za katere mora skrbeti domžalsko osnovno zdravstveno varstvo, doseglo načrtovano število za leto 1980.

Podatek že sam po sebi priča o tem, da se tako v zdravstvenem domu Domžale, ki poleg splošne ambulante obsega še varstvo otrok, mladine in žensk, kot v splošnih ambulantah v Mengšu, Lukovici in Moravčah, vrstam in dolgim čakalnim rokom ne morejo izogniti. Problem je najhujši v ginekološki službi, saj zaradi bolezni zdravnika v Kamniku sprejemajo paciente tudi s tega območja. Na zadnji seji izvršnega sveta so ob pregledu poročila o delu zdravstvene službe ponovno ugotavljali tudi, da se v domžalski zdravstveni službi še vedno niso izognili sprejemanju prek vrste in včasih tudi ne najboljšemu odnosu zdravnika do bolnika. Do konca feb. ruarja bodo sicer v občini podpisali samoupravni sporazum med izvajalci in uporabniki zdravstvenega varstva, ki bo natančneje opredelil medsebojne odnose. Ob tem bodo skušali s posebnimi ukrepi zmanjšati število boleznin, čeprav je odstotek manjši kot v ostalih občinah ljubljanske regije. Že v letošnjem letu pa bodo skušali najti še enega zdravnika za ginekološko ambulanto in tako nekajmesečno čakalno dobo vsaj malo omiliti.

V domžalski občini so za boljše osnovno zdravstveno varstvo načrtovali tudi nekaj novih objektov. Za dozidavo zdravstvenega doma v Domžalah je lokacijsko dovoljenje že pripravljeno in do konca marca bodo razpisali gradbena dela. Veliko manj uspešna je ta hip investicija za novo lekarno, ki naj bi imela svoje prostore v novem poslovno stanovanjskem bloku v centru Domžal. Začetek te gradnje pa še vedno ni znan in tako sredstva, ki so že oddvojena, ležijo nepo. rabljena. Ob tem je misel, da bi našli nov prostor za lekarno, povsem na mestu.

Še večji je zaplet pri gradnji zdravstvene postaje v Mengšu, kjer se morajo o komunalni ureditvi zemljišča dogovoriti štirje investitorji. Zdravstveni dom je soglasje za delitev sredstev po ključu že dal, niso pa ga dali preostali trije in gradnja je še vedno na mrtvi točki.

JANA TAŠKAR

Poroke

LJUBLJANA: Danes ne bo v Ljubljani nobene poroke, jutri ob 11. uri pa se bodo na Magistratu vpisali v poročno knjigo štirje pari mladoporočencev.

R. D.

Iz pekarne zarečenega kruha

DELO,
decembra 1969

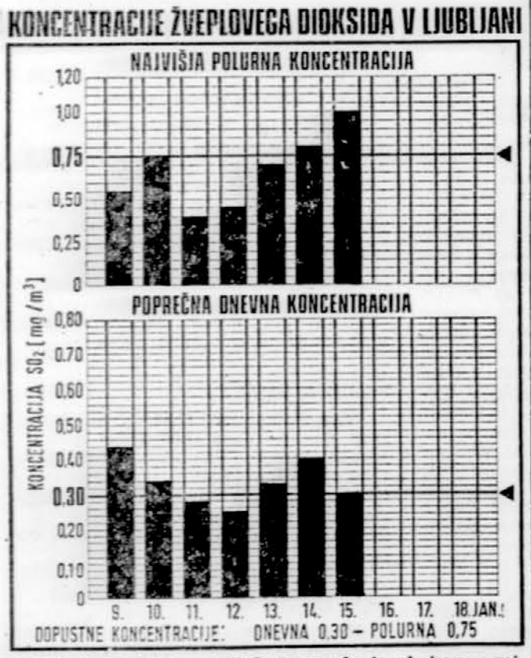
»Že leta 1972 se bomo vozili na ljubljanski grad s tekočimi stopnicami!« je decembra 1959 v »Občanovem barometru« seznanil javnost z novostjo glavni projektant v biroju za obnovo ljubljanskega gradu inž. Edo Ravnikar. »Začetna postaja bo pri Magistratu,« je barometer navajal njegove napovedi, »tristo ljudi pa se bo lahko pripeljalo na vrh v dveh minutah. Proga bo dolga 300 metrov, kombinirana bo s tekočimi in običajnimi stopnicami. Cena: približno pet milijonov, vožnja pa zastonj!«.

Pogrebi

LJUBLJANA: Na Žalah bodo danes svojci pospremili na zadnjo pot 85-letno upokojenko Heleno Kidrič (ob 10. uri); 77-letno upokojenko Frančiško Kunst (ob 11. uri); 75-letnega upokojenca Franca Herta (ob 11.30); 85-letno upokojenko Marijo Belihar (ob 13. uri); 29-letnega tehničnega risarja Dragomira Galičića (ob 15. uri) in 61-letnega podpolkovnika Vinka Smolnikarja (ob 16. uri).

DRAVLJE: Danes ob 14. uri bo na draveljskem pokopališču pogreb 71-letne gospodinje Cecilije Sešek.

KONCENTRACIJE ŽVEPLOVEGA DIOKSIDA V LJUBLJANI

SPET ČEZ MEJO — Kljub temu, da je ob koncu minulega tedna nad Ljubljano sijalo sonce, ljubljanski zrak ni bil najbolj čist, saj so se najvišje polurne koncentracije vrtele okrog dopustne meje, včeraj dopoldne pa so jo za kratek čas spet preskočile.

Prva zmaga Paula Frommelta Stenmark je prehitel Lüscherja

Četrti zmagovalec v četrtem slalomu sezone za svetovni pokal — Križaj je imel smolo - Kuralt s Thönijem na 16. mestu - Danes veleslalom v Adelbodnu

CRANS MONTANA, 14. januarja — Tudi četrti slalom za svetovni pokal te sezone je dokazal, da je konkurenca v tej disciplini v resnici najbolj izenačena. Štirje slalomi in štirje zmagovalci doslej — Donnet, Stenmark, Neuereuther in P. Frommelt — to najbolj prepričljivo dokazujejo.

Z zmago in drugim mestom sta Paul Frommelt in Andy Wenzel spet povrnila zaupanje v maloštevilno, a izredno močno aloško ekipo Liechtensteina, ki je v svetovnem alpskem smučanju požela že toliko uspehov. Prvi slalomski zmagovalec te sezone Martial Donnet je imel sicer na prvi progi neznatno prednost pred drugouvrščenim Frommeltom, toda tokrat ni zmogel ponoviti uspeha iz Madone di Campiglio in se je pustil spodriniti celo na šesto mesto.

Najbolj tragična žrtev pstihoze, ki se je začela že zjutraj, ko so šli tekmovalci na ogled proge, večina strokovnjakov z mednarodno žirijo vred, pa je ugotavljala, da je slalomišče veliko preveč poledenelo, da bi lahko nanj spustili tekmovalce, je bil naš reprezentant Bojan Križaj. Največ tudi zato, ker je imel štartno številko 2. Štart so sicer preložili za 25 minut, da bi najbolj poledenela mesta, ki so mejila že na nemogoče, nekoliko ublažili s soljo, toda ostalo je vendarle prepričanje, da je proga izredno zahrbtna. Prvi tekmovalec, Italijan Mauro Bernardi se je lotil slaloma zares nadvse previdno, ko pa je kot drugi Bojan Križaj igraje opravil s progo, je bilo jasno, da je veliko premalo tvegal in da le ni tako hudo, kot je bilo videti. Organizatorji so se nekoliko zaleteli s polivanjem proge z vodo in ker je bilo ponoči minus 20 stopinj mraza, je proga zjutraj zares dajala videz, kot da je prekrita z živim ledom.

Sicer pa proga, ki jo je trasiral s 70 vratci bolgarski trener Peter Popangelov, zares ni bila nedolžna. Prvega je izločila Avstrijca Heideggerja, nato Italijana Davida, tretjega iz prve jakostne skupine, pa še sina postavljača, enega izmed favoritov slaloma, Petra Papangelova. Nato je podobno doletelo še mnoge, med drugimi tudi naša reprezentanta Strela in Ziblerja, medtem ko se je Jože Kuralt spet izkazal. Prvi tek je končalo le 32 tekmovalcev, za zmago pa se je obetal izreden boj.

Na drugi progi švicarskega traserja Guida Geigerja, ki je imela prav tako 70 vratic, je bilo manj izpadov. Med tekmovalci, ki so se potegovali za vidna mesta, pa so šli s proge vendarle štirje: presenečenje prvega teka Šved Bergsted, Italijan Piero Gros, Američan Steve Mahre in Jugoslovan Bojan Križaj.

Naš reprezentant danes zares ni imel sreče. Potem ko se je taktično uštel v prvem teku, je na drugi progi zastavil na vso moč, toda kot zakleto so mu ponagajala očala. Kaže, da je v hitrem tempu zadel z glavo v vratica, ki so mu potisnila očala na nos, tako da ni ničesar več videl. V naglici jih je sicer popravil, toda spet so mu zdrknila navzdol. Skoraj vseh nekaj več kot petdeset sekund Križajeve vožnje je bilo eno samo popravljanje očal. Pred ciljem pa so mu nazadnje spet docela zlezla navzdol, pri tem pa je zajahal vratca in bil diskvalificiran. Kljub vsem težavam pa je Križaj dosegel sedmi čas drugega teka, kar kaže, da bi si brez te nevšečnosti lahko znatno izboljšal uvrstitev in spet dosegel nove točke za svetovni pokal.

Ko je Križaj prišel na cilj, je bil takoj pri njem zastopnik firme očal, ki jih uporablja naša reprezentanca, nekdanji znani skakalec Peter Müller, vendar se Križaj sploh ni pritoževal, češ da se to zmeraj lahko zgodi.

»Kolikor sem imel na progi težav zaradi očal, je čas, ki sem ga dosegel, še zelo dober,« je izjavil Bojan Križaj, ki mu očitno ni bilo vseeno, da je šla po vodi nova priložnost za dobro uvrstitev.

Jože Kuralt pa je dejal: »Kaže, da postajam bolj zanesljiv. Po šestih tekmah v začetku sezone, na katerih se nisem uvrstil, je to sedaj že četrti slalom, ki sem ga končal na cilju. Upam, da bo kmalu šlo še bolje.«

JOŽE DEKLEVA

PRVIČ ZMAGAL — Po drugem mestu v Kranjski gori se je Paul Frommelt iz Liechtensteina zdaj povzpel na prvo. Telefoto: UPI

REZULTATI

● SLALOM: 1. P. Frommelt (Liech) 105,33, 2. Wenzel (Liech) 105,50, 3. Stenmark (Šved) 106,19, 4. Mally (It) 106,39, 5. Neureuther (ZRN) 106,47, 6. Donnet (Švi) 106,50, 7. Steiner (A) 106,51, 8. Lüscher (Švi) 107,26, 9. P. Mahre (ZDA) 107,34, 10. Enn (A) 109,04, 11. Ortner (A) 109,37, 12. Zeman (ČSSR) 109,72, 13. Hardy (Fr) 109,88, 14. Orlainsky (A) 110,18, 15. Kaiva (Jap) 111,20, 16. Kuralt (Jug) in Thöni (It) 111,34, 18. Žirov (SZ) 113,31, 19. Bachleda (Polj) 113,32, 20. Fournier (Švi) 1113,93;

prvi tek: 1. Donnet 53,06, 2. P. Frommelt 53,10, 3. Mally 53,13, 4. Wenzel 53,16, 5. Stenmark 53,44, 6. Steiner 53,70, 7. P. Mahre 54,15, 8. Neureuther 54,19, 9. Bergsted 54,26, 10. Enn 54,38, 15. Križaj 54,85, 27. Kuralt 56,51;

drugi tek: 1. P. Frommelt 52,23, 2. Neureuther 52,28, 3. Wenzel 52,34, 4. Stenmark 52,75, 5. Steiner 52,81, 6. Lüscher 52,88, 7. P. Mahre 53,19, 8. Mally 53,26, 9. Donnet 53,44, 10. Orlainsky 54,03.

● **Svetovni pokal** — 1. Stenmark 115, 2. Lüscher 112, 3. Müller in Wenzel po 61, 5. Read 55, 6. Gros 51, 7. **Križaj 49**, 8. Neureuther in P. Frommelt po 48, 10. P. Mahre 47, 11. Donnet 42, 12. Stock 40, 13. Plank 38, 14. Bürgler 36, 15. David 34, 16. Podborski in Popangelov po 31, 18. Haker, Walcher in Murray po 25.

● **Skupni vrstni red — moški in ženske:** 1. Švica 489, 2. Avstrija 394, 3. Italija 305, 4. ZRN 216, 5. Liechtenstein 148, 6. ZDA 134, 7. Švedska 127, 8. Francija 105, 9. Kanada 118, 10. Jugoslavija 57 ...

Bo odločitev že jutri?

V derbiju hokejskega prvenstva se bosta v Tivoliju pomerila Olimpija in Jesenice — Začetek tekme bo ob 18.30

LJUBLJANA — Hokejsko prvenstvo Jugoslavije gre h koncu. Preostala so še tri kola. Medtem ko je usoda C. zvezde že zdavnaj zapečatena, pa prvak še vedno ni znan. Končna odločitev bo znana jutri, ko se bosta v Tivoliju pomerila edina kandidata za naslov Olimpija in Jesenice.

Ljubljanski hokejisti, ki so v dosedanjih kolih prikazali precej boljšo igro kot Jeseničani, so pred jutrišnjim srečanjem optimistično razpoloženi. »Ne glede na to, da imajo Jeseničani še vedno možnost, da nas na prvenstveni lestvici prehitijo, smo prepričani o zmagi. V letošnjem prvenstvu smo jih dvakrat premagali in prikazali boljį kvaliteten hokej. Ne vidim razloga, zakaj bi bili sedaj v podrejenem položaju. Res je, da so Jeseničani na reprezentančnih tekmah igrali odlično, vendar to ne pomeni, da so favoriti. Naš cilj je edino zmaga, kajti le z njo si lahko zagotovimo naslov prvaka,« je povedal pred jutrišnjim velikim derbijem kapetan Olimpije Janez Petač.

Sicer pa je vzdušje pred tradicionalnim derbijem takšno kot nekoč, ko sta bili dvorani pod Mežakljo in v Tivoliju nabito polni. V upravi ljubljanskega ligaša je povpraševanje za vstopnicami takšno, kot že dolgo ne. Kot kaže sta uspeha reprezentance na Danskem in v Franciji ponovno povečala zanimanje za hokej, ki je bil v zadnjem času precej v ozadju.

Zanimive pa so tudi možnosti nasprotnikov. Dve tekmi takoimenovanega superfinala sta dali Jeseničanom dodatni možnosti za osvojitev naslova. Navzlic zaostanku šestih točk imajo 17-kratni državn. prvaki možnost, da na koncu prehitijo Ljubljančane. Kolikor bi ekipi imeli enako število točk, bi o naslovu državnega prvaka odločala medsebojna srečanja. Doslej je Olimpija dvakrat zmagala in enkrat izgubila. Jeseničani pa so izgubili v Celju in Zagrebu. Zanje je edina pot do naslova jutrišnja zmaga. (!)

Prav zaradi tega utegne biti jutrišnji derbi posebej zanimiv. »Ne glede na to, da smo bili v dosedanjem poteku prvestva boljši, nismo izraziti favoriti. Jeseničani so v odlični formi, razen tega pa nas pestijo številne poškodbe. Kavec, Prusnik, Bahč in Lepša so huje poškodovani in niso trenirali, tako da je njihov nastop vprašljiv. Upam, da bomo navzlic vsem težavam zmagali in si tako zagotovili naslov letošnjega prvaka,« je pred derbijem povedal trener Olimpije Štefan Seme.

Tekma bo ob 16.30, vstopnina pa bo 20 in 40 dinarjev. V predtekmi, ki bo ob 16.30, se bosta pomerili novinarski ekipi Ljubljanskega Dnevnika in »Vala 202«.

VITO DIVAC

BADMINTON

Proškova in Kranjc

LJUBLJANA — Na letošnjem prvem turnirju C v badmintonu je nastopilo rekordno število 64 tekmovalcev in tekmovalk. Po pričakovanju sta zmagala prva favorita Ljuba Prošek (Ježica) in Tone Kranjc (Olimpija). Z dobro igro je presenetil pionir Bojan Erjavec (Ježica) in osvojil drugo mesto. S tem si je pridobil pravico nastopa na naslednjem turnirju B.

Rezultati, moški — finale: Kranjc : Erjavec 15:10, 15:1, Vrstni red: 1. Kranjc, 2. Erjavec, 3. Milavec, 4. Pezdirc, 5.—8. Mazinčič, Jan, Pohar, Cimerman itd. **Ženske**, finale — Prošek : Irman 9:11, 11:6, 11:1. Vrstni red: 1. Prošek, 2. Irman, 3. Črnugelj, 4. Eberl, 5.—8. Štante, Vojnović, Radović, Petrič itd.

I. Z.

Ljubljančani v Badaloni Pomagal bo še Slavnić

Košarkarji Iskre Olimpije igrajo drevi v Španiji drugo četrtfinalno tekmo Koraćevega pokala — Tokrat zmaga?

LJUBLJANA — Pred drevišnjo drugo tekmo Iskre Olimpije v Koraćevem pokalu, je položaj obraten, kot je bil pred potovanjem v Izrael. Takrat so Ljubljančani odhajali na pot spodbujeni z zmago nad Jugoplastiko, zdaj pa odhajajo v Badalono z visokim porazom proti Ciboni. Ali lahko to pomeni tudi nasprotje na tekmi s Cotonificijem?

»Edina pozitivna ugotovitev v Zagrebu je pravzaprav bila, da so zaigrali tudi mladi. In to dokaj dobro,« je dejal trener Ivo Daneu po porazu v Zagrebu. »Že pred tekmo s Cibono sem dejal, da se lahko v Zagrebu močneje upiramo le, če bi ponovili igro proti Jugoplastiki. Tega pa ni bilo. Cibona je bila mnogo boljša ekipa in tudi če bi mi igrali bolje, bi lahko dosegli kvečjemu blažji poraz. Ekipa se prehitro preda. Najbrž bolj podzavestno, kot pa da bi o tem razmišljala. Borbenosti v vsakem položaju se ne da privzgojiti, to je lahko le prirojeno. Zdaj se moramo vsi skupaj le zavedati, da si nikakršnih spodrsljajev ne smemo več privoščiti, kajti vodo imamo že blizu grla.«

— Drevi igrate v Badaloni drugo tekmo četrtfinalne skupine Koraćevega pokala. Imate kaj podatkov o Cotonificiu in njegovi igri?

Za zdaj še ne, toda ko bomo prišli v Barcelono, nam bo Slavnić povedal vse o ekipi. Kot mestnega tekmeca njegovega Juventuda, jo gotovo odlično pozna in nam bo lahko pomagal. Ta španski zastopnik je v prvem kolu visoko izgubil z Belgijci, mi pa smo zdaj visoko izgubili s Cibono. Torej smo enakovredni ... Sami še nismo tako daleč, da bi hodili gledat svoje nasprotnike, v interesu pa nam je seveda stik z mednarodno konkurenco že zaradi našega pokrovitelja Iskre. Upajmo, da bomo le dosegli nekaj uspehov tudi v tej konkurenci. V Badaloni bo nedvomno težko, kajti tudi tam, podobno kot v Izraelu, lahko pričakujemo peklensko vzdušje, ki ga bodo nedvomno pripravili zagnani košarkarski privrženci, po katerih Španija nasploh slovi v košarkarskem svetu. A upati je seveda vedno treba.«

Za ekipo Iskre Olimpije v sedanjem položaju in formi je seveda vsako gostovanje še posebej težko. Za uspeh na tujem je treba igrati toliko bolje, preudarneje in borbeneje. Vse to pa je Ljubljančanom letos večinoma manjkalo. Morda pa bodo v Badaloni, predmestju Barcelone, tradicijo le prekinili.

Iskra Olimpija igra s Cotonificijem v Badaloni ob 20.45, delegat tekme je Anglež Lipski, sodnika pa Francoz Sorrentino in Švicar Karl.

S. T.

SMUČARSKI SKOKI

Finec in Japonec

SAPPORO — Na drugi tekmi na olimpijski skakalnici v Sapporu je zmagal domačin Kavabata, sobotni zmagovalec Finec Räisänen pa je bil šele deveti. Kljub temu pa v skupni razvrstitvi za televizijski pokal Räisänen deli prvo mesto z Japoncem Ogurugo, za njima pa so Ivasaki (Jap), Kokkonen (Fin), Jensen (Nor), Kavabata (Jap), itd.

Košarkarji nezadovoljni s položajem

Predsednik KZJ Vladimir Pezo o statusu vrhunskih športnikov

SPLIT — »Kar najhitreje moramo rešiti status vrhunskih športnikov, s tem seveda tudi košarkarjev. Moramo se odločiti, kakšno kvaliteto želimo v mednarodni konkurenci in kako to v naših razmerah doseči,« je v posebnem intervjuju za Tanjug poudaril predsednik košarkarske zveze Jugoslavije Vladimir Pezo. »Spomnili smo, kolikšno breme smo naprtili posameznim zasenesenjakom v klubih ali zvezah, ki morajo zbrati po nekaj sto starih milijonov dinarjev. To je velik zalogaj, ki lahko v bodoče zastrupi tudi odnose. Nam, košarkarjem, predvsem ni všeč naš položaj v ZTKJ. Po sedanji praksi samo vrednotimo rezultate, kar pa ni posebej spodbudno, predvsem pa onemogoča investicije v dolgoročnejše načrte. Obravnavajo nas enako kot druge športne panoge, ki niti zdaleč ne dosegajo naših rezultatov in uspehov. Te pa nam je prineslo dolgoletno strokovno delo, vzgoja vrhunskih igralcev, visoka raven naših strokovnjakov, vstrajno in zagrizeno delo na vseh ravneh, od kluba do reprezentance. Ob tem pa skrbimo tudi za to, da ni asocialnih primerov in košarkarji po tradiciji ob igranju uspešno pridobivajo poklice, kl jim zagotavljajo življenjsko eksistenco.«

Tudi neborbeno

LJUBLJANA — V Zagrebu se je jasno pokazalo, da imata nasprotnika predvsem različna koncepta igre v obrambi. Cibona je s tesnim pokrivanjem branilcev (Papiča, Križnarja in Pipana) vsilila svoj način igre. Branilci Iskre Olimpije so tako morali porabiti vse svoje moči za to, da so prenesli žogo v napadalno polovico igrišča in ko se jim je to posrečilo, niso mogli sproščeno podajati krilnim igralcem in centrom. Ob tem, da so se tudi krilni igralci in centri premalo gibali, je jasno, da so vsi metali iz neugodnih položajev in da je bilo tako veliko napak.

S sodobno napadalno obrambo je Cibona prestregla večje število podaj in vso tekmo narekovala hitro igro ter postopoma povečevala prednost. Cibona ima gotovo večje možnosti za igranje agresivne obrambe, kajti ima več kvalitetnih igralcev, ki se pogosto menjavajo in s tem obdržijo visok ritem igre. Obenem pa so tudi bolj uigrani in motivirani za uspešno obrambo. Prav nemotiviranost (oziroma neborbenost) je bila ena poglavitnih slabosti Iskre Olimpije, ki je bila enakovreden nasprotnik le nekaj prvih minut. Po dobri igri proti Jugoplastiki v Ljubljani so se gostje predstavili kot neborbena ekipa, ki razen razpoloženega Subotiča v napadu ni pokazala veliko. Omeniti velja, da so več želje po zmagi pokazali mladi igralci, ki bi morali večkrat dobiti priložnost za igro, čeprav je to glede na nezavidljiv položaj Ljubljančanov na prvenstveni lestvici seveda težko.

Za nadaljnje nastope pa vsekakor velja, da morajo igralci trenirati zelo intenzivno, če ne želijo postati eden glavnih kandidatov za izpad iz ZKL, kajti na domačem igrišču ne bi smeli do konca prvenstva izgubiti nobene tekme več.

ALJOŠA ŽORGA

Sindikalno prvenstvo upravnih organov v veleslalomu

LJUBLJANA — Preteklo soboto je bilo na Krvavcu sindikalno prvenstvo upravnih organov vse Slovenije v veleslalomu. Tekmovanja se je udeležilo 71 tekmovalcev in 26 tekmovalk iz 12 organizacij, in sicer iz Predsedstva SRS, Skupščine SRS, izvršnega sveta Skupščine SRS, Republiškega sveta za mednarodno sodelovanje, Republiškega sveta za pravosodje, org. uprave in proračun, Zavoda SRS za družbeno planiranje, Zavoda SRS za statistiko, Meteorološkega zavoda, Arhiva SRS, Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, SIS za ekonomske odnose s tujino in Pravosodja. Na progi, ki jo je pripravil inž. Andrej Terzan, je tekmovanje potekalo po starostnih skupinah.

Rezultati — ženske, do 25 let: 1. Peršin (IS) 45,84, 2. Gutman (Prav.) 52,05, 3. Srgan (Prav.) 56,93; 26 do 35 let: 1. Kavčič (Prav.) 33,95, 2. Rakovec (Prav.) 37,46, 3. Skrk (Prav.) 40,92; nad 35 let: 1. Jeglič (RK za ek. odn. s tujino) 42,54, 2. Kastelic (Prav.) 42,97, 3. Rebek (SIS za ek. odn. s tujino); **moški**, do 25 let: 1. Černe (Zavod SRS za stat.) 26,60, 2. Stusej (Zavod SRS za stat.) 28,05, 3. Kroupa (Skupščina SRS) 29,31; 26 do 35 let: 1. Logar (Meteorološki zavod SRS) 21,14, 2. Priveršek (Zavod SRS za stat.) 29,54, 3. Kavčič (Zavod SRS za stat.) 29,91; 36 do 45 let: 1. Tadel (SIS za ek. odn. s tujino) 36,47, 2. Potrč (Prav.) 37,66, 3. Zajc (IS) 37,18; nad 45 let: 1. Tribušan (Zavod SRS za družb. plan.) 45,06, 2. Kolir (Meteorološki zavod SRS) 47,44, 3. Belič (SIS za ek. odn. s tujino) 43,94.

A. KUHAR

Zmagala Navratilova in Mc Enroe

Connors poškodovan — V finalu žensk poraz Evertove

SAN FRANCISCO — Na zahodu in vzhodu ZDA je bil tenis te dni v središču pozornosti. V newyorškem Madison Square Gardnu je bil finalni turnir moških serije Colgate. V odsotnosti Borga in Vilasa je zmagal Mc Enroe, ki je v finalu premagal rojaka Asheja. Mc Enroe je bil najboljši tudi med dvojicami, v katerih je igral z Američanom Flemingom.

Finale drugega turnirja serije Avon za ženske pa je dobila wimbledonska zmagovalka Navratilova, ki je premagala Chris Evert s 7:5, 7:5.

V četrtek s Poljsko

ZAGREB — Naša teniška reprezentanca bo v nadaljevanju evropskega dvoranskega ekipnega prvenstva v četrtek igrala s Poljsko v Beogradu. Na tekmi z Belgijo v Zagrebu (2:1) sta točki osvojila Ostoja in Ilin, izgubila pa je dvojica Ilin — Tomović. Podrobni izidi — Ostoja : Stevaux 1:6, 6:1, 6:3, Ilin : Boiljeu 6:3, 6:2, Ilin — Tomović : Hombergen — Boiljeu 2:6, 4:6.

SLAVIJENCI 12. TURNEJE — Avstrijski smučarski skakalci — z leve — Groyer (2.), Tuchscherer (1.) in Neuper (3.) so bili najboljši v skupni razvrstitvi na 12. skakalni »turneji treh dežel«. Na sliki: slavljenci s pokali na slovesni razglasitvi v Mariboru. Foto: Bogo Čerin

Prisrčna slovesnost v Mariboru

Razdelili priznanja 12. skakalne »turneje treh dežel«

MARIBOR — V hotelu Orel so v nedeljo zvečer slovesno razdelili nagrade in priznanja za zadnjo tekmo in 12. skakalno »Turnejo treh dežel« v celoti. V imenu pokrovitelja, izvršnega sveta skupščine SRS, je priznanje razdelil podpredsednik Vitja Rus. V končni razvrstitvi naj tokrat naštejemo še Jugoslovane, za katere včeraj nismo imeli rezultatov — člani: 15. Bogataj 595,0, 17. Velikonja 593,3, 18. Kajzer 592,1, 19. Benedik 587,4, 30. Anžel 552,5, 51. Dolhar 375,3, 53. Loštrek (oba tekmo manj) 425,8; mladinci: 11. Komel 559,6, 13. Bajc 552,5, 14. Bizjak 535,9, 19. Jemec 520,6.

Sicer pa je bilo najbolj žal Mlakarja, da je po visoki uvrstitvi v prvi mariborski seriji v drugi padel. Norčič rekorda ni pričakoval, je pa potrdil, da se še ni povsem rešil krize, ki se je začela na innsbruškem Bergisilu, mladinski trener Jurman pa je poudaril, da ni res, da bi bila ekipa za mladinsko SP v Kanadi že izbrana.

F. D.

„Olimpijci" vadijo na Jezerskem

Ljubljanski nogometaši danes začeli na snegu drugi del priprav

LJUBLJANA — Nogometaši Olimpije so danes na Jezerskem začeli drugi del priprav za spomladanski del prvenstva. Pod vodstvom trenerjev Jovičevića in Rogića je 18 igralcev danes že tudi prvič trenralo na 1100-m gorskem prelazu. Med njimi je tudi novinec Zvone Terčič (prej Mercator), ki je z Olimpijo podpisal štirileten pogodbo. Na Jezerskem pričakujejo tudi vodjo strokovnega štaba Dušana Varagića, ki se je zadnji dan »minil« prestopnega roka še zanimal za možne okrepitve. Na Jezersko bo prišel tudi nekdanji kondicijski trener Olimpije Franc Kosi, ki bo spet delal z igralci. Dopoldne bodo ljubljanski igralci opravljali vaje za nabiranje moči, popoldne pa bodo predvsem teki. Na Jezerskem bodo ostali do ponedeljka, 22. t. m., zatem pa bodo 25. t. m. odpotovali v Koper.

Andreja Ojsteršek in Jože Urh športnika leta

HRASTNIK — Za najboljšega športnika in športnico hrastniške občine za l. 1978., so razglasili

PRVA V HRASTNIKU — Andreja Ojsteršek. Foto: L.

Andrejo Ojsteršek in Jožeta Urha, oba člana NTK Kemičar, za najboljšo ekipo pa brodarsko društvo Hrastnik, ki je lani praznovalo 30-letnico delovanja. Obenem so dali priznanja tudi najbolj prizadevnim telesnokulturnim ter športnim delavcem. Zlato kolajno je dobil inž. Marjan Pergar, srebrno Pavle Bauerhaim, bronasto pa Jože Kovač.

Priznanja so dobili tudi športniki, za vidnejše uspehe v lanskem letu: Borut Pirš, Drago Leskovšek, Darko Štojs (kolesarstvo), Rado Grijidić, Franc Barič, Peter Kauzar, Franci Seničar, Robert Halzer, Rado Vouk, Drago Belič (kajakaštvo), Nataša Salmič, Vesna Ojsteršek, Anton Markovič in Darjan Vizjak.

Pokale in priznanja so dobile tudi najboljše sindikalne ekipe za tekmovanje v delavsko-športnih igrah. Lep prehodni pokal je osvojila ekipa Steklarne.

Zanimivo kulturno-zabavno prireditev je dobro organizirala komisija za šport in rekreacijo pri TKS in občinskem sindikalnem svetu.

E. LUKANČIČ

ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH —

Spet Andersson

Zmagi v Buenos Airesu Šved dodal 1. mesto na 54. turnirju v Hastingsu

HASTINGS, 15. januarja — Zmagovalec tradicionalnega, 54. mednarodnega turnirja je švedski velemojster Ulf Andersson, ki je v 14 partijah zbral 9,5 točke. Mladi velemojster je s tem dokazal, da je v zelo dobri formi, saj je pred enim mesecem zmagal tudi na močnem mednarodnem turnirju v Buenos Airesu.

V zadnjem kolu je Šved brez pravega boja podelil točko z Vasjukovom že po 20 potezah igre. Tako je dobil prvo nagrado 700 funtov. Csom je imel priložnost, da bi delil prvo mesto, saj je imel z Mestelom že boljši položaj. V srednji igri pa je naredil napako in izgubil. Tako ni izgubil samo samostojnega drugega mesta, ki bi ga dobil z remijem, ampak tudi 150 funtov nagrade. Za delitev s trojico je namreč dobil 350 funtov, nagrada za drugo mesto pa je bila 500 funtov. Csom je v zadnjem kolu doživel tudi prvi poraz.

Kočijev, ki je ob zmagovalcu edini nepremagani, je z zmago nad Subo prišel do delitve drugega mesta. Zanimiv je bil obračun med Lejnom in Speelmanom. Prvi bi z zmago dohitel igralce na drugem mestu, drugi pa bi s celo točko osvojil velemojstrsko normo. Uspelo pa ni ne enemu ne drugemu — partija se je končala remi.

Drugi rezultati: Hartston : Balshan 1:0, Christiansen : Biyiasas remi, Taulbut : Botterll remi. Prost je bil Peters.

Vrstni red: Andersson 9,5, Csom, Vasjukov, Kočijev in Speelman 8,5, Lejn, Christiansen, Mestel 8, Biyiasas in Hartston 7,5, Taulbut 5,5, Suba, Botrerll 5, Peters 4, Balshan 3.

Priznanja članom prvakove delegacije

MOSKVA — Deset članov delegacije, ki je spremljala Anatolija Karpova v dvoboju s Korčnojem na Filipinih, je dobilo priznanja komiteja za telesno kulturo in šport SZ.

Velemojstra Balašov in Zajcev sta dobila naslov zaslužnih trenerjev SZ, častno značko za zasluge v razvoju telesne kulture in športa so dobili predsednik šahovske federacije SZ Vitalij Sevastjanov, direktor centralnega šahovskega kluba Viktor Baturinski in trener — konzulat Mihail Talj.

Častna priznanja so dobili dr. Mihail Geršanović (trener — zdravnik), dr. Vladimir Zuhar (trener — zdravnik), Aleksander Rošalj (trener — konzultant) in Evgenij Vasjukov (trener — konzulant).

Kranki domov?

Avstrijski nogometni zvezdnik Hans Krankl, ki je po »mundialu« z Dunaja odšel v Barcelono, bi se rad vrnil domov. Čeprav je z Barcelono podpisal trileten pogodbo, se utegne zgoditi, da jo bo prekinil že po prvem letu, piše madridski športni časopis »As«. In razlog: Krankl ima v Španiji »zlino domotožje.

Kdo namesto Menottija?

V Argentini že iščejo naslednika za Cesarja Luisa Menottija, selektorja reprezentance svetovnih prvakov. Najresnejša kandidata za Menottijevo mesto sta tudi proslavljeni igralec italijanskega prvenstva Omar Sivori in najpopularnejši južnoameriški trener Juan Carlos Lorenzo (Boca Juniors).

Bolje od svetovnega rekorda

AUCKLAND — Romunska atletinja Natalija Maracescu, svetovna rekorderka v teku na eno miljo, je pretekla 2.000 m v »samostojnem« teku in v hudem vetru v 5:39,00. Ta rezultat je bolji za eno sekundo od svetovnega rekorda L. Brjaginove (SZ).

Krauseju gre bolje

ESSEN — Boksar-amater Jürgen Krause (ZRN), ki je bil po k. o. več ko mesec dni v nezavesti, ni več v življenjski nevarnosti. Pred dnevi se je prvič zavedel, vendar zdravniki menijo, da lahko še pride do komplikacij. Te dni so opustili umetno dihanje, boksar pa je lahko prvič premaknil tudi roki.

Stevilka 1. v Južni Ameriki

BUENOS AIRES — »Sportnik leta« v Južni Ameriki je kralj strelcev argentinske nogometne enajsterice na svetovnem prvenstvu Mario Kempes. Drugo mesto pripada motociklističnemu svetovnemu prvaku, Venezuelcu Johnu Cecottu. Uspeh argentinskih nogometašev na SP se zrcali tudi s 3. mestom vodje reprezentance Cesarja Menottija. Nadaljnji vrstni red je: 4. Aurelia Penton (Kuba), tekačica na 400 m, 5. Carlos Reuteman (Argentina), avtomobilski dirkač, 6. Hugo Corro (Argentina), boksar srednje kategorije.

MED NAJBOLJSIMI: Carlos Reutemann.

Dvoboja spet ne bo

SIDNEY — Dolgo pričakovani dvoboj na 1500 m med olimpijskim prvakom na tej stezi, Novozelandcem J. Walkerjem, in zmagovalcem na 1500 m na igrah Commonwealtha, Angležem D. Moorcroftom, so spet odpovedali. Ta dva atleta naj bi se pomerila v Sidneyu, vendar je Anglež sporočil, da zaradi prehlada in po nasvetu zdravnika ne more nastopiti.

Alting v bolnišnici

CRANS MONTANA — Nekdaj sloviti zahodnonemški kolesar Rudi Altig si je pred dnevi v Crans Montani, tekmecu Kranjske gore za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju 1982, pri smučanju hudo zlomil nogo. Altig ima v Crans Montani počitniško stanovanje. Sedaj bo moral dalj časa prebiti v bolnišnici, kjer so ga že operirali; čez dva tedna naj bi ga zdravniki prepustili domači negi.

Na priprave v Španijo

MALAGA — Nogometna selekcija Saudske Arabije bo 15 dni na pripravah v španski Marbiei (Costa del sol). Arabci bodo v tem času odigrali tudi prijateljsko tekmo s članom II. španske lige Malago.

PO DOMAČIH KRAJIH

POPOVA ŠAPKA — Vojak Vinko Kraner iz Bitole je zmagal v blatlonu na prvenstvu skopskega armadnega območja. Ekipno je zmagala ekipa Skopje I. s 55 točkami pred Skopje II. 49 in Strumico 42.

TREBOVLJE — Na kvalifikacijskem kegljaškem tekmovanju za slovensko ligo so bili dosedeni naslednji izidi: Čarda 5327, Proteus 5256, Koper 5147, Hidro 5135, Novo mesto 5130, Tekstina 5124, Branik 5015 in Kamnik 5004.

Z.

Začetek prvenstva v Mariboru

MARIBOR — Danes se s smučarskim prvenstvom začenja letošnje sindikalno prvenstvo Maribora. Najprej se bodo na smučišču Areh pomerili moški v veleslalomu. Start je ob 14.30. Jutri se bodo ob isti uri pomerile ženske, v četrtek pa nato še veterani v obeh konkurencah. V petek bodo na istem smučišču nastopile še vse kategorije v smučarskem teku. Start je ob 14. uri, moški bodo tekli na 6, ženske pa na 3 km. V vseh disciplinah je tekmovanje posamično in ekipno.

F. D.

Zmaga SGP Gorica pred Meblom

NOVA GORICA — V organizaciji komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu sindikatov v Novi Gorici so minuli mesec končali občinske sindikalne igre v letnih športih za leto 1978, ki so bile v 11 moških in 6 ženskih panogah. Igre so trajale vse od spomladi pa vse do novoletnih praznikov, kar pove, da je bil v mnogih panogah uveden ligaški sistem. Skratka, igre so dovolj dolgo trajale, da se je lahko skoraj sleherni zaposleni iz vseh 45 delovnih organizacij redno udeleval vse leto, kar je prvi in edini namen in tudi pomen delavske rekreacije.

Na letošnjih igrah je nastopilo 1100 delavk in delavcev — športnikov iz 45 delovnih organizacij iz novogoriške občine. Skupno je nastopilo skoraj 900 moških in 170 žensk, kar zopet zgovorno priča o premajhni vključitvi ženskega zastopstva v redno in stalno aktivnost na področju športne rekreacije. Nedvomno bodo morali organizatorji v prihodnje vse več ji poudarek dajati prav ženskim športom, če hočemo že v bližnji prihodnosti doseči, da se bodo ženske enakovredno začele vključevati v telesnokulturno sfero. V končni uvrstitvi so zmagali zastopniki SGP Gorica pred Meblom in Iskro. V ženski konkurenci je zmagala osnovna šola Milojke Strukelj pred Salonitom in Iskro. V moški konkurenci so bili najboljši športniki SGP Gorica pred Meblom in Iskro.

V posameznih disciplinah so zmagali. Moški — mali nogomet: Vozila Gorica; namizni tenis: PTT; rokomet: Iskra; odbojka: Salonit; košarka: Salonit; kegljanje: Elektro Gorica; balinanje: SGP Gorica; šah: SGP Gorica; plavanje: SGP Gorica; atletika: SGP Gorica; streljanje: Iskra.

Ženske — odbojka: Ljubljanska banka; namizni tenis: Salonit; streljanje: Iskra; kegljanje: Meblo; plavanje: OŠ Milojka Strukelj; atletika: OŠ M. Strukelj.

Splošna ugotovitev je, da so igre v minulem letu dobro organizirali, predvsem po zaslugi nekaterih klubov in društev, ki so vodili posamezne panoge odnosno discipline.

R. K.

Smučarski tečaj

LJUBLJANA — SK Krim organizira od 11. februarja do 18. februarja smučarski tečaj za odrasle v Kr. gori (hotel Lek). Razen v začetno in nadaljevalno šolo alpskega smučanja se lahko vključite tudi v šolo teka na smučeh. Informacije dobite v klubski pisarni, Ljubljana, Pot k ribniku 20, tel. 25-197, in sicer vsak četrtek od 17. do 19. ure.

Tečaji SD Dolomiti

Smučarsko društvo Dolomiti bo med zimskimi počitnicami organiziralo več začetnih in nadaljevalnih smučarskih tečajev na Kobli, ki bodo usklajeni z belim vlakom. Prvi tečaj bo od 22. do 27. t. m., drugi pa od 29. t. m. do 3. februarja. Stacionirani smučarski tečaj pa bo v Kranjski gori od 3. do 10. februarja.

Vse dodatne informacije dobite v društveni pisarni, Kosijeva 1, telefon 51 433, od 10. do 12. ure, vsak torek in četrtek pa tudi popoldne od 16. do 18. ure.

Obvestilo

LJUBLJANA — ODOR ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« obvešča vse občane, da se je presilil iz dosedanjih prostorov v Komenskega ul. 7 na Gregorčičevo 15. Spremenjena je tudi številka telefona. Nova številka telefona je 21-188. Spremembe začnejo veljati v torek dne 16. t. m.

Izreden uspeh slovenskih dvojic

Na državnem prvenstvu v bridgeu sta zmagala Turk - Tomašković (Mb)

PORTOROŽ — Na državnem prvenstvu dvojic v bridgeu so slovenski tekmovalci dosegli največji uspeh doslej. V štiridnevnih bojih so med 16 pari osvojili prva tri mesta ter še delitev petega in šestega mesta ter si tako za naslednji šampionat priborili kar šest mest.

Zmagala sta Turk in Tomašković (Maribor) pred Ljubljančanoma Zagarjem in Ralco, ki sta branila prvo mesto ter Samso in Duporjem (obalni bridgeistični klub). Četrta sta bila Zagrebčana P

Strah je oklenil vse potnike, ki so se odpeljali v zadnji gondoli s smučišča

Na Golteh se je pretrgala nosilna jeklena vrv žičnice — V gondoli I je bilo 26 potnikov, med njimi trije otroci — Prisebnost »ujetih« v zaustavljeni kabini jih je rešila pred mrazom

GOLTE, 15. januarja — Do hujše žičniške nesreče pri nas je prišlo sinoči na Golteh pri Mozirju, ko se je pretrgala nosilna jeklena vrv in je ena izmed obeh gondol strmoglavila v globino, kjer se je raztreščila. Na srečo ta nesreča ni zahtevala človeških življenj, temveč le tri ranjene. Vsi potniki, ki so obviseli v drugi gondoli, so se rešili.

Nesreča se je zgodila sinoči med 18.38 in 18.45. Strojnik na zgornji postaji, 32-letni Stanislav Igrišnik iz Matk 78, je vključil mehanizem in spustil gondolo I s šestindvajsetimi potniki v dolino. Hkrati je s spodnje postaje odpeljala proti vrhu gondola II, v kateri so bili Zoran Gliščić, Silvano Čerenak in Franc Lubi. Ko je bila gondola I pri četrtem stebru, je potnik v tej gondoli, 30-letni Franc Firšt iz Trnovč 54 prvi opazil, da se na jekleni vrvi nekaj iskri. Videti je bilo, kot da bi kdo varil. Ker pa je Firšt nekoč delal na tej žičnici kot strojnik, mu je bilo nenavadno obnašanje gondole takoj sumljivo. Zaklical je proti spremljevalcu gondole, 18-letnemu Janku Albehtru, naj pokliče strojnika na zgornji postaji. Ko je dobil zvezo po telefonu iz gondole, je strojnik ustavil celoten mehanizem in s tem seveda tudi gondolo.

Potniki v gondoli so malce zaskrbljeno pogledovali drug proti drugemu in v črno temo, ki je postajala vse bolj grozljiva. Takrat pa je strojnik Igrišnik ponovno vključil mehanizem, in sicer tako, da je skušal gondolo spraviti nazaj k izhodni postaji na vrhu. Med tem manevrom pa se je strgala jeklena nosilna vrv med tretjim in četrtim stebrom, zaradi česar je gondola II zgrmela približno 30 metrov globoko in se razbila. V njej so bili, kot smo že zapisali Gliščić, Čerenak in Lubi. Vse tri so prepeljali v celjsko bolnišnico že sinoči. Prva dva so obdržali na zdravljenju, ker sta huje ranjena, Lubiju pa so nudili le prvo pomoč zaradi zlomljenega prsta.

V gondoli I se je v trenutku, ko je ta začela drseti, prvi znašel bivši sprevodnik, 28-letni Janez Brezovnik iz Dol Suha št. 28. Potegnil je zasilno zavoro, vendar mu prvič ni uspelo. V gondoli, v kateri so bili poleg odraslih še trije otroci: 6-letna Bernarda Firšt, dve leti mlajši brat Rajko in 5-letni Peter Brezovnik, sin Janeza Brezovnika, je zavladal prepiah. Drugič je gondolo ustavil.

JANEZ BREZOVNIK — »Nisem dosti premišljeval. Potegnil sem zasilno zavoro in gondola se je v trenutku ustavila ...«

FRANC FIRŠT — Prvi je opazil iskrenje na nosilni jekleni vrvi. O tem je obvestil sprevodnika.

Foto: Žarko Hojnik

»Na sinovo željo sem se včeraj okoli 15. ure odpeljal z njim na Golte na sankanje,« je še potem na spodnji postaji pripovedoval Janez Brezovnik. »Ker mi je gondola pred to ušla, sem se moral peljati z drugo. Ko smo se pripeljali do četrtega stebra, je moj prijatelj Franc Firšt opazil iskrenje. Nastala je panika. Zasilno zavoro sem potegnil v trenutku, ko je gondola dobesedno »letela« proti spodnji postaji. Močno mi je odleglo, ko se je ustavila, čeprav nas je vse vrglo po tleh. Ko se je gondola umirila, smo se ponovno pobrali. Nekaj časa smo premišljevali in se, najbolj prisebni, dogovorili, če nas ne bodo pravočasno začeli reševati, se bomo rešili kar sami.

Kot je v navadi, je v gondoli tudi pribor za reševanje. Nismo dolgo oklevali, kajti otroke je zaradi zelo nizke temperature začelo hudo zebsti. Ni nam preostalo nič drugega, kot da smo izvlekli reševalno vrv, nanjo privezali reševalno vrečo in spustili skozi odprtino prvega Leopolda Mikelca. Malce negotov se je spustil v temno brezno. Čakali smo! Ko se je dotaknil snega in pod seboj občutil trda tla, smo bili povsem prepričani, da smo rešeni. Gondolo je zapustil še nekdo izmed odraslih, da je lahko pomagal spodaj, ko smo nato spustili še otroke. Vsi trije so bili premraženi in so jokali.

Reševanje je teklo počasi, vendar iz minute v minuto nam je vlivalo vero v življenje. Ko je zapustil gondolo zadnji potnik, smo si oddahnili, ampak ne docela. Znašli smo se v globokem snegu z minus 12 stopinjami. Vsi smo ogrevali otroke. Nekdo je hodil celo zakuriti ogenj, vendar brez uspeha. To se nam je posrečilo šele, ko smo se zatekli pod neko skalo. Tu smo za silo ogreli otrokom noge. Počasi smo prodirali po gozdni poti proti spodnji postaji žičnice. Prehodili smo okoli štiri kilometre v dveh urah. Morda bi vam jutri povedal drugače, sicer pa sem najsrečnejši in hkrati vesel, da smo se rešili vsi do zadnjega ...«

Direktor celjskega »Izletnika« Leopold Perc, ki je lani vodil rekreacijsko turistični center na Golteh je o tehničnem stanju gondolske naprave povedal tole: »Izletnik je predal žičnico tehnično povsem v redu. Zadnji tehnični pregled je bil opravljen lani novembra, sodelovali so strokovnjaki zavoda za raziskavo materiala in inšpektor sekretariata za promet in takrat smo tudi dobili dovoljenje za nadaljnje leto. Pred prenosom centra v upravljanje Rdeči dvorani Velenje smo temeljito obnovili obe gondoli, tako da lahko upravičeno povem, da je bila žičnica tehnično povsem brezhibna.«

Kot je znano, je celjski Izletnik večno vrv zamenjal lani — leto dni pred iztekom njene življenjske dobe. Delo je opravila znana avstrijska firma Sand Egydyer, ki je ob tej priložnosti izvedla tudi vse potrebne preizkuse. Nosilne vrvi v tem času še niso zamenjali za novo. Po besedah Leopolda Perca bi ji življenjska doba potekla šele čez pet let, so jo pa dvakrat skrajšali, vse v skladu s tehničnimi navodili in predpisi.

Seveda je tudi novi upravljalec Golte — Rdeča dvorana Velenje upravičeno zaskrbljena zaradi nesreče. Direktor Edvard Blažek je povedal, da hotela za zdaj ne bodo zaprli, kajti na Golteh je te dni na počitnicah 42 gostov iz Sovjetske zveze, njegovo redno oskrbovanje pa bodo zagotovili ...

Mesto sinočnje žičniške nesreče so si ogledali preiskovalci UJV Celje, ki jih je vodil načelnik Ivan Paul. Kasneje, česar ni nihče pričakoval, je priletel tudi helikopter RSNZ in v njem reševalci. Reševalci — domačini so se ravno odpravljali na pomoč potnikom, ki so bili ujeti v gondoli I, vendar so takrat prišli že sami v dolino. Žičnico si je ogledal tudi inšpektor za varstvo pri delu in strokovnjak za žičnice Miro Pucihar.

Omembe vredno je tudi dejstvo, da so rešeni potniki iz gondole, kljub mrazu in preplašenosti, bili nadvse zadovoljni ob pogledu na množico reševalcev in strokovnjakov, ki so bili pripravljeni storiti vse, da bi jih čimprej rešili.

IVICA BURNIK
KSAVER DOLENC
ŽARKO HOJNIK

SILVANO ČERENAK — Eden izmed treh iz gondole II v celjski bolnišnici.

Foto: Miško Kranjec

Kljub temu, da je zakon o žičnicah prinesel več reda na naša smučarska središča in so bile vse naprave pregledane, pa lahko za letošnjo smučarsko sezono trdimo, da se je kaj nesrečno začela. Enkrat na Veliki planini in dvakrat v Kranjski gori se je snela vrv sedežnice. Kar dve uri in pol pa so potniki obtičali v kabinah, sicer popolnoma prenovljene pohorske vzpenjače.

Trčil v avtobus

MARIBOR, 15. januarja — Fradnc Umek iz Prepolj 64 je vozil osebni avto od Dobrovc proti Miklavžu. Pri odcepu za kraj Skoke je zapeljal na levo in pri tem trčil v avtobus, ki ga je pripeljal naspro ti Jože Vinko iz Starš 3. Pri trčenju se je hudo ranil sopotnik Jože Macuh.

D. P.

POD PRISEGO

Miličniku, ki je zahteval opis moje žene, žal nisem mogel ustreči, saj sem ji ga, preden mi je pobegnila, precej spremenil.

Manj nesreč v Hrastniku

HRASTNIK, 15. januarja — V hrastniški občini ugotavljajo, da je prometnih nesreč manj. To je tem bolj razveseljivo, ker po drugi strani narašča število motornih vozil, cestno omrežje v občini pa zaostaja za vse večjim prometom.

Do 10. decembra lani so na postaji milice Hrastnik obravnavali 25 prometnih nezgod. Tako kot prejšnje leto tudi lani ni bilo v prometu smrtnih žrtev; 6 oseb pa se je vseeno hudo poškodovalo in 29 laže. Med poškodovanci je bilo 15 voznikov in 8 kolesarjev ter 6 pešcev. V treh primerih je prišlo do lažjih poškodb šolskih otrok. Največ, 18, prometnih nesreč je bilo v naseljih in 7 zunanjih. Najpogosteje je prišlo do nesreč zaradi neupoštevanja omejitev hitrosti, neprimerne hitrosti.

Žal pa je za volanom vse več vinjenih voznikov. Lani jih je prišlo navzkriž z miličniki enkrat več kot v letu 1977.

P. B.

S smučin v bolnišnice

Smučarija in poledica zaposlujeta kirurge — V Ljubljani v soboto 158 ponesrečencev — Mavec in operacije

LJUBLJANA, 15. januarja — Poledica in smučarski konec tedna dajeta nezgodnim oddelkom bolnišnice polne roke dela, čeprav se jim najhuje obeta šele v soboto in nedeljo, ko se bodo začele polletne šolske počitnice.

Da ne bi po vrsti naštevali prav vseh slovenskih bolnišnic, smo danes izbrali urgentni blok ljubljanskega kliničnega centra — kot največji tovrstni oddelek in kirurški oddelek murskosoboške bolnišnice. Nekje med tema dvema pa so razvrščeni nezgodni oddelki ostalih slovenskih bolnišnic.

V Ljubljani so v soboto sprejeli v urgentnem bloku 158 ponesrečencev, 72 jih je dobilo mavec, dvajsetim pa so morali pred mavcem še naravnati kosti.

V nedeljo je bilo ponesrečencev domala enako (154), 87 jih je dobilo mavec, tridesetim pa so morali naravnati kosti. Razen teh, razmeroma lahkih poškodb, pa je deset ponesrečencev moralo na resnejšo operacijo in okrog 30 na lažjo. Sicer pa je bilo ta dva dneva kar dobre tri četrtine smučarjev, preostali pa s poledenelih pločnikov.

Še več dela so imeli v ponedeljek, saj je samo do poldneva iskalo pomoč 150 ponesrečencev, med njimi 40 smučarjev, ki so se ponesrečili že v nedeljo in šele v ponedeljek obiskali zdravnika.

Na kirurškem oddelku soboške bolnišnice imajo čez glavo dela z zlomi, ki so jim botrovala bodisi nevarna smučišča bodisi poledenele ceste in pločniki v Murski Soboti, ki jih še vse do danes ni nihče posul in so zato nevarna past zlasti za starejše ljudi.

Samo minulo soboto in nedeljo so prepeljali rešilci na soboško kirurgijo 23 ponesrečencev. Šlo je za 13 zlomov smučarjev — za zlome nog, rok, ključnic in podobno, med ponesrečenci pa prevladujejo otroci v starosti od 8. do 12. leta. Mali ponesrečenec je zaradi hudega padca izgubil celo vid.

Teh nesreč, pravi dr. Imre Farkaš, je letos na tem območju veliko predvsem zaradi tankega sloja zamrznjenega snega, zato so povečini neurejena smučišča v Pomurju še posebno nevarna za nevešče in preveč drzne male smučarje.

Medtem ko pritisk ponesrečenih smučarjev, od katerih jih dobro polovico navadno obdržijo na zdravljenju zaradi hujših poškodb, na kirurški oddelek soboške bolnišnice ne popušča, (zaskrbljujoče raste tudi število ponesrečenih pešcev — žrtev poledenelih pločnikov v pomurskem središču.

Čeprav je minilo že pet dni odkar je v Pomurju spet nametlo novega snega, nista tako tukajšnje cestno kot komunalno podjetje ukrenila ničesar, da bi vsaj ublažila nevarnost ledenih drsalnic na cestah in pločnikih. Res je tudi, da soboška krajevna skupnost ni zagotovila komunalnemu podjetju denarja za to nalogo.

Gladek led na soboških pločnikih je tako v vsega dveh preteklih dneh terjal deset žrtev, povečini starejših ljudi, med katerimi imajo trije hujše prelome kosti in druge hude poškodbe.

BORO BOROVIĆ
VIKTOR VEST

Ugodni nakupi

na pultih posebnih prodaj v kletni etaži trgovske hiše maximarket v Ljubljani od 15. do 20. januarja 1979.

Ženski puliji iz mešanice bombaža in sintetike po 70 din, iz 100 % sintetike 90 din, iz mešanice volne in sintetike pa 119 din. Moški puliji iz volne in sintetike so tokrat samo 100 din, za pulover pa boste odšteli 120 din. Imajo pa tudi otroške pulije po 87 din.

Še vedno so v zalogi bombažne majice z dolgimi rokavi po 83 din.

RAZBITINE GONDOLE II — V tej gondoli so bile tri osebe: Zoran Gliščić, Silvano Čerenak in Franc Lubi. Vse tri so prepeljali v celjsko bolnišnico. Prva dva so zadržali, vendar nista v življenjski nevarnosti. Černaka so ponoči operirali na vranici, Gliščića pa so sprejeli na ušesnem oddelku. Foto: Žarko Hojnik

MALA NOČNA KRONIKA

LJUBLJANA, 15. januarja — Pri nekaterih se še kar vleče praznično razpoloženje in mnogi, ki so upali, da bo tega lepega dne konec, so že obupali. Kot kaže, se bo vse skupaj nadaljevalo.

● V Mostah so štirje neznanci napadli in pretepli Srečka S. Vsi štirje so po »bliskovitem« napadu bliskovito izginili v noč.

● Na pomoč so poklicali iz Vošarske poti. Izkazalo se je, da je v kleti stavbe pripeljal Dušan K. kolpo mladeničev in so nato vsi skupaj delali velik nered, navijali radio ter motili stanovalce. Trop pa se je že pred prihodom miličnikov raztepel na vse strani.

● V gostilni Pri pošti v Polju je prišlo do prepira med natakarjem Boškom P. in gostom Romanom B. Natakar je gosta, ki je pri mizi sedel s Tomažem K. obdelal, da je s sogovornikom razbil dva kozarca. Ko so se pogovorili, so prišli do sklepa, da je kozarce razbil neki Ljubo, ki pa je že odšel. Vse skupaj so opozorili, Tomaža in Romana pa poslali domov.

● V gostilni v Fužinah so eksplodirali neki fantje. Najprej niso hoteli plačati zapitka, nato pa so razbili nekaj stolov, miz, uničili rože in zavese ter precej steklenine. Fantje so izginili, vendar miličniki že vedo, kateri so.

● Zaradi nedostojnega vedenja Milana M. in Francija B. v gostilni Pod trto so posredovali miličniki. »Veseljaka« so prijavili sodniku za prekrške.

S.

ŠTIRIINDVAJSET UR

Umrla med prevozom v bolnišnico

ROGAŠOVCI, 15. januarja — Včeraj okrog 9.45 ure je 28-letni Anton Buček iz Rogašovec vozil osebni avto po lokalni cesti v Rogašovcih. Nasproti so prišle tri ženske, dve po levi in ena po desni strani ceste. Ker je voznik predvideval, da med njimi ne bo mogel varno izpeljati, je začel zavirati. Na zasneženem in poledenelem vozišču ga je zaneslo v levi obcestni jarek. Medtem pa je zadel 69-letno Marijo Laposa iz Nuskove. Vrglo jo je na pokrov motorja in nato na njivo. Laposova je bila tako hudo ranjena, da je med prevozom v bolnišnico umrla.

M. S.

Osem smrtnih nesreč

MARIBOR, 15. januarja — Čez konec tedna je bilo na mariborskem območju 8 prometnih nesreč. V njih je 1 oseba izgubila življenje, 3 so bile hudo in 4 laže ranjene.

Z nožem zabodel sina

MARIBOR, 15. januarja — 49-letni Matija Obrovnik iz Vinarja 61, je sinoči v bifeju v Gladomešu z nožem zabodel svojega mladoletnega sina, nato pa na cesti, ki vodi v Oplotnico, napadel in z nožem zabodel v stegno še J. O. s Tinjske gore. Obrovnik je vse to storil pod vplivom alkohola. Miličniki so ga prijeli in pridržali do iztreznitve, zaradi njegovih dejanj pa bo ovaden javnemu tožilstvu.

D. P.

Zadel pešca

MARIBOR, 15. januarja — Voznik osebnega avtomobila Božidar Horvat iz Slovenjega Gradca, Celjska cesta 63, je med vožnjo od Slovenj Gradca proti Dravogradu v Legnu zadel in zbil po cesti pešca Vlada Krešiča iz Gradiščа 4. Do nesreče je prišlo, ker Kerščič ni videl avta in je stopil na cesto. Bil je hudo ranjen in so ga prepeljali v slovenjegraško bolnišnico.

D. P.

Na lokalni cesti v ograjo

NOVA GORICA 15. januarja — Iz Bilj proti Mirnu je vozil po lokalni cesti osebni avto 25-letni Drago Kristančič iz Medane. V Biljah pri hiši št. 2. je zapeljal v levo, kjer je trčil v grajo in izruval obcestni kamen. Hudo ranjenega so odpeljali v šempetrsko bolnišnico. Škode je za 50.000 din.

J. P.

Nepreviden varilec

MOKRONOG, 15. januarja — Močno opečenega po rokah so prepeljali v novomeško bolnišnico 26-letnega Franca Bovleta iz Pavle vasi pri Mokronogu. Bovle je v Mokronogu v garaži z električnim varilnikom varil snežne verige. V bližini je stala plastična posoda z nafto, v katero so padle iskre. Posoda je eksplodirala. Goreča nafta je dosegla tudi Bovleta, na katerem je začela goreti obleka. Urno je skočil iz garaže, si slekel suknjič in se tako rešil še hujših posledic lastne nepreviden sti.

P. R.

VSAK MESEC
RADAR
REVIJA Z ZANIMIVIM BRANJEM

Razbil izložbeno okno

GOR. RADGONA, 15. jan. — Včeraj okrog 4. ure zjutraj, se je vračal na svoj dom 22-letni Stanislav Zver iz Gor. Radgone. Ko je šel mimo hotela Grozd v Gor. Radgoni, je iz objestnosti brcnil v hotelsko izložbeno okno in ga razbil. Škode še niso ocenili. Vzrok za tako početje bodo ugotovili pristojni organi.

M. S.

Zime še ni konec,
v vseh slovenskih veleblagovnicah
»nama« pa si že lahko na razprodaji
OD 15. I. DO 15. II.
N
kupite moško, žensko in otroško zimsko konfekcijo in obutev za 30%—40% ceneje
obiščite »nama« veleblagovnice v škofji loki, v kočevju, v velenju, v slovenj gradcu, na ravnah, v cerknem in v ljubljani!

● Strojnik Stanislav Igrišnik je povedal, da je tega dne prepeljal več kot 600 potnikov v nekaj več kot pet najstih vožnjah. Tudi sam ni mogel verjeti, kaj se je zgodilo. Kot pravi, žičnica deluje povsem avtomatsko, zato si ne zna razlagati, zakaj je prišlo do nesreče. Žičnica Zekovec Golte je dolga 3625 metrov, višinska razlika pa je 917 metrov. Hitrost žičnice je 10 metrov na sekundo, na uro pa lahko prepelje 550 oseb. Nosilnost kabin-gondol je 64 oseb. Projekt in izvedbo te žičnice so izdelali Italijani — S. p. A. CERETI TANFANI — Milano. Vrvi pa so izdelali v S. p. A. GIUSEPPE F. LLO REDAELLI — Milano. Nosilni vrvi sta premera vsaka 56 milimetrov, pretržna sila je 280.000 kilopondov. Vlečna vrv meri v premer 24 milimetrov, pretržna sila pa je 41.000 kilopondov. Protivrv meri 20 milimetrov, pretržna sila je 27.000 kilopondov. Teža je 5.100 kilogramov.

Robert Beylen

BEG

35. nadaljevanje

Potem je Amedée-Jean še enkrat skrbno pregledal prostor. Vse je bilo videti v redu. Karte je vtaknil v žep in odšel iz sobe.

Ko je prišel do stopnišča, je pod seboj v veži zagledal majorja s kozarcem v roki.

»Takoj bom gotov, če pa želite, pridite gor,« je zaklical majorju.

Sarfati se je ozrl kvišku.

»Saj nima smisla,« je otožno rekel in pogledal na zapestno uro. »Mislim, da moram od tod ... Dolžnost ...«

Amedée-Jean se je vrnil v svojo sobo po suknjič in takoj nato odšel k majorju.

»Res ne bi ostali še trenutek?« je vprašal.

»Ne,« je rekel Sarfati. »Sicer pa morate odpotovati v Tripoli, mar ne?«

»Saj res, prav imate.«

Major je odložil kozarec na marmornato mizico pod ogledalom.

»Florentinski stil, XVIII. stoletje,« je preudarno rekel, ko jo je ošinil s pogledom.

»Da,« je rekel Amedée-Jean. »Kupila sva jo, ko sva se poročila.«

Major je zmajal z glavo.

»Skoraj gnako imam doma .Morda je nekoliko novejšega datuma, a zelo lepa ...«

Potem sta obmolknila. »Vidiš,« je pomislil Amedée-Jean. »Vse se je dobro izteklo. Prijateljski pomenek in spet je vse v najlepšem redu.«

Sarfati je vzdihnil.

»Spet bo treba v to peklensko vročino.«

Pokril se je in stopil na vrt. Bilo je vroče, da se človeku še premakniti ni dalo. Palmovi listi so viseli turobno pobešeni v razbeljenem zraku. Zdelo se je, kot da bi se rumenkasto sivo nebo približalo zemlji in jo pokrilo kot svinčena streha.

Major je zlezel v svoj avto.

»Najbrž bom takoj stopil pod prho,« je rekel.

V tej vročini je to edino, kar človeka vsaj malo osveži,« je odvrnil Amedée-Jean.

Tisti hip se je na kolesu pripeljal vojak. Zlezel je s svojega bicikla in si globoko zasopel obrisal potno čelo.

»**Maggiore**« je rekel.

Sarfati ga je pogledal.

»Da, kaj je?«

»Prihajam z misijonske postaje. Rekli so mi, da vas bom našel na konzulatu.«

Amedée-Jean je obstal kot okamenel. Skoraj, kot da bi stal v pozoru. Vojak je majorju izročil listek, na katerem je bilo nekaj s svinčnikom popisanih vrstic. Major je vzel listek, ga počasi in pozorno prebral, potem pa otožno pogledal Amedée-Jeana.

»Sporočajo mi, da je oldsmobile gospe Dalloz pravkar nasilno zapeljal čez blok, postavljen ob severnih vratih,« je rekel.

Amedée-Jean je še vedno stal, kot da bi okamenel. Zdelo se mu je, kot da ga nekaj stiska okrog prsi in ga duši.

»Ne razumem,« je počasi spregovoril.

»Jaz tudi ne,« je utrujeno odvrnil major. »Motorista, ki je zasledoval avtomobil, so našli ranjenega, nekaj kilometrov od mesta.« In ker Amedée-Jean ni zinil nobene, je dostavil: »Ranjenega od krogle ... Avto je vozila gospa Dalloz.«

»... morala sta jo prisiliti k ...«

Sarfati je spet pogledal na listek in skomignil z rameni.

»O tem nič ne piše, gospod konzul.«

Amedée-Jean se je z roko naslonil na vratca avtomobila.

»Lahko vam zagotovim, da ... Verjamite, da nisem vedel, da sta tu, pri meni ...«

»Morda vi niste vedeli...« je tiho spregovoril major. »Gospa Dalloz pa je zagotovo vedela.«

»In kaj nameravate storiti?« je z nekoliko hripavim glasom vprašal Amedée-Jean.

»Od tega trenutka dalje to ni več v moji pristojnosti,« je preudarno in počasi odvrnil Sarfati. »Poročati bom moral v Tripoli.« Naslonil se je na sedež. »Pojdiva, Giuseppe,« je ukazal šoferju.

Amedée-Jean je nepremično obstal. Fiat je zavil okrog zelenice in odpeljal z vrta.

»Stvar ni več v moji pristojnosti,« je bil rekel major. In Amedée-Jean si je ponavljal: »Nobena stvar ni več odvisna od mene.« Zdelo se mu je, da se je pogreznil v nekaj, kar je močnejše od njega. Pomislil je: »Angleži! Če bodo Angleži kmalu tu, če bo prišlo do nenadnega zloma fronte, do vojaške katastrofe, potem bo ta prekleta zadeva zašla v pozabo.«

Vse okrog njega je bilo spokojno, vrt in ulica, kakor da bi se svet, ki ga obdaja, pogreznil v spanje. Amedée-Jean je stopil proti svojemu avtomobilu, pa je takoj obstal, ne vedoč, kaj naj stori in kam naj gre. Komaj oblečena sveža srajca je bila v hipu premočena od potu.

13. poglavje

Samotna hiša je stala nekaj sto metrov od ceste, na levo roko. Obkrožal jo je razpadajoč zid. Sredi dvorišča so rasli trije evkaliptusi, zraven pa je stal z oškrbljeno ograjo obdan vodnjak. Nad njim je viselo zarjavelo vedro, prelukljano od strelov. Prav gotovo se je zdolgočaseni vojak vadil v streljanju s pištolo.

V daljavi je bilo razločiti Castel-Benito: kockaste zgradbe z ravnimi strehami pa palme, ki so bile videti iz daljave kot okamenele zelene eksplozije. Lorène je izključila motor, se trdno oprijela volana in globoko vzdihnila.

Basil je zlezel iz vozila. Lorène je še vedno nepremično sedela za volanom.

»Boste prišli?« je vprašal Basil angleško.

»Bom,« je odvrnila Lorène.

Ker se še vedno ni zganila, je Basil stopil do Matteja, ki je sedel na ograji ob vodnjaku. Zavrtel je boben na svojem webleyu in lovil v dlan prazne tulce izstreljenih nabojev. Potem jih je odvrgel v vodnjak in potisnil v boben nove naboje. Nato je vtaknil webley za pas in pogledal Basila.

»Kaj vam roji po glavi, Mattei?« je vprašal Basil.

»To, da na noben način ne smemo skozi Castel-Benito.«

»Mislite, da so postavili pregrade na cesti?«

»Ravnati moramo, kot da bi jih. In ne smete pozabljati: odslej bodo streljali brez opozorila.«

»Torej?«

»Castel-Benito lahko obidemo kar po celem, obstaja pa tveganje, da obtičimo v pesku. Najbolje bi bilo, če bi odkrili kako avtomobilsko stezo ... Prav gotovo je kakšna.«

»Da,« je rekel Basil in z glavo namignil proti Lorène: »V prekleto neroden položaj sva jo spravila.«

»Seveda,« je odvrnil Mattei in mežikal v slepečem soncu.

»Pa vam je to vseeno?«

»Seveda. Pa vam?«

»Malo mi je že neprijetno. Pa res samo malo.«

»Sicer pa, kaj bi. Bolje se bo izmazala kot midva.«

Odprla so se vratca avtomobila. Lorène je zlezla iz vozila, ga obšla in brezskrbno stopala proti njima. Oba sta se zazrla proti njej. V obledelo modrih, čez gležnje zavihanih hlačah in zamazanem puliju je bila podobna čemernemu fantu.

»To je preneumno,« je rekla. »Že stokrat sem se vprašala, čemu je podobna tale hiša. Kadar sem se vozila v Tripoli, sem jo vedno ogledovala.« Pretegnila si je premrle ude. »To dobro de. Imate morda cigareto?«

Basil je privlekel iz žepa svojega blazerja zavojšek »Camel.«

»Saj so vaše.«

Vzela je eno in jo s premišljeno kretnjo ponesla k ustom. Basil ji je prižgal.

»Čudna trojka smo,« je rekla in ironično sklonila glavo. »Kot konzulova žena ne dajem preveč dobrega vtisa, vi ste vse prej kot dostojanstveni konzul helvetske konfederacije, kar se Matteija tiče ...« Suho se je zasmejala. »Ob pogledu nanj se mora človek vprašati, kaj je privedlo švicarskega konzula, da si je omislil osebnega stražarja.«

Mattei je skomignil z rameni.

»Saj vas lahko pustiva tu,« je rekel. »Lahko boste trdili, da sva vas prisilila v vse to ...«

»To je precej daleč od resnice,« je vijudno rekla Lorène.

»Res,« je pritrdil Mattei in pobingljaval z nogami. »Toda konec koncev vas v določenem smislu ščiti dvojna nevtralnost. Na nek način ste uradna osebnost, razen tega pa ste ženska.«

»Gremo?« je vprašal Basil.

»Pojdimo,« je rekla Lorène.

Mattei se je nasmehnil.

»Obstaja še ena možnost: da se gospa Dalloz odpelje z avtom, naju pa pusti tukaj.« Zavladala je kratka tišina, potem pa je Mattei nadaljeval: »Če primejo Fergusona, ne tvega kdove kaj ...«

»Kaj pa vi?« je vprašala Lorène.

Mattei se je ognil odgovoru in nadaljeval.

»Lahko tudi nadaljujemo pot do moje ladjice. Tam se lahko razidemo, lahko pa se tudi skupaj vkrcamo.«

»Da bi šla do ... Kako se že imenuje tisti kraj?« je vprašala Lorène.

»Džerba,« je potrpežljivo pojasnil Mattei.

»Kaj pa bi počela tam?« je spet rekla Lorène in otresla pesek z noge.

Basil je opazoval njen izraz.

»Sami se boste lahko odločili,« je rekel Mattei. »Od tam bi se lahko vrnili, ali pa bi počakali, da se stvari utišajo. Tudi vi,« je pristavil in se obrnil k Basilu.

»Gospa Dalloz naj odloči,« je rekel Basil nekoliko osramočen, da prepušča težavno odločitev njej.

Lorène je ostro pogledala cigareto, ki jo je držala med prsti. Potem jo je odvrgla na pesek in potlačila s peto.

»Do obale vaju bom peljala,« je odločila. »Potem bomo že videli.«

Ukana slovenskih mornarjev na valovih južnega Jadrana

Razrešeni komandant Ivan Kern ni hotel predati svojih torpedovk ustašem — Odisejada »Durmitorja« in »Kajmakčalana« od Boke Kotorske do Krete

LJUBLJANA, januarja — Boka Kotorska, 16. aprila 1941. Komandant flote Milan Domanjko je sklical že četrtič vse komandante bojnih enot in končno uspel dobiti od njih želeni odgovor — da je odplutje flote zaradi »demoralizacije posadk« nemogoče. Na lihem je upal, da bo tako lahko spravil vse bojno ladjevje jugoslovanske mornarice v Šibenik ali v Split ter ga tamkaj predal ustašem. Med poveljniki ni bilo Ivana Kerna. Preveč se je bil 41-letni Slovenec zameril Domanjku dva dni prej, ker si je drznil predlagati, naj vendar izda zapoved za odplovitev flote.

»Floto bomo odpeljali v Šibenik ali v Split in jo predali hrvaški mornarici,« ni popustil Domanjko.

»To bi bila izdaja!« se je vznemiril Kern.

»Jaz ne mislim tako!« je pribil Domanjko.

Sedemnajstega aprila popoldne je Kern sam zapovedal II. torpedni diviziji, naj odpluje. Štab flote ga je potem takoj razrešil dolžnosti komandanta flotnega odreda, da bi s tem preprečil izplutje.

Sedemnajstega aprila ob petih popoldne sta se v malem zalivu Rose blizu izhoda iz Boke Kotorske pozibavali dve torpedovki. Z gorivom so ju že založili. Od stalnih posadk je na njunih krovih ostalo bore malo ljudi. Oficirji so mrzlično urili in razmeščali prostovoljce, ki jih je bilo na »Durmitorju« 21, na »Kajmakčalanu« pa 12. Časa so imeli le še uro. Ob šestih naj bi Boka Kotorska predala vse ladjevje sovražniku.

Torpedovki zapustita Boko Kotorsko

Malo pred šesto uro sta komandanta torpedovk poročnik bojne ladje I. klase Franc Valentinčič in Božo Vrančič osebno prisluhnila Kernovim navodilom:

»Odpluli bomo ob 18. uri. Priključili se bomo britanski mornarici v zalivu Suda na Kreti. Varčujte z gorivom!«

Ob napovedani uri so v zalivu Rose zaropotali motorji. Torpedovki sta pri Oštrem rtu zapustili Boko Kotorsko in s hitrostjo 25 vozlov pričeli rezati valove proti sredini južnega Jadrana.

Na zahodu je zahajajoče sonce pozlatilo morje, torpedovki pa sta rezali v drugo smer: na jugovzhod, v meglo, v negotovost.

Na njunih krovih so do naraka urili prostovoljce, kako naj rokujejo z orožjem, kako naj upravljajo stroje in druge naprave. Ladji sta zaradi varčevanja z gorivom znižali hitrost na 18 vozlov. Hrup motorjev se je zmanjšal. Morje je utonilo v temi. Z nočjo pa je prihajala nevarnost.

Približno 15 milj severno od sovražnikove prometne zveze Brindisi-Valona je od zahoda sem prerezala temo močna bela luč. Posadki torpedovk sta takoj zasedli bojna mesta.

Uro kasneje se je pred »Kajmakčalanom«, ki je plul prvi, nenadoma zasvetilo

IVAN KERN — Ni dovolil, da bi torpedovki dobili ustaši.

Foto: Janez Zrnec

enajst modrih luči v ravni vrsti. Prižgale so se istočasno, v pravilnih razmakih.

Zvijača s signalno puško

»Vojne ladje,« je zašumelo na »Kajmakčalanu«. Hrumenje motorjev jih je kljub zmanjšani hitrosti izdalo. Torpedovki sta pluli naravnost vanje.

»Spremenite kurz na zahod!« je ukazal Kern. »Povečajte hitrost na 25 vozlov!« Signalist »Kajmakčalana« narednik Petar Fatović je bliskovito predal Kernova navodila »Durmitorju« za seboj. Takrat se je zgodilo. Prva ladja sovražnega konvoja je pričela signalizirati poziv.

»Daj ga drugemu!« je Kern zaklical Fatoviću, ki je menda znal brati poveljnikove misli. Signalno puško, napravo, s katero je bilo mogoče natanko signalizirati le zelo ozek snop svetlobe, je nameril na drugo sovražno ladjo in oddal poziv, ki ga je pravkar dobil s prve. Druga ladja je takoj odgovorila. Seveda s pravim, sovražnikovim odgovorom. Fatović je razbral odgovor in ga v delcu sekunde že signaliziral prvi ladji nazaj.

Ukana se je posrečila. Ladjevje, ki je bilo italijansko, je mislilo, da sta torpedovki njihovi.

Voda v bencinu

Do tu je šlo kot po maslu. Naprej ne. Nagla sprememba smeri je zmedla krmarja na Durmitorju, ki je bil prostovoljec in temu primerno izurjen. Potem je sreča zapustila tudi »Kajmakčalana«. Vsi trije motorji so nenadoma obtičali. V bencinu, ki so ga vkrcali pred odhodom, je bila voda ... »Kajmakčalan« je obstal v neposredni bližini sovražne flote, ki je na srečo ugasnila luči in se kmalu izgubila v gosti megli.

Medtem ko so se na »Kajmakčalanu« še vedno trudili z motorji, je »Durmitor« hitel dalje, proti jugu, misleč, da je zaostal. Zmedi je dodal svoje tudi telegrafist »Kajmakčalana«, ki se je vkrcal na ladjo tik pred odhodom in mu je bil občutljivi radijski sprejemnik španska vas. Trudil se je ob njem, dokler ga ni do konca pokvaril.

Tako je bila zveza pretrgana. Na »Kajmakčalanu« so se spet zavrteli motorji. Torpedovka je nadaljevala pot sama. Severno od Krfa je obšla flotiljo, ki je varovala prihode v albanska pristanišča pred podmornicami. »Kajmakčalan« ji je hitro postregel s sovražnikovim signalom in v miru nadaljeval svojo junaško pot. V bližini otokov Paksos in Antipaksos je Fetović začel vneto signalizirati podmornici, ki se je zibala na površju. Podmornica se je v hipu potopila. Kasneje so zvedeli, zakaj. Bila je grška, imenovana Papanikolis.

Snidenje obeh jugoslovanskih torpedovk, ki sta se prebili v noči med 17. in 18. aprilom 1941 skozi Otrantska vrata do zaveznikov, je bil polno zmagoslavja. Obe sta srečno priplули v Sudo. Takoj sta se priključili zavezniški britanski mornarici. V zalivu Suda sta sodelovali v obrambi pred pogostimi zračnimi napadi, nakar sta na poti v Aleksandrijo zaključili svojo zmagovito pot kot spremljevalki zavezniškega konvoja.

Devetinštirideset pogumnih mož

V tej sijajni potegavščini v zgodovini svetovnih mornaric, v preboju »Durmitorja« in »Kajmakčalana« skozi italijansko blokado v Otrantu, je sodelovalo 49 pogumnih mož: poveljnik, devet pomorskih oficirjev, zdravnik, 28 prostovoljcev, 9 članov stalne posadke in en slepi potnik: Lazar Pavković, učenec obrtne šole pomorskega arzenala v Tivtu, ki so ga šele na odprtem morju zbezali izpod postelje na »Kajmakčalanu« in ga spremenili v mornarja. Kapitanu bojne ladje Ivanu Kernu so pomagali tudi poročnik bojne ladje I. reda Milan Zupančič, poročniki korvete Karel Valentinčič, Ivan Gaterer in Stanko Gomerčič ter strojni kapetan Franc Reš ter še nekateri slovenski in jugoslovanski oficirji, podoficirji in mornarji. K njihovemu uspehu je pripomogel tudi komandant križarke »Dalmacija« Ivan Levec, ki je Kernu pomagal dopolniti posadko torpedovk s svojim moštvom. Njegova ladja zaradi premajhne hitrosti ne bi mogla odpluti.

Danes, po tolikih letih, sta med živimi še dva. Prvi, Franc Reš, živi v Škofji Loki. Drugi je Ivan Kern, ki živi v Ljubljani — krepak in čil osemdesetletnik.

NEVENKA ŠKRLJ

KRIŽARKA »DALMACIJA« — Njen komandant Ivan Levec je pomagal Kernu dopolniti posadko.

Foto: Dokumentacija »Dela«

● Golobi so hitrejši

V Plymouthu pomaga kakih dvajset golobov pismonoš zdravnikom, da čimprej ugotovijo diagnozo pacientov v bolnišnici. V nujnih primerih prenašajo vzorce krvi in urina v laboratorij na drugem koncu mesta. Z majhnimi epruvetami na nogah priletijo do laboratorija v petih minutah, vožnja z avtom skozi prometno gnečo pa traja dvajset minut.

● Za rešitev Köbenhavna

Staremu Köbenhavnu, ki je zaradi mreže kanalov dobil vzdevek severne Benetke, grozi po mnenju danskih strokovnjakov nevarnost, da se bo pogreznil. Nekatere najlepše stavbe evropske arhitekture 18. in 19. stoletja so se začele pogrezati, ker so strohneli njihovi leseni temelji. Reševanje bo zelo drago. Podjetje, ki je nedavno opravilo nekaj konservatorskih del, zdaj rešuje drugi kraljevski dvorec v prestolnici. Ta dela bodo trajala tri ali štiri leta, stala pa bodo nad 4.5 milijona dolarjev.

● Več potnikov in blaga

Promet civilnih letalskih družb se je lani povečal za 12 odstotkov v primerjavi z letom 1977, je v Montrealu sporočil predstavnik mednarodne organizacije za civilno letalstvo. Dejal je, da so vse letalske družbe lani prepeljale 673 milijonov potnikov oziroma za 10 stotkov več, hkrati pa so postavili rekord: letala so bila zasedena povprečno 64-odstotno. Znatno se je povečal tudi prevoz poštnih pošiljk in drugega tovora.

„Mlečna“ reka z Livka niti pozimi ne presahne

Po ceveh kobariškega mlekovoda že devet let teče alpsko mleko - Pionirski projekt - Tudi dobavnica po cevi

KOBARID, januarja — Če ne gre s traktorji in konjsko vprego, pa mora iti drugače, so pred devetimi leti menili strokovnjaki kobariške »Planike«, ko so se odločali za prevoz mleka z livškega območja, ki sodi med najbolj razvite živinorejske predele gorate Tolminske. In tako se je porodila pionirska zamisel o mlekovodu, ki danes povezuje zbiralnico mleka na Livku s predelovalnimi stroji kobariške mlekarne.

Značilno za livški mlekovod je namreč, da je bil prva tovrstna naprava v Jugoslaviji in da so ga morali zato kobariški mlekarski strokovnjaki, kljub strokovni podlagi, ki so jo pridobili na poti skozi švicarske živinorejske predele in kljub strokovni podpori slovenskega Mlekarskega inštituta, v glavnem dopolniti in sami prilagoditi razmeram. Pomembno je, da so bili kljub številnim nejevernežem prav livški živinorejci takoj navdušeni nad zamislijo in so se radi lotili kopanja šest kilometrov dolgega jarka.

Iz česa je pravzaprav sestavljen kobariški mlekovod, ki deluje le na principu prostega pada, brez posebnih črpalk? V sodobnem hladilnem agregatu skupne zbiralnice mleka na Livku, kamor s traktorji, vprego ali na ramenih nosijo mleko prebivalci vseh okoliških vasi in zaselkov (med njimi so najvišje Livške Ravne, ki ležijo na več kot tisoč metrih nadmorske višine) mleko najprej dobro prečistijo. S pomočjo tesno prilegajočih se gumijastih čepov tudi cevi mlekovoda najprej temeljito očistijo, z raztopino vode in posebej za te namene izdelanega čistilnega sredstva (ki ga sicer uporabljajo za čiščenje molznih strojev), nakar po ceveh spustijo mleko, za katerega lahko trdimo, da je pravo alpsko, saj vedno presega štiriodstotno količino maščobe.

● Skoraj šest kilometrov dolgi livški mlekovod je razen v Globoščaku, kjer poteka v dolžini 220 metrov nad zemljo — posebej dobro izoliran, zakopan 60 centimetrov globoko in je izdelan iz 22,5 milimetra debelih plastičnih cevi ljubljanske »Totre«. Njihova osnovna lastnost je izredno gladka notranja površina, ki preprečuje zastoj maščobnih delcev in omogoča pravilen pretok mleka, ne da bi le-to izgubilo svojo kakovost. Naložba, ki je pred devetimi leti kobariško »Planiko« veljala le sto tisoč dinarjev in ki jo danes cenijo na skoraj 300 tisoč dinarjev, omogoča v pičli uri pretok 1500 litrov mleka, kolikor ga dnevno namolzejo livški živinorejci. V tem času pa »mlečna reka« preteče skoraj 400 metrov višinske razlike.

Imenitna pa je tudi sila preprosta rešitev dostave »dobavnice«, ki spremlja livški mlečni tovor. Tesno zaprta v cevki sledi zadnjim kapljicam vsakodnevne pošiljke mleka.

Mlekovod ki je tudi po mnenju strokovnjakov imenitna rešitev problemov pri prevozu mleka iz visokogorskih območij, ki so bodisi zaradi neprimernih poti ali zaradi zimskih ovir težko dostopna, pa med drugim zagotovlja tudi bakteriološko in tudi sicer kvalitetnejše mleko, kot je tisto, ki ga v mlekarnah dobivajo po normalnih poteh.

KATJA ROŠ

OB »MLEČNI REKI« — »Mlekovod? Saj pravzaprav ni kaj pokazati,« je bil v zadregi inženir Andrej Smrekar, eden izmed pobudnikov livškega mlekovoda, ko smo radovedni želeli videti »zapletene« naprave, ki omogočajo pretok mleka iz gorskih vasi in zaselkov pod Kukom in Matajurjem do kobariške mlekarne.

Foto: K. R.

● Pravda za lase

Sodišče druge stopnje v indijskem mestu Madras je odločilo, da ima uprava mariamanskega templja pravico do las, ki jih odstrižejo pri tonzuri novih menihov. Sodišče je bilo mnenja, da je lase mogoče pojmovati kot darilo božanstva in da so zato last templja. Prvo sodišče je dalo prav frizerjem, ki so se sklicevali na staro navado in ki so prodajali pogosto dolge lase novincev.

● Ukrep proti spolnim obsedencem

V ameriški zvezni državi Maine pripravljajo predlog zakona o kirurški aseksualizaciji ljudi, obsojenih zaradi spolne izrabe otrok, starih manj kot štirinajst let. Kazenski ukrepi, ki bi jih začeli izvajati, ko bi bil zakon sprejet, predvidevajo po izjavi predstavnika državnega tožilstva pri moških kirurško omrtvičenje živca, ki kontrolira sposobnost za erekcijo, pri ženskah pa odstranitev jajčnikov.

ZAVOD ZA EKONOMSKE EKSPERTIZE

CENTER ZA NAČRTOVANJE IN VZPOREDNE ANALIZE

11070 Novi Beograd, Palmira Toljatija 3
telefon 606-542

ORGANIZIRA

strokovno-instruktivne seminarje za

1. **mestne skupnosti**
2. **organe in organizacije družbenopolitičnih skupnosti in njihove delovne skupnosti**
3. **druge in določene uporabnike družbenih sredstev**

PO TEMAH:

— Popis sredstev in izvora sredstev in popis terjatev ter obveznosti s stanjem ob koncu leta
— Revalorizacija osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe
— Sestavljanje sklepnega računa za leto 1978 in
— Končni obračun osebnih dohodkov delavcev po sklepnem računu

Na seminarju bodo obravnavali najnovejše predpise in navodila s področja vsake teme in dali potrebna pojasnila ter navodila za uporabo praktičnih primerov obravnavanih v skriptah, ki jih boste lahko dobili na kraju samem za vsak seminar posebej.

Seminarji bodo:

— ZA MESTNE SKUPNOSTI

18., 19. in 20. januarja 1979 v Novem Beogradu, dvorana Zavoda za ekonomske ekspertize, ulica Palmira Toljatija 3

— ZA ORGANE IN ORGANIZACIJE DPZ IN NJIHOVE DELOVNE SKUPNOSTI

25., 26. in 27. januarja 1979 v Arandjelovcu, dvorana hotela »Izvor« ali »Staro zdanje«. Rezervacije za nastanitev pošljite neposredno hotelu.

— ZA DRUGE IN DOLOČENE UPORABNIKE DRUŽBENIH SREDSTEV

8., 9. in 10. februarja 1979 v Mataruški banji, dvorana hotela »Termal«. Rezervacije za nastanitev pošljite neposredno hotelu. Seminarji bodo po 3 dni. Začetek dela prvega dne bo ob 9. uri, drugega in tretjega pa ob 8. uri.

Predavatelji in konsultanti na teh seminarjih so znani strokovnjaki s področja gradiva, ki ga bodo obravnavali na teh seminarjih.

Za kotizacijo plačajo udeleženci:

1. MESTNE SKUPNOSTI 1.000 dinarjev za udeleženca
2. VSI DRUGI pa 1.500 dinarjev za prvega udeleženca in po 1.200 dinarjev za naslednje udeležence.

Kotizacijo vplačajte vnaprej na žiro račun Zavoda za ekonomske ekspertize štev. 60805-601-25568 ali na seminarju, v gotovini ali z barirani čekom.

2-K

SIOL — vaš TV vozni red

Nafta obliva ostanke tankerja

Niso še našli vseh žrtev nesreče v Bantry Bayu, kjer je razneslo francoski tanker »Betelguese« — Ponovne razprave o obveznih varnostnih sistemih

LONDON, 15. januarja — V Bantry Bayu na Irskem, prizorišču prve letošnje velike pomorske nesreče, še vedno iščejo žrtve. Našli so že vseh sedem pristaniških delavcev, ki so pomagali raztovarjati nafto, člane posadke francoskega tankerja »Betelguese« pa je eksplozija razmetala tudi milijo stran od kraja nesreče. Reševalci poročajo, da vse žrtve niso umrle zaradi eksplozije. Nekaj jih je utonilo v nafti, ki se je zaradi eksplozije začela razlivati z ogromno silo.

V trenutku nesreče je bilo v tankerju še več kot 40.000 ton nafete, od katere pa je zaradi eksplozije skoraj polovica izgorela. Preostalih približno 20.000 ton še odteka iz potopljenega tankerja, katerega premec štrli nad morsko globino. Hitrost odtekanja, ki je bila v začetku pet ton na uro, pa pojenjuje. Ob tankerju so v pripravljenosti ladje irske vojne mornarice in ministrstva za ribištvo, če bi prišlo do večjih izlivov, česar pa strokovnjaki ne pričakujejo več. Tudi brizganje kemikalij so opustili, ker sodijo, da bi kemični preparati naredili v okolju več škode kot pa razlivajoča se nafta.

Strokovnjaki za reševanje ladij pravijo, da obstoje resnični problemi in da bodo minili verjetno trije meseci, preden bo mogoče zares reševati. Trenutno so težave tudi z zavarovanjem nepotopljenega ladijskega premca, ker je nevarnost, da ga bodo visoki valovi prelomili.

Irska vlada je napovedala popolno javno preiskavo o nesreči, ki je ena največjih v zgodovini tankerjev. Minister za transport je obljubil, da bodo v preiskavi sodelovala tudi ministrstva za okolje, trgovino, delo, obrambo in ribištvo. Svoja dognanja bodo usklajevala s preiskavami, ki jih bodo izvedli Gulf oil kot lastnik pristanišča, kjer se je zgodila nesreča, in francoski lastniki tankerja »Betelguese«. Nesreča je razumljivo povzročila veliko razburjenje in tudi upravičeno jezo, ker je spet pokazala, da varnostni ukrepi niso izvedeni, to pa dopušča mnenje, da se v tankerjih skriva grožnja »plovečih bomb«.

Vzroki nesreče in eksplozije, ki je razpolovila francoski tanker »Betelguese«, ko je v irskih vodah raztovarjal nafto iz Saudske Arabije, uradno še niso znani in pojasnjeni.

V zadnjih štirih letih je bilo vsaj 17 tankerjev uničenih in zgubljenih zaradi eksplozij. V vsakem izmed teh primerov, dokumentiranih v Lloydovem nezgodnem oddelku v Londonu, so uničevalne eksplozije nastopile, medtem ko so bili tankerji prazni, ali pa po poškodbah njihovih naftnih rezervoarjev.

Strokovnjaki zatrjujejo, da so tankerji v splošnem varne ladje, toda vsaj enkrat na vsakokratni plovbi postanejo potencialno nevarni, in to takrat, ko nafto, ki jo vozijo, iztovorijo in se njihove cisterne napolnijo z zelo vnetljivimi naftnimi plini. Najmanjša iskrica med raztovarjanjem ali med čiščenjem rezervoarjev lahko povzroči upostošenje, kot ga je doživel tanker »Betelguese«.

Problem je znan že desetletja in prav tako tudi njegova rešitev. Že od leta 1920 obstaja varnostni sistem, po katerem je mogoče tankerske naftne rezervoarje napolniti z inertnim, kemično neaktivnim plinom iz ladijskih motorjev. Na ta način zmanjšana prisotnost kisika v rezervoarjih reducira možnost vnetljivosti dejansko na ničlo. Toda šele lani februarja je najvišje mednarodno telo v pomorstvu sprejelo sklep o vgrajevanju inertnega plinskega sistema v tankerje. Tako naj bi bilo leta 1980 svetovno tankersko brodovje opremljeno s tem varnostnim sistemom.

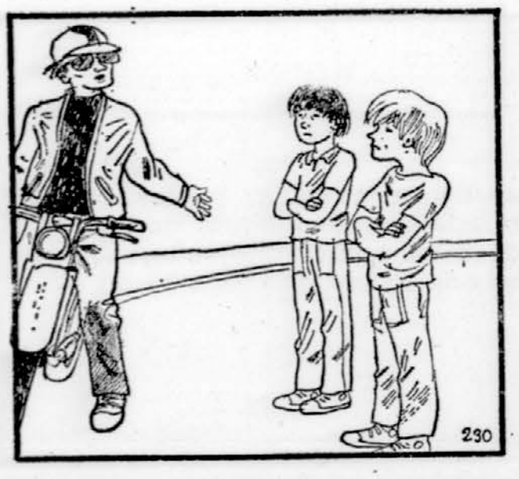
ALJA KOŠAK

ČAROBNI DINARČEK

Piše Vitan Mal — Riše Matjaž Schmidt

229. »Motor so mi ukradli!« je komaj izdavil Rok. Solze so mu silile v oči in pozabil je na sramežljivost. »Motor ni nič,« je skrušeno pripomnil Tomaž. Če bo pridno hranil denar, si bo nekega dne lahko kupil nov motor, kaj pa naj stori on, ki ne najde ne doma in ne domačih. Tega ne more kupiti z nobenim denarjem. Rok je v trenutku prenehal pretakati solze in Tomaž mu je moral povedati, kako je bežal pred lopovom. V banki so Očalarja prijeli, izgubil pa je svoj dinar. »Vrnil sem se domov, toda hiše ni bilo več na svojem mestu.«

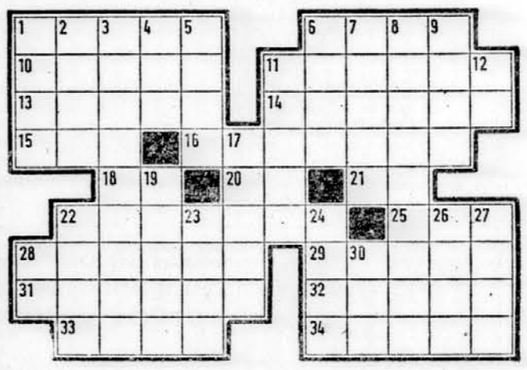

230. »Mislil sem, da sanjam!« Rok se je zamislil. Nekaj mu ni bilo čisto jasno in ko je hotel z vprašanjem na dan, je mimo priropotal Frenk. »Zdravo, fanta!« Začudil se je, čemu se držita kot na pogrebu. Seveda mu nista šla pravit vsega, saj poba ne bi dosti razumel. Zadovoljiti se je moral z Rokovo tožbo, da mu je neki nepridiprav odpeljal motor iz kolesarnice. »Čudni časi so,« je zmajal Frenk z glavo. Če je to rekel on, je moralo že držati... »Toliko tatov ni še nikoli hodil po našem mestu,« je nadaljeval Frenk.

231. Pred dobro uro mu je nekdo speljal rokavice. In kar je najbolj nenavadno, Tomaževega darila niso speljali samo njemu, ampak vsem fantom, ki jih je takrat obdarival. Se celo Mare, ki jih je imel v omari med puloverji je ostal brez njih. Tomaž se je čudil, potem pa pripomnil, da so njemu ukradli mamo, očeta in dom. »Kako?« se je začudil Frenk. Prav res ni verjel. »Pravkar sem še videl tvojo mamo, kako je stopila v stolpnico. Imela je polne roke. Iz trgovine se je vračala in čudil sem se, da ji niso pomagali nositi...« Tomaž je obstal.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. živalska koža, strojena z dlako vred, 6. geometrijski lik, 10. pesnik čustev, 11. sodobni slovenski pesnik in pisatelj (Ciril, »Pesmi jeze in ljubezni«), 13. že umrli ruski pisatelj (Jurij, »Trije debeluhi«), 14. starejši francoski pisatelj in dramatik (Jules, »Dnevnik«), 15. grški bog pastirjev in čred, 16. dolgoletni voditelj Tanzanije (Julius Kambarage), 18. avtomobilska oznaka Jajca, 20. začetnici velikega ruskega dramatika (»Tri sestre«), 21. kratica za »to je«, 22. slovenski general in pesnik, poveljnik v bojih za Koroško (Rudolf, 1874—1934), 25. vzdevek Goethejeve matere, 28. vrsta zofe, blazinjak, 29. umrli hebrejski pripovednik, Nobelov nagrajenec za književnost leta 1966 (Samuel, »Le kot nočni gost«), 31. donos, dobava, 32. pripadnik oborožen. sil države, 33. sodobni slovenski pesnik, pisatelj in literarni kritik (Jože, »Hodnika«), 34. zid.

NAVPIČNO: 1. nevaren kožni zajedalec, pršica, 2. gorovje v Bolgariji z najvišjim vrhom Balkana, 3. industrijsko mesto v srednjem Banatu ob Begeju, 4. eno najvažnejših mest v SR Srbiji, 5. bitje z velikimi očmi, 6. duhovščina, 7. sodobni francoski filmski igralec (Maurice), 8. način izločanja trdne snovi iz razstopine, 9. starejša jugoslovanska skakalka v višino (Olga), 11. industrijski kraj pri Slovenskih Konjicah, 12. mednarodna kratica za diplomatski zbor, 17. sodobni angleški filmski režiser (Peter, »Bullitt«), 19. italijanski fašistični politik, nekdanji zunanji minister, Mussolinijev zet (Galeazzo), 22. rdečkast planet, 23. stik, 24. pretep, 26. ime ameriške pevke Baez, 27. ljubkovalno žensko ime, 28. avtomobilska oznaka Kopra, 30. pripadnik starega germanskega naroda.

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. prst, 5. skakač, 11. liter, 13. Palatin, 15. ataman, 17. Verona, 18. Nora, 19. ileks, 21. KR, 22. trk, 23. Kairo, 24. sla, 25. an, 26. logan, 27. pijs, 28. Ženeva, 30 Anamit, 32. Aligarh, 34. glace, 35. Al Araf, 36. icek.

NAVPIČNO: 33. H(ans) F(allada).

FESTIVAL LJUBLJANA

Torek, 16. jan., ob 19.30: Slovenska filharmonija
OKTET »MILOŠ ZIDANSEK«, Maribor
Umetniški vodja: Stanislav Colnarič
Koncert abonmaja Glasbene mladine Ljubljana iz cikla »Mladi mladim«.
Sreda, 17. jan., ob 20.15: Viteška dvorana Festivala
JEAN PIERRE JUMEZ, kitara, Francija
Izvajal bo skladbe Sora, Tarrega, Granadosa, Luseja, Gastaredeja.
Vstopnice v prodaji od 16. do 13. ure pri blagajni Festivala ter uro pred začetkom v Slovenski filharmoniji.

GLEDALIŠČA

DRAMA SNG

Torek, 16. jan., ob 10. uri: M. Držić-M. Rupel: BOTER ANDRAŽ. Za Zdravstveni šolski center iz Ljubljane.
Ob 16. uri: M. Držić-M. Rupel: BOTER ANDRAŽ. Za Poklicno gradbeno šolo Ivana Kavčiča iz Ljubljane.
Sreda, 17. jan., ob 17. uri: M. Držić-M. Rupel: BOTER ANDRAŽ. Za Solski center blagovnega prometa iz Ljubljane.

MALA DRAMA SNG

Torek, 16. jan., ob 20. uri: P. Handke: ŽALOST ONKRAJ SANJ. Gostovanje v Solkanu. Na 8. Goriškem srečanju malih odrov.

TOZD OPERA IN BALET SNG

Torek, 16. jan., ob 10.30: G. Rossini: SEVILJSKI BRIVEC — ZAKLJUČENA.
Sreda, 17. jan.: ni predstave
Četrtek, 18. jan.: ni predstave
Petek, 19. jan., ob 15.30: G. Rossini: SEVILJSKI BRIVEC — ZAKLJUČENA.
Sobota, 20. jan., ob 18. uri: J. Massenet: WERTHER — za abonma SOBOTA II.
Nedelja, 21. jan.: ni predstave.
Ponedeljek, 22. jan.: ni predstave.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Torek, 16. jan., ob 19.30: A. Ayckbourn: NORČIJE V SPALNICI. Za abonma KOL X.
Sreda, 17. jan., ob 15.30: M. Mikeln: AFERA MANDELAGOL. Za abonma RED SREDA — POPOLDANSKI.
Ob 19.30: A. Ayckbourn: NORČIJE V SPALNICI. Za abonma KOL M.
Četrtek, 18. jan., ob 19.30: A. Ayckbourn: NORČIJE V SPALNICI. Za abonma RED B.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE »GLEJ«

Sreda, 17. jan., ob 22. uri
Četrtek, 18. jan., ob 22. uri
Nedelja, 21. jan., ob 20. uri — Vitomil ZUPAN: ZAPISKI O SISTEMU. Igrajo: Jerica Mrzel, Srečko Špik, Miloš Mattellino in Slavko Cerjak, režija Janez Pipan.
V utečeno kolesje sistema, ki je z arogantno brutalnostjo zapustil človeka in se ozrnil z vso naklonjenostjo k podganam, se je vrnil človek. Skoraj nemogoče ga je spoznati. Med tremi samci in samico, ki se privlačijo in odbijajo s prepletajočimi živalskimi in človeškimi energijami in znaki, drsi Zupanova igra v skrivnostni pokoj urejenega, dogovorjenega in sprejetega. Sistem velike raziskovalne ustanove se je nevarno prelil preko najtrdnejšega in edinega roba. Preko človeškega.
Predstava bo v Mali drami. Vhod iz Igriške ulice. Prodaja vstopnic uro pred predstavo pri vhodu v Malo dramo.

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Četrtek, 18. jan., ob 22. uri: Raymond Queneau: CICA V METROJU. Premiera. (Cica — Olga Grudova, Marcelina — Milena Grmova).
Sobota, 20. jan., ob 16. uri: Raymond Queneau: CICA V METROJU. Premiera. (Cica — Veronika Drolčeva, Marcelina — Marinka Sternova).
Ogledali si boste upriziteev, ki je sad skupnega dela in prizadevanj dveh gledališč: E. G. Glej in Mladinskega gledališča v Ljubljani.
Avter CICE V METROJU, ki je v knjižni izdaji pred kratkim izšla v založbi MK je jugoslovanskemu gledališkemu občinstvu že znan po STILNIH VAJAH, ki so svojčas v odrski priredbi teatra ITD vzbudile veliko pozornost. Delo obravnava dva dneva iz življenja Cice, provincialne punce štirinajstih let, ki jo mati pripelje na obisk k stricu v Pariz. Med tradicionalnimi junaki humoristične in zabavne literature v norem ritmu komičnih epizod, verbalnih in situacijskih gegov, Cica zasleduje dva cilja: Priti v metro in se peljati z njim ter dognati all je strička Gabriel homoseksualec.
V prevodu Aleša Bergerja in dramatizaciji Aleksandra Zorna so predstavo pripravili: Jurij Souček, Tone Demšar, Alenka Bartlova, Matjaž Zupančič, Gojko Orešič, Dušan Nimrac in Andrej Zaje.
Nastopajo: Olga Grudova, Veronika Drolčeva, Božo Vovk, Sandi Pavlin, Niko Goršič, Vinko Podgoršek, Marinka Šternova, Milena Grmova, Alja Tkačeva, Vladimir Jurc, Silvo Božič, Pavle Rakovec, Majolka Suklje-tova, Jože Mraz, Mina Jerajeva, Nikola Pavasović, Miro Weber, Dragutin Bukinac in Vili Mokorel.
Predstavo priporočamo gledalcem starejšim od štirinajst let!
Nedelja, 21. jan., ob 16. in 18. uri: Dragan Uskoković: ČEGOVIĆ, Gostovanje Ateljeja 212 iz Beograda. Eno najbolj uspešnih monodram igra priljubljeni igralec Petar Božović, nagrajenec Festivala monodrame v Zemunu in dobitnik Sterijinega odličja.
Rezervacije vstopnic po telefonu 310-610 vsak dan do 14. ure. Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni v torek in sredo od 17. do 19. ure, v četrtek od 20. ure dalje, v petek od 17. do 19. ure, v soboto od 15. ure dalje in v nedeljo od 15. ure dalje.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

MARIONETE, Levstikov trg 2
Torek, 16. jan., ob 10.30 in 15. uri: Kristina Brenkova: DEKLICA DELFINA IN LISICA ZVITOREPKA — zaključeni predstavi za OS Riharda Jakopiča iz Ljubljane.

Pionirski dom

FESTIVALNA DVORANA
MODNE REVIJE
Vsak dan od 13. do 19. 1. 1979 ob 17. in 20. uri. Predprodaja vstopnic na GR od 14. ure dalje.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Torek, 16. jan.: NI PREDSTAV.
Četrtek, 18. jan., ob 19.30 bo premiera GLEDALIŠKEGA PROTOKOLA v kazinski dvorani. Drama SNG se je poleg že ustaljenih oblik svojega dela (veliki, mali in mladinski oder) odločila še za nove prijeme, s katerimi bo poživila gledališko dejavnost v Mariboru in okolici. To nove oblike so: ODER KAZINA, GLEDALIŠČE BRATSTVA in GLEDALIŠKI PROTOKOL. Prvi bo oživel prav GLEDALIŠKI PROTOKOL, v katerem vas bomo seznanjali z nekaterimi nenavadnimi gledališkimi deli v tako imenovani koncertni izvedbi. To pomeni, da bodo igralci z vlogami v rokah interpretirali tista dela iz dramske literature, ki jih zaradi takih in drugačnih razlogov (med drugim predvsem omejen program) ne moremo uprizarjati v rednem programu. V njem vam bodo igralci Pavla Brunčkova, Anica Sivčeva, Iztok Valič in Franci Gabrovšek predstavili dve enodejanki Fernanda Arrabala MOLITEV in KRVNIKA. Enodejanko MOLITEV je Arrabal podnaslovil za mistično dramo. Opis 1 prizorišča je nenavadno groziljiv. Gre za mlada zakonca, ki sta doslej ubijala za šalo in sta se nazadnje tega tudi naveličala ter se odločila delati dobro.
Druga enodejanka KRVNIKA je avtobiografska zgodba o konfliktu z materjo.
PREDSTAVO GLEDALIŠKI PROTOKOL je zrežiral Voja Soldatović.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 16. jan., ob 19.30: C. Goldar: VDOVA ROSLINKA. Red TOREK. Gostuje Mestno gledališče ljubljansko.

slovensko ljudsko gledališče celje

Torek, 16. jan., ob 15.30: N. V. Gogolj: ŽENITEV. II. MLADINSKI ABONMA.
Ob 19.30: N. V. Gogolj: ŽENITEV. TORKOV ABONMA.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA

Torek, 16. jan., ob 17. uri: GORIŠKO SREČANJE MALIH ODROV 79.
Večer-srečanje: MALI VETER. Gledališče »Vrtnica« Ljubljana. Predstava v Komorni dvorani PDG.
Ob 20. uri: Peter Handke: ZALOST ONKRAJ SANJ. SNG Drama Ljubljana. Predstava v veliki dvorani PDG, Soška 1.

KINO

SPORED ZA TOREK

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16. in 18. uri: predstavi posvečeni spominu Jacquesa Brela: franc. barv. film MOJ STRIC BENJAMIN. Režija: Eduard Molinaro. Glav. vl.: Jacques Brel, Claude Jade.
Ob 20. uri sovjetski revolucionarni film: SAMA, 1931. Režija: Kozincev, Trauberg. Prireja Društvo slovenskih filmskih delavcev.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: premiera — amer. barv. WS film, glasbeno-plesna komedija BRILJANTINA (Grease), drugi »disco-film« Johna Travolte po triumfu uspešnice »Vročica sobotne noči«. Prod.: Paramount, 1978. Koreografija: Patricia Birch. Scenarij: Bronte Woodard po muzikalu Jima Jacobsa in Warrena Caseya. Režiser: Randal Kleiser. Glav. vl.: John Travolta in Olivia Newton-John. Ostale vl.: Stockard Channing, Eve Arden, Frankie Avalon, Joan Blondell, Edd Byrnes, Sid Caesar, Alice Ghosley, Dody Goodman, Sha-Na-Na in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zaradi dolžine filma zvišane cene!
KINO SLOGA: nemška barv. VV erotična komedija GRŠKE SMOKVICE. Scenarij: Patrizia Picoardi. Režija: Siggi Götz. Glav. vl.: Olivia Pascal, Betty Verges, Sylvia Frölich in drugi. Filmske novice št. 1. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
OTROŠKI KINO MOJCA: za starejše otroke — slov. barv. film CVETJE V JESENI po istoimenski Tavčarjevi povesti. Režija: Matjaž Klopčič. Glav. vl.: Milena Zupančič. Predstavi ob 15.30 in 17.30. Samo danes in jutri.
Vstopnice prodajamo uro pred začetkom predstav.
KINO KRIŽANKE: amer. barv. CS film 99 1/2 % MRTEV, ob 16. in 20. uri. Režija: John Frankenheimer. Igrajo: Richard Harris, Chuck Connors, Ann Tarkel. Prodaja vstopnic uro pred predstavo.
KINO DOMŽALE: amer. barv. film GUSARJEVO MAŠČEVANJE, ob 20. uri.
KINO RADOMLJE: amer. barv. film BUTCH CASSIDY IN KID, ob 19. uri.
KINO CENTER — KRANJ: amer. barv. komedija NAJBOLJ NORI RALLY NA SVETU, ob 16., 18. in 20. uri.
KINO STORŽIČ — KRANJ: angl. barv. pust. film STOPAJ ALI UMRI, ob 16., 18. in 20. uri.
KINO TRŽIČ: amer. barv. fant. thriller VESOLJSKA POSTAJA ŠT. 1, ob 17. in 19. uri.
KINO DOM — KAMNIK: hongkonški barv. karate film ROKA SMRTI, ob 18. in 20. uri.
KINO RADOVLJICA: amer. barv. pust. film SOKOLOVA SENCA, ob 20. uri.
KINO BLED: ital. barv. film ŽELEZNI PREFEKT, ob 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM — ZAGORJE OB SAVI: amer. barv. CS film, družbena drama, FEST 78, ŽIVLJENJSKA PRELOMNICA, ob 17. in 19. uri.
KINO BREŽICE: domači film STREL
KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: amer. barv. VV film PREPOROD V DIVJINI, ob 17. in 19. uri.
KINO SVOBODA — TRBOVLJE II: franc. pustol. komedija PREDVSEM POLICAJ, ob 17. in 19. uri.
KINO SORA — SKOFJA LOKA: ital. krim. film REVOLVER, ob 20. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: domača barv. komedija NIJE NEGO, ob 17. in 19.30.
KINO PARK —
MURSKA SOBOTA: amer. barv. CS film GOLI V SEDLU, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA — NOVA GORICA: amer. film MOŽ NA MOŽA, ob 18. in 20. uri.
KINO SVOBODA — ŠEMPETER: hongkonški film PEST ZLATEGA ZMAJA, ob 18. in 20. uri.

OBVESTILA

GORIŠKO SREČANJE MALIH ODROV 79 se odvija že 8. leto zapored, tudi to pot pod pokroviteljstvom Kulturne skupnosti Nova Gorica in Kulturne skupnosti Slovenije kakor tudi delovne organizacije »Melo« ter cele vrste drugih delovnih organizacij.
Jutri, v sredo 17. januarja, se zaključuje I. krog prireditve, II. krog s prerezom predstav iz Zagreba, Skopja, Beograda, Palerma, Ščecina, Varšave, Erlangena, Budimpešte in Milana pa bo na sporedu od 22. do 27. januarja.
Rezervacije sprejema uprava gledališča (tel. 22-020).

zavod tivoli

REKREACIJSKO DRSANJE je v torek ob 20., v sredo ob 10. in 21. (starejši), v četrtek ob 20., v petek ob 21. (starejši), v soboto in nedeljo ob 10., 14. in 20. uri.
CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI
Kopanje je v ponedeljek ob 16. in 20.30, v torek ob 10.30 in 20.30, v sredo ob 16. in 20.30, v četrtek ob 10.30, 16.30 in 20.30, v petek ob 16. in 20.30, v soboto ob 9.30, 13.30 in 18. in v nedeljo ob 9. in 14. uri. Pozivamo vse zainteresirane, da se prijavijo v plavalne tečaje za otroke in odrasle. Vse informacije dobite v ČKT.
ZLATI KLUB je odprt vsak dan razen nedelje od 9. do 22. ure, v soboto od 8. do 14. ure. Ob torkih in petkih je samo za ženske, ostale dneve pa mešano.
BOWLING je odprt vsak dan od 15. do 22. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 22. ure.
ČUK KLUB je odprt vsak dan razen torka od 20.30 do 02.30.

stopoteka SUPER

je odprta vsak dan razen ponedeljka od 20. do enih, ob sobotah od 15.30 do 19. za mlajše od 16 let in od 20. do enih za starejše. Ob četrtkih je na sporedu stara glasba, ob nedeljah pa ROCK, COUNTRY, BLUES . . .
VEČERI SRBSKE KUHINJE
Do vključno 31. 1. bodo v restavraciji SULC večeri SRBSKE KUHINJE S SRBSKO NARODNO GLASBO, in sicer vsak večer od 19. do 24. ure. VABIJENI VSI LJUBITELJI DOBRE HRANE IN DOBRE NARODNE GLASBE.

PREDAVANJA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vljudno vabi na predavanje, ki ga bo imel dopisni član prof. dr. Janez PEKLENIK v sredo, dne 17. januarja 1979 ob 18. uri v dvorani SAZU, Ljubljana, Novi trg 3/I.
Tema predavanja: AVTOMATIZACIJA DANES IN JUTRI. DILEME IN FOLKLORA KIBERNETIZACIJE DELA. 394-P

MALI OGLASI

KOMPLETNE selitve in prevoze opravljamo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Inf. po tel. (061) 342-420.
TO-4037-OA

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA

1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle: neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice):
Za otroke in mladino do 15. leta starosti:
— ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih Zdravstvenega doma Ljubljana,
— ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti — Pediatrične klinike — Vrazov trg 1, tel.: 310-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite tel. št.: 322-060. V primeru življenjske nevarnosti all ogroženosti pa po tel. št.: 94.
Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotavljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. št. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje — Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel.: 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št.: 94.
4. Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti Nebotičnik, Kidričeva 1, soba št. 7/II. Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA MARIBOR

ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 26-568
V mestu: dr. Vesna Železnik; okoliška dežurna služba: dr. Marjan Količ in dr. Djordje Radić; ambulantna dežurna služba: dr. Miroslava Pečnik; pediatrična dežurna služba: dr. Elizabeta Muršak.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA

Lekarna »Miklošič«, Miklošičeva 24.

MARIBOR

»Pri gradu«, Partizanska 1.

V 82. letu nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, stara mama, prababica in teta

Emilija Kumar - Majda

rojena LENARDIČ

Pokojnica bo ležala na ljubljanskih Žalah v sedemnajsti vežici do 11. ure v sredo, ko jo bomo prepeljali v dom KS Stožice, Titova 201, kjer se bomo poslovili od nje

Pogreb bo v sredo, 17. januarja 1979 ob 15.30 na pokopališču Stožice

Žalujoči:
sin Adrijan z ženo Slavico, vnuka Danila in Andrej z družino in drugo sorodstvo

Ljubljana, Hum, Cleveland, Toronto, Buenos Aires

... MI SMO HRANILI V DUŠI NESKALJEN
PRAVICE IN SVOBODE ZLATI SEN ...
(O. ŽUPANČIČ)

UMRLA JE

Emilija Kumar

MATI NARODNE HEROINE
DANILE KUMAR-ANDREJE

NJENEMU SPOMINU SE KLANJAMO UČENCI IN DELAVCI OSNOVNE ŠOLE DANILE KUMAR

V 82. letu starosti nas je zapustila naša draga

Emilija Kumar - Majda

predvojna revolucionarka
mati narodne heroine Danile Kumar-Andreje
nosilka partizanske spomenice 1941
in številnih drugih odlikovanj

Od drage in nepozabne tovarišice se bomo poslovili v sredo, 17. januarja 1979, ob 15.30 izpred Doma krajevne skupnosti Stožice, Titova 201, na partizansko grobnico v Stožicah

Do pogreba leži v mrliški vežici št. 17, pred pogrebom pa od 11. ure dopoldne v Domu krajevne skupnosti Stožice, Titova 201

Njen požrtvovalni in človeški lik bomo ohranili v trajnem spominu

Krajevna skupnost Stožice, KK SZDL, OOZK, ZB, Sekcija medvojnih aktivistov OF in druge družbenopolitične organizacije ter društva KS Stožice in bivše KS Posavje

---

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da je dne 14. januarja 1979 umrl

Stanko Česnik

upokojenec

Pogreb bo, dne 16. januarja 1979 ob 16. uri na pokopališču na Vrhniki
Do pogreba leži v Domu počitka Vrhnika

Žalujoči:
vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš sodelavec, tovariš

Franc Simčič

transportni delavec v pokoju
TOZD Investicije, vzdrževanje, energetika in transport

Na zadnji poti ga bomo spremili v sredo, 17. januarja 1979 ob 13. uri iz mrliške vežice št. 15 na novih Žalah — Navju

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

TITOVI ZAVODI LITOSTROJ LJUBLJANA

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dolgoletni sodelavec

Anton Jazbec

livar in strojni obdelovalec

Pogreb pokojnika bo v torek, 16. januarja 1979 ob 15.30 na Preski pri Medvodah

Vestnega sodelavca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu

UNITAS, Ljubljana

Obiščite od 13.–19. januarja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani 24. sejem konfekcije modnih tkanin, pletenin, izdelkov usnjarsko predelovalne industrije in modnih dodatkov

MODA 79

Bogatasortiment tekstila, konfekcije, trikotaže, usnjenih in krznenih izdelkov ter modnih dodatkov. Med razstavljalci so prav gotovo vsi pomembnejši jugoslovanski proizvajalci. Sejem bo odprt vsak dan od 9.30 do 18.30

GR

IZDAJA ČGP DELO FOZD »DELO«, GLASILO SZDL SLOVENIJE, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3, TELEFON UREDNIŠTVA 23-522 DO 23-526, TELEX YU DELO 31 255 POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA FISKA ČGP DELO FOZD FISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANA TITOVA 35, TEL 315-366 TELEX YU DI 31 291 MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1, TELEFON 23-467 IN 22-621 NAROČNINA IN DOSTAVA LJUBLJANA GRADIŠČE 14, TELEFONI 21-043, 23-104, 24-319; POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 4 DIN, SOBOTNA ŠTEVILKA 5 DIN, NAROČNINA ZA ZASEBNE NAROČNIKE 85 DIN MESEČNO; NAROČNIKI LAHKO DOBIJO SAMO PETKOVO ŠTEVILKO ZA 16 DIN MESEČNO ALI SAMO SOBOTNO ZA 20 DIN MESEČNO, PETKOVO IN SOBOTNO ŠTEVILKO SKUPAJ ZA 36 DIN MESEČNO; NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN FOZD DELO ŠT 50102-603-48909; LETNA NAROČNINA ZA TUJINO ZDA 100 DOL. AVSTRIJA 1450 ŠIL., ZRN 200 DM – PLAČILA NA DEVIZNI RAČUN PRI LB ŠT 50100-620-107 25730-115/5; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V TREH DNEH OD NAROČILA; NAROČNINA JE SAMO MESEČNA, ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA; OGLASNA AGENCIJA DELA, LJUBLJANA, SUBIČEVA 1, 61001 LJUBLJANA, TELEFON 21-896; SPREJEM MALIH OGLASOV: TELEFON 28-111; INFORMACIJE GLEDE OSMRTNIC: TELEFON 22-020; TELEX YU DELO OG 31-633.

TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 21-882

VSEM PRIJATELJEM, ZNANCEM IN SORODNIKOM
SPOROČAM ŽALOSTNO VEST, DA ME JE ZA VEDNO ZAPUSTIL
MOJ DRAGI OČE, TAST IN STARI OČE

FRANC TURŠIČ

UPOKOJENEC, BOREC NOV IZ BOROVNICE

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO DANES, V TOREK,
16. JANUARJA 1979, OB 15.30 IZPRED DOMAČE HIŠE
NA POKOPALIŠČE V BOROVNICO

ŽALUJOČI:
HČERKA DARJA Z MOŽEM FRENKOM IN SINOM UROŠEM

BOROVNICA, 15. JANUARJA 1979

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš delavec

LEOPOLD LOVŠE

v. d. komandirja postaje milice Litija

Pogreb pokojnika bo v sredo, 17. januarja 1979, ob 16. uri
na pokopališču v Zagorju

Do pogreba leži pokojnik v mrliški vežici v Zagorju

Mladega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Uprava javne varnosti v Ljubljani
Družbenopolitične organizacije UJV Ljubljana

V 78. letu se ji je izteklo življenje in tiho je odšla od nas
draga mama, stara mama, sestra in teta

ANGELA KLENHA

roj. POTOČNIK
upokojenka

Pokopali smo jo 10. januarja 1979 na pokopališču v Kranju

Vsem, ki so ji kdajkoli v življenju storili kaj dobrega,
iskrena hvala!

Žalujoči:
hči Mira in vnukinja Majda Štefe ter drugo sorodstvo

Sporočamo žalostno vest, da je preminil nekdanji član
naše delovne organizacije

JANEZ BOLTEZ

upokojenec

Pokopali smo ga včeraj, 15. januarja 1979, ob 15. uri
na pokopališču v Stopičah

Pokojnika bomo ohranili v lepem spominu

Delovna organizacija OO sindikata, aktiv ZZB NOV,
sekcija upokojencev Novoteks, Novo mesto

Novo mesto, 15. januarja 1979

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest,
da nas je v 64. letu starosti zapustil naš dragi mož,
oče, dedek, stric in svak

FRANC SIMČIČ

upokojenec

Od njega se bomo poslovili iz zahodne dvorane
na ljubljanskih Žalah-Navju

Do pogreba leži v petnajsti vežici

Žalujoči:
žena Alojzija, hčerki Alenka in Dragica z družino
ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Dobrovo, Medana, Krmin, 13. januarja 1979

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dolgoletni sodelavec

FRANC TURŠIČ

upokojeni miličnik PM za zavarovanje

Pogreb pokojnika bo v torek, 16. januarja 1979, ob 15.30
v Borovnici na pokopališče Borovnica

Skromnega in vestnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu

Uprava javne varnosti v Ljubljani
in družbenopolitične organizacije

ZAHVALA

Vsem, ki so imeli radi našo mamo

ROZALIJO ERMAN

rojeno ŠKOF

jo poslednjič obiskali na domu, se poslovili od nje in jo spremili na poti, ki ji je ostala zvesta do konca — prisrčna hvala. Hvala prijateljem, sorodnikom in znancem za številne izrečene in pisane tople besede sočutja. Posebej se zahvaljujemo dr. Kobalovi za zdravniško nego, g. kaplanu Andreju Piršu pa za duhovno tolažbo, ki sta ju v času bolezni nudila dobri mami.

Žalujoči otroci:
Tone in France, Ana poročena Pribošič, Roza poročena Novak,
Mara poročena Šarf in Jožа

Ljubljana-Šentvid, 15. januarja 1979

V globoki žalosti sporočamo, da nam je umrla naša ljuba mami,
stara mama in prababica

MARIJA POGAČAR

Pokopali jo bomo v torek, 16. januarja 1979, ob 15. uri
na Bohinjski Beli

Do pogreba leži v osemnajsti mrliški vežici na Žalah-Navju

Žalujoči:
sinova Franci, Tone, hčerki Mara in Vera z družinami

Ljubljana, 15. januarja 1979

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 58. letu zapustila

BOGOMILA KRISTAN

roj. VOVK
delovni terapevt bolnišnice Polje v pokoju

Pogreb bo 17. januarja 1979, ob 12. uri na pokopališču Vič
Do pogreba leži v peti vežici na Žalah-Navju

Žalujoči:
mož Srečko, sinova Srečko in Roman z družino, nečakinja Adi
in drugo sorodstvo

Ljubljana, 14. januarja 1979

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest,
da je v 77. letu starosti prenehalo biti plemenito srce
ljubljenega moža, očeta in dedka

STANETA PRETNARJA

upokojenca

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 18. januarja 1979,
ob 14. uri iz zahodne poslovilne dvorane na Žalah-Navju

Do pogreba leži v prvi vežici na ljubljanskih Žalah-Navju

Žalujoči:
žena Marica, hčerka Stanka, sinova Matjaž in Janez z družinami,
družina Pleša in drugo sorodstvo

Ljubljana, 15. januarja 1979

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 79. letu starosti
zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

ANTON GREGORIČ

posestnik

Na zadnjo pot ga bomo pospremili v četrtek, 18. januarja 1979,
ob 15. uri na pokopališču Štepanja vas

Do pogreba leži v prvi vežici na ljubljanskih Žalah-Navju

Žalujoči:
žena Marija, sinovi Tone, Franc, Stane, Janez z družino
ter brat Franc z družino in drugo sorodstvo

Ljubljana, 14. januarja 1979

Dotrpel je v 87. letu starosti moj dragi oče, brat in stric

MIHA OSWALD

upokojenec

Na zadnjo pot ga bomo spremili v četrtek, 18. januarja 1979,
ob 16. uri

Do pogreba leži v 8. mrliški vežici na Žalah-Navju

Za njim žalujejo:
sin Dušan in drugo sorodstvo

VVZ »Angelca Ocepek« Ljubljana, Zvezna 24

objavlja
prosta dela in naloge

treh VARUHINJ

(1 s polnim delov. časom, 2 s polovičnim delov. časom) za nedoločen čas.

Kandidatke morajo imeti končano 8-letko ali šolo za varuhinje.

Ponudbe pošljite na naslov, objava velja do sprejema sklepa o izbiri.

293

ŠOLSKI CENTER TOZD

Poklicna obiačilna šola Sevnica

dopolnjuje objavo

delovnih nalog »učitelja družboslovca« (Delo, 8. januarja 1979):

»Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejetju sklepa komisije«.

388

Delavski svet delovne organizacije
ELIM Jesenice

razpisuje

prosta dela oziroma naloge

individualnega poslovodnega organa
delovne organizacije

Poleg splošnih zakonskih pogojev in pogojev iz 511. čl. zakona o združenem delu morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— visoka ali višja izobrazba ekonomske, tehnične, pravne ali organizacijske smeri
— 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delih oziroma nalogah
— da obvladajo en svetovni jezik
— moralno-politična neoporečnost

Mandatna doba traja 4 leta.

Pismene prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev ter kratek življenjepis naj kandidati pošljejo v 20 dneh po objavi na naslov: ELIM Jesenice, Hrušica 72 c, Jesenice z oznako »za razpis«.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 10 dneh po opravljeni izbiri.

396

Dotrpel je najin dragi oče in dedek

VINKO SMOLNIKAR

Od njega se bomo poslovili v torek, 16. januarja 1979, ob 16. uri
iz zahodne dvorane Žal-Navja

Sin Matjaž in vnuk Blaž

Ljubljana, 16. januarja 1979

Vsem, ki ste ga poznali, sporočamo žalostno vest, da nas je
10. januarja 1979 mnogo prezgodaj zapustil naš ljubljeni mož,
očka in stari očka

FERDINAND PREŠEREN

Iskrena hvala vsem, ki ste ga obiskovali in mu lajšali zadnje dni.
Posebno se zahvaljujemo osebju oddelka za intenzivno nego in terapijo inštituta Golnik.

V soboto, 13. januarja 1979 smo ga na njegovo željo pokopali v najožjem družinskem krogu na kranjskem pokopališču.

Njegovi:
žena Emilija, hčerki Irena in Andreja ter sin Milče z družinami

Kranj, 15. januarja 1979

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLA NAŠA UPOKOJENKA

MARIJA HOSTNIK

POLZELA 47

OD POKOJNICE SE BOMO POSLOVILI V TOREK,
16. JANUARJA 1979 OB 15. URI NA POKOPALIŠČU POLZELA

KOLEKTIV »POLZELA« TOVARNA NOGAVIC, POLZELA

Po dolgi in težki bolezni je umrl v 77. letu
starosti naš dragi mož, ata, brat, stari ata,
tast, svak in stric

ALOJZ ŠUSTER

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 16. januarja 1979, ob 14.30
na pokopališču v Celju

Žalujoči:
žena Angela, hči Slavica z družino, sin Vili z družino, hči Mija,
sestre Marija, Fani, Tonika in drugo sorodstvo

Zapustil nas je naš ljubljeni mož, oče in dedek

LEOPOLD HAJNŠEK

Na zadnjo pot ga bomo spremili v sredo, 17. januarja 1979, ob 13.30
iz zahodne poslovilne dvorane na Žalah-Navju

Do pogreba leži v enajsti vežici na Žalah-Navju

Žalujoči:
žena Marija, hčerka Marica z družino, sin Jure, hčerka Boža
z Matejo, sin Miro ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 15. januarja 1979

Pod lupo orožje in razvoj

Zasedanje skupine izvedencev v Ženevi — Poročilo Waldheimu

ŽENEVA, 15. januarja (Tanjug) — Na sedežu OZN v Ženevi je danes začela zasedati skupina strokovnjakov, ki bo v naslednjih desetih dneh preučevala medsebojno povezanost med razoroževanjem in razvitostjo. Njeno delo bo trajalo s presledki verjetno dve leti, morda tudi več. Svoje ugotovitve bodo strokovnjaki sporočili generalnemu sekretarju OZN Kurtu Waldheimu.

V skupini je 25 izvedencev iz razvitih držav in držav v razvoju. Vodi jo Inge Thorsson, podsekretarka v švedskem zunanjem ministrstvu. Jugoslavijo zastopa načelnik centra za mednarodne odnose v inštitutu za mednarodno politiko in gospodarstvo Ljubivoj Acimović.

Streli na bocvanski meji

Južnoafriške oblasti prvič priznale spopad s skupino gverilcev

PRETORIA, 15. januarja (AFP) — Na meji Južnoafriške republike z Bocvano je prišlo do oboroženega spopada s skupino sedmih gverilcev. V sporočilu rasistične policije je rečeno, da je bil en gverilec ubit, en pa ranjen. Petim je uspelo pobegniti nazaj v Bocvano.

Do oboroženega spopada je prišlo 80 kilometrov vzhodno od mesta Zerusta; kot poročajo, ni bil niti eden od pripadnikov policije ubit ali ranjen. V tej protigverilski akciji je policija baje zaplenila en avtomat, več ročnih bomb in manjšo količino streliva.

To je bilo prvič, da so rasistične oblasti objavile uradno poročilo o eni od akcij gverilcev, do katerih prihaja v obmejnem pasu.

Odločno za mirno reševanje sporov

M. Komatina v varnostnem svetu OZN o stališčih SFRJ do spora med Kampučijo in Vietnamom — Poziv k miru

NEW YORK, 15. januarja (Tanjug) — Jugoslavija se je danes v varnostnem svetu OZN odločno postavila v bran osnovnih načel gibanja neuvrščenosti in Združenih narodov za urejanje odnosov med državami in miroljubno reševanje sporov med njimi. Zavrnila je kakršenkoli poskus opravičevanja tujega vmešavanja v notranje zadeve drugih suverenih držav pod kakršnimkoli izgovorom in s katerekoli strani.

Poleg tega se je Jugoslavija zavzela za to, da se varnostni svet loti ustreznih ukrepov in zavaruje neodvisnost, suverenost in svoboden razvoj Kampučije. Konkretno je pozvala k temu, da se ukaže ustaviti vojaške operacije v Demokratični Kampučiji, zatem umik tujih čet iz te države in prekiniti kakršnokoli vmešavanje v njene notranje zadeve.

Stališče jugoslovanske vlade je danes za mizo varnostnega sveta pojasnil stalni predstavnik SFRJ v OZN Miljan Komatina. Navedel je osnovna načela, po katerih se gibanje neuvrščenih ravna v mednarodnih odnosih. Opozoril je na ministrsko konferenco neuvrščenih držav, ki je bila poleti v Beogradu, in poudaril, da smo takrat največ pozornosti med drugim posvetili krepitvi in uresničevanju načel nacionalne neodvisnosti, suverenosti, enakopravnosti, nevmešavanja, nedotakljivosti mednarodnih meja in boju proti vsem oblikam ekspanzije, tuje nadvlade in hegemonije.

Miljan Komatina je obvestil varnostni svet, da so neuvrščene države na ministrski konferenci posvetile pozornost tudi sporom med posameznimi člani gibanja neuvrščenih, ki so vodili do oboroženih spopadov. Tedaj so opozorili, da je treba vse spore urejati zgolj z miroljubnimi sredstvi, pogajanji, posredovanjem, dobronamernimi uslugami in drugimi metodami, navedenimi v ustanovni listini OZN.

Pri tem naj bi se ozirali na interese enotnosti in solidarnosti gibanja neuvrščenosti nasploh, brez vmešavanja od zunaj in brez poseganja po pritisku, grožnjah in sili.

»Jugoslavija se je vselej dosledno držala teh načel in si v OZN, gibanju neuvrščenih in v svojih dvostranskih odnosih s katerokoli državo aktivno prizadevala, da bi vsa ta načela dosledno uresničevali. Omenjena načela in stališča gibanja neuvrščenih so splošnega pomena za odnose med vsemi državami, ne glede na njihovo velikost in ne glede na podobnosti ali razlike v družbenih sistemih. Gre pravzaprav za temeljna načela aktivnega in miroljubnega sožitja, ki temelji na ustanovni listini OZN in na mednarodnem pravu, načela, ki so se uveljavila kot nenadomestljiva osnova trdnih mednarodnih odnosov in kot progresivna pridobitev v boju proti vsem oblikam podrejanja ali nadvlade. Spoštovati ta načela s strani vseh dejavnikov med. narodnih odnosov je edina možna pot, ki vodi h krepitvi mednarodnega miru in varnosti.«

Komatina je zatem dejal: »Jugoslavija z veliko zaskrbljenostjo spremlja razvoj konflikta med Vietnamom in Kampučijo, socialističnima in neuvrščenima državama, s katerima vzdržuje prijateljske odnose. Zato je moja država poskušala v skladu s cilji in načeli politike neuvrščenosti pripomoči k mir. ni ureditvi konflikta, ki s svojimi proporci ogroža mir in stabilnost v jugovzhodni Aziji, enotnost in solidarnost gibanja neuvrščenosti in ki utegne imeti daljnosežne pos. ledice za širši razvoj odnosov v svetu.

Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je, izhajajoč iz takšne ocene, poslal poslanici šefu države SR Vietnama Pham Van Dongu in šefu države Demokratične Kampučije Khieju Samphanu ter pozval, da bi naredili konec vojnim spopadom ter sporna vprašanja urejali po mir. ni poti, prek pogajanj in sporazumevanja.

Osemindvajsetega decembra 1978 je bila izročena promemorija namestniku zunanjega ministra SR Vietnama, v kateri je vlada SFRJ izrazila hudo zaskrbljenost zaradi spopadov in pozvala, da bi čimprej naredili konec sovražnosti in prešli k pogajanjem. Tako smo si prizadevali, ker smo trdno prepričani, da je to edina pravilna pot — v interesu narodov obeh držav, kot tudi drugih držav na tem območju.

Pri svoji akciji se je Jugoslavija ravnala, kot je rečeno v izjavi predsednika zvez. nega sekretariata za zunanje zadeve z dne 11. januarja, »da je nujno dosledno spoštovati načela neodvisnosti, suverenosti in nedotakljivosti meja in ozemeljske nedotakljivosti, nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav, suverene pravice vsake države, da sama odloča o svoji notranji ureditvi, ter nedopustnosti kakršnekoli tuje intervencije ali agresije pod izgovorom, da gre za nestrinjanje z notranjim družbenopolitičnim sistemom te ali one države, ali pa pod kakršnimkoli drugim izgovorom.«

»V doslednem spoštovanju teh načel vidimo nenadomestljivo vlogo gibanja neuvrščenosti, ki je prav pri obrambi takih načel ob vseh priložnostih zraslo in moglo zrasti v neodvisen dejavnik ustvarjanja novega sistema enakopravnih mednarodnih političnih in ekonomskih odnosov, kar je deklarirani cilj neuvrščenih držav,« je nadaljeval veleposlanik Komatina.

»V zvezi s tem je nujno opozoriti na razliko med naravo notranjega režima, kar je strogo notranja zadeva vsake države, in naravo odnosov med suverenimi državami na drugi strani. Pri tem moramo še poudariti, da so nedopustni in nesprejemljivi kakršnikoli poskusi spreminjanja notranjih družbenih in političnih ureditev pod kakršnimkoli izgovorom ali kakršnokoli obliko uporabe sile, pritiska, vsiljevanja tujih modelov ali drugih direktnih ali indirektnih metod, ki spodkopujejo svoboden razvoj držav in destabilizirajo njihove zakonite vlade.

S tem se ne želimo postaviti v bran katerekoli vlade ali režima, saj za to prevzema odgovornost ljudstvo vsake posamezne države. Prav tako je nesprejemljivo, da bi naravo režima v katerikoli državi ocenjevali v kontekstu konfliktov velesil in blokov.

Jugoslavija podpira odločitev varnostnega sveta, da razpravlja o zahtevi zakonite vlade Demokratične Kampučije, in meni, da je nujno, da VS čimprej sprejme ustrezne ukrepe za ponovno upostavitev miru v jugovzhodni Aziji in zaščito neodvisnosti, suverenosti ter svobodnega razvoja Kampučije. To je moč predvsem doseči z ustavitvijo vojaških operacij, umikom tujih čet iz te države, prenehanjem kakršnegakoli vmešavanja v notranje zadev in ureditvijo spornih vprašanj prek pogajanj v okviru OZN ali prek dobronamernih uslug, predvidenih v dokumentih neuvrščenih držav.

Z drugimi besedami, to pomeni — poiskati rešitve, ki učinkovito in dosledno uveljavljajo načela ustanovne listine OZN in gibanja neuvrščenih, zajeta v vseh dokumentih neuvrščenih držav.« Veleposlanik Komatina je dejal, da jugoslovanska vlada »spremlja nadaljnji razplet dogodkov kar najbolj pozorno«, in izza mize varnostnega sveta namenil Norodomu Sihanuku besede zelo visokega spoštovanja. Dejal je:

»Gospod predsednik, rad bi posredoval pozdrave Norodomu Sihanuku, spoštovanemu državniku, enemu od ustanoviteljev gibanja neuvrščenih, domoljubu in doslednemu borcu za svobodo in neodvisno Kampučijo, ki se je vnovič, tako kot tudi v najtežjih trenutkih preteklosti, znašel v prvih vrstah boja za neodvisnost, svobodo in neuvrščenost svoje države.«

Komatina se je na koncu zahvalil varnostnemu svetu, da mu je dal priložnost pojasniti stališče jugoslovanske vlade do tega »zelo resnega vprašanja, ki zadeva mednarodne odnose«.

Brežnjev o nesporazumih z Američani

Intervju za »Time« — Krivda na drugi strani — »Pustolovska politika«

NEW YORK, 15. januarja. (AFP) V intervjuju, ki ga je Brežnjev 9. januarja dal za ameriško revijo »Time«, je sovjetski voditelj dejal, da je za nesporazume v sovjetsko-ameriških »odnosih odgovorna druga stran« (ZDA).

Leonid Brežnjev je opozoril ZDA in zahodne prestolnice, naj ne poskušajo Kitajske izkoristiti kot vzvod pritiska na ZSSR. Taka politika bi bila »igranje z ognjem« in bi bila skrajno »pustolovska in nevarna za svetovni mir«.

Leonid Brežnjev pa je izrekel upanje, da bo v kratkem podpisan sporazum o SALT-2. »Naša najbolj važna naloga je mir in spet mir. Če bi padla atomska bomba kamorkoli na zemeljski površini, bi bilo to slabo za ves svet«.

OGLEDALO

ISKANJE REŠITVE

Die Presse

Sel v Kairo

Atherton ponovno na Bližnjem vzhodu — Poskus ZDA za oživitev pogajanj

JERUZALEM, 15. januarja — Izraelski minister za energijo Jichak Modej je izjavil, da je Egipt privolil, da po sklenitvi mirovnega sporazuma med državama proda nafto. Kot poroča France Presse, je izraelski minister dejal, da med pogajanji ne razpravljajo več le načeloma, temveč govorijo o količinah nafte, ki naj bi jo Egipt prodal Izraelu.

Z osnutkom egiptovsko-izraelskega mirovnega sporazuma so predvideli, naj bi Izrael v prvi fazi umika s Sinaja vrnil Egiptu naftne vire v območju El Tura ob Suezu.

Ameriški predsednik Carter je izjavil, da bo z veseljem povabil egiptovskega predsednika Sadata in izraelskega premiera Begina na nov sestanek, da bi sklenila mirovni sporazum. Na sprejemu v Atlanti je ameriški predsednik poudaril, da so v minulih tednih na Bližnjem vzhodu dosegli napredek.

Posebni odposlanec za Bližnji vzhod Atherton bo ta teden odpotoval v Kairo in Jeruzalem in skušal odpraviti ovire, ki se zastavljajo sklenitvi mirovnega sporazuma v skladu z dogovori v Camp Davidu.

V zvezi z Athertonovim potovanjem je predsednik Carter izrazil upanje, »da bodo zdaj dosegli napredek, mi pa si bomo za to prizadevali s podvojenimi močmi« Carter je pristavil, da bo povabil Sadata in Begina na pogovor, če se bodo ta prizadevanja izjalovila, da bi »brez odlašanja« sklenili mirovni sporazum.

Po vesteh iz Jeruzalema Izraelci pričakujejo, da se bodo pogovori nadaljevali najkasneje čez 10 dni, nekateri vladni krogi pa domnevajo, da bi »do konca marca utegnili rešiti vse preostale probleme.«

Predsednik se zabava

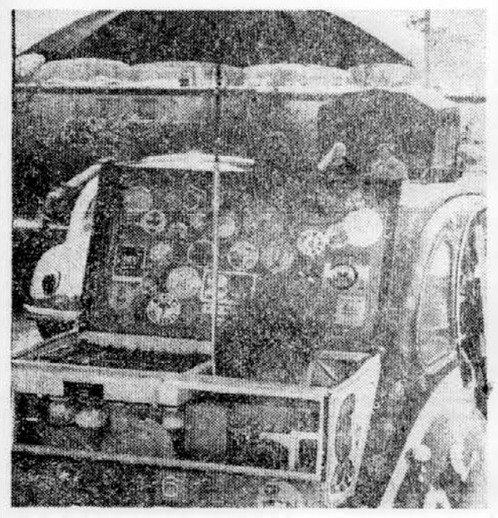
ZAHODNI BERLIN, 15. januarja — Predsednik Zvezne republike Nemčije Walter Scheel velja za zelo družabnega in duhovitega gosta in gostitelja. Svoj smisel za duhovitost je lahko preskusil na novinarskem plesu, ki ga vsako leto prireja združenje dopisnikov v otoškem

delu mesta. Dame so predsedniku podarile ob tej priložnostni spominski krožnik slovite Državne porcelanske manufakture, na katerem so dali upodobiti njegovo karikaturo. Visoki gost ni na njej očitno našel ničesar, kar bi ga moralo ujeziti, saj je karikatura bolj lakirana kot jedka. Telefoto: DPA

Potujoča kuhinja

STUTTGART, 15. januarja (UPI) — Če kdo nima denarja za novomeško prikolico, si mora pač za početniška popotovanja in sploh za vsako daljše potovanje omisliti drugačno rešitev. Takole, kot je videti na sliki, se je znašla Annerose Saliter iz Pforzheima, ki ima le

starega spačka: na zadnji konec je postavila poseben zaboj, nad zaboj iz polivinila razpela dežnik in tako kuha na plinskem štedilniku. Iz nalepk, ki jih ima na pokrovu, je videti, da je prepotovala kar precej sveta, in pri tem ni bila nikoli lačna sveže pripravljenih toplih jedi. Telefoto: UPI

Oreh je le pretrd

Prvo letošnje srečanje ministrov EGS: brez sklepa o usodi evropskega monetarnega sistema — Tudi o SFRJ

OD NAŠEGA BRUSELJSKEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, 15. januarja — Prvo letošnje srečanje zunanjih ministrov Evropske gospodarske skupnosti ni prineslo nobenega otipljivejšega sklepa o najpomembnejšem vprašanju, ki je bilo na dnevnem redu, o usodi evropskega denarnega sistema, katerega pričetek delovanja je blokiran zaradi francoske zahteve, da se pred tem določi rok za odpravo nadomestil, s katerimi evropska skupnost izenačuje razlike v proizvodnih cenah kmetijskih pridelkov v posameznih državah članicah.

Kot je neposredno po koncu dveinpolurnoga srečanja izjavil francoski zunanji minister Jean Francois-Poncet, ki je predsedoval ministrskemu svetu, so se zunanji ministri omejili le na proceduralna vprašanja ter o bistvu problema sploh niso govorili. O denarnem sistemu ter nadomestilih bodo razpravljali kmetijski ministri deveterice, ki se bodo sešli bržkone 22. in 23. januarja, če dotlej ne bo širšega srečanja, na katerem bi sodelovali zunanji, finančni in kmetijski ministri ter v razširjeni sestavi skušali urediti navzkrižja, ki so za nedoločen čas odložila pričetek delovanja denarnega sistema.

V skupnosti so že sprožili nekaj pobud. Sem sodi predlog o razširjenem sestanku ministrskega sveta, za kar pa še niso odločili datuma. O EMS so razpravljali ob koncu tedna tudi na srečanju guvernerjev centralnih bank deveterice, kjer so uredili vrsto tehničnih vprašanj ter poudarili, da lahko EMS prične delovati takoj, ko bo Francija umaknila svoje zahteve. O tem pa je mogoče samo sklepati iz nekaterih izjav, ki jih je mogoče slišati v krogih deveterice. Tako je Francois-Poncet izjavil, da sedanje stanje utegne trajati nekaj tednov, preden bo mogoče najti način za postopno ureditev problema nadomestil in pričetka delovanja EMS. Francoski zunanji minister ni izključil možnosti, da bi o tem vprašanju razpravljali še v februarju in marcu.

Na dnevnem redu današnjega sestanka ministrskega sveta je bila tudi točka o Jugoslaviji. Zunanji ministri so sklenili dati nalog stalnim predstavnikom, da pospešijo delo tako, da bi na naslednjem srečanju ministrskega sveta, ki bo 6. februarja, lahko sprejeli odločitev o napotilih za pogajanja o gospodarskem sporazumu med EGS in Jugoslavijo. V kolikor bo to uresničeno, bi se po mnenju tukajšnjih opazovalcev pogajanja z Jugoslavijo lahko pričela že v februarju, ni pa bilo mogoče slišati odgovora na vprašanje, kako je s podrobnostmi, zaradi katerih so pogajanja obtičala.

In slednjič, zunanji ministri so razpravljali tudi o posledicah, ki jih bo razširitev skupnosti na Grčijo, Španijo in Portugalsko imela za sredozemske članice, s katerimi ima EGS posebne sporazume. Kot je dejal Francois-Poncet, bodo v EGS o tem pripravili posebno študijo, v krogih deveterice pa je slišati, da utegne ob koncu januarja priti do srečanja med predstavniki evropske skupnosti in držav Magreba.

BOŽO MASANOVIĆ

Napačen simbol

PARIZ, 15. januarja (UPI) Francoski poslanci se na moč jezijo nad odločitvijo francoskega olimpijskega komiteja, ki je sklenil, naj bi bil naivni, zabiti in nori Pepe iz Disneyevih risank simbol francoske olimpijske reprezentance na olimpijskih igrah leta 1980 v Moskvi. Minister za šport Jean-Pierre Soisson predlaga — in se strinja s tem, da je Pepe res neumen — naj bi za francoski simbol uporabili kaj drugega, denimo petelina, ki se zdaj skromno repenči iz enega izmed olimpijskih krogov.

Telefoto: UPI

Januarska številka
klub SMUK

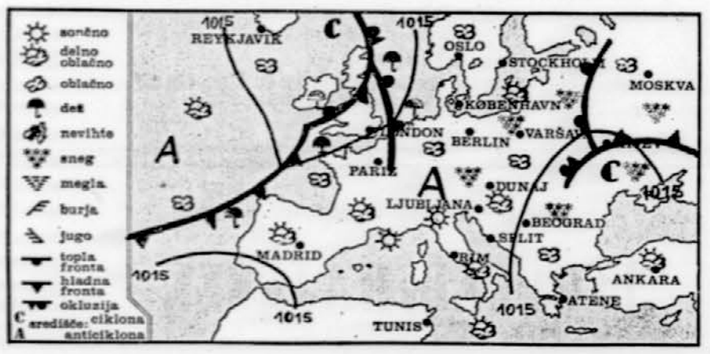

STENMARKA MAMI SMUK
VSE O TEKAŠTVU JE SMUČANJE RES SNOBOVSKI ŠPORT?
DOMAČE SMUČIŠČE: POHORJE
KAKO JE Z OTROŠKIM VARSTVOM NA SNEGU?
3 BARVNE STRANI O TEKMOVANJU ZA SVETOVNI POKAL

SMUČAJTE S »SMUKOM«!

Vremenska napoved meteorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 16. januar 1978 ob 7. uri

VREMENSKA NAPOVED ZA SLOVENIJO

Deloma jasno, z zmerno oblačnostjo bo. Najnižje nočne temperature bodo med —6 in —12, na Gorenjskem do —18, v Primorju 1, najvišje dnevne okoli 0, na Primorskem do 6.

IZGLEDI ZA SREDO

Večje spremembe vremena še ne bo.

ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Zmerno do pretežno oblačno, v vzhodni polovici države bo še snežilo

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in severnim Balkanom je območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje priteka ob severnih vetrovih še nadalje hladen zrak.

Vreme in temperatura
15. januarja 1979

Kraj	vreme ob 13 uri	stopinj
Ljubljana	pololačno	0
Planica	jasno	—5
Brnik	pololačno	2
Kredarica	pretežno oblačno	—18
Maribor	pretežno oblačno	0
S. Gradec	oblačno	—3
Celje	pololačno	—1
Novo mesto	pololačno	0
Portorož	jasno	4
Reka	jasno	7
Pulj	jasno	7
Hvar	oblačno	7
Dubrovnik	oblačno	4
Zagreb	oblačno	1
Beograd	sneži	—2
Sarajevo	sneži	—3
Titograd	oblačno	5
Skopje	oblačno	2
Celovec	oblačno	—6
Gradec	oblačno	—1
Dunaj	oblačno	—1
Benetke	jasno	6
München	jasno	—3
Milano	jasno	8
Genova	sneži	—5
Zürich		
Rim	jasno	6
Pariz	oblačno	0
Berlin	sneži	—1
Stockholm	sneži	—3
Moskva	oblačno	—10

Snežne razmere v Sloveniji dne 15. januarja 1979

Kranjska gora: 90 cm; **Mariuljek:** 80 cm; **Spanov vrh:** 70—90 cm; **Pokljuka:** 100 cm; **Zatrnik:** 80 cm; **Bled:** 25 cm; **Kobla:** 50—100 cm; **Vogel:** 160 cm; **Bohinj:** 55 cm; **Kanin:** 180—220 cm; **Lokve v Trnovskem gozdu:** 40 cm; **Črni vrh nad Idrijo:** 40 cm; **Kalič:** 30 cm; **Stari vrh nad Skofjo Loko:** 20—16 cm; **Krvavec:** 100 cm; **Velika Planina:** 50—60 cm; **Golte:** 50—70 cm; **Mežica:** 50 cm; **Kope:** 40—80 cm; **Mariborsko Pohorje: Bolfenk:** 40 cm; **Areh — Zigarl:** 60 cm; **Rogla:** 110 cm.

Možnosti zgrešitve

Ko ima vremenski napovedovalec pred seboj na ta ali oni način izdelano prognostično karto, postopa v nasprotni smeri kot pri analizi. Ugotoviti mora, kako se bo stanje sistemov, ki ga shematično predstavlja vremenska karta, izražalo kot vreme nad drobcem področja, za katerega pripravlja napoved. Odražanje stanja seveda ne bo povsod enako; tem bolj bo različno, čim bolj so različni razni dodatni lokalni in topografski vplivi, ki jih je treba posebej predvideti (in teh je v Sloveniji na pretek). Sele z vsestranskim preudarkom lahko končno napovedovalec oblikuje napoved.

Možnosti zgrešitve pri vremenski prognozi za 12 do 48 ur so še vedno precejšnje. Čeprav je vsa metoda grajena na zelo številnih natančnih podatkih trenutnih vremenskih stanj, ji tudi elektronski računalniki ne morejo bistveno pomagati, kajti celotnega stanja in poteka ni mogoče v celoti zajeti v en sam ogromen račun, katerega rešitev bi dala eno samo pravilno možnost.

ISKRICE

Plačevati alimente ženski, od katere ste se ločili, je kot plačevati obroke za avto, ki smo ga že karambolirali.

N. N.

Življenje nam vrača samo tisto, kar dajemo drugim.

I. ANDRIĆ

PA ŠE TO

»OBETAJOČA NALOŽBA« — V Čajetini bodo, kot je poročal Tanjug, v kratkem pričeli graditi tovarno kemičnih svinčnikov in flomastrov, ki bo veljala 112,06 milijona dinarjev, zaposlovala bo 266 delavcev, ki bodo letno v novem gospodarskem objektu naredili okoli 60 tisoč kemičnih svinčnikov in flomastrov.

Če se s temi številkami malce poigramo, potem bo vsak delavec letno izdelal nekaj manj kot 228 svinčnikov, vsi skupaj pa bodo dnevno naše pisarne in šole oskrbeli z nekaj manj kot 164 novimi kemičnimi svinčniki in flomastri dnevno. Res »spoštljiv« delovni dosežek, ni kaj!

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★ ★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 16. JANUARJA 1979
LETO XXI • ŠTEVILKA 12 • CENA 4 DINARJE

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Čedalje trši odpor borcev iz gozdov

V Kampučiji oživljajo boji med Pol Potovimi vojaki in invazijskimi četami — Ieng Sary se vrača - Grme topovi

BANGKOK, 15. januarja (Tanjug) — Zahodne agencije, katerih dopisniki so se zbrali v obmejnem mestu Araninjapratet, poročajo, da na vsem ozemlju Kampučije oživljajo boji med četami zakonite vlade in invazijskimi silami. Značilnost teh bojev je hiter napad in bliskovit umik.

Agencije Reuter, UPI in AP poročajo, da je glavno mesto province Pursat še vedno v rokah vladnih čet in da so vietnamska letala davi z bombami zasula to provincijsko središče. Prihajajo tudi poročila o bojih okrog drugega največjega mesta Batambang, ki so ga v četrtek zavzele vietnamske oklepne kolone in sile nacionalnega revolucionarnega sveta. Vojaški strokovnjaki menijo, da med oklepnimi enotami in pehoto invazijskih sil ni prave koordinacije; oklepniki so se pognali naprej, žepe odpora pa pustili, da jih očisti pehota.

Tudi s področja Kompong Som prihajajo vesti o tem, da močnejše enote legalne vlade napadajo invazijske sile. Kompong Som je edino pristanišče, preko katerega je prihajala kitajska pomoč Kampučiji, in »okno v svet« zaledja »Slonovega pogorja«, kjer je po vsem videzu glavnina vladnih čet.

V Araniapratetu je slišati v oddaljenosti 10 km topovski dvoboj in streljanje iz lahkega orožja. Nenadoma so oživeli tudi spopadi na območju mesta Pojpet in pri mestu Sisofon. V Pojpetu je 300 do 400 ranjenih »rdečih Khmerov«, ki čakajo, da jih bodo evakuirali v Tajsko. Tajski rdeči križ je že dobil navodilo, naj poskrbi za ranjence.

Agencija AP poroča, da je vojna mornarica (torpedni čolni) ostala v svojih prejšnjih oporiščih v Siamskem zalivu, da je v zvezi s štabom vladne vojske in da pomaga pri preskrbi njenih enot.

AFP poroča iz Pekinga, da je podpredsednik kampučijske vlade Ieng Sary v razgovoru z japonskim veleposlanikom potrdil, da Pol Pot, Khieu Samphan in Nuon Neach v notranjosti Kampučije organizirajo odpor. Povedal je tudi, da se bo sam vrnil v Kampučijo, kakor hitro bo opravil svoj posel v Pekingu.

Radijska postaja v Phnom Penhu je potrdila, »da so povsod po gozdovih oživeli boji«, in pozvala »odpadnike (čete zakonite vlade), »naj se pridružijo narodu pri obnovi dežele«. Nova oblast v Phnom Penhu pravi, da je vse ozemlje pod njeno kontrolo.

Laos bo v kratkem poslal veleposlanika Kamphana Vilachita v Phnom Penh. Novi režim v Phnom Penhu je pozdravila tudi Angola. Agencija nacionalnega revolucionarnega sveta SPK pa je sporočila, da ta svet kontrolira vse ozemlje Kampučije in da je zato zasedanje varnostnega sveta, ki razpravljajo o Kampučiji, kršitev pravic khmerskega ljudstva do samoodločbe in grobo vmešavanje v notranje zadeve Kampučije.

»Rdeči Khmeri«, ki so prebežali na tajsko ozemlje, zatrjujejo, da uporablja vietnamska armada enote nacionalnega revolucionarnega sveta zgolj kot vodiče in prevajalce.

Tanjug poroča iz Djakarte, da je indonezijska javnost v celoti podprla zahtevo zunanjih ministrov ASEAN, da se tuje čete takoj umaknejo iz Kampučije.

Italijanska generalna konfederacija dela CGIL (pod vplivom KPI), je zahtevala takojšen umik vietnamskih čet iz Vietnama, medtem ko so reakcije iz KPI bolj nedoločene, posplošene in dvoumne. Tudi italijanski socialisti so brez odlašanja in rezerv obsodili vietnamsko intervencijo v Kampučiji.

NEW YORK, 15. januarja (Tanjug) — Neuvrščene države so danes predložile varnostnemu svetu OZN svoj predlog, kako naj bi ta najvišji organ za vprašanja miru in varnosti odgovoril na pritožbo vlade Demokratične Kampučije zaradi vojaške invazije iz Vietnama. Najpomembnejši stališči iz predloga skupine neuvrščenih držav sta: zahteva, da takoj ustavijo ogenj in vse sovražnosti ter da se iz Kampučije umaknejo vse tuje sile, pa nalog generalnemu sekretarju OZN, da predloži poročilo VS o tem, kako uresničujejo sklep varnostnega sveta o Kampučiji. Ta sklepni dokument za zasedanje varnostnega sveta so sestavili: Bangladeš, Bolivija, Gabon, Jamajka, Kuvajt, Nigerija in Zambija. Besedilo je v njihovem imenu predložil kuvajtski veleposlanik.

Informacija ne sme biti nevtralna

Predsedstvo CK ZKS o usmeritvi in organiziranosti informativno propagandne dejavnosti

LJUBLJANA, 15. januarja — Z našo informacijo in agitacijo moramo biti bolj ofenzivni, tako, da bomo prikazovali stvarne dosežke in probleme našega socialistično samoupravnega načina življenja in uveljavljanja naših moralnih vrednost, je opozorilo predsedstvo CK ZKS, ko je razpravljalo o usmeritvi in organiziranju informativno-propagandne dejavnosti in informiranja v ZKS.

Ob tem se je zavzelo, da mora biti vsak komunist nosilec agitacije in da mora le-ta, kakor tudi vsakršna informacija, biti sestavina vsakodnevne idejne in politične akcije ter to akcijo hkrati spodbujati. Pri tem delovanju moramo računati tudi na taktiko in strategijo nasprotnih sil. Informacija torej ne more biti nevtralna in pasivna.

Predsedstvo je na današnji seji tudi sklenilo, da bo dalo v razpravo centralnemu komiteju izčrpno poročilo o idejnopolitičnih vidikih rezultatov akcije, ki je sedaj zastavljena v zvezi z obravnavanjem in sprejemanjem zaključnih računov v tozdih za leto 1978. Centralni komite naj bi o tem razpravljal predvidoma meseca marca.

Zaupnica civilni Bahtijarovi vladi

Šah ta teden zapusti Iran »iz zdravstvenih razlogov« — Homeini se vrača? - Žrtve med mirnimi demonstracijami

TEHERAN, 15. januarja (Tanjug) — Novi iranski civilni vladi premiera Bahtijara so izglasovali zaupnico. Spodnji dom parlamenta in senat sta glasovala za Bahtijarov kabinet in tako sta neposredno utrla pot iranskemu šahu Rezi Pahlaviju do oddiha »iz zdravstvenih razlogov«.

Medtem ko bo šah v tujini, najbrž v ZDA, bo v Iranu vladala nova civilna vlada, a šahove dolžnosti bo opravljal 9-članski »regentski svet«, ki ga bo tudi vodil premier Bahtijar.

V Teheranu je pričakovati, da bo opozicija v naslednjih dneh poostrila boj in da bo organizirala nove demonstracije proti šahu. V Iran naj bi se iz Pariza vrnil vodja verske opozicije Homeini. Homeini je imenoval vlado premiera Bahtijara »nezakonito«, ker je ni izvolilo ljudstvo in ker je v njenem programu zapisano, da šah še nadalje ostaja na oblasti kot ustavni monarh v državi.

Medtem pa se v Iranu nadaljujejo demonstracije. Danes so objavili, da je bilo v včerajšnjih mirnih demonstracijah v Teheranu, ki so jih pripravili v počastitev verskega voditelja Homeinija, tudi nekaj žrtev: šest mladih kadetov, ki so jih ubili iranski vojaki, ker so zapustili kadetsko garnizijo in se pridružili demonstrantom.

Velike demonstracije je pričakovati v naslednjih dneh, tako da je položaj v Iranu, ki ima od danes tudi uradno novo vlado, povsem negotov, še zlasti v dneh pred šahovim odhodom. Kairski časopis »Al Gumhuria« pa je poročal, da bo iranski šah Pahlavi obiskal Maroko, preden odpotuje na oddih v ZDA.

● TEHERAN, 15. januarja (Tanjug) Šah Mohamed Reza Pahlavi bo najverjetneje zapustil Iran že jutri. To je tujim časnikarjem sporočil neki dvorni svetovalec in pristavil, da se utegne iranski suveren spotoma ustaviti v Asuanu, kjer bi ga naj pričakal egiptovski predsednik Sadat. Po nekaterih informacijah bo šah obiskal šiitsko svetišče Kerbelo v Iraku, morda pa obišče tudi Čabo in Meko. Tako bo šahov odhod iz države prikazan ne kot neuspeh ali beg, temveč kot »oddih in rekreacija«, državo pa bo prepustil regentskemu svetu.

Priprave so se zavlekle

Pred začetkom sestanka študentskih organizacij neuvrščenih držav

VALLETTA, 15. januarja (Tanjug) — Pripravljalni komite prve konference študentskih organizacij iz neuvrščenih držav je danes v Valletti nadaljeval delo in zato se bo konferenca začela jutri.

Od leta 1974, ko so na seminarju »Univerza danes« v Dubrovniku dali pobudo za sklicanje te konference, so sklicali štiri seje pripravljalnega komiteja — v Kairu, New Delhiju, Dubrovniku in Beogradu. Sklep, da bo prva konferenca študentskih organizacij iz neuvrščenih držav na Malti od 15. do 20. januarja, so sprejeli v Beogradu.

Industrijski zamah

Lani je bil obseg industrijske proizvodnje v SRS nad predvidevanji resolucije, a pod poprečjem v Jugoslaviji

LJUBLJANA, 15. januarja — Decembrski zamah slovenske industrije je bil premajhen, da bi krepkeje presegel dokaj visoko raven industrijske izdelave v decembru 1977 — od katere so računali zdajšnje povečanje — in da se celoletna raven izdelave vsaj v odstotku ne bi poslabšala.

Ker je decembra 1978 v primerjavi z decembrom 1977 slovenska industrija izdelala le za 4,9 odstotka več, je to znižalo lansko celoletno raven industrijske proizvodnje z 8,7 odstotka, kolikor je še znašala v prvih enajstih mesecih na 8,4 odstotka. Še vedno pa je višja, kot jo je bila zahtevala resolucija, ki je predpisala 7-odstotno povečanje.

Če to 8,4-odstotno povečanje primerjamo z letnimi povečanji slovenske industrijske izdelave od leta 1961 naprej, potem vidimo, da je treba lansko povečanje prišteti med nadpovprečna. Tako je bilo v tem obdobju devet let takšnih, ko se je izdelava povečala za manjši odstotek, kot se je bila lani, sedem let pa je bilo takšnih, ko se je povečala za večji odstotek.

Hkrati pa je po primerjavi s povečanji industrijske proizvodnje v drugih republikah lansko leto treba prišteti v tem sedemnajstletnem obdobju kot deseto in v zadnjih letih kot četrto zapored, ko se je slovenska industrijska izdelava povečala za nižji odstotek, kot se je povečala povprečno v Jugoslaviji, saj se je lani v SFRJ povečala za 8,7 odstotka. Podatki pa kažejo, da v nekaterih drugih republikah, ki veljajo za bolj razvite, takšne skladnosti sodeč po odstotkih rasti, ni v tolikšni meri.

Če pogledamo, za koliko so leta 1978 v primerjavi z letom 1977 povečale industrijsko izdelavo posamezne republike, potem vidimo, da je na vrhu lestvice ožja Srbija, koder je lani industrija izdelala za 10,3 odstotka več, v Črni gori in v Makedoniji je izdelala za 10,2 odstotka več, v Bosni in Hercegovini za 9 več, v Sloveniji za 8,4 več, na Hrvaškem za 8,2 več, v Vojvodini za 7,3 več in na Kosovu za 1,8 odstoka več. (Obširneje na 6. strani.)

ILJA POPIT

TEMA DNEVA

Resno opozorilo

Nedeljska nesreča na Golteh je že in bo še povzročila različna ugibanja, strokovne in nestrokovne komentarje, katerih skupni imenovalec je predvsem — kako se lahko zgodi kaj takega?

Podobne nesreče s precej hujšimi posledicami so se pred kratkim dogodile tudi v Italiji in Franciji, kjer je za naše pojme pravilo ma »vse boljše in varnejše« kot pri nas... Pa vendar, vseeno je malce nerazumljivo, kako se to lahko zgodi na jekleni vrvi, ki je bila novembra povsem obnovljena in ki so jo pregledali vsi odgovorni strokovnjaki pri nas.

Ko smo pred slabimi tremi meseci spraševali žičničarje, kako so poskrbeli za varnost v slovenskih smučarskih središčih, so vsi vprek zatrjevali: »Veliko bolje kot doslej...« Potlej pa nezgoda. Vendar doslej, vsaj zdi se tako, še v nobenem primeru nismo šli stvari do dna. Kakor da bi čakali na resnejše opozorilo — upravljalci žičnic, turistični delavci, pristojne inšpekcije in tako dalje...

ILIJA BREGAR

Znižane cene mamijo kupce

LJUBLJANA, 15. januarja — S posezonskim znižanjem cen so trgovci zvabili v trgovine precej kupcev. A mamljive so le cene. Izbira je slaba, veliko je starega blaga, prevladujejo pa predvsem zelo velike in majhne številke. Več o razprodajah poročajo naši dopisniki na 10. strani.

Foto: Sveto Busič

Stavkovni val v Španiji

Delavci »Chryslerja« terjajo boljše delovne pogoje

MADRID, 15. januarja (Reuter) — Akoli 14.000 delavcev španske filiale »Chryslerja« je danes začelo stavko, s katero hočejo podkrepiti zahtevo po boljših delovnih razmerah in zvišanju mezd.

Jutri se jim bodo pridružili tudi delavci iz 11 tovarn »Seata«, ki zahtevajo višje plače. Zaradi nezadovoljstva z mezdami je sinoči nehalo delati tudi okoli 70.000 uslužbencev v madridskih hotelih in restavracijah.

V soboto so stavkali delavci »Forda« v Španiji, ki so napovedali, da bodo stavkali vsako soboto, dokler jim delodajalci ne ugode in jim ne povečajo plač.

Val stavk v Španiji se je začel v burnem obdobju, saj se je v zadnjih dneh razmahnilo tudi nasilje baskovske separistične organizacije ETA, ki z atentati znova opozarja na svoje zahteve.

Palestinsko zasedanje v Damasku

Utrdilo naj bi slogo Arafatovega gibanja - Združitev pod okriljem PLO

BEJRUT, 15. januarja (Tanjug) — V Damasku se nocoj začenja 14. zasedanje palestinskega »nacionalnega sveta«, svojevrstnega begunskega parlamenta. Pričakujejo, da bo utrdil enotnost Arafatovega gibanja in sprejel enotni program akcije za naslednje obdobje.

Zasedanje, ki prvič poteka v Damasku, bo začel sirski predsednik Hafez el Asad. Pričakujejo, da bodo na plenarni seji govorili tudi palestinski voditelj Jaser Arafat, predsednik »nacionalnega sveta« Haled Fahum kakor tudi drugi ugledni palestinski voditelji.

Čeprav dnevni red še vedno ni uradno objavljen, se že skoraj zanesljivo ve, da se bo zasedanja udeležilo 300 delegatov z zasedenega ozemlja iz raznih arabskih in drugih držav. Proučili bodo sedanji položaj na Bližnjem vzhodu, zlasti v luči campdavidskih dogovorov, ki jih ostro obsojajo, nadalje položaj v arabskem svetu, kakor tudi zanje zelo pomembno vprašanje — sprejetje novega političnega programa oziroma združitev vseh palestinskih organizacij pod okriljem PLO.

Eden izmed kamnov spotike je proces palestinsko-jordanske sprave, ki se je začel nedavno, kajti bolj radikalne palestinske grupacije, tako kot Habaševo in Havatmejevo gibanje, imajo še vedno »pomisleke« proti Huseinovemu režimu v Amanu. Toda odgovornejši del vodstva PLO, z Arafatom na čelu, upravičeno pripisuje tej spravi velik pomen. Neuradno trdijo, da bo palestinski voditelj po zasedanju v Damasku obiskal jordansko prestolnico.

Morda bo največ trenj povzročila nova sestava PLO glede na vrnitev Habaševe »ljudske fronte za osvoboditev Palestine« in še nekaj manjših organizacij, ki so doslej skupaj sestavljale palestinsko »fronto zavračanja«. Neuradno se je namreč zvedelo, da posamezne palestinske organizacije (ki jih je skoraj deset) menda zahtevajo, da naj bodo v novem izvršnem komiteju enako zastopane. S tem pa se očitno ne strinja najbolj množična in najpomembnejša palestinska organizacija, Arafatov »Al Fatah«.

Sonce, sneg in led

Pri Titovem Užicu trimetrski zameti — Trdovraten led na Donavi — V ZDA zmrznilo 22 ljudi — Letala obstala

LJUBLJANA, 15. januarja — Slovenija je današnji dan preživela v lepem in deloma sončnem vremenu. Oblačno je bilo le v severovzhodni Sloveniji. Najnižjo temperaturo minus 19 stopinj so namerili v Planici, na Primorskem minus 7, v Ljubljani minus 10, na Brniku in Ajdovščini minus 8, v Celju minus 14.

Drugod po Jugoslaviji sneženje še ni ponehalo. Nova snežna odeja je debela 15 centimetrov, zavarovala je ozimnino na poljih in žitnicah v okolici Beograda. Snežilo ni le v Povardarju. Snega, ki od včeraj neprekinjeno mede v okolici Vranja, se je nabralo že 70 centimetrov. Promet se je ponekod zaustavil, povsod pa je močno oviran.

Snežni metež je zajel včeraj tudi vso Vojvodino ter z do 20 centimetri debelo odejo prekril tudi vse ceste. Močan veter grozi z zameti. Največ snega, 17 centimetrov, je zapadlo v Somboru, centimeter manj v Sremski Mitrovici.

Rahleje sneži v Zrenjaninu, kjer skrbi prebivalce bolj naraščanje Tamiša. Njegov vodostaj je v dveh dneh dosegel višino 396 centimetrov, medtem ko predstavlja vodostaj 400 centimetrov že prvo stopnjo obrambe pred poplavo. Več kot 27 ur sneži na območju Titovega Užica, kjer merijo posamezni snežni zameti že čez tri metre.

Nagrmadeni led na Donavi pri »daljski krivini«, pod Vukovarom, se v dolžini 20 kilometrov še ni vdal petim ledolomilcem, ki ga vztrajno napadajo. Madžarski ledolomilec se je včeraj za nekaj ur ujel v led, izvlekli so ga šele zvečer. Nadaljnje grmadenje ledu temu koncu grozi s poplavami, vendar strokovnjaki zatrjujejo, da do krize ne bo prišlo.

Sončno in vedro je bilo samo še na Hrvaškem, kjer je rahlo snežilo le v Slavoniji, natančneje v okolici Osijeka, Vukovara in Slavonskega Broda. Pet centimetrov snega po cestah zahteva zimsko opremo.

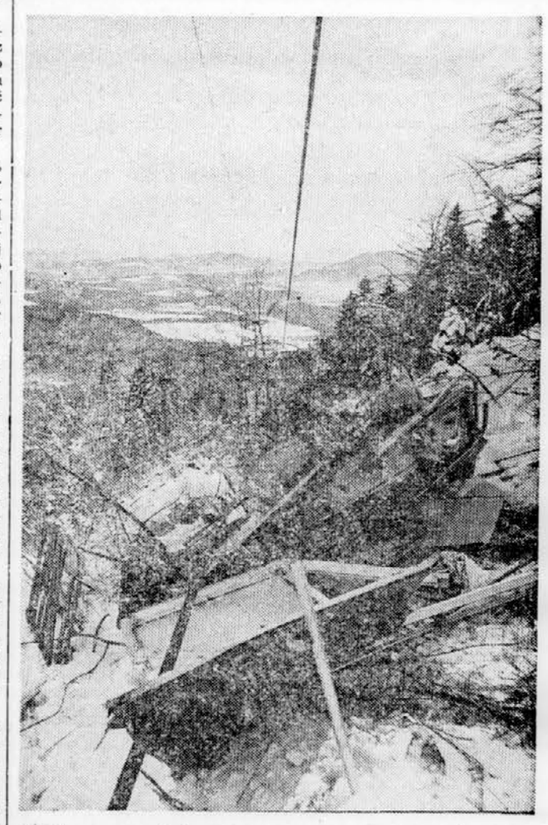
Zaradi čiščenja pristajalne steze danes ni delalo letališče v Beogradu. Promet so prekinili od 8,45 do 11.30 ure, kar je povzročilo precejšnje zamude. Redni zračni promet se je nadaljeval šele po dvanajsti dopoldne.

Manj zastojev je imela železnica. Kasnili so le mednarodni vlaki. Mednarodni vlak iz Istanbula, ki vozi v Niš in ima priključke na brzovlake za Italijo in ZR Nemčijo, je zamujal štiri ure.

Doslej je na Zlatiboru in na Rudniku zapadlo že čez pol metra snega, debelo snežno odejo so izmerili tudi v Sjenici, v Valjevu in na Črnem vrhu pri Boru.

Izredno hud mraz je zajel včeraj in danes ponoči srednji ameriški zahod. Snežni vihar je potrgal več električnih žic, onemogočil promet na magistralah in vseh lokalnih letališčih. V hudem metežu in mrazu je umrlo 22 oseb.

To je v petnajstih dneh že drugič, da je snežni metež zajel ta predel. V predmestju Chicaga je sedem ljudi zmrznilo, na mesto pa je padlo pol metra novega snega. Ker se je temperatura spustila pod 25 stopinj pod ničlo, so zmrznili tudi stroji za čiščenje snega. Na cesti skozi državo Indiana je ostalo 200 avtomobilov v snegu. Potnikom je morala na pomoč vojska.

Golte: gondola v snegu

GOLTE, 15. januarja — Pogled na razbitine gondole, danes, potem ko se je sinoči pretrgala jeklena nosilna vrv. Na vso srečo pa ta nesreča, ki je bila dokaj huda, ni zahtevala človeškega življenja, ampak le tri ranjene. Vsi potniki, ki so obviseli v drugi gondoli, pa so se rešili sami. Več o tej žičniški nesreči na 12. strani.

Foto: Miško Kranjec

Vreme danes

Tudi danes bo obveljalo suho, hladno in jasno vreme. Dan bo le delno oblačen, temperature bodo podobne včerajšnjim. Drugod po Jugoslaviji bo pretežno oblačno, v notranjosti bo še naprej snežilo, dnevne temperature se v južnejših krajih ne bodo preveč razlikovale od temperatur v Sloveniji, vendar bo ponoči v drugih republikah manj hladno kot v Sloveniji.

Zdravje nas precej velja

V Jugoslaviji še nikoli nismo dajali tolikšna sredstva za zdravstveno varstvo kot danes. Lani nam je denimo zdravstvo »snedlo« okroglih 55 milijard dinarjev, kar pomeni natanko 6,6 odstotka narodnega dohodka. Toliko s številčne plati. Sredstva so znatna, vprašanje pa je, če smo z razširjenostjo in kakovostjo ter učinkovitostjo zdravstvenega varstva zadovoljni. Je naše zdravstvo že primerno samoupravno organizirano in vsebinsko in organizacijsko primerno vpeto v svobodno menjavo dela. Položaj je dokaj različen.

Stran 2

Po intervenciji v Kampučiji

Ali je lokalni vojaški uspeh Vietnama vzpostavil ravnotežje z globalnim političnim uspehom Kitajske? Ameriška javnost je pod vtisom Sihanukovega nastopa v varnostnem svetu in Teng ima dodatne karte, ko bo 29. januarja prišel v ZDA. V Moskvi in Washingtonu povdarjajo zainteresiranost za sporazum o SALT. V kakšni zvezi je to z razpletom v jugovzhodni Aziji.

Stran 5

Višji računi za plin

Te dni je marsikateri porabnik plina kar malo prestrašeno pogledal, ko je dobil v roke račun. Vendar pa višjih zneskov ni kriva toliko podražitev, kot pa decembrski mraz, zaradi katerega je bilo treba prostore sevedа bolj ogrevati. Tako so v ljubljanski plinarni minuli mesec prodali še enkrat več plina kot običajno. Ob tem pa velja povedati tudi to, da se cena zemeljskega plina, ki ga dobimo iz Sovjetske zveze na poti do gospodinjstev poveča za več kot polovico.

Stran 7

Smeh višjih kvalitet

V celjskem Slovenskem ljudskem gledališču so prejšnji teden uprizorili Gogoljevo Ženitev. Čista in doumljena režija Dušana Mlakarja je — po oceni kritika Jožeta Snoja — grajena na tesnobi, neugodju, utesnjenosti, drobnjakarstvu, zaplankarstvu in še čem. Pri tem mu je bil v veliko pomoč igralski gost Janez Rohaček v vlogi Podkoljosina, saj je ustvaril osmišljeno in veliko vlogo.

Stran 8

Mlečna reka ne presahne

Skoraj šest kilometrov dolgi mlekovod z Livka do Kobarida deluje že devet let. V pičli uri zagotavlja pretok 1500 litrov mleka, pri čemer »mlečna reka« preteče skoraj 400 metrov višinske razlike. Naložba je pomembna, saj omogoča hitro in učinkovito dostavo mleka z območij, ki so težko dostopna.

Stran 13

Stenmark spet vodi

CRANS MONTANA, 15. januarja — Čeprav je bil v današnjem četrtem slalomu sezone za svetovni pokal šele tretji, je Šved Ingemar Stenmark (na sliki) vendarle spet prevzel vodstvo v skupni uvrstitvi za to dragoceno lovoriko. Doslej vodilni Švicar Lüscher se je namreč moral zadovoljiti z osmim mestom, med našimi pa se je uvrstil le Kuralt — na 16. mesto. Križaj je bil po času deseti, vendar so ga diskvalificirali zaradi napake tik pred ciljem drugega teka.

Telefoto: UPI

Razprodaja dobra priložnost - ne za kupce, ampak za trgovce

Znižanje cen je v trgovine privabilo kar precej kupcev, ki pa z izbiro niso najbolj zadovoljni — Na voljo le velike ali majhne številke in staro blago

LJUBLJANA, 15. januarja — Trgovci po vsej Sloveniji so danes dočakali svoj dan. Na stežaj so odprli vrata trgovin in pričeli z razprodajo zimske konfekcije, ki bo trajala vse do sredine prihodnjega meseca.

V ljubljanskih trgovinah se je že zgodaj zjutraj trlo kupcev. Ogledovali so si blago, ki je bilo naprodaj tudi po 40 odstotkov nižjih cenah. Najhujša gneča je bila v največjih ljubljanskih trgovinah — Nami, Maximarketu in Modni hiši, — kjer je marsikakšen plašč ali obleka (naprodaj so bili po 1000 do 1400 dinarjev) dobil novega lastnika. Že ob površni oceni reakcije kupcev, je bilo očitno, da so bile predstavnice nežnega spola mnogo bolj kritične do ponujenega blaga. Tudi nekaj deset odstotno znižanje cen jih ni zadovoljilo.

Na obali še čakajo

Tudi v obalnih občinah — Kopru, Izoli in Piranu — so lahko kupci izbirali med različnimi vrstami zimskih plaščev, oblek, pletenin, perila in obutve, ki so bili cenejši od 20 do 40 odstotkov. Vendarle pa je nekatere obalne trgovine na razprodajo šele pripravljajo.

V postojnski »Blagovnici« so bili danes trgovci kar zadovoljni. Kupcev, ki jih je privabila razprodaja zimske konfekcije, se je kar trlo. Zimski moški, ženski in otroški plašči, pletenine in tudi nekaj smučarskih hlač, je bilo naprodaj za 30 do 50 dinarjev ceneje in kot zatrjujejo postojnski trgovci, je bilo naprodaj le kvalitetno blago.

Ponujajo obleke iz 1975. leta

Tudi na Jesenicah, v Kranju in Radovljici so trgovci s celo 80 odstotnim zniževanjem cen zimske in jesenske konfekcije privabili v prodajalne pracej ljudi. Za zimski površnik je bilo potrebno odšteti 1200 dinarjev, za ženski pa nekoliko več — 1440 dinarjev. Na Jesenicah so si menda kupci posebej pozorno ogledovali črn plašč škofjeloškega »Kroja«, ki je svoje dni stal 4510 dinarjev, danes pa samo 2600 dinarjev. Da vsa razprodaja le ne bi izzvenela v zatrjevanju trgovcev, da je vse blago prvovrstne kvalitete in iz letošnje zaloge, so poskrbeli v radovljiški »Modi«. Kupcem ponujajo moške obleke po 1200 dinarjev, nosijo pa letnico izdelave 1975.

Čeprav trboveljske trgovine ponujajo kupcem tudi za 70 odstotkov znižano blago pa le-ti vihajo nosove. Vzrok je preprost. Razstavljeno in ponujano blago je kričečih barv, zelo velikih ali majhnih številk, pa tudi sodobnim modnim zahtevam ne odgovarja. Tudi močno znižane cene čevljev ne morejo navdušiti omahljivega kupca, saj je naprodaj le malo ličnih modelov.

Tudi Brežičani so lahko danes v nekaterih svojih trgovinah kupovali zimsko konfekcijo po precej znižanih cena. Tamkajšnji trgovci zatrjujejo, da je vse blago iz lanske in letošnje zimske sezone, priznavajo pa, da se bo na policah našel tudi kakšen model izpred dveh let.

Strnimo ugotovitve

Če na kratko strnemo ugotovitve ob razprodajah v celjskih, mariborskih, ptujskih in slovenjgraških trgovinah, lahko rečemo, da so nižje cene sicer privabile mnogo kupcev, vendarle ti niso bili povsem zadovoljni z izbiro. V Celju moraš biti nadpovprečno velik ali majhen, če hočeš najti primeren plašč ali obleko, na mlade pa so pri razprodaji menda sploh pozabili.

Nekoliko so presenetili mariborski trgovci, ki so že sedaj ponudili smučarske komplete, za katere je potrebno odšteti le okoli tisoč dinarjev. V Slovenski Bistrici pa so menda popolnoma obšli zimske razprodaje, saj s 30 odstotnim popustom prodajajo le moške srajce in hlače iz žameta in jeansa.

Pomurski kupci bodo lahko v enomesečni razprodaji kupili predvsem pletenine, trikotažo ter metrsko blago. Pač pa tamkajšnji trgovci priznavajo, da je vse ponujano blago starejše proizvodnje, ki ni šlo posebej dobro v promet in je zato počakalo na razprodajo.

V akciji o razprodajah v Sloveniji so sodelovali: Vlasta Felc, Vlado Podgoršek, Majda Struc, Peter Potočnik, Marjana Triler, Boris Jež, Danilo Utenkar, Ivan Praprotnik, Boro Borovič, Ivica Burnik, Pavle Burkeljc, Janez Kovačič.

Nova podoba Čateških Toplic

ČATEŠKE TOPLICE, 15. januarja — Doslej največja naložba v brežiški občini — gradnja novih zmogljivosti zdravilišča Čateške Toplice — že kaže dokončno podobo. Zaradi zadnjega mraza so dela sicer nekoliko zastala, vendar je po mnenju nadzornega organa pričakovati, da bi objekte že lahko zgradili do 1. maja, če bo slabo vreme, pa seveda nekoliko kasneje. Najdlje so z novim hotelom, ki bo imel 300 postelj, sledijo pa restavracija, pokriti bazen in drugi skupni objekti. Foto: Vlado Podgoršek

Trdoživi stari odnosi

V dobrem letu so na Gorenjskem ustanovili 219 novih tozdov - Preveč primerov površnih samoupravnih aktov

KRANJ, 15. januarja — Na Gorenjskem so v zadnjem času precej moči porabili za razvijanje samoupravnih odnosov v združenem delu. Usmerili so jih predvsem v ustanavljanje novih temeljnih organizacij združenega dela, s čimer naj bi upravljanje bolj približali delavcem. Prizadevanja niso bila zaman, kar dokazuje veliko število novih tozdov. Vendar pa napredka v samoupravljanju ne bi smeli soditi zgolj po teh rezultatih.

V dobrem letu dni so na Gorenjskem ustanovili 219 novih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti skupnih služb, tako da jih je sedaj že 581. V zadnjem času si prizadevajo za ustanavljanje novih tozdov, zlasti tam, kjer so sedanji preveliki ali pa so delovne organizacije še enovite ter v dislociranih obratih. Ob tem je treba omeniti, da se gorenjsko združeno delo povezuje tudi navzven, saj ima 23 tozdov in 3 delovne organizacije v drugih regijah in tudi v drugih republikah.

V dosedanjih prizadevanjih za izvajanje zakona o združenem delu so bili torej uspešni, kar zadeva formalno plat, to je ustanavljanje tozdov. Kot pa je na nedavnem sindikalnem seminarju na Bledu opozorila predsednica medobčinskega sveta ZSS za Gorenjsko Ivanka Sulgaj, se samoupravni odnosi po svoji vsebini prepočasi spreminjajo. Značilno je, da so samoupravne akte zaradi pomanjkanja strokovnjakov in časovne stiske marsikje pripravili na hitro ter brez globljih analiz razmer in potreb. Udeležba delavcev na referendumih, kjer so te akte sprejemali, je bila sicer zadovoljiva, vendar pa so dokumente večinoma sprejemali kar na hitro brez kake temeljitejše razprave. Samoupravne sporazume o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke so marsikje sprejemali pod pritiskom, da bodo dobivali minimalne osebne dohodke, če jih zavrnejo. Rezultati takih postopkov pa so se kasneje odrazili tudi v prekinitvah dela.

Po določilih zakona o združenem delu bi morale ugotavljati in razporejati skupni prihodek vse temeljne organizacije, ki proizvajajo posamezne dele končnega izdelka in trgovske organizacije, ki se ukvarjajo z zunanjo trgovino in trgovino na debelo. Na Gorenjskem posluje tako le 13 proizvodnih delovnih organizacij in ena temeljna organizacija, ki se ukvarja z zunanjo trgovino. Ob teh pa je še vrsta proizvodnih delovnih organizacij, ki imajo fazno proizvodnjo pa se še niso dogovorile o ugotavljanju in razporejanju prihodka ter še 6 trgovskih organizacij, ki se ukvarjajo s podajo na debelo in ki prav tako poslujejo še po starem.

LADO STRUŽNIK

Marljivi gradbinci

LJUTOMER — Kljub slabemu vremenu ljutomerski gradbinci pridno gradijo nova stanovanja. Proizvodno gradbeno podjetje Ljutomer gradi tokrat za trg blok, v katerem bo 27, v glavnem dvoinpol ter trisobnih stanovanj. Veljal pa naj bi kakih 13 milijonov dinarjev.

Širša pota izobraževanja delegatov

Raznih oblik izobraževanja bo v občini Metlika deležnih 1.200 ljudi

METLIKA, 15. januarja — Z dvodnevnim seminarjem za vodje delegacij iz temeljnih organizacij združenega dela se je v metliški občini začelo družbenopolitično izobraževanje delegatov: računajo, da bo tovrstnega izobraževanja deležnih 1.200 delegatov te belokranjske občine.

Razveseljivo je, da se je izobraževalna akcija začela, čeprav v metliški občini še nimajo izvajalca družbenega izobraževanja. Za uvod so družbenopolitične organizacije imenovale 15-članski predavateljski aktiv, ki ga bodo v naslednjih tednih še razširili.

Za izvajalca družbenega in političnega izobraževanja v občini predlagajo izobraževalni center Beti, za katerega sodijo, da je edini sposoben — ob ustrezni kadrovski okrepitvi, predvsem ob imenovanju vodje družbenega izobraževanja — uresničiti te naloge. Mimo kadra pa bo potrebno zagotoviti tudi denar za tako široko zastavljeno izobraževanje.

V metliški občini bo bržkone še v januarju podpisan družbeni dogovor, na osnovi katerega bodo sprejeli še samoupravni sporazum o financiranju družbenopolitičnega izobraževanja. Pri izobraževanju okrog 1.200 delegatov bi lahko precej pomagal tudi klub samoupravljavcev, ki pa ga tudi še niso ustanovili.

Tako je za metliško občino mogoče ugotoviti nenavadno dejstvo, da se je najprej začelo družbenopolitično izobraževanje delegatov, za njim pa ustanavljajo še klub samoupravljavcev in postavljajo nosilca tega izobraževanja, ki naj bi poskrbel, da bi družbenopolitično izobraževanje v občini nemoteno potekalo.

J. S.

Vodovod tudi na Javorovici

Napeljali bodo 3 km vodovodnih cevi od zajetja v Tisovcu

ŠENTJERNEJ, 15. januarja — V gorjanski vasici Javorovica, kjer je 16. marca 1944 tragično preminulo 144 borcev IV. bataljona Cankarjeve brigade, danes prebiva še 13 družin. Največja želja teh občanov je, da bi dobili vodovod in vse kaže, da ga tudi bodo. Gre za napeljavo 3 kilometrov vodovodnih cevi od naravnega zajetja v Tisovcu na Gorjancih, kjer bi koristili prosti pad. V krajevni skupnosti Šentjernej so povedali, da bodo pri gradnji vodovoda pomagali borci, delovni kolektivi iz šentjernejske doline, nameravajo pa tudi organizirati mladinsko delovno brigado. V neposredni bližini Javorovice načrtujejo tudi graditev partizanskega doma. Tega bodo zgradili s pomočjo borcev, ki so se bojevali v tem delu Dolenjske.

S. D.

Do obvoznice tudi še tovornjaki

Skozi Dolenjske Toplice vožnje še ne bodo prepovedali

DOLENJSKE TOPLICE, 15. januarja — Krajevna skupnost Dolenjske Toplice je predlagala komisiji za promet in zveze pri skupščini občine Novo mesto, da prepove vožnjo tovornjakom skozi naselje Dolenjske Toplice. Svojo zahtevo podpirajo s tradicijo, da težki tovornjaki gozdnega gospodarstva Novo mesto, ki prevažajo hlodovino iz kočevskih gozdov motijo goste v zdravilišču.

Zahteva krajevne skupje upravičena, vendar za enkrat ne pride v poštev, ker ni na voljo obvozne ceste. V perspektivnem razvoju cestnega omrežja novomeške občine je začrtana tudi nova obvoznica, do tega časa pa bo tovornjakom še vedno svetila »zelena luč«.

S. D.

Postrežba šepa

Gostinstvu radovljiške občine primanjkuje predvsem šolanih natakarjev

RADOVLJICA, 15. januarja — Radovljiška tržna inšpekcija je v lanskem letu opravila v gostinstvu in turizmu 144 pregledov. Njene ugotovitve — predvsem o tem, kakšni so hoteli in strokovnost gostinskih delavcev — pa so hkrati napotilo, kaj vse bi bilo treba spremeniti, da bi bila turistična ponudba čimbolj kakovostna.

Črnomaljski potrošniški svet kot najmočnejši v občini je ob koncu lanskega leta pripravil tudi javno tribuno o preskrbi. Pri tem so naredili analizo, v kateri so ugotovili, da so črnomaljski trgovinski lokali premajhni, slabo opremljeni, police pa premalo založene. Zaradi tega je tudi prevelik odliv kupne moči iz Črnomlja v močnejša trgovska središča, predvsem v Ljubljano in Karlovac.

Javna tribuna je tudi pokazala, kakšne bi morale biti rešitve črnomaljske trgovine: predvsem specializacija, nujno je potrebna gradnja nove blagovnice in samopostrežne trgovine, še zlasti pa ustreznih skladiščnih prostorov. Gradbeni material na primer morajo kupci kupovati kar na petih različnih prodajnih mestih.

Nujna je tudi povezava trgovine, saj razdrobljena ne zmore obsežnejših investicijskih vlaganj. Potrebno bo bolj na široko odpreti vrata za nekatere nove trgovske delovne organizacije, ker zdajšnji nosilci trgovine v tej belokranjski občini prepočasi uresničujejo zastavljene razvojne načrte.

JOŽE SPLICHAL

Kadarkoli potrebujete mali oglas pokličite od 25 111 do 31 sprejem malih oglasov po telefonu v dnevniku Delo

Slaba preskrba

Črnomaljski lokali ne zadovoljujejo potreb sodobne trgovine - K rešitvam

ČRNOMELJ, 15. januarja — V črnomaljski občini imajo svoje potrošniške svete že v vseh 14 krajevnih skupnostih: omeniti kaže še to, da imajo skupen potrošniški svet črnomaljska krajevna skupnost in nekatere manjše sosednje skupnosti, katerih prebivalci zvečine kupujejo v Črnomlju.

Na splošno za občino velja, da so tehnični pogoji nastanitvenih gostinskih obratov kar zadovoljivi, zlasti pa to drži za blejske hotele. Letos so predvidene še adaptacije depandanse Jadran, hotela Jelovica ter dograditev Lovca, obnovili pa bodo tudi Kazino, ki taka kot je sedaj, ne more več služiti svojemu namenu.

V slabem stanju je tudi hotel Kompas v Bohinju, v kritičnem pa Mladinski dom, ki ga upravlja republiška konferenca ZSMS Ljubljana. Tržna inšpekcija je z odločbo prepovedala, da bi še delali, dokler doma ne popravijo.

Na območju občine je tudi pet kampov, ki so kar dobro urejeni, črna pika pa je kamp, ki spet sodi k Mladinskemu domu. Tudi kamp so morali zaradi malomarnega upravljanja z njim zapreti.

Tržna inšpekcija je ugotovila, da strokovnost gostinskih delavcev ni zadovoljiva. Predvsem je premalo kvalificiranih delavcev v strežbi. V zadnjih dveh letih se je zaposlilo v gostinstvu veliko delavcev iz drugih republik, ki nimajo ustrezne izobrazbe, prav tako pa ne obvladajo slovenskega jezika, kar povzroča težave.

Sicer pa za lani velja, da v turizmu in gostinstvu radovljiške občine ni bilo večjih nepravilnosti.

VLASTA FELC

Uspešna leta Krškega

V razvoju srednjeročnega obdobja pa so opazne tudi pomanjkljivosti

KRŠKO, 15. januarja — Smelo zastavljeno rast razvoja za tekoče srednjeročno obdobje v občini Krško dobro izpolnjujejo. O tem ne pričajo le podatki o 9—11 odstotni realni rasti družbenega proizvoda (v letu 1978 bo po predvidevanjih kar za 84,4 odstotka višja kot leta 1975!), marveč tudi 78 odstotkov predvidenih sredstev za osnovna sredstva gospodarstva. Izvoz se je medtem povečal za dvakrat in je leta 1978 znašal 23 milijonov dolarjev, vendar je bil nekoliko višji tudi uvoz.

Žal pa hkrati z novimi naložbami ni enakovredno rastla tudi produktivnost, čeprav so medtem število zaposlenih povečali za 1.400 delavcev. Tudi s pokazatelji učinkovitosti gospodarjenja in obvladovanjem vseh oblik porabe niso povsem zadovoljni.

V. P.

Posevke kaže zavarovati

Kranjska zavarovalnica je kmetom in kombinatu zaradi posledic toče izplačala 1,9 milijona

KRANJ, 15. januarja — Čeprav je od neurij s točo, ki je julija klestila tudi v kranjski občini, preteklo pol leta, je bilo na zadnjih zborih občanov in kranjske občinske skupščine postavljenih več vprašanj o odpravljanju posledic toče v občini. Zategadelj sta kmetijska zemljiška skupnost in Zavarovalna skupnost Triglav za sejo občinske skupščine Kranj, ki bo v sredo, 17. januarja, pripravila odgovore.

Zavarovalna skupnost Triglav je kmetom in kombinatu za nastalo škodo v kmetijstvu izplačala zavarovalnino v višini 1,9 milijona dinarjev. Kombinat je prejel 676.400 dinarjev odškodnine za uničene nasade jabolk in hrušk v predvorskem sadovnjaku ter 411.800 dinarjev za poškodovana polja. Medtem ko je imel kombinat pred točo zavarovane vse kulture, pa je imelo tovrstno zavarovanje sklenjeno le 57 kmetov, toča pa je prizadela 200 kmetov. Zavarovalnica je izplačala odškodnino 44 kmetom v skupni vrednosti 455.300 dinarjev. Poleg tega je zavarovalnica izplačala 231 oškodovancem odškodnino 416.500 dinarjev za poškodbe od toče na stanovanjih (steklo, zunanji ometi, kritina itd.). Podobno kot za zasebne kmetijske posevke velja tudi za zavarovanje objektov pred točo oz. požari, da je sklenjeno le majhno število zavarovalnih pogodb ali pa, da je višina zavarovalnine prenizka.

Izvršni svet kranjske občinske skupščine, gorenjska kmetijska zadruga in kmetijsko zemljiška skupnost so že poleti namenili gmotno pomoč prizadetim kmetom v obliki umetnih gnojil, krmil in zaščitnih sredstev, za kar so odšteli 700.000 dinarjev. Kmetom, ki jim je toča povzročila škodo, ki presega 29 odstotno vrednost njihovega katastrskega dohodka, pa bodo do konca tega meseca opravili obračun davčnih olajšav za minulo leto.

PETER POTOČNIK

Kje na avtobus

Ob začetku gradnje Emonine blagovnice v Novem mestu tudi nova postaja

NOVO MESTO, 15. januarja — V Novem mestu je že vrsto let problem nova avtobusna postaja, saj sedanja pod milim nebom pri hotelu Metropol ne zadošča več. Ob pripravah na graditev nove blagovnice trgovskega podjetja Emona — DO Dolenjka Novo mesto se bo moralo preseliti tudi avtobusno postajališče.

O tem vprašanju je pred dnevi razpravljala tudi komisija za promet in zveze skupščine občine Novo mesto in sprejela sklep, da zaenkrat pride v poštev samo premaknitev postajališča za kakih 50 metrov, kjer je zdaj kiosk Mladinske knjige in prodajalna bureka. Seveda je z uresničitvijo te zamisli povezana tudi delna odstranitev stare stavbe na Novem trgu, kjer so zdaj nekatere strokovne službe občinske skupščine.

Seveda v Novem mestu ne razmišljajo samo o začasni rešitvi, treba je izbrati novo lokacijo za ureditev avtobusnega postajališča. Odgovorni dejavniki predlagajo tri lokacije, in sicer prostor pri pralnici peska podjetja Kremen, pri priključku na avtomobilsko cesto v Mačkovcu in v Bršljinu. Najustreznejša bi vsekakor bilo prva inačica, žal pa je povezana z graditvijo novega mostu v Novem mestu pri domu JLA na Loki, kar pa je zaenkrat težko uresničljiva zamisel.

Dokler ne bodo zasadili prve lopate pri gradnji nove blagovnice, toliko časa se bodo pač morali Novomeščani še zadovoljiti z zasilno rešitvijo.

SLAVKO DOKL

AVTO + magazin AVTO magazin

gradbeno industrijsko podjetje OBNOVA n.sol.o. ljubljana titova 39

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana, Titova c. 39

vabi

sodelavce za opravljanje prostih del in nalog:

I. Služba plana procesa

1. **glavnega tehnologa gradbenih del** za samostojno reševanje zahtevnih nalog s področja tehnologije, razvoja in notranje kontrole ter vodenje večje skupine tehnologov, koordinacija dela med njimi in zunanjimi sodelavci

II. Služba za tržništvo

2. **vodje projekta na domačem tržišču** za vodenje inženiring opravil, pridobivanje del, pripravo dokumentacije za opremo zemljišč, izdelavo projektnih programov, komercialni nadzor nad gradnjo, kolavdacijo in predajo objektov

III. Računovodska služba

3. **vodje oddelka finančnega knjigovodstva** za vodenje, organiziranje in koordinacije dela v oddelku, sestavljanje kontnega plana, izdelovanje zbirnih in konsolidir. bilanc, nadomeščanje vodje računovodske službe

4. **administratorja I** za strojepisna in administrativna dela v računovodski službi

IV. Služba za organizacijo in informatiko

5. **vodje oddelka za organizacijo poslovanja** za vodenje in koordinacijo del v oddelku za organizacijo poslovanja

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit, znanje tujega jezika in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
2. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
3. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
4. srednja ali nepopolna srednja izobrazba ekonomske ali splošne smeri in 2 leti delovnih izkušenj
5. visoka ali višja izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Pismenim ponudbam priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev in jih pošljite v 15 dneh od objave na naslov: GIP »OBNOVA« Ljubljana, Titova cesta 39, Splošno kadrovska služba. 377

dobra knjiga najboljši prijatelj

V NEKAJ VRSTAH

Zaposlitve tudi za ženske

JESENICE — V skladu s srednjeročnim družbenim planom bi letos morale delovne organizacije s področja gospodarstva jeseniške občine povečati število zaposlenih za 2,4 odstotka, kar bi bilo približno 287 novih delavcev. Negospodarstvo predvideva, da bo povečalo število zaposlenih za 6,1 odstotka ali za približno sto delavcev.

V jeseniški občini, kjer so pri zaposlovanju žensk že več let za republiškim povprečjem ter primanjkuje »ženskih« delovnih mest, gospodarstvo načrtuje od skupnega števila 65, negospodarstvo pa 70 delovnih mest, primernih za zaposlitev žensk. V. F.

»Raj pod Triglavom« potuje

JESENICE — Mojster planinske fotografije Jaka Čop je lani s svojo razstavo planinskih fotografij, ki jo je imenoval Raj pod Triglavom, razstavljal kar v 14 različnih krajih. Med njimi tudi v Celovcu, Gorici, Valjevu. Ob proslavi 200-letnice prvega vzpona na Triglav si jo je v Ribčevem lazu v enem dnevu ogledalo kar tisoč ljudi.

Vsaj toliko razstav fotografij, ki jih je od 100 do 130, bo imel tudi letos. Najprej bo razstavljal v Prešernovi hiši v Kranju, in sicer od 24. januarja do 5. februarja. V. F.

Vlaganja v kmetijstvo

JESENICE — V letošnjem letu bodo v jeseniški občini investicijska vlaganja v kmetijstvo znašala približno 2,5 milijona dinarjev. Usmerjena bodo predvsem v popravilo gospodarskih poslopij, v gradnjo silosov za krmo in v nakup kmetijske mehanizacije.

Pašne skupnosti pa bodo s sofinanciranjem uredile pašnike pašnih skupnosti na Blejski Dobravi, v Žirovnici in na Hrušici. V. F.

Konji za širšo turistično ponudbo

RADOVLJICA — V radovljiški občini so trije lastniki konj, ki jih izposojajo za jahanje, kar pomeni dopolnilno dejavnost kmetijstva ter širšo turistično ponudbo hkrati. Ti lastniki so Janez Prešeren iz Vrbenj, Vinko Brce iz Radovljice ter Miha Ferčej iz Zasipa. Skupno so lani imeli 19 konj. Za uro jahanja je bilo lani treba odšteti od 60 do 80 dinarjev. V. F.

Bogati rezultati kulturnega dela

TRBOVLJE — Vse sekcije DPD Svoboda Center Trbovlje, to je moški pevski zbor Zarja, mešani pevski zbor Slavček, gledališče, likovna sekcija RELIX, mladinsko gledališče in lutkovna sekcija, so bile lani izredno delavne. Imele so 88 samostojnih nastopov, 28-krat so sodelovanle na drugih nastopih, bile so gostiteljice treh kulturniških skupin, sodelovale na 28 proslavah, radijskih snemanjih, tekmovanju, na 6 revijah, 11-krat na raznih drugih nastopih. Enaintrideset prireditev so izvedli izven programa. Značilno je, da so člani vseh sekcij porabili za pripravo programov v preteklem letu skoraj 30.000 ur. Tudi za letos obetajo bogat program s številnimi nastopi doma in drugod. T. L.

Obnovljena puštalska kapela

ŠKOFJA LOKA — V nekdanjem puštalskem gradu, kjer je sedaj glasbena šola, so pridobili nov prostor za koncerte in druge kulturne prireditve. Za te namene so uredili nekdanjo grajsko kapelo, ki so jo prej dalj časa uporabljali za skladišče kmetijske zadruge. Otvoritveni koncert v novem prostoru so imeli gojenci glasbene šole ob škofjeloškem občinskem prazniku. L. S.

Razstava ob občinskem prazniku

GODEŠIČ — Domače kulturno umetniško društvo je ob občinskem prazniku Škofje Loke v sodelovanju s planinskim društvom Dovje — Mojstrana pripravilo razstavo »200 let Triglava«, ki so jo združili s predstavitvijo nekaterih del domačina, akademskega slikarja, Franca Novinca. Za obiskovalce so bili še posebno zanimivi nekateri predmeti in dokumenti, ki pričajo o dejavnosti naših prvih planincev. L. S.

Posojilo za računalnik

JESENICE — Temeljna banka Gorenjske je jeseniški železarni odobrila 30 milijonov dinarjev in 3,5 milijona dolarjev posojila za nakup novega računalnika. Sedanji, ki ga uporabljajo že deset let, namreč ni več kos vse večjim potrebam. Novi bo imel kar štirikrat večjo zmogljivost. Kot predvidevajo, bodo novo računalniško opremo, ki jih bo veljala 153 milijonov dinarjev, začeli uporabljati čez dve leti. L. S.

Prenova stare Radovljice

RADOVLJICA — Na eni od sej izvršnega sveta skupščine občine Radovljica so sprejeli tudi program dela za idelavo revitalizacijskega načrta za staro mestno jedro Radovljice. Samo v zadnjih letih so z nekaterimi deli ta del mesta že precej spremenili.

Sklenili so, da bodo ustanovili koordinacijski odbor za prenovo, skupščina občine, stanovanska, kulturna krajevna skupnost ter komunalna skupnost pa naj bi podpisale družbeni dogovor, da bodo sodelovale pri oblikovanju in financiranju programa. Sicer pa bodo letos nadaljevali z obnovo fasad Vidičeve hiše, župnišča in graščine. Dokončati pa bi morali čimprej tudi prenovo Šivčeve hiše. V. F.

Brežičani že drugič najboljši

BREZICE — Celoletna dejavnost ZRVS občine Brežice, aktivnost rezervnih starešin v drugih organizacijah ter društvih, občinski pohodi ter uspešno delo z mladino — vse to pogojuje tudi pomembne tekmovalne dosežke. Brežiške ekipe so bile nadvse uspešne že na republiških orientacijskih pohodih, to nedeljo pa so člani in mladinci že drugič osvojili prehodni pokal oziroma prvo mesto na prireditvi »Po poteh partizanske Jelovice« v Dražgošah. Za zmago so zaslužni: Poldi Rovan, Anton Ajster, Drago Vimpolšek, Bogdan Romih, Boris Pleterski in Milan Stojiljković. V. P.

Nov proizvodni program Novolesa

BREŠTANICA — Kolektiv Novolesa tozd Sigmat Brestanica računa letos s 30-milijonsko naložbo za razširitev proizvodne zmogljivosti. Tako odločitev pogojuje spremenjena struktura proizvodnje, saj prehajajo na izdelovanje večjih betonskih mešalcev, v sodelovanju z zahodnonemško tvrdko Wiwa airless pa uvajajo nov program naprav za nanos materialov. V. P.

DELAVSKA UNIVERZA BORIS KIDRIČ
LJUBLJANA, Miklošičeva 26

prireja

v dneh od 22. 1. 1979 do 2. 2. 1979

CELODNEVNI TEČAJ ZA KINOOPERATERJE

Tečajnikom zunaj Ljubljane lahko rezerviramo bivanje v dijaškem domu.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi Boris Kidrič, Ljubljana, Miklošičeva 26, telefon 311-182.

Pod lupo orožje in razvoj

Zasedanje skupine izvedencev v Ženevi — Poročilo Waldheimu

ŽENEVA, 15. januarja (Tanjug) — Na sedežu OZN v Ženevi je danes začela zasedati skupina strokovnjakov, ki bo v naslednjih desetih dneh preučevala medsebojno povezanost med razorožitvijo in razvitostjo. Njeno delo bo trajalo s presledki verjetno dve leti, morda tudi več. Svoje ugotovitve bodo strokovnjaki sporočili generalnemu sekretarju OZN Kurtu Waldheimu.

V skupini je 25 izvedencev iz razvitih držav in držav v razvoju. Vodi jo Inge Thorsson, podsekretarka v švedskem zunanjem ministrstvu. Jugoslavijo zastopa načelnik centra za mednarodne odnose v inštitutu za mednarodno politiko in gospodarstvo Ljubivoj Acimović.

Atherton ponovno na Bližnjem vzhodu

Američani poskušajo oživiti pogajanja med Egiptom in Izraelom - Kairo ne postavlja več rokov - Prodaja nafte

JERUZALEM, 15. januarja — Izraelski minister za energijo Jichak Modej je izjavil, da je Egipt privolil, da po sklenitvi mirovnega sporazuma med državama proda nafto. Kot poroča France Presse, je izraelski minister dejal, da med pogajanji ne razpravljajo več le načeloma, temveč govorijo o količinah nafte, ki naj bi jo Egipt prodal Izraelu.

Z osnutkom egiptovsko-izraelskega mirovnega sporazuma so predvideli, naj bi Izrael v prvi fazi umika s Sinaja vrnil Egiptu naftne vire v območju El Tura ob Suezu.

Ameriški predsednik Carter je izjavil, da bo z veseljem povabil egiptovskega predsednika Sadata in izraelskega premiera Begina na nov sestanek, da bi sklenila mirovni sporazum. Na sprejemu v Atlanti je ameriški predsednik poudaril, da so v minulih tednih na Bližnjem vzhodu dosegli napredek.

Posebni odposlanec za Bližnji vzhod Atherton bo ta teden odpotoval v Kairo in Jeruzalem in skušal odpraviti ovire, ki se zastavljajo sklenitvi mirovnega sporazuma v skladu z dogovori v Camp Davidu.

V zvezi z Athertonovim potovanjem je predsednik Carter izrazil upanje, »da bodo zdaj dosegli napredek, mi pa si bomo za to prizadevali s podvojenimi močmi« Carter je pristavil, da bo povabil Sadata in Begina na pogovor, če se bodo ta prizadevanja izjalovila, da bi »brez odlašanja« sklenili mirovni sporazum.

Po vesteh iz Jeruzalema Izraelci pričakujejo, da se bodo pogovori nadaljevali najkasneje čez 10 dni, nekateri vladni krogi pa domnevajo, da bi »do konca marca utegnili rešiti vse preostale probleme.« Spričo izkušenj iz dosedanjih pogajanj se v Egiptu izogibajo vsakršnih časovnih terminov, zato pa je pred nekaj dnevi predsednik Sadat iz Asuana sporočil prek člana ameriškega kongresa Donalda Mitchella, da je »pripravljen takoj podpisati mirovni sporazum z Izraelom, kajti dogodki v Turčiji in Iranu nas silijo k temu . . .«

Ameriški državni sekretar Cyrus Vance je sklenil poslati na Bližnji vzhod dva sodelavca, potem ko je pred kratkim dobil dolgo pismo od egiptovskega premiera Mustafe Halila, v katerem piše, da je »spričo nestabilnosti režima v Turčiji in Iranu« Egipt pripravljen nadaljevati mirovna pogajanja z Izraelom kadarkoli in na katerem koli kraju, ki bi ga predlagale ZDA. Ker je Washington dobil podobno poslanico tudi od premiera Begina, se zastavlja vprašanje, ali niso nemara »višji interesi«, o katerih te dni tako pogosto govorijo v Egiptu in Izraelu, prevladali nad nekaterimi načeli. Čemu bi sicer nadaljevali jalove pogovore, ko že vnaprej vedo, da stališč ni mogoče uskladiti, če ne iz strahu, da bi znova zašli v slepo ulico.

Referendum o samostojnosti Grönlandije

Če bo rezultat pozitiven, dobi otok svoj parlament

KOBENHAVN, 15. januarja (Tanjug) — Za Grönlandijo bo sreda velik dan v dolgi zgodovini otoka. Na ta dan se bo 40.000 prebivalcev največjega otoka na svetu udeležilo referenduma. Odločili bodo, ali naj bi naposled naredili prvi korak k samostojnosti izpod 250 let dolge danske kolonialne uprave.

Danska odstopa Grönlandiji prve samoupravne pravice. Če bo rezultat referenduma pozitiven, bodo otočani aprila glasovali za svoj parlament, ki bo štel približno 20 poslancev; iz svojih vrst bodo izvolili administrativno upravo treh članov.

Nova administracija naj bi prevzela dolžnosti 1. maja, vendar pa bo njeno polnomočje močno omejeno, ker delna samostojnost Grönlandije temelji na načelu, da otok še nadalje ostaja del danskega kraljestva.

Brežnjev o nesporazumih z Američani

Intervju za »Time« — Krivda na drugi strani — »Pustolovska politika«

NEW YORK, 15. januarja. (AFP) V intervjuju, ki ga je Brežnjev 9. januarja dal za ameriško revijo »Time«, je sovjetski voditelj dejal, da je za nesporazume v sovjetsko-ameriških »odnosih odgovorna druga stran« (ZDA).

Leonid Brežnjev je opozoril ZDA in zahodne prestolnice, naj ne poskušajo Kitajske izkoristiti kot vzvod pritiska na ZSSR. Taka politika bi bila »igranje z ognjem« in bi bila skrajno »pustolovska in nevarna za svetovni mir«.

O Kampučiji je prvi sekretar KPSZ dejal, da je kitajska pritožba »grob poskus spreva čati stvarnost«. Po njegovih besedah se je »khmersko ljudstvo dvignilo, da bi zrušilo nemogoči režim doma«.

O popuščanju napetosti je Brežnjev dejal, da tak proces zahteva vsaj določeno stopnjo medsebojnega zaupanja in upoštevanja zakonitih interesov drugih«. »Nepravično in nestvarno bi bilo pričakovati, da se bodo narodi Bližnjega vzhoda in afriškega juga na ljubo popuščanju napetosti odpovedali boju za svoje legitimne pravice.«

Leonid Brežnjev pa je izrekel upanje, da bo v kratkem podpisan sporazum o SALT-2. »Naša najbolj važna naloga je mir in spet mir. Če bi padla atomska bomba kamorkoli na zemeljski površini, bi bilo to slabo za ves svet«, je končal prvi sekretar KPSZ Leonid Brežnjev.

Jugoslovanska trgovinska delegacija v Mehiki

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Danes je odpotovala v Mehiko jugoslovanska trgovinska delegacija, ki se bo udeležila zasedanja mešanega odbora za razvoj medsebojnega gospodarskega sodelovanja. Delegacija, ki jo vodi namestnik zveznega sekretarja za tržišče in občegospodarske zadeve dr. Dušan Anakiovski, bo obiskala še Gvatemalo, Honduras, Salvador, Kostariko in Dominikansko republiko.

Streli na bocvanski meji

Južnoafriške oblasti prvič priznale spopad s skupino gverilcev

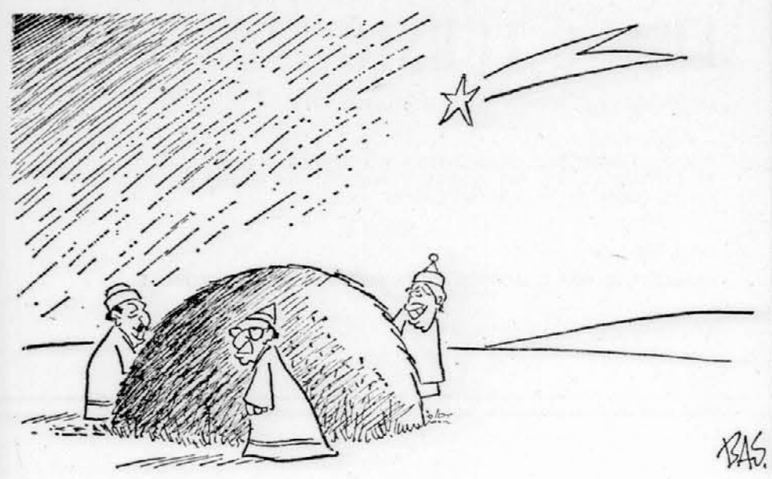
PRETORIA, 15. januarja (AFP) — Na meji Južnoafriške republike z Bocvano je prišlo do oboroženega spopada s skupino sedmih gverilcev. V sporočilu rasistične policije je rečeno, da je bil en gverilec ubit, en pa ranjen. Petim je uspelo pobegniti nazaj v Bocvano.

Do oboroženega spopada je prišlo 80 kilometrov vzhodno od mesta Zerusta; kot poročajo, ni bil niti eden od pripadnikov policije ubit ali ranjen. V tej protigverilski akciji je policija baje zaplenila en avtomat, več ročnih bomb in manjšo količino streliva.

To je bilo prvič, da so rasistične oblasti objavile uradno poročilo o eni od akcij gverilcev, do katerih prihaja v obmejnem pasu.

OGLEDALO

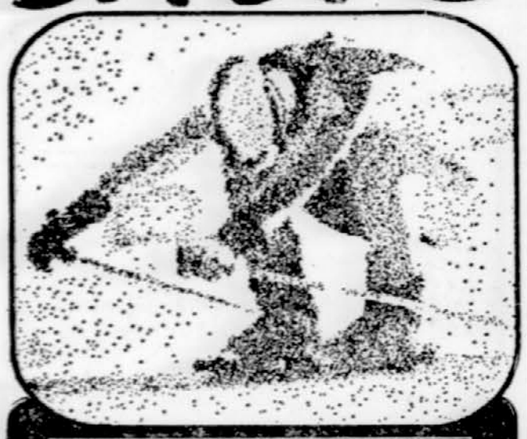
ISKANJE REŠITVE

Die Presse

Januarska številka

klub SMUK

STENMARKA MAMI SMUK

VSE O TEKAŠTVU

JE SMUČANJE RES SNOBOVSKI ŠPORT?

DOMAČE SMUČIŠČE: POHORJE

KAKO JE Z OTROŠKIM VARSTVOM NA SNEGU?

3 BARVNE STRANI O TEKMOVANJU ZA SVETOVNI POKAL

SMUČAJTE S »SMUKOM«!

V pripravah

Vsa Alžirija je v znamenju bližnjega kongresa fronte narodne osvoboditve

ALŽIR, 15. januarja (Tanjug) — Alžirski svet revolucije se je danes sestal, da bi proučil prvi predlog državne komisije za pripravo kongresa fronte narodne osvoboditve. Predlog zadeva število udeležencev na kongresu, ki se bo začel zadnje dni januarja, merila in strukturo izbire delegatov. Komisija sicer zaseda vsak dan in obravnava predloge podkomisij za osnutke kongresnih dokumentov in resolucij. Pravkar so objavili, da so proučili predlog osnutka resolucije, ki zadeva alžirsko zunanjo politiko.

Za zdaj še niso znane podrobnosti o delu pripravljalnih organov, prav tako še ni znan datum začetka kongresa. Znano je le, da se mora kongres začeti v ustavnem roku 45 dni po smrti dosedanjega predsednika Huarija Bumediena. Kongres naj bi namreč predlagal novega kandidata za predsednika republike.

Najvišje politično vodstvo države, ki ga sestavlja osem članov sveta revolucije in začasni predsednik Rabas Bitat, je trenutno videti izredno enotno, kar je vsekakor rezultat sklepa, da je treba težaven položaj, ki ga je povzročila smrt predsednika Bumediena, premostiti kar najmanj boleče in izbrati osebnost, ki bi v teh okoliščinah utegnila najbolje nadaljevati delo Huarija Bumediena.

Mladinski kongres, ki se je pred kratkim končal, je potrdil, da je tudi za alžirsko mladino, ki sestavlja več kot polovico prebivalstva, to edina možna politična rešitev.

ISKRICE

Plačevati alimente ženski, od katere ste se ločili, je kot plačevati obroke za avto, ki smo ga že karambolirali.

N. N.

Življenje nam vrača samo tisto, kar dajemo drugim.

I. ANDRIĆ

Saudski princ na demonstraciji bojnih letal F-15

DŽEDA, 15. januarja — Saudski prestolonaslednik princ Fahd in obrambni minister princ Abdel Aziz sta se danes udeležila demonstracije ameriških letal F—15, ki so konec tedna prispela v Saudsko Arabijo. Kot poroča UPI, sklicujoč se na radio Riad, so bili pri tem navzoči tudi številni člani vlade in kraljevske palače.

Kot piše list »Al Riad«, bodo šest letal, ki niso oborožena, razstavili v Saudskem glavnem mestu drugih šest pa v letališkem oporišču Hamis Mšeid na jugu države.

Prijeli sodelavko »rdečih brigad«?

STUTTGART, 15. januarja — Stuttgartska policija je danes sporočila, da je prijela 26-letno Brigitte Rauh, ko je skušala ilegalno prestopiti v NDR. Rauthova je sicer obtožena, da je pomagala »rdečim brigadam«. Kot poroča Reuter, so tiralico za dekletom razpisali že maja lani, pred nekaj dnevi pa so jo prijeli pri obmejnem mestu Helmstadt.

Zdravstvena delegacija odpotovala v CSSR

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Jugoslovanska zdravstvena delegacija, ki jo vodi član ZIS in predsednik zveznega komiteja za delo, zdravstveno in socialno varstvo Svetozar Pepovski, je danes odpotovala iz Beograda v Prago, kjer se bo pogovarjala o nadaljnjem sodelovanju med državama v zdravstvu in medicinski znanosti.

Marokо–mavretansko sodelovanje

MUAKŠOT, 15. januarja (AP) — Tu so danes objavili skupno sporočilo o sestanku skupnega odbora Maroka in Mavretanije za sodelovanje; do sestanka je prišlo med obiskom maroške delegacije v Mavretaniji.

V sporočilu je rečeno, da sta se obe strani v teh pogovorih domenili, da poglobita sodelovanje na raznih področjih; da bi uresničili tak cilj, so sklenili več sporazumov, kot na primer sporazuma o ustanovitvi maroško-mavretanske banke za razvoj in skupnih družb za ribolov in za pomorski promet.

Visoke ovire

Ministrski sestanek azijske skupine UNCTAD — Protekcionizem ovira

COLOMBO, 15. januarja (Tanjug) — Davi se je tukaj začel ministrski sestanek azijske skupine konference ZN za trgovino in razvoj (UNCTAD), na katerem bodo delegacije 38 držav iz Azije, Pacifika in Sredozemlja, med katerimi je tudi Jugoslavija, izoblikovale strategijo te skupine za peti UNCTAD, ki bo maja v Manili. Jugoslovansko delegacijo vodi član ZIS Vuko Dragašević.

Na slovesni otvoritvi konference so za predsednika izvolili predstavnika Sri Lanke, ministra za trgovino Lalta Athulathmudalija. Delegate iz 38 držav je nato pozdravil srilanški premier R. Premadasa.

Države, katerih predstavniki sodelujejo na konferenci v Colombu, sestavljajo dve tretjini svetovnega prebivalstva. Zvečine gre za države v razvoju, ki odločno zahtevajo vzpostavitev nove, pravičnejše svetovne gospodarske ureditve.

Za vzpostavitev nove gospodarske ureditve, ki naj bi temeljila na pravičnosti in enakosti, si prizadeva tudi azijska skupina UNCTAD, je v pozdravnem govoru dejal premier Premadasa. Pristavil je, da je to hkrati prvina, ki združuje države tega območja z različno gospodarsko in družbeno ureditvijo.

Premier države gostiteljice je nato naštel nekatere probleme, s katerimi se soočajo države v razvoju, tako na primer ustanovitev skupnega sklada držav v razvoju, program menjave surovin, še zlasti pa protekcionizem v politiki razvitih držav. Poudaril je, da bi bila razrešitev teh problemov ne le v prid državam v razvoju, temveč tudi v prid razvitih.

»Medtem ko govorimo o vzpostavitvi nove svetovne gospodarske ureditve, smo priča uvajanja novih protekcionističnih ukrepov s katerimi postavljajo pregrade uvozu iz držav v razvoju,« je opozoril Premadasa.

»Prepričani smo, da se bo ponovilo tisto, kar se je zgodilo v tridesetih letih (svetovni gospodarski polom), če se tem težnjam ne bomo postavili po robu, zato je treba še enkrat poudariti, da menjava ni v prid le državam v razvoju. Razviti lahko s protekcionističnimi ukrepi povzročijo stanje, ki bo imelo negativne posledice tako za države v razvoju kot za tiste, ki te ukrepe uvajajo«, je dejal Premadasa.

Srilanški premier je spregovoril tudi o medsebojnem sodelovanju držav v razvoju kot o »nujnem elementu« v boju za vzpostavitev nove gospodarske ureditve. »To je nuja našega časa«, je dejal Premadasa.

Pripomnil je, da imajo podobne sestanke tudi druge regionalne grupacije UNCTAD in izrazil prepričanje, da bo skupaj z drugimi sestanek azijske skupine postavil temelje za sklepe konference UNCTAD, ki bo maja v Manili.

Marin Cetinić sprejel Seana McBridea

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — V zvezni konferenci SZDL Jugoslavije je Marin Cetinić, podpredsednik zvezne konference, danes sprejel Seana McBridea, predsednika mednarodnega biroja za mir, odbora nevladnih organizacij pri OZN in Nobelovega nagrajenca za mir, ki je na obisku pri jugoslovanski ligi za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov.

V daljšem prijateljskem pogovoru sta izmenjala mnenja o aktualnih mednarodnih vprašanjih, pri čemer sta izrazila posebno zaskrbljenost zaradi položaja v jugovzhodni Aziji. Sean McBride je izrekel priznanje neuvrščeni zunanji politiki Jugoslavje. Poudaril je, da je jugoslovanska neuvrščena politika zgled neodvisne zunanje politike in konstruktivne vloge v mednarodnih odnosih.

Pot v Damask

BEOGRAD, 15. januarja (Tanjug) — Skupna delegacija ZKJ in SZDL Jugoslavije, v kateri so izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžič in član sekretariata predsedstva zvezne konference SZDL Jugoslavije Jan Sirka ter posebni sodelavec v predsedstvu CK ZKJ Branko Vemić, je odpotovala v Damask. V glavnem sirskem mestu se bo delegacija udeležila zasedanja palestinskega nacionalnega sveta.

Predsednik se zabava

ZAHODNI BERLIN, 15. januarja — Predsednik Zvezne republike Nemčije Walter Scheel velja za zelo družabnega in duhovitega gosta in gostitelja. Svoj smisel za duhovitost je lahko preskusil na novinarskem plesu, ki ga vsako leto prireja združenje dopisnikov v otoškem

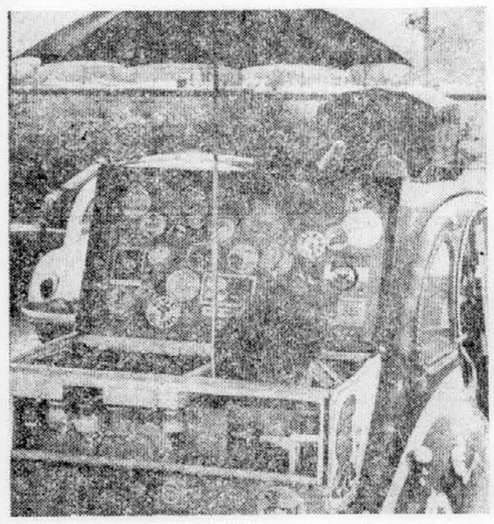

delu mesta. Dame so predsedniku podarile ob tej priložnostni spominski krožnik slovite Državne porcelanske manufakture, na katerem so dali upodobiti njegovo karikaturo. Visoki gost ni na njej očitno našel ničesar, kar bi ga moralo ujeziti, saj je karikatura bolj lakirana kot jedka.

Telefoto: DPA

Potujoča kuhinja

STUTTGART, 15. januarja (UPI) — Če kdo nima denarja za novomeško prikolico, si mora pač za počitniška popotovanja in sploh za vsako daljše potovanje omisliti drugačno rešitev. Takole, kot je videti na sliki, se je znašla Annerose Saliter iz Pforzheima, ki ima le

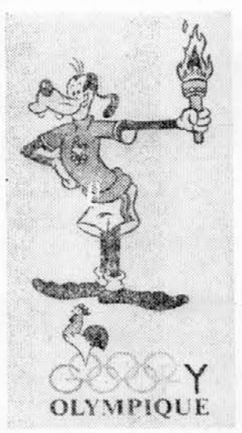

starega spačka: na zadnji konec je postavila poseben zaboj, nad zaboj iz polivinila razpela dežnik in tako kuha na plinskem štedilniku. Iz nalepk, ki jih ima na pokrovu, je videti, da je prepotovala kar precej sveta, in pri tem ni bila nikoli lačna sveže pripravljenih toplih jedi.

Telefoto: UPI

Napačen simbol

PARIZ, 15. januarja (UPI) Francoski poslanci se na moč jezijo nad odločitvijo francoskega olimpijskega komiteja, ki je sklenil, naj bi bil naivni, zabiti in nori Pepe iz Disneyevih risank simbol francoske olimpijske reprezentance na olimpijskih igrah leta 1980 v Moskvi. Minister za šport Jean-Pierre Soisson predlaga — in se strinja s tem, da je Pepe res neumen — naj bi za francoski simbol uporabili kaj drugega, denimo petelina, ki se zdaj skromno repenči z enega izmed olimpijskih krogov.

Telefoto: UPI

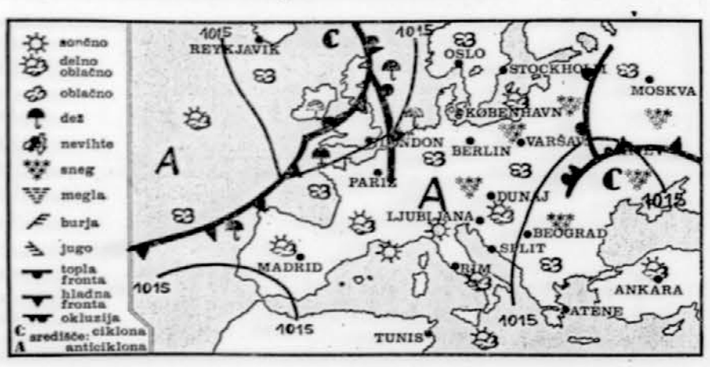
PA ŠE TO

»OBETAJOČA NALOŽBA« — V Čajetini bodo, kot je poročal Tanjug, v kratkem pričeli graditi tovarno kemičnih svinčnikov in flomastrov, ki bo veljala 112,06 milijona dinarjev, zaposlovala bo 266 delavcev, ki bodo letno v novem gospodarskem objektu naredili okoli 60 tisoč kemičnih svinčnikov in flomastrov.

Če se s temi številkami malce poigramo, potem bo vsak delavec letno izdelal nekaj manj kot 228 svinčnikov, vsi skupaj pa bodo dnevno naše pisarne in šole oskrbeli z nekaj manj kot 164 novimi kemičnimi svinčniki in flomastri dnevno. Res »spoštljiv« delovni dosežek, ni kaj!

Vremenska napoved meteorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 16. januar 1978 ob 7. uri

VREMENSKA NAPOVED ZA SLOVENIJO

Deloma jasno, z zmerno oblačnostjo bo. Najnižje nočne temperature bodo med —6 in —12, na Gorenjskem do —18, v Primorju 1, najvišje dnevne okoli 0, na Primorskem do 6.

IZGLEDI ZA SREDO

Večje spremembe vremena še ne bo.

ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Zmerno do pretežno oblačno, v vzhodni polovici države bo še snežilo.

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in severnim Balkanom je območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje pritekajo severnih vetrovih še nadalje hladen zrak.

Vreme in temperatura

15. januarja 1979

Kraj	vreme ob 13 uri	stopinj
Ljubljana	poloblačno	0
Planica	jasno	—5
Brnik	poloblačno	2
Kredarica	pretežno oblačno	—18
Maribor	pretežno oblačno	0
S. Gradec	oblačno	—3
Celje	poloblačno	—1
Novo mesto	poloblačno	0
Portorož	jasno	4
Reka	jasno	7
Pulj	jasno	7
Hvar	oblačno	7
Dubrovnik	oblačno	4
Zagreb	oblačno	1
Beograd	sneži	—2
Sarajevo	sneži	—3
Titograd	oblačno	5
Skopje	oblačno	2
Celovec	oblačno	—6
Gradec	oblačno	—1
Dunaj	oblačno	—1
Benetke	jasno	6
München	jasno	—3
Milano	jasno	8
Genova	sneži	—5
Zürich		
Rim	jasno	6
Pariz	oblačno	0
Berlin	sneži	—1
Stockholm	sneži	—3
Moskva	oblačno	—10

Snežne razmere v Sloveniji dne 15. januarja 1979

Kranjska gora: 90 cm; **Martuljek:** 80 cm; **Spanov vrh:** 70—90 cm; **Poljuka:** 100 cm; **Zatrnik:** 80 cm; **Bled:** 25 cm; **Kobla:** 50—100 cm; **Vogel:** 160 cm; **Bohinj:** 55 cm; **Kanin:** 180—220 cm; **Lokve v Trnovskem gozdu:** 40 cm; **Črni vrh nad Idrijo:** 40 cm; **Kalič:** 30 cm; **Stari vrh nad Škofjo Loko:** 20—16 cm; **Krvavec:** 100 cm; **Velika Planina:** 50—60 cm; **Golte:** 50—70 cm; **Mežica:** 50 cm; **Kope:** 40—80 cm; **Mariborsko Pohorje: Bolfenk:** 40 cm; **Areh — Zigart:** 60 cm; **Rogla:** 110 cm.

Možnosti zgrešitve

Ko ima vremenski napovedovalec pred seboj na ta ali oni način izdelano prognostično karto, postopa v nasprotni smeri kot pri analizi. Ugotoviti mora, kako se bo stanje sistemov, ki ga shematično predstavlja vremenska karta, izražalo kot vreme nad drobcem področja, za katerega pripravlja napoved. Odražanje stanja seveda ne bo povsod enako; tem bolj bo različno, čim bolj so različni razni dodatni lokalni in topografski vplivi, ki jih je treba posebej predvideti (in teh je v Sloveniji na pretek). Šele z vsestranskim preudarkom lahko končno napovedovalec oblikuje napoved.

Možnosti zgrešitve pri vremenski prognozi za 12 do 48 ur so še vedno precejšnje. Čeprav je vsa metoda grajena na zelo številnih natančnih podatkih trenutnih vremenskih stanj, ji tudi elektronski računalniki ne morejo bistveno pomagati, kajti celotnega stanja in poteka ni mogoče v celoti zajeti v en sam ogromen račun, katerega rešitev bi dala eno samo pravilno možnost.

Razprodaja dobra priložnost - ne za kupce, ampak za trgovce

Znižanje cen je v trgovine privabilo kar precej kupcev, ki pa z izbiro niso najbolj zadovoljni — Na voljo le velike ali majhne številke in staro blago

LJUBLJANA, 15. januarja — Trgovci po vsej Sloveniji so danes dočakali svoj dan. Na stežaj so odprli vrata trgovin in pričeli z razprodajo zimske konfekcije, ki bo trajala vse do sredine prihodnjega meseca.

V ljubljanskih trgovinah se je že zgodaj zjutraj trlo kupcev. Ogledovali so si blago, ki je bilo naprodaj tudi po 40 odstotkov nižjih cenah. Najhujša gneča je bila v največjih ljubljanskih trgovinah — Nami, Maximarketu in Modni hiši, — kjer je marsikakšen plašč ali obleka (naprodaj so bili po 1000 do 1400 dinarjev) dobil novega lastnika. Že ob površni oceni reakcije kupcev, je bilo očitno, da so bile predstavnice nežnega spola mnogo bolj kritične do ponujenega blaga. Tudi nekaj deset odstotno znižanje cen jih ni zadovoljilo.

Na obali še čakajo

Tudi v obalnih občinah — Kopru, Izoli in Piranu — so lahko kupci izbirali med različnimi vrstami zimskih plaščev, oblek, pletenin, perila in obutve, ki so bili cenejši od 20 do 40 odstotkov. Vendarle pa je nekatere obalne trgovine na razprodajo šele pripravljajo.

V postojnski »Blagovnici« so bili danes trgovci kar zadovoljni. Kupcev, ki jih je privabila razprodaja zimske konfekcije, se je kar trlo. Zimski moški, ženski in otroški plašči, pletenine in tudi nekaj smučarskih hlač, je bilo naprodaj za 30 do 50 dinarjev ceneje in kot zatrjujejo postojnski trgovci, je bilo naprodaj le kvalitetno blago.

Ponujajo obleke iz 1975. leta

Tudi na Jesenicah, v Kranju in Radovljici so trgovci s celo 80 odstotnim znižanjem cen zimske in jesenske konfekcije privabili v prodajalne precej ljudi. Za zimski površnik je bilo potrebno odšteti 1200 dinarjev, za ženski pa nekoliko več — 1440 dinarjev. Na Jesenicah so si menda kupci posebej pozorno ogledovali črn plašč škrofjeloškega »Kroja«, ki je svoje dni stal 4510 dinarjev, danes pa samo 2600 dinarjev. Da vsa razprodaja le ne bi izzvenela v zatrjevanju trgovcev, da je vse blago prvovrstne kvalitete in iz letošnje zaloge, so poskrbeli v radovljiški »Modi«. Kupcem ponujajo moške obleke po 1200 dinarjev, nosijo pa letnico izdelave 1975.

Čeprav trboveljske trgovine ponujajo kupcem tudi za 70 odstotkov znižano blago pa le-ti vihajo nosove. Vzrok je preprost. Razstavljeno in ponujano blago je kričečih barv, zelo velikih ali majhnih številk, pa tudi sodobnim modnim zahtevam ne odgovarja. Tudi močno znižane cene čevljev ne morejo navdušiti omahljivega kupca, saj je naprodaj le malo ličnih modelov.

Tudi Brežičani so lahko danes v nekaterih svojih trgovinah kupovali zimsko konfekcijo po precej znižanih cena. Tamkajšnji trgovci zatrjujejo, da je vse blago iz lanske in letošnje zimske sezone, priznavajo pa, da se bo na policah našel tudi kakšen model izpred dveh let.

Strnimo ugotovitve

Če na kratko strnemo ugotovitve ob razprodajah v celjskih, mariborskih, ptujskih in slovenjgraških trgovinah, lahko rečemo, da so nižje cene sicer privabile mnogo kupcev, vendarle ti niso bili povsem zadovoljni z izbiro. V Celju moraš biti nadpovprečno velik ali majhen, če hočeš najti primeren plašč ali obleko, na mlade pa so pri razprodaji menda sploh pozabili.

Nekoliko so presenetili mariborski trgovci, ki so že sedaj ponudili smučarske komplete, za katere je potrebno odšteti le okoli tisoč dinarjev. V Slovenski Bistrici pa so menda popolnoma obšli zimske razprodaje, saj s 30 odstotnim popustom prodajajo le moške srajce in hlače iz žameta in jeansa.

Pomurski kupci bodo lahko v enomesečni razprodaji kupili predvsem pletenine, trikotažo ter metrsko blago. Pač pa tamkajšnji trgovci priznavajo, da je vse ponujano blago starejše proizvodnje, ki ni šlo posebej dobro v promet in je zato počakalo na razprodajo.

V akciji o razprodajah v Sloveniji so sodelovali: Vlasta Felc, Vlado Podgoršek, Majda Struc, Peter Potočnik, Marjana Triler, Boris Jež, Danilo Utenkar, Ivan Praprotnik, Boro Borovič, Ivica Burnik, Pavle Burkeljc, Janez Kovačič.

Živahno gradbišče ob ulici JLA

KOPER, 15. januarja — Gradbišče ob ulici JLA v Kopru, kjer gradbinci »dvigajo« poslovno-informacijski center ter novo bančno poslopje, dobiva iz dneva v dan jasnejšo podobo. Če bo vse teklo brez večjih zastojev, bo poslovna stavba (na posnetku) dokončana še pred koncem tega leta. Foto: D. G.

V NEKAJ VRSTAH

Nastop francoskega kitarista

KOPER — V dvorani glasbene šole v Kopru bo danes nastopil znani francoski kitarist Jean Pierre Jumez. Njegov repertoar obsega skladbe iz obdobij od 16. stoletja pa do danes. Koprskemu občinstvu se bo predstavil z deli Fernanda Sora, Alonsa de Mudarra, Franciska Terrege, Enriquea Granadona, Regina Sainz de la Maze, Piotra Panina, Roberta Luseja, Jacquesa Castereda, Henrija Saugueta in Lea Brouwerja. Po nastopu v Kopru bo Jean Pierre Jumez gostoval še v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. B. J.

Letos 80 stanovanj

IZOLA, 15. januarja — Naselje Na livadah postaja iz dneva v dan večje. Kot so nam povedali na koprskem Stavbeniku, ki gradi stanovanjske bloke, bodo letos do. končali še 80 stanovanj, pripravljajo pa tudi teren za gradnjo dveh novih blokov. Vseljiva bosta prihodnje leto, upajmo pa, da bodo do takrat del naselja, ki je že končan, pristojni tudi hortikulturno uredili. D. G.

Razstava v domu učencev

KOPER — Kulturno društvo doma učencev »Heroj Tito« je pripravilo razstavo likovnih del Matije Glada in Rada Megliča. To je za društvo mladih Koprčanov nedvomno lep uspeh. Kiparska dela Matije Glada predstavljajo revno nekdanje življenje ljudi na Kostelskem, slikar Rado Meglič pa se je predstavil s platni dolenjske pokrajine. Razstavo si je ogledalo nad tisoč ljudi. J. P.

Premalo cvetja v Portorožu

PORTOROŽ — Za tako veliko letovišče kot je Portorož je samo ena cvetličarna vsekakor premalo. Tako ostaja zlasti ob praznikih, ko je povpraševanje večje, marsikdo brez rož. Cvetličarna je tudi brez telefona, tako da po telefonu ni mogoče dobiti informacij o izbiri. Vsekakor bi bilo potrebno vsaj do poletne sezone poskrbeti za boljšo preskrbo Portoroža s cvetjem. M. J.

Več prostora za šolsko mladino

IZOLA — Ko bo v kratkem Izola dobila tri krajevne skupnosti, naj bi v njih zaživele tri nove mladinske organizacije. Hkrati naj bi dobili tudi primeren prostor za mladinski klub, ki si ga mladi Izolčani že dolgo želijo. Prepričani so, da bo v klubu zaživela marsikatera nova sekcija. Izolski mladini se tako obetajo boljši časi, saj bo zanjo dovolj prostora tudi v novem kulturnem domu, ki ga bodo kmalu začeli graditi. M. C.

Asfalt do Gornjega Zemona?

ILIRSKA BISTRICA — Prebivalci krajevne skupnosti Dolnji Zemon so zadnji čas marsikaj naredili. Najprej so dokončali vodovod in nato asfaltirali cesto od vage do Dolnjega Zemona. Sedaj, ko so ta dela v glavnem končana, pa razmišljajo, da bi asfaltirali tudi cesto do Gornjega Zemona. P. N.

Mladi dobili svoj prostor

ILIRSKA BISTRICA — Mladinski aktiv v Sobonju je bil več let brez primernih prostorov. Sedaj pa so mladi le dobili svoj prostor za sestanke in razne prireditve. Ker ga bo treba preurediti, je občinska konferenca SZDL sklenila, da jim pomaga pri nakupu najnujnejše opreme. P. N.

Marljivi taborniki

ILIRSKA BISTRICA — Podgorski taborniški odred, ki deluje na področju Kuteševa, Podgraje, Zabič in Trpčan, šteje več kot 80 medvedkov, čebelic, članic in članov. Člani odreda so bili že doslej dokaj marljivi, v prihodnje pa bodo brž kone še bolj, saj so dobili v osnovni šoli v Podgori nov prostor. P. N.

Seminar za idejnopolitično usposabljanje v ZK

MARIBOR — Danes se je začel seminar za tiste, ki v osnovnih organizacijah ZK skrbe za idejnopolitično izobraževanje članstva. Tako bodo udeleženci seminarja še nekoliko bolj poglobljeno proučili naloge komunistov, ki jim jih na tem področju narekujejo kongresni sklepi, pregledali bodo delo na področju idejnopolitičnega izobraževanja v preteklem letu — tako v svojih osnovnih organizacijah kot na ravni konference ter se dogovorili o delu in metodah v tem letu. M. S.

Letos 12 stanovanj v Puconcih in pri Gradu

PUCONCI — V tem krajevnem središču, nedaleč od Murske Sobote, so pričeli z gradnjo šeststanovanjskega bloka. Dograjen bo do avgusta. Stanovanja bodo dobili delavci TOZD Proizvodnja kremenčevega peska in drušine, potrebne družbene stanovanjske pomoči. Z gradnjo šeststanovanjskega bloka za potrebe učiteljev bodo v kratkem pričeli tudi pri Gradu na Goričkem. I. G.

Študentje v mladinskih akcijah

MURSKA SOBOTA — Občinska konferenca ZSMS je pripravila pogovor s predstavniki kluba prekmurskih študentov v Ljubljani in kluba študentov Pomurja, ki deluje v Mariboru. Ker je bilo dosedanje sodelovanje le preveč skromno, so se dogovorili za nekaj skupnih akcij v tem šolskem letu. Tako bi se naj v bodoče študentje tvorno vključevali v delo konference mladih v vzgoji in izobraževanju. Sodelovali bi naj še naprej v pripravi informativnih študijskih dnevov na pomurskih srednjih šolah, v razpravah o poklicnem usmerjanju, predvsem pa na mladinskih delovnih akcijah v Pomurju. I. G.

Jasnin »Testament« mladim

MARIBOR — Mladi v Mariboru se pogosto pritožujejo, da v mestu ob Dravi primanjkuje kulturnih in drugih prireditev, namenjenih prav njim. Da je temu tako, so v glavnem krivi mladi sami, saj s svojim neprimernim odnosom in slabo udeležbo na takšnih prireditvah rušijo voljo in prizadevanja tistih redkih posameznikov, ki bi jim želeli z marljivim delom pripraviti kakšno umetniško poslastico. Tako je bilo tudi na nedavnem izredno zanimivem kulturnem večeru, ki sta ga v kazinski dvorani pripravila Jasna Kunstek in Igor Turičnik, in sicer Villonovo monodramo »Veliki testament«. Z. .N

Letos obetavnejši stanovanjski načrti

V idrijski občini načrtujejo gradnjo 123 stanovanj — Več spodbud tudi za zasebno gradnjo

IDRIJA, 15. januarja — Prvič po letu 1955 lani v idrijski občini ni bilo zgrajeno niti eno samo družbeno stanovanje, letos pa naj bi jih dogradili 123. Največ stanovanj bodo dogradili v Spodnji Idriji, 16 v Cerknem in 12 na Črnem vrhu. Tako za tem bi nadaljevali z gradnjo 90 stanovanj v Spodnji Idriji in 28 v Cerknem, gradili pa naj bi tudi v Idriji, če bodo urejene lokacije.

Ker nazaduje tudi gradnja zasebnih stanovanj, je v načrtu oživeti tudi to gradnjo. Gradili naj bi v Cerknem in v Idriji, če bodo zazidalni načrti nared. Lahko bi gradili tudi v Spodnji Idriji, kjer je dovolj prostora, vendar bi morala za to pokazati več zanimanja krajevna skupnost.

Po združitvi gradbenega, komunalnega in obrtnega podjetja v Idriji naj bi se izboljšala gradnja stanovanj, ki je zdaj zelo počasna. Hitrejšo graditev ovira tudi delo obrtnikov izven idrijske občine. Vzrok za prepočasno graditev stanovanj je tudi velika investicijska dejavnost gospodarskih organizacij, v marsičem pa tudi slaba organizacija. Tudi neprestano dvigovanje cen gradbenih storitev ne spodbuja stanovanjske gradnje. Gradbeno podjetje je že takoj po novem letu zahtevalo zvišanje cen gradbenih storitev.

Pri stanovanjski izgradnji je največja pomanjkljivost, da pri izdelavi načrtov ne sodelujeta investitor in uporabnik stanovanja. Tako nastajajo nefunkcionalna stanovanja, kar najbolj občutijo stanovalci.

JANEZ JERAM

Staro povezano z novim

Medobčinski Zavod za spomeniško varstvo v Piranu se vse bolj posveča načrtni obnovi starih mestnih jeder

PIRAN, 15. januarja — Dejavnost medobčinskega Zavoda za spomeniško varstvo v Piranu se že dolgo ne omejuje več zgolj na ohranjanje kulturnih in zgodovinskih dobrin, ampak gre vse bolj vštric s sodobnimi družbenimi in ekonomskimi potrebami. To se zlasti kaže v tem, da se zavod v zadnjih letih vse bolj posveča načrtni obnovi starih mestnih jeder, pri čemer tesno sodeluje s projektantskimi organizacijami, stanovanjskimi skupnostmi, občinami itd.

Tudi v letošnjem programu piranskega medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo, so predvsem takšne naloge, ki so kakorkoli v zvezi z obnovo treh obalnih mest. Tako je zavod v sodelovanju z ljubljansko fakulteto za gradbeništvo, geodezijo in arhitekturo pripravil gradivo, na osnovi katerega se bo že letos mogoče odločiti za takšen sistem prenove izoliskega mestnega jedra, da bodo ohranjene njegove najvrednejše sestavine, obenem pa bo mogoče ta urbani prostor posodobiti do takšne mere, da bo postal zares kvalitetno bivalno okolje.

Medtem ko je glede Izole pripravljanje ustrezne dokumentacije zastavljeno tako, da se bo prenove mogoče lotiti celovito, pa je v Piranu pristop nekoliko drugačen. Tu so namreč sodelavci zavoda s spomeniškovarstvenega, gradbeniškega in drugih vidikov obdelali en sam kare, Židovski trg, in letos, ko bodo narejeni še izvedbeni projekti, bodo dela že lahko stekla.

Tudi v Kopru je prenova starega mestnega jedra v zadnjem času dobila nov zagon, delo pa teče podobno kot v Piranu, torej s postopno sanacijo posameznih četrti, vsekakor pa so tu posegi v vsakem pogledu manj zahtevni.

Medobčinski Zavod za spomeniško varstvo v Piranu pa se ne posveča le prenovi mestnih jeder. Letos bodo zaključili več let trajajoče urejanje dokumentacije za Koštabono, na osnovi česar se bo mogoče lotiti celovite prenove in funkcionalne revitalizacije te vasi, ki sicer izstopa s svojo značilno istrsko arhitekturo in urbano zasnovo. Na enak način bodo obdelali tudi Hrastovlje in Črni kal.

Seveda pa ima piranski zavod v letošnjem programu tudi vrsto »klasičnih« spomeniškovarstvenih nalog. Tako bodo nadaljevali s sanacijo cerkvice v Hrastovljah, zaključili bodo obnovo glavne dvorane v izolski poznobaročni palači Besenghi, urejevali bodo stanovanjski hiši v Pregari in v Novi vasi, kjer nameravajo kasneje urediti majhni etnološki zbirki, nadaljevali bodo s sanacijo piranskega mestnega obzidja, z obnavljanjem fasad na glasbeni šoli in osrednji knjižnici v Kopru itd.

BORIS JEŽ

Pohodi privlačijo mlade

V Izoli je bila druga konferenca brigade »Komandant Frank«

IZOLA, 15. januarja — Več kot 60 mladih iz Izole se je udeležilo druge brigadne konference »Komandant Frank«, ki jo je pripravila in vodila komisija za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito pri občinski konferenci ZSMS.

Na konferenci so razpravljali o dosedanjih pohodih in ugotovili, da je to privlačna oblika delovanja mladih, saj se je udeleževalo čedalje več mladincev. Ob tem so pohvalili tudi delo komisije, ki je pripravila tudi športna srečanja z invalidskim športnim društvom Ivan Regent, organizirala tekmovanje v znanju in razstavo v počastitev dneva JLA.

Brigadirje so na konferenci seznanili tudi s programom za letos, precej zanimanja pa je poželo tudi predvajanje diapozitivov s pohodov. M. C.

Boljši časi za Škocjan

Ob dokončni ureditvi Lipice v prihodnjih letih tudi prenova Škocjanskih jam — Zaokrožena turistična ponudba

SEŽANA, 15. januarja — Čeprav je po svoji specifično- turistično in tudi drugače izredno zanimiva, Lipica vrsto let ni bila ustrezno izkoriščena. Njen razvoj in razvoj kobilarne je capljal, celo tako daleč je prišlo, da bi okrog 1960. leta skorajda ukinili kobilarno. Na pobudo tovariša Tita, ki je obiskal ta kraj, pa so že začeto razprodajo črede prekinili, za Lipico pa so napočili novi časi. Še vedno ni bilo z rožicami postlano, vendar so danes sadovi pred dobrimi desetimi leti resno začetega dela očitni. Lipica je shodila in kot vse kaže, bodo na konja v prihodnjih letih prišle tudi Škocjanske jame.

Te jame, ki po svoji lepoti in slikovitosti prav nič ne zaostajajo za Postojnsko jamo, so namreč vseskozi bile potisnjene nekako v senco. Turistično, tako kot Lipica vrsto let, še zdaleč niso dovolj izkoriščene. Kaže pa, da so takšnemu stanju šteti dnevi, saj odgovorni v sežanski občini in pa nosilci razvoja v SOZD »Timav« temeljito razmišljajo o tem, da bi vendarle uresničili zamisel o enotnem turističnem kompleksu, ki bi ga tvorile Škocjanske jame in Lipica. Načrti o ureditvi Škocjanskih jam so že bili v javni razpravi, prav tako pa je bilo marsikaj rečenega tudi v zvezi z nadaljnjim razvojem Lipice, izpopolnjevanju turistične ponudbe slovenskega Krasa kot celote.

Koncepta razvoja Lipice in Škocjanskih jam, v sklopu tega pa je tudi restavracija Mohorčič tik ob sežanski vinski kleti, je torej pripravljen — pri tem so se snovalci koncepta oprli tudi na ugotovitve zagrebške fakultete za turizem — in čaka na uresničitev. Ne bo preprosto, saj so do leta 1982, ko naj bi se oblikovala ta turistična celota, predvidena precejšnja vlaganja — kar 421 milijonov din, vendar pri Timavu upajo, da jim bo načrte uspelo uresničiti.

● Seveda bo vsak trud in vlaganje v urejanje Škocjanskih jam in okolice vreden prazen nič, če ob vsem tem, kar načrtujemo, ne bomo poskrbeli, da bi očistili tudi reko Reko, ki jamam daje še poseben čar. Seveda, če je čista in ne oddaja neprijetnih vonjav.

V programu investicij, ki ga je danes obravnaval tudi sežanski izvršni svet, je predviden nov hotel za jahače, športno rekreacijske površine v Lipici, ureditev oziroma revitalizacija starega jedra Lipice s poročno dvorano, prometna ureditev, izgradnja vodovoda od Lokev do Lipice itn., kar zadeva Lipico. Posebej obravnavajo Škocjanske jame, pri katerih je treba urediti nove vhode oziroma izhode z dvigalom v Matavun, poseben sprejemni center, gostišče, urediti poti v jami, obnoviti naselje Matavun itn. Posebej bodo uredili tudi kobilarno, kjer je treba adaptirati nekatere hleve, dograditi hipodrom, zgraditi en nov hlev in še in še, skratka investirati 34,6 milijona din. Za Lipico je predvidenih — mišljeni so samo gostinsko turistični objekti — vsega 241 milijonov din, za Škocjanske jame pa 131 milijonov.

DUŠAN GRČA

Priprave na graditev nove šole

Pred gradnjo je treba opraviti še zahtevna pripravljalna dela

IDRIJA, 15. januarja — V Idriji sta že izdelana projekta za gradnjo osnovne šole in športne hale. Ker je vložena pri oddelku za urbanizem SO Idrija tudi prošnja za izdajo gradbenega dovoljenja, bodo kmalu pričeli s pripravljalnimi deli. V prostorih športnega centra morajo zgraditi novo transformatorsko postajo in ko bo ta nared, porušiti staro, ker bi sicer ovirala gradnjo šole. Porušiti bodo morali tudi rudniško strojnico jaška Insagi, ki ne služi več svojemu namenu. Z izkopom temeljev naj bi začeli tik pred gradnjo, ker obstaja nevarnost, da jamo zalije talna voda.

Sredstva iz samoprispevka občanov pritekajo normalno, sredstva pa se zbirajo tudi pri izobraževalni skupnosti.

J. J.

V Kolektorju priznanja inovatorjem

V idrijski tovarni skrbijo za razvoj inventivne dejavnosti

IDRIJA, 15. januarja — V idrijskem Kolektorju so petnajstim delavcem te največje idrijske tovarne na skromni slovesnosti podelili diplome in značke za njihove koristne inovacije, ki so jih v glavnem že uresničili.

Podelitev priznanj inovatorjem je nadaljevanje uveljavljanja inventivne dejavnosti, saj je delovni kolektiv spoznal dve bistveni prednosti te dejavnosti, ki se je pokazala v poglobljenem sodelovanju delavcev v proizvodnji in gospodarski koristi.

Inovativna dejavnost je našla mesto tudi v samoupravnih aktih, kar bo prav gotovo prispevalo k razvoju inovacij in koriščenju vseh njenih oblik v proizvodnem procesu.

S. K.

Zanimivi spisi

V novi številki izolskih »Primorskih srečanj« o S. Kosovelu in A. Černigoju

KOPER, 15. januarja — Te dni je v Kopru izšla 12. številka »Primorskih srečanj«, revije za družboslovje, gospodarstvo in kulturo, ki je nastala z združitvijo »Goriških srečanj« in »Obale«. Uvodni prispevki so tokrat posvečeni gospodarskim vprašanjem: Ivan Lozej kritično razčlenjuje nekatere vidike razmeroma počasne rasti produktivnosti na obali, Aldo Vuga pa ob polovici uresničevanja srednjeročnega plana opozarja na nekatera strukturna neskladja v slovenski industriji, togost proizvodnje itd.

Posebej zanimiv v 12. številki »Primorskih srečanj« je zapis Silva Faturja o Srečku Kosovelu, v katerem se spopada s tradicionalno šolsko podobo o Kosovelu kot pesniku Krasa in smrti ter dokazuje, da so nekatere druge razsežnosti njegovega pesništva poglavitnejše. Enako velja za prispevek Denisa Poniža, čigar kritične misli o novodobni slovenski, kulturi sta spodbudili razstavi Avgusta Černigoja v Idriji in Ljubljani.

Med ostalimi prispevki velja omeniti še razmišljanje Zvonka Fišerja o načinu zbiranja podatkov in statistični obdelavi kriminalitete, Robert Trunkl piše o desetih letih delovanja vzgojne posvetovalnice v Kopru, Marta Filli pa predstavlja nekatera manj znana knjižničarska opravila. V leposlovnem delu je tokrat revija ponudila prostor predvsem mlademu rodu. Avtorji so povečini začetniki, zato so objavljena besedila mestoma še okorna, vendar doživeta in izrazno polna.

B. J.

„Konjiček' za zrela leta

Ludvik Žele je po upokojitvi postal kooperant za rejo prašičev na postojnskem področju — Redi 150 živali

SLAVINA PRI PRESTRANKU, 15. januarja — Za kaj nenavadnega konjička se je odločil 53-letni Ludvik Žele iz Slavine pri Prestranku. Ko se je upokojil, se je znašel pred vprašanjem, kateremu prvi hip ni vedel odgovora; ali naj poslej vse dni, od jutra do večera poseda pri ženi Štefki v kuhinji ter ji tu in tam postori manjša dela pri hiši ali pa naj svoj prosti čas izkoristi za kaj bolj koristnega.

Veselje do živali je imel že kot otrok, vendar pa mu služba ni dopuščala, da bi se jim bolj posvetil. Zato se tudi ni čuditi, da pred tremi leti ni kaj dosti pomišljal, ko se mu je v prvih razgovorih s postojnsko kmetijsko zadrugo ponudila priložnost, da bi postal prvi kooperant za rejo prašičev na Postojnskem sploh. Njegova odločitev je bila dokončna, ko so mu za graditev hleva na zadrugi odobrili še 240.000 dinarjev posojila.

Želetova domačija na obronku Slavine, kjer se v neposredni bližini razteza tudi gozdič Škrlivc, je pred poltretjim letom, ko je Ludvik zgradil hleve, oživela malodane čez noč. Priložnostne obiskovalce je že od daleč »pozdravljalo« kruljenje 150 prašičev, brez katerih si danes Ludvik ne zna več predstavljati svojega življenja.

»Že marsikdo me je spraševal, kako zmorem to delo. Pa ne zato, ker bi bilo zahtevno, saj mi krmljenje in čiščenje prašičev dnevno vzame dobre štiri ure časa, marveč zaradi ostrega in nič kaj prijetnega duha, ki se širi po hlevu in okolici,« pripoveduje Ludvik Žele.

Vendar pa tega duha danes sploh ne zazna več. Navadil se ga je tako, kot cvilečih glasov svojih varovancev, ki jih še kako pogreša tiste dneve, ko jih odpeljejo. To so tedaj zanj tudi najtežji trenutki, saj se od njih, ki so mu štiri mesece, kolikor traja en rejni turnus, izpolnjevali vsakdanjik, le stežka loči. Zato se tudi ni čuditi, da vedno znova komaj pričakuje dan, ko mu pripeljejo 150 novih 7 tednov starih prašičev za rejo.

Ob tem nič kaj čistem delu pa Ludvik Žele vedno znova zatrjuje, da mu ni žal odločitve izpred treh let, da bo med temi ščetinastimi živalmi preživel še lep čas svojega življenja. Njegov trud, pravi, je najbolj poplačan s tem, da ga prašiči tako dobro poznajo. Saj se takoj, ko vstopi v hlev, začno zbirati ob koritih, medtem ko obisk neznanca med njimi povzroči pravi preplah.

MARJANA TRILER

gradbeno industrijsko podjetje
OBNOVA
n.sol.o.
ljubljana titova 39

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana, Titova c. 39

vabi
sodelavce za opravljanje prostih del in nalog:

I. Služba plana procesa

1. **glavnega tehnologa gradbenih del**
za samostojno reševanje zahtevnih nalog s področja tehnologije, razvoja in notranje kontrole ter vodenje večje skupine tehnologov, koordinacija dela med njimi in zunanjimi sodelavci

II. Služba za tržništvo

2. **vodje projekta na domačem tržišču**
za vodenje inženiring opravil, pridobivanje del, pripravo dokumentacije za opremo zemljišč, izdelavo projektnih programov, komercialni nadzor nad gradnjo, kolavdacijo in predajo objektov

III. Računovodska služba

3. **vodje oddelka finančnega knjigovodstva**
za vodenje, organiziranje in koordinacije dela v oddelku, sestavljanje kontnega plana, izdelovanje zbirnih in konsolidir. bilanc, nadomeščanje vodje računovodske službe

4. **administratorja I**
za strojepisna in administrativna dela v računovodski službi

IV. Služba za organizacijo in informatiko

5. **vodje oddelka za organizacijo poslovanja**
za vodenje in koordinacijo del v oddelku za organizacijo poslovanja

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit, znanje tujega jezika in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
2. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
3. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
4. srednja ali nepopolna srednja izobrazba ekonomske ali splošne smeri in 2 leti delovnih izkušenj
5. visoka ali višja izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Pismenim ponudbam priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev in jih pošljite v 15 dneh od objave na naslov: GIP »OBNOVA« Ljubljana, Titova cesta 39, Splošno kadrovska služba. 377

DELAVSKA UNIVERZA BORIS KIDRIČ
LJUBLJANA, Miklošičeva 26

prireja

v dneh od 22. 1. 1979 do 2. 2. 1979

CELODNEVNI TEČAJ ZA KINOOPERATERJE

Tečajnikom zunaj Ljubljane lahko rezerviramo bivanje v dijaškem domu.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi Boris Kidrič, Ljubljana, Miklošičeva 26, telefon 311-132.

Prva zmaga Paula Frommelta Stenmark je prehitel Lüscherja

Četrti zmagovalec v četrtem slalomu sezone za svetovni pokal — Križaj je imel smolo - Kuralt s Thönijem na 16. mestu - Danes veleslalom v Adelbodnu

CRANS MONTANA, 14. januarja — Tudi četrti slalom za svetovni pokal te sezone je dokazal, da je konkurenca v tej disciplini v resnici najbolj izenačena. Štirje slalomi in štirje zmagovalci doslej — Donnet, Stenmark, Neuereuther in P. Frommelt — to najbolj prepričljivo dokazujejo.

Z zmago in drugim mestom sta Paul Frommelt in Andy Wenzel spet povrnila zaupanje v maloštevilno, a izredno močno alpsko ekipo Liechtensteina, ki je v svetovnem alpskem smučanju požela že toliko uspehov. Prvi slalomski zmagovalec te sezone Martial Donnet je imel sicer na prvi progi neznatno prednost pred drugouvrščenim Frommeltom, toda tokrat ni zmogel ponoviti uspeha iz Madone di Campiglio in se je pustil spodriniti celo na šesto mesto.

Najbolj tragična žrtev psihoze, ki se je začela že zjutraj, ko so šli tekmovalci na ogled proge, večina strokovnjakov z mednarodno širijo vred, pa je ugotavljala, da je slalomišče veliko preveč poledenelo, da bi lahko nanj spustili tekmovalce, je bil naš reprezentant Bojan Križaj. Največ tudi zato, ker je imel štartno številko 2. Štart so sicer preložili za 25 minut, da bi najbolj poledenela mesta, ki so mejila že na nemogoče, nekoliko ublažili s soljo, toda ostalo je vendarle prepričanje, da je proga izredno zahrbtna. Prvi tekmovalec, Italijan Mauro Bernardi se je lotil slaloma zares nadvse previdno, ko pa je kot drugi Bojan Križaj igraje opravil s progo, je bilo jasno, da je veliko premalo tvegal in da le ni tako hudo, kot je bilo videti. Organizatorji so se nekoliko zaleteli s polivanjem proge z vodo in ker je bilo ponoči minus 20 stopinj mraza, je proga zjutraj zares dajala videz, kot da je prekrita z živim ledom.

Sicer pa proga, ki jo je trasiral s 70 vratci bolgarski trener Peter Popangelov, zares ni bila nedolžna. Prvega je izločila Avstrijca Heideggerja, nato Italijana Davida, tretjega iz prve jakostne skupine, pa še sina postavljača, enega izmed favoritov slaloma, Petra Papangelova. Nato je podobno doletelo še mnoge, med drugimi tudi naša reprezentanta Strela in Zibler ja, medtem ko se je Jože Kuralt spet izkazal. Prvi tek je končalo le 32 tekmovalcev, za zmago pa se je obetal izreden boj.

Na drugi progi švicarskega traserja Guida Geigerja, ki je imela prav tako 70 vratic, je bilo manj izpadov. Med tekmovalci, ki so se potegovali za vidna mesta, pa so šli s proge vendarle štirje: presenečenje prvega teka Šved Bergsted, Italijan Piero Gros, Američan Steve Mahre in Jugoslovan Bojan Križaj.

Naš reprezentant danes zares ni imel sreče. Potem ko se je taktično uštel v prvem teku, je na drugi progi zastavil na vso moč, toda kot zakleto so mu ponagajala očala. Kaže, da je v hitrem tempu zadel z glavo v vratca, ki so mu potisnila očala na nos, tako da ni ničesar več videl. V naglici jih je sicer popravil, toda spet so mu zdrknila navzdol. Skoraj vseh nekaj več kot petdeset sekund Križajeve vožnje je bilo eno samo popravljanje očal. Pred ciljem pa so mu nazadnje spet docela zlezla navzdol, pri tem pa je zajahal vratca in bil diskvalificiran. Klub vsem težavam pa je Križaj dosegel sedmi čas drugega teka, kar kaže, da bi si brez te nevšečnosti lahko znatno izboljšal uvrstitev in spet dosegel nove točke za svetovni pokal.

Ko je Križaj prišel na cilj, je bil takoj pri njem zastopnik firme očal, ki jih uporablja naša reprezentanca, nekdanji znani skakalec Peter Müller, vendar se Križaj sploh ni pritoževal, češ da se to zmeraj lahko zgodi.

»Kolikor sem imel na progi težav zaradi očal, je čas, ki sem ga dosegel, še zelo dober,« je izjavil Bojan Križaj, ki mu očitno ni bilo vseeno, da je šla po vodi nova priložnost za dobro uvrstitev.

Jože Kuralt pa je dejal: »Kaže, da postajam bolj zanesljiv. Po šestih tekmah v začetku sezone, na katerih se nisem uvrstil, je to sedaj že četrti slalom, ki sem ga končal na cilju. Upam, da bo kmalu šlo še bolje.«

JOŽE DEKLEVA

PRVIČ ZMAGAL — Po drugem mestu v Kranjski gori se je Paul Frommelt iz Liechtensteina zdaj povzpel na prvo. Telefoto: UPI

REZULTATI

● SLALOM: 1. P. Frommelt (Liech) 105,33, 2. Wenzel (Liech) 105,50, 3. Stenmark (Šved) 106,19, 4. Mally (It) 106,39, 5. Neureuther (ZRN) 106,47, 6. Donnet (Švi) 106,50, 7. Steiner (A) 106,51, 8. Lüscher (Švi) 107,26, 9. P. Mahre (ZDA) 107,34, 10. Enn (A) 109,04, 11. Ortner (A) 109,37, 12. Zeman (CSSR) 109,72, 13. Hardy (Fr) 109,88, 14. Orlainsky (A) 110,18, 15. Kaiva (Jap) 111,20, 16. Kuralt (Jug) in Thöni (It) 111,34, 18. Zirov (SZ) 113,31, 19. Bachleda (Polj) 113,32, 20. Fournier (Švi) 1113,93;

prvi tek: 1. Donnet 53,06, 2. P. Frommelt 53,10, 3. Mally 53,13, 4. Wenzel 53,16, 5. Stenmark 53,44, 6. Steiner 53,70, 7. P. Mahre 54,15, 8. Neureuther 54,19, 9. Bergsted 54,26, 10. Enn 54,38, 15. Križaj 54,85, 27. Kuralt 56,51;

drugi tek: 1. P. Frommelt 52,23, 2. Neureuther 52,28, 3. Wenzel 52,34, 4. Stenmark 52,75, 5. Steiner 52,81, 6. Lüscher 52,88, 7. P. Mahre 53,19. 8. Mally 53,26, 9. Donnet 56,44, 10. Orlainsky 54,03.

● **Svetovni pokal** — 1. Stenmark 115, 2. Lüscher 112, 3. Müller in Wenzel po 61, 5. Read 55, 6. Gros 51, 7. Križaj 49, 8. Neureuther in P. Frommelt po 48, 10. P. Mahre 47, 11. Donnet 42, 12. Stock 40, 13. Plank 38, 14. Bürgler 36, 15. David 34, 16. Podborsky in Popangelov po 31, 18. Haker, Walcher in Murray po 25.

● **Skupni vrstni red — moški in ženske:** 1. Švica 489, 2. Avstrija 394, 3. Italija 305, 4. ZRN 216, 5. Liechtenstein 148, 6. ZDA 134, 7. Švedska 127, 8. Francija 105, 9. Kanada 118, 10. Jugoslavija 57 ...

Maribor: redno vadijo

Pri atletskem društvu Maribor so zelo zadovoljni z dosežki v minuli sezoni — Dobro delo je tudi pozimi

MARIBOR — Z vrsto uspehov v posamičnih, zlasti pa še v ekipnih konkurencah na prvenstvih in pokalnih tekmovanjih Slovenije in Jugoslavije v sezoni 1978, med katerimi je bil največji dosežek 2. mesto na ekipnem državnem prvenstvu za članice, je združeno atletsko društvo Maribor pokazalo že v prvem letu delovanja imeniten napredek. Toda ne gre zgolj za številke, ki so v atletiki sicer še posebno pomembne, ampak je še bolj razveseljivo dejstvo, da so vsi ti uspehi velika spodbuda za nadaljnje delo.

MIRKO HROVATIN, veteran med amaterskimi trenerji tega društva, ki je bil še lani poleti precej črnogled glede večjih možnosti napredka, je sedaj na začetku nove sezone povsem drugačne volje Dejal je:

»Tako zagnano kot letošnjo zimo že dolgo nismo trenirali. Razveseljivo je tudi število atletov in atletinj, ki redno vadijo, saj jih imamo okoli 60, kar je tudi za trenerja spodbudna številka. Pravzaprav za trenerje, saj vodi treninge pri AD Maribor v zadnjem času poleg profesionalnega trenerja Milana Lorencija še peterica amaterskih vaditeljev, poleg tega pa je društvu v veliko pomoč tudi profesionalna trenerka selekcij Breda Lorenci. Vse to nam je omogočil novi sistem dela v našem športu na osnovi portoroških sklepov, ki so atletiko, menim da čisto po pravici, postavili med prednostne športne panoge.«

V nadaljevanju smo še izvedeli, da trenirajo pri AD Maribor sedaj v zimskem času, z izjemo nedelj, prav vsak dan. V ponedeljek so v dvorani B mariborskega sejma na vrsti šprinterji in tehnične discipline, v torek trenirajo na štadionu v mali dvorani za dviganje uteži, v sredo spet v dvorani B skakalci, ob četrtkih popoldne potujejo v Celje na trening v dvorano Kladivarja pod tribuno šprinterji in tekači čez ovire, v petek je trening za vse zunaj na štadionu in prav tako v soboto dopoldne.

Na neuradni lestvici zagrebških »Sportskih novosti« so atleti in atletinje AD Maribor za leto 1978 osvojili visoko peto mesto, kar lahko štejemo za največji uspeh mariborske atletike nasploh. Z načrtnim delom kot poteka letos, bodo tak podvig lahko tudi ponovili.

Z. V.

Obvestilo

LJUBLJANA — ODOR ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« obvešča vse občane, da se je preselil iz dosedanjih prostorov v Komenskega ul. 7 na Gregorčičevo 15. Spremenjena je tudi številka telefona. Nova številka telefona je 21-168. Spremembe začnejo veljati v torek dne 16. t. m.

Ljubljančani v Badaloni Pomagal bo še Slavnić

Košarkarji Iskre Olimpije igrajo drevi v Španiji drugo četrtfinalno tekmo Koraćevega pokala — Tokrat zmaga?

LJUBLJANA — Pred drevišnjo drugo tekmo Iskre Olimpije v Koraćevem pokalu, je položaj obraten, kot je bil pred potovanjem v Izrael. Takrat so Ljubljančani odhajali na pot spodbujeni z zmago nad Jugoplastiko, zdaj pa odhajajo v Badalono z visokim porazom proti Ciboni. Ali lahko to pomeni tudi nasprotje na tekmi s Cotonificiljem?

»Edina pozitivna ugotovitev v Zagrebu je pravzaprav bila, da so zaigrali tudi mladi. In to dokaj dobro,« je dejal trener Ivo Daneu po porazu v Zagrebu. »Že pred tekmo s Cibono sem dejal, da se lahko v Zagrebu močneje upiramo le, če bi ponovili igro proti Jugoplastiki. Tega pa ni bilo. Cibona je bila mnogo boljša ekipa in tudi če bi mi igrali bolje, bi lahko dosegli kvečjemu blažji poraz. Ekipa se prehitro preda. Najbrž bolj podzavestno, kot pa da bi o tem razmišljala. Borbenosti v vsakem položaju se ne da privzgojiti, to je lahko le prirojeno. Zdaj se moramo vsi skupaj le zavedati, da si nikakršnih spodrsljajev ne smemo več privoščiti, kajti vodo imamo že blizu grla.«

— Drevi igrate v Badaloni drugo tekmo četrtfinalne skupine Koraćevega pokala. Imate kaj podatkov o Cotonificiu in njegovi igri?

Za zdaj še ne, toda ko bomo prišli v Barcelono, nam bo Slavnić povedal vse o ekipi. Kot mestnega tekmeca njegovega Juventuda, jo gotovo odlično pozna in nam bo lahko pomagal. Ta španski zastopnik je v prvem kolu visoko izgubil z Belgijci, mi pa smo zdaj visoko izgubili s Cibono. Torej smo enakovredni ... Sami še nismo tako daleč, da bi hodili gledat svoje nasprotnike, v interesu pa nam je seveda stik z mednarodno konkurenco že zaradi našega pokrovitelja Iskre. Upajmo, da bomo le dosegli nekaj uspehov tudi v tej konkurenci. V Badaloni bo nedvomno težko, kajti tudi tam, podobno kot v Izraelu, lahko pričakujemo pelklensko vzdušje, ki ga bodo nedvomno pripravili zagnani košarkarski privrženci, po katerih Španija nasploh slovi v košarkarskem svetu. A upati je seveda vedno treba.«

Za ekipo Iskre Olimpije v sedanjem položaju in formi je seveda vsako gostovanje še posebej težko. Za uspeh na tujem je treba igrati toliko bolje, preudarneje in borbeneje. Vse to pa je Ljubljančanom letos večinoma manjkalo. Morda pa bodo v Badaloni, predmestju Barcelone, tradicijo le prekinili.

Iskra Olimpija igra s Cotonificiljem v Badaloni ob 20.45, dejegat tekme je Anglež Lipeš, sodnika pa Francoz Sorrentino in Švicar Karl.

S. T.

SMUČARSKI SKOKI

Finec in Japonec

SAPPORO — Na drugi tekmi na olimpijski skakalnici v Sapporu je zmagal domačin Kavahata, sobotni zmagovalec Finec Räisänen pa je bil šele deveti. Klub temu pa v skupni razvrstitvi za »televizijski pokal« Räisänen deli prvo mesto z Japoncem Curugo, za njima pa so Ivasaki (Jap), Kokkonen (Fin), Jensen (Nor), Kavabata (Jap), itd.

Košarkarji nezadovoljni s položajem

Predsednik KZJ Vladimir Pezo o statusu vrhunskih športnikov

SPLIT — »Kar najhitreje moramo rešiti status vrhunskih športnikov, s tem seveda tudi košarkarjev. Moramo se odločiti, kakšno kvaliteto želimo v mednarodni konkurenci in kako to v naših razmerah doseči,« je v posebnem intervjuju za Tanjug poudaril predsednik košarkarske zveze Jugoslavije Vladimir Pezo. »Spoznali smo, kolikšno breme smo naprtili posameznim zasenesenjakom v klubih ali zvezah, ki morajo zbrati po nekaj sto starih milijonov dinarjev. To je velik zalogaj, ki lahko v bodoče zastrupi tudi odnose. Nam, košarkarjem, predvsem ni všeč naš položaj v ZTKJ. Po sedanji praksi samo vrednotimo rezultate, kar pa ni posebej spodbudno, predvsem pa onemogoča investicije v dolgoročnejše načrte. Obravnavajo nas enako kot druge športne panoge, ki niti zdaleč ne dosegajo naših rezultatov in uspehov. Te pa nam je prineslo dolgoletno strokovno delo, vzgoja vrhunskih igralcev, visoka raven naših strokovnjakov, vzajno in zagrizeno delo na vseh ravneh, od kluba do reprezentance. Ob tem pa skrbimo tudi za to, da ni »socialnih primerov« in košarkarji po tradiciji ob igranju uspešno pridobivajo poklice, ki jim zagotavljajo življenjsko eksistenco.«

Tudi neborbeno

LJUBLJANA — V Zagrebu se je jasno pokazalo, da imata nasprotnika predvsem različna koncepta igre v obrambi. Cibona je s tesnim pokrivanjem branilcev (Papića, Križnarja in Pipana) vsilila svoj način igre: Branilci Iskre Olimpije so tako morali porabiti vse svoje moči za to, da so prenesli žogo v napadalno polovico igrišča in ko se jim je to posrečilo, niso mogli sproščeno podajati krilnim igralcem in centrom. Ob tem, da so se tudi krilni igralci in centri premalo gibali, je jasno, da so vsi metali iz neugodnih položajev in da je bilo tako veliko napak.

S sodobno napadalno obrambo je Cibona prestregla večje število podaj in vso tekmo narekovala hitro igro ter postopoma povečevala prednost. Cibona ima gotovo večje možnosti za igranje agresivne obrambe, kajti ima več kvalitetnih igralcev, ki se pogosto menjavajo in s tem obdržijo visok ritem igre. Obenem pa so tudi bolj uigrani in motivirani za uspešno obrambo. Prav nemotiviranost (oziroma neborbenost) je bila ena poglavitnih slabosti Iskre Olimpije, ki je bila enakovreden nasprotnik le nekaj prvih minut. Po dobri igri proti Jugoplastiki v Ljubljani so se gostje predstavili kot neborbena ekipa, ki razen razpoloženega Subotiča v napadu ni pokazala veliko. Omeniti velja, da so več želje po zmagi pokazali mladi igralci, ki bi morali večkrat dobiti priložnost za igro, čeprav je to glede na nezavidljiv položaj Ljubljančanov na prvenstveni lestvici seveda težko.

Za nadaljnje nastope pa vsekakor velja, da morajo igralci trenirati zelo intenzivno, če ne želijo postati eden glavnih kandidatov za izpad iz ZKL, kajti na domačem igrišču ne bi smeli do konca prvenstva izgubiti nobene tekme več.

ALJOSA ŽORGA

STRELJANJE

Rekord mladincev Olimpije

GROSUPLJE — Na republiškem prvenstvu v streljanju s standardno zračno puško in pištolo je nastopilo 157 tekmovalcev in 21 streliških družin. Na tridnevnem tekmovanju so najboljši rezultat dosegli mladinci Olimpije, ki so v streljanju z zračno puško s 1097 krogi dosegli nov mladinski republiški rekord.

Rezultati: pištola — člani: 1. Gaber 379, 2. Selan (oba Ol) 379, 3. Peternel st. 377, 4. Peternel ml. (oba Kr) 377, 5. Jereb (Š. Loka) 374; **ekipno:** 1. Olimpija 1483, 2. J. Lačko Ptuj 1460, 3. Kranj I 1455, 4. Mrož I 1449, 5. Mrož II (obe Vel) 1446; **mladinci:** 1. Klanjšek (Mrož) 1036, 2. Debevec (Ol) 357, 3. Trinkaus 353 4. Jazbinšek (oba Mrož) 350, 5. Vere (Kamnik) 345; **ekipno:** 1. RSC Velenje 1047, 2. Mrož Velenje 1036, 3. J. Lačko Ptuj 990, 4. Olimpija 966; **puška — člani:** 1. Debevec (Ol) 378, 2. Kuster (Sl. Gradec) 373, 3. Radej (Kamnik) 373, 4. Kraljič 372, 5. Mikolič (oba Ol) 372; **ekipno:** 1. Olimpija I 1481, 2. Olimpija II 1445, 3. Kranj 1443, 4. Kamnik 1436, 5. Slovenj Gradec 1433; **mladinci:** 1. Spasojević (JLA) 389, 2. Barta 386, 3. Zuna 366, 4. Debevec (vsi Ol) 365, 5. Slanjšek (Mrož); **ekipno:** 1. Olimpija 1097 (mlad. rep. rekord), 2. Mrož Velenje 1063, 3. J. Lačko 1052; **mladinke:** 1. Muzovec (Kr) 359, 2. Zupančič 347, 3. Kapelj 340, 4. Colnar (vse Heroj Vitez Crnuče) 330, 5. Zlobko (V. Lašče) 323; **ekipno:** 1. Heroj Vitez Crnuče 1017; **članice:** 1. Klemenc 357, 2. Jeglič 353, 3. Tratnik (vse Ol) 352, 4. Fuschsjäger (R. Skapin) 348.

LOJZE GABERŠČEK

Zmagala Navratilova in Mc Enroe

Connors poškodovan — V finalu žensk poraz Evertove

SAN FRANCISCO — Na zahodu in vzhodu ZDA je bil tenis te dni v središču pozornosti. V newyorškem Madison Square Gardnu je bil finalni turnir moških serije Colgate. V odsotnosti Borga in Vilasa je zmagal Mc Enroe, ki je v finalu premagal rojaka Asheja. Mc Enroe je bil najboljši tudi med dvojicami, v katerih je igral z Američanom Flemingom.

Finale drugega turnirja serije Avon za ženske pa je dobila wimbledonska zmagovalka Navratilova, ki je premagala Chris Evert s 7:5, 7:5.

V četrtek s Poljsko

ZAGREB — Naša teniška reprezentanca bo v nadaljevanju evropskega dvoranskega ekipnega prvenstva v četrtek igrala s Poljsko v Beogradu. Na tekmi z Belgijo v Zagrebu (2:1) sta točki osvojila Ostoja in Ilin, izgubila pa je dvojica Ilin — Tomović. Podrobni izidi — Ostoja : Stevaux 1:6, 6:1, 6:3, Ilin : Boiljeu 6:3, 6:2, Ilin — Tomović : Hombergen — Boiljeu 2:6, 4:6.

SLAVLJENCI 12. TURNEJE — Avstrijski smučarski skakalci — z leve — Groyer (2.), Tuchscherer (1.) in Neuper (3.) so bili najboljši v skupni razvrstitvi na 12. skakalni »turneji treh dežel«. Na sliki: slavljenci s pokali na slovesni razglasitvi v Mariboru. Foto: Bogo Čerin

Prisrčna slovesnost v Mariboru

Razdelili priznanja 12. skakalne »turneje treh dežel«

MARIBOR — V hotelu Orel so v nedeljo zvečer slovesno razdelili nagrade in priznanja za zadnjo tekmo in 12. skakalno »Turnejo treh dežel« v celoti. V imenu pokrovitelja, izvršnega sveta skupščine SRS, je priznanje razdelil podpredsednik Vitja Rode. V končni razvrstitvi naj tokrat naštejemo še Jugoslovane, za katere včeraj nismo imeli rezultatov — člani: 15. Bogataj 595,0, 17. Velikonja 593,3, 18. Kajzer 592,1, 19. Benedik 587,4, 30. Anžel 552,5, 51. Dolhar 375,3, 53. Loštrek (oba tekmo manj) 425,8; **mladinci:** 11. Komel 559,6, 13. Bajc 552,5, 14. Bizjak 535,9, 19. Jemec 520,6.

Sicer pa je bilo najbolj žal Mlakarju, da je po visoki uvrstitvi v prvi mariborski seriji v drugi padel. Norčič rekorda ni pričakoval, je pa potrdil, da se še ni povsem rešil krize, ki se je začela na innsbruškem Bergislu, mladinski trener Jurman pa je poudaril, da ni res, da bi bila ekipa za mladinsko SP v Kanadi že izbrana.

F. D.

I. ZKL MOŠKI

Kvarner : Partizan 101:109 (55:63)

REKA — Dvorana Mladosti, gledalcev 5500, razprodana, sodnika Oblak (Lj) in Bendić (Pr).

KVARNER: Marjanović 10 (4:4), Pilepić 13 (3:3), Miličević 11 (1:1), Grahovac 21 (3:4), Poljak 21 (1:1), Jugo 6 (2:2), Rukavina 19 (3:10).

PARTIZAN: Todorović 5 (1:2), Kičanović 31 (1:1), Kerkez 22, Petrović 2, Medić 3 (1:2), Marić 26 (0:1), Vujačić 2, Pešić 8 (2:3).

Crvena zvezda : Metalac 80:90 (46:49)

BEOGRAD — Dvorana Pionir, gledalcev 3000, sodnika Prelogović (Zagreb) in Ristovski (Skopje).

CRVENA ZVEZDA: Nikolić 22, Koprivica 29 (3:4), Živković 14 (0:1), Bogosavljev 2, Stamenković 3 (1:1), Djurišić 6 (0:1), Radulović 2, Vukosavljević 2.

METALAC: Z. Kovačević 29 (3:3), Poček 13 (5:6), Djurica 10 (2:2), Ružičić 2, Djurić 2 (2:2), Stevanović 20 (4:6), Kecojević 11 (2:2).

Partizan	10	9	1	1001:934 18
Cibona	10	7	3	963:899 14
Jugoplastika	10	7	3	961:903 14
Borac	10	7	3	936:925 14
Radnički IMK	10	6	4	1009:978 12
Bosna	10	5	5	936:925 10
Metalac	10	4	6	902:912 8
Zadar	10	4	6	953:1018 8
Beko	10	3	7	889:913 6
C. zvezda	10	3	7	890:944 6
Iskra-Olimpija	10	3	7	889:950 6
Kvarner	10	2	8	954:962 4

ZKL MOŠKI-ZAHOD

Dalvin : Celje 38:80 (41:39)

SPLIT — Dvorana na Gripah, gledalcev 500, sodnika Bajrović in Dardić (oba Sar).

DALVIN: Frška 2 (0:2), Matijaca 14 (2:5), Puljiz 27 (5:6), Blejac 23 (7:10), Kuvačić 6, Kurtović 16.

CELJE: Holc 16, Polanec 24 (2:2), Pongrac 2, Rozman 4, T. Sagadin 21 (3:5), Sabolički 9 (1:1), Kuljad 2.

Jug	11	8	3	1052:1071 16
Celje	11	7	4	1014:959 14
Šibenik	11	7	4	1056:1010 14
Alhos	11	6	5	1040:989 12
TIMA Mar.	11	6	5	1019:975 12
Sloboda	11	6	5	1058:1029 12
Monting	11	6	5	1042:1020 12
Željezničar	11	6	5	1002:987 12
Dalvin	11	4	7	992:995 8
Il.-Slovan	11	4	7	1045:1062 8
Drina	11	3	8	1025:1029 6
Oriolik	11	3	8	998:1153 6

ŽENSKA SUPERLIGA

Partizan : Iskra Olimpija 72:73 (65:65, 24:37)

C. zvezda : Monting 74:60 (38:34)

Univerzitet : Bosna 52:53 (26:22)

C. zvezda		9	8	1 731:532 16
Monting		9	8	1 704:601 16
Bosna		9	6	3 696:548 12
Iskra-Olimpija		9	5	4 609:592 10
Partizan		9	4	5 633:614 8
Vožd ovac	9	5	4	648:637 10
Ml. Krajišnik	9	4	5	521:581 8
Željezničar	9	3	6	612:674 6
Univerzitet (—2)		9	2	7 435:506 2
Šibenik	9	0	0	570:764 0

ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH –

Spet Andersson

Zmagi v Buenos Airesu Šved dodal 1. mesto na 54. turnirju v Hastingsu

HASTINGS, 15. januarja — Zmagovalec tradicionalnega, 54. mednarodnega turnirja je švedski velemojster Ulf Andersson, ki je v 14 partijah zbral 9,5 točke. Mladi velemojster je s tem dokazal, da je v zelo dobri formi, saj je pred enim mesecem zmagal tudi na močnem mednarodnem turnirju v Buenos Airesu.

V zadnjem kolu je Šved brez pravega boja podelil točko z Vasjukovom že po 20 potezah igre. Tako je dobil prvo nagrado 700 funtov. Csom je imel priložnost, da bi delil prvo mesto, saj je imel z Mestelom že boljši položaj. V srednji igri pa je naredil napako in izgubil. Tako ni izgubil samo samostojnega drugega mesta, ki bi ga dobil z remijem, ampak tudi 150 funtov nagrade. Za delitev s trojico je namreč dobil 350 funtov, nagrada za drugo mesto pa je bila 500 funtov. Csom je v zadnjem kolu dožível tudi prvi poraz.

Kočijev, ki je ob zmagovalcu edini nepremagani, je z zmago nad Subo prišel do delitve drugega mesta. Zanimiv je bil obračun med Lejnom in Speelmanom. Prvi bi z zmago dohitel igralce na drugem mestu, drugi pa bi s celo točko osvojil velemojstrsko normo. Uspelo pa ni ne enemu ne drugemu — partija se je končala remi.

Drugi rezultati: Hartston : Balshan 1:0, Christiansen : Biyiasas remi, Taulbut : Botterill remi. Prost je bil Peters.

Vrstni red: Andersson 9,5, Csom, Vasjukov, Kočijev in Speelman 8,5, Lein, Christiansen, Mestel 8, Biyiasas in Hartston 7,5, Taulbut 5,5, Suba, Botrerll 5, Peters 4, Balshan 3.

Priznanja članom prvakove delegacije

MOSKVA — Deset članov delegacije, ki je spremljala Anatolija Karpova v dvoboju s Korčnojem na Filipinih, je dobilo priznanja komitoja za telesno kulturo in šport SZ.

Velemojstra Balašov in Zajcev sta dobila naslov zaslužnih trenerjev SZ, častno značko za zasluge v razvoju telesne kulture in športa so dobili predsednik šahovske federacije SZ Vitalij Sevastjanov, direktor centralnega šahovskega kluba Viktor Baturinski in trener — konzulat Mihail Talj.

Častna priznanja so dobili dr. Mihail Geršanović (trener — zdravnik), dr. Vladimir Zuhar (trener — zdravnik), Aleksander Rošalj (trener — konzultant) in Evgenij Vasjukov (trener — konzalant).

Častno slovo Partizana

MOSKVA, 15. januarja — V četrtfinalu polfinala evropskih klubov je Burevesnik premagal beograjskega Partizana s 7:5 in ga tako izločil iz tega tekmovanja. Z zmago 3,5:2,5 v drugem krogu so se gostje vsaj častno poslovili.

Rezultati 2. kroga: Smislov : Gligorić 0:1, Matulović : Balašov remi, Georgandze : Raičević 0:1, Rakić : Bagirov 0:1, Razuvajev : Karakljajić remi, Joksić : Palatnik remi.

V beograjski ekipi je bil najuspešnejši Gligorić, ki je uvodnemu remiju z bivšim svetovnim prvakom dodal lepo zmago nad vselej neugodnim tekmecem.

EDINI USPEŠEN — Velemojster Svetozar Gligorić.

Izreden uspeh slovenskih dvojic

Na državnem prvenstvu v bridgeu sta zmagala Turk - Tomašković (Mb)

PORTOROŽ — Na državnem prvenstvu dvojic v bridgeu so slovenski tekmovalci dosegli največji uspeh doslej. V štiridnevnih bojih so med 16 pari osvojili prva tri mesta ter še delitev petega in šestega mesta ter si tako za naslednji šampionat priborili kar šest mest.

Zmagala sta Turk in Tomašković (Maribor) pred Ljubljančanoma Zagarjem in Ralco, ki sta branila prvo mesto ter Samso in Duporjem (obalni bridgeistični klub). Četrta sta bila Zagrebčana Pintarić in Lamza, peto in šesto mesto pa sta delili dvojici Antič-Velović (Beograd) in Levačič-Logar (Ljubljana). Sedma sta bila Beograjčana Grba in Grgin, peti slovenski par Meršnik-Nemec (Maribor) pa je zasedel 14. mesto.

Kranki domov?

Avstrijski nogometni zvezdnik Hans Kranki, ki je po »skandalozne« z Dunaja odšel v Barcelono, bi se rad vrnil domov. Čeprav je z Barcelono podpisal triletno pogodbo, se utegne zgoditi, da jo bo prekinil že po prvem letu, piše madridski športni časopis »As«. In razlog: Kranki ima v Španiji slino domotožje.

Kdo namesto Menottija?

V Argentini že iščejo naslednika za Cesarja Luisa Menottija, selektorja reprezentance svetovnih prvakov. Najresnejša kandidata za Menottijevo mesto sta tudi proslavljeni igralec italijanskega prvaštva Omar Sivori in najpopularnejši južnoameriški trener Juan Carlos Lorenzo (Boca Juniors).

Bolje od svetovnega rekorda

AUCKLAND — Romunska atletinja Natalija Maracescu, svetovna rekorderka v teku na eno miljo, je pretekla 2.000 m v »samostojnem« teku in v hudem vetru v 5:39,00. Ta rezultat je boljši za eno sekundo od svetovnega rekorda L. Brjajinove (SZ).

Krauseju gre bolje

ESSEN — Boksar-amater Jürgen Krause (ZRN), ki je bil po k. o. več ko mesec dni v nezavesti, ni več v življenjski nevarnosti. Pred dnevi se je prvič zavedel, vendar zdravniki menijo, da lahko še pride do komplikacij. Te dni so opustili umetno dihanje, boksar pa je lahko prvič premaknil tudi roki.

Stevilka 1. v Južni Ameriki

BUENOS AIRES — »Sportnik leta« v Južni Ameriki je kralj strelcev argentinske nogometne enajsterice na svetovnem prvenstvu Mario Kempes. Drugo mesto pripada motociklističnemu svetovnemu prvaku, Venezuelcu Johnu Cecottu. Uspeh argentinskih nogometašev na SP se zrcali tudi s 3. mestom vodje reprezentance Cesarja Menotitija. Nadaljnji vrstni red je: 4. Aurelia Penton (Kuba), tekačica na 400 m, 5. Carlos Reuteman (Argentina), avtomobilski dirkač, 6. Hugo Corro (Argentina), boksar srednje kategorije.

MED NAJBOLJŠIMI: Carlos Reutemann.

Dvoboja spet ne bo

SIDNEY — Dolgo pričakovani dvoboj na 1500 m med olimpijskim prvakom na tej stezi, Novozelandcem J. Walkerjem, in zmagovalcem na 1500 m na igrah Commonwealtha, Angležem D. Moorcroftom, so spet odpovedali. Ta dva atleta naj bi se pomerila v Sidneyu, vendar je Anglež sporočil, da zaradi prehlada in po nasvetu zdravnika ne more nastopiti.

Alting v bolnišnici

CRANS MONTANA — Nekdaj sloviti zahodnonemški kolesar Rudi Altig si je pred dnevi v Crans Montani, tekmecu Kranjske gore za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju 1982, pri smučanju hudo zlomil nogo. Altig ima v Crans Montani počitniško stanovanje. Sedaj bo moral dalj časa prebiti v bolnišnici, kjer so ga že operirali; čez dva tedna naj bi ga zdravniki prepustili domači negi.

Na priprave v Španijo

MALAGA — Nogometna selekcija Saudske Arabije bo 15 dni na pripravah v španski Marbeli (Costa del sol). Arabci bodo v tem času odigrali tudi prijateljsko tekmo s članom II. španske lige Malago.

PO DOMAČIH KRAJIH

POPOVA ŠAPKA — Vojak Vinko Kramer iz Bitole je zmagal v biatlonu na prvenstvu skopskega armadnega območja. Ekipno je zmagala ekipa Skopje I. s 55 točkami pred Skopje II. 49 in Strumico 42.

TRBOVLJE — Na kvalifikacijskem kegljaškem tekmovanju za slovensko ligo so bili doseženi naslednji izidi: Čarda 5327, Proteus 5256, Koper 5147, Hidro 5135, Novo mesto 5130, Tekstina 5124, Branik 5015 in Kamnik 5004.

Z.

Začetek prvenstva v Mariboru

MARIBOR — Danes se s smučarskim prvenstvom začenja letošnje sindikalno prvenstvo Maribora. Najprej se bodo na smučišču Areh pomerili moški v veleslalomu. Start je ob 14.30, jutri se bodo ob isti uri pomerile ženske, v četrtek pa nato še veterani v obeh konkurencah. V petek bodo na istem smučišču nastopile še vse kategorije v smučarskem teku. Start je ob 14. uri, moški bodo tekli na 6, ženske pa na 3 km. V vseh disciplinah je tekmovanje posamično in ekipno.

F. D.

Zmaga SGP Gorica pred Meblom

NOVA GORICA — V organizaciji komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu sindikatov v Novi Gorici so minuli mesec končali občinske sindikalne igre v letnih športih za leto 1978, ki so bile v 11 moških in 6 ženskih panogah. Igre so trajale vse od spomladi pa vse do novoletnih praznikov, kar pove, da je bil v mnogih panogah uveden ligaški sistem. Skratka, igre so dovolj dolgo trajale, da se je lahko skoraj sleherni zaposleni iz vseh 45 delovnih organizacij redno rekreiral vse leto, kar je prvi in edini namen in tudi pomen delavske rekreacije.

Na letošnjih igrah je nastopilo 1100 delavk in delavcev — športnikov iz 45 delovnih organizacij iz novogoriške občine. Skupno je nastopilo skoraj 900 moških in 170 žensk, kar zopet zgovorno priča o premajhni vključitvi ženskega zastopstva v redno in stalno aktivnost na področju športne rekreacije. Nedvomno bodo morali organizatorji v prihodnje vse večji poudarek dajati prav ženskim športom, če hočemo že v bližnji prihodnosti doseči, da se bodo ženske enakovredno začele vključevati v telesnokulturno sfero. V končni uvrstitvi so zmagali zastopniki SGP Gorica pred Meblom in Iskro. V ženski konkurenci je zmagala osnovna šola Milojke Štrukelj pred Salonitom in Iskro. V moški konkurenci so bili najboljši športniki SGP Gorica pred Meblom in Iskro.

V posameznih disciplinah so zmagali. Moški — mali nogomet: Vozila Gorica; namizni tenis: P

Razprodaja dobra priložnost - ne za kupce, ampak za trgovce

Znižanje cen je v trgovine privabilo kar precej kupcev, ki pa z izbiro niso najbolj zadovoljni — Na voljo le velike ali majhne številke in staro blago

LJUBLJANA, 15. januarja — Trgovci po vsej Sloveniji so danes dočakali svoj dan. Na stežaj so odprli vrata trgovin in pričeli z razprodajo zimske konfekcije, ki bo trajala vse do sredine prihodnjega meseca.

V ljubljanskih trgovinah se je že zgodaj zjutraj trlo kupcev. Ogledovali so si blago, ki je bilo naprodaj tudi po 40 odstotkov nižjih cenah. Najhujša gneča je bila v največjih ljubljanskih trgovinah — Nami, Maximarketu in Modni hiši, — kjer je marsikakšen plašč ali obleka (naprodaj so bili po 1000 do 1400 dinarjev) dobil novega lastnika. Že ob površni oceni reakcije kupcev, je bilo očitno, da so bile predstavnice nežnega spola mnogo bolj kritične do ponujenega blaga. Tudi nekaj deset odstotno znižanje cen jih ni zadovoljilo.

Na obali še čakajo

Tudi v obalnih občinah — Kopru, Izoli in Piranu — so lahko kupci izbirali med različnimi vrstami zimskih plaščev, oblek, pletenin, perila in obutve, ki so bili cenejši od 20 do 40 odstotkov. Vendarle pa je nekatere obalne trgovine na razprodajo šele pripravljajo.

V postojnski »Blagovnici« so bili danes trgovci kar zadovoljni. Kupcev, ki jih je privabila razprodaja zimske konfekcije, se je kar trlo. Zimski moški, ženski in otroški plašči, pletenine in tudi nekaj smučarskih hlač, je bilo naprodaj za 30 do 50 dinarjev ceneje in kot zatrjujejo postojnski trgovci, je bilo naprodaj le kvalitetno blago.

Ponujajo obleke iz 1975. leta

Tudi na Jesenicah, v Kranju in Radovljici so trgovci s celo 80 odstotnim znižanjem cen zimske in jeseske konfekcije privabili v prodajalne precej ljudi. Za zimski površnik je bilo potrebno odšteti 1200 dinarjev, za ženski pa nekoliko več — 1440 dinarjev. Na Jesenicah so si menda kupci posebej pozorno ogledovali črn plašč Škofjeloškega »Krojaa«, ki je svoje dni stal 4510 dinarjev, danes pa samo 2600 dinarjev. Da vsa razprodaja le ne bi izzvenela v zatrjevanju trgovcev, da je vse blago prvovrstne kvalitete in iz letošnje zaloge, so poskrbeli v radovljiški »Modi«. Kupcem ponujajo moške obleke po 1200 dinarjev, nosijo pa letnico izdelave 1975.

Čeprav trboveljske trgovine ponujajo kupcem tudi za 70 odstotkov znižano blago pa le-ti vihajo nosove. Vzrok je preprost. Razstavljeno in ponujano blago je kričečih barv, zelo velikih ali majhnih številk, pa tudi sodobnim modnim zahtevam ne odgovarja. Tudi močno znižane cene čevljev ne morejo navdušiti omahljivega kupca, saj je naprodaj le malo ličnih modelov.

Tudi Brežičani so lahko danes v nekaterih svojih trgovinah kupovali zimsko konfekcijo po precej znižanih cena. Tamkajšnji trgovci zatrjujejo, da je vse blago iz lanske in letošnje zimske sezone, priznavajo pa, da se bo na policah našel tudi kakšen model izpred dveh let.

Strnimo ugotovitve

Če na kratko strnemo ugotovitve ob razprodajah v celjskih, mariborskih, ptujskih in slovenjgraških trgovinah, lahko rečemo, da so nižje cene sicer privabile mnogo kupcev, vendarle ti niso bili povsem zadovoljni z izbiro. V Celju morš biti nadpovprečno velik ali majhen, če hočeš najti primeren plašč ali obleko, na mlade pa so pri razprodaji menda sploh pozabili.

Nekoliko so presenetili mariborski trgovci, ki so že sedaj ponudili smučarske komplete, za katere je potrebno odšteti le okoli tisoč dinarjev. V Slovenski Bistrici pa so menda popolnoma obšli zimske razprodaje, saj s 30 odstotnim popustom prodajajo le moške srajce in hlače iz žameta in jeansa.

Pomurski kupci bodo lahko v enomesečni razprodaji kupili predvsem pletenine, trikotažo ter metrsko blago. Pač pa tamkajšnji trgovci priznavajo, da je vse ponujano blago starejše proizvodnje, ki ni šlo posebej dobro v promet in je zato počakalo na razprodajo.

V akciji o razprodajah v Sloveniji so sodelovali: Vlasta Felc, Vlado Podgoršek, Majda Struc, Peter Potočnik, Marjana Triler, Boris Jež, Danilo Utenkar, Ivan Praprotnik, Boro Borovič, Ivica Burnik, Pavle Burkeljc, Janez Kovačič.

Živahno gradbišče ob ulici JLA

KOPER, 15. januarja — Gradbišče ob ulici JLA v Kopru, kjer gradbinci »dvigajo« poslovno-informacijski center ter novo bančno poslopje, dobiva iz dneva v dan jasnejšo podobo. Če bo vse teklo brez večjih zastojev, bo poslovna stavba (na posnetku) dokončana še pred koncem tega leta. Foto: D. G.

V NEKAJ VRSTAH

Nastop francoskega kitarista

KOPER — V dvorani glasbene šole v Kopru bo danes nastopil znani francoski kitarist Jean Pierre Jumez. Njegov repertoar obsega skladbe iz obdobij od 16. stoletja pa do danes. Koprskemu občinstvu se bo predstavil z deli Fernanda Sora, Alonsa de Mudarra, Francisca Terrege, Enriquea Granadona, Regina Sainz de la Maze, Piotra Panina, Roberta Luseja, Jacquesa Castere.deja, Henrija Saugueta in Lea Brouwerja. Po nastopu v Kopru bo Jean Pierre Jumez gostoval še v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. B. J.

Letos 80 stanovanj

IZOLA, 15. januarja — Naselje Na livadah postaja iz dneva v dan večje. Kot so nam povedali na koprskem Stavbeniku, ki gradi stanovanjske bloke, bodo letos do. končali še 80 stanovanj, pripravljajo pa tudi teren za gradnjo dveh novih blokov. Vseljiva bosta prihodnje leto, upajmo pa, da bodo do takrat del naselja, ki je že končan, pristojni tudi hortikulturno uredili.

D. G.

Razstava v domu učencev

KOPER — Kulturno društvo doma učencev »Heroj Tito« je pripravilo razstavo likovnih del Matije Glada in Rada Megliča. To je za društvo mladih Kopričanov nedvomno lep uspeh. Kiparska dela Matije Glada predstavljajo revno nekdanje življenje ljudi na Kostelskem, slikar Rado Meglič pa se je predstavil s platni dolenjske pokrajine. Razstavo si je ogledalo nad tisoč ljudi.

J. P.

Premalo cvetja v Portorožu

PORTOROŽ — Za tako veliko letovišče kot je Portorož je samo ena cvetličarna vsekakor premalo. Tako ostaja zlasti ob praznikih, ko je povpraševanje večje, marsikdo brez rož. Cvetličarna je tudi brez telefona, tako da po telefonu ni mogoče dobiti informacij o izbiri. Vsekakor bi bilo potrebno vsaj do poletne sezone poskrbeti za boljšo preskrbo Portoroža s cvetjem.

M. J.

Več prostora za šolsko mladino

IZOLA — Ko bo v kratkem Izola dobila tri krajevne skupnosti, naj bi v njih zaživele tri nove mladinske organizacije. Hkrati naj bi dobili tudi primeren prostor za mladinski klub, ki si ga mladi Izolčani že dolgo želijo. Prepričani so, da bo v klubu zaživela marsikatera nova sekcija. Izolski mladini se tako obetajo boljši časi, saj bo zanjo dovolj prostora tudi v novem kulturnem domu, ki ga bodo kmalu začeli graditi.

M. C.

Asfalt do Gornjega Zemona?

ILIRSKA BISTRICA — Prebivalci krajevne skupnosti Dolnji Zemon so zadnji čas marsikaj naredili. Najprej so dokončali vodovod in nato asfaltirali cesto od vage do Dolnjega Zemona. Sedaj, ko so ta dela v glavnem končana, pa razmišljajo, da bi asfaltirali tudi cesto do Gornjega Zemona.

P. N.

Mladi dobili svoj prostor

ILIRSKA BISTRICA — Mladinski aktiv v Sobonju je bil več let brez primernih prostorov. Sedaj pa so mladi le dobili svoj prostor za sestanke in razne prireditve. Ker ga bo treba prenoviti, je občinska konferenca SZDL sklenila, da jim pomaga pri nakupu najnujnejše opreme.

P. N.

Marljivi taborniki

ILIRSKA BISTRICA — Podgorski taborniški odred, ki deluje na področju Kuteševa, Podgraje, Zabič in Trpčan, šteje več kot 80 medvedkov, čebelic, članic in članov. Člani odreda so bili že doslej dokaj marljivi, v prihodnje pa bodo brž kone še bolj, saj so dobili v osnovni šoli v Podgori nov prostor.

P. N.

Seminar za idejnopolitično usposabljanje v ZK

MARIBOR — Danes se je začel seminar za tiste, ki v osnovnih organizacijah ZK skrbe za idejnopolitično izobraževanje članstva. Tako bodo udeleženci seminarja še nekoliko bolj poglobljeno proučili naloge komunistov, ki jim jih na tem področju narekujejo kongresni sklepi, pregledali bodo delo na področju idejnopolitičnega izobraževanja v preteklem letu — tako v svojih osnovnih organizacijah kot na ravni konference ter se dogovorili o delu in metodah v tem letu.

M. S.

Letos 12 stanovanj v Puconcih in pri Gradu

PUCONCI — V tem krajevnem središču, nedaleč od Murske Sobote, so pričeli z gradnjo šeststanovanjskega bloka. Dograjen bo do avgusta. Stanovanja bodo dobili delavci TOZD Proizvodnja kremenčevega peska in družine, potrebne družbene stanovanjske pomoči. Z gradnjo šeststanovanjskega bloka za potrebe učiteljev bodo v kratkem pričeli tudi pri Gradu na Goričkem.

I. G.

Študentje v mladinskih akcijah

MURSKA SOBOTA — Občinska konferenca ZSMS je pripravila pogovor s predstavniki kluba prekmurskih študentov v Ljubljani in kluba študentov Pomurja, ki deluje v Mariboru. Ker je bilo dosedanje sodelovanje le preveč skromno, so se dogovorili za nekaj skupnih akcij v tem šolskem letu. Tako bi se naj v bodoče študentje tvorno vključevali v delo konference mladih v vzgoji in izobraževanju. Sodelovali bi naj še naprej v pripravi informativnih študijskih dnevov na pomurskih srednjih šolah, v razpravah o poklicnem usmerjanju, predvsem pa na mladinskih delovnih akcijah v Pomurju.

I. G.

Jasnin »Testament« mladim

MARIBOR — Mladi v Mariboru se pogosto pritožujejo, da v mestu ob Dravi primanjkuje kulturnih in drugih prireditev, namenjenih prav njim. Da je temu tako, so v glavnem krivi mladi sami, saj s svojim neprimernim odnosom in slabo udeležbo na takšnih prireditvah rušijo voljo in prizadevanja tistih redkih posamezn.ikov, ki bi jim želeli z marljivim delom pripraviti kakšno umetniško poslastico. Tako je bilo tudi na nedavnem izredno zanimivem kulturnem večeru, ki sta ga v kazinski dvorani pripravila Jasna Kunstek in Igor Turičnik, in sicer Villonovo monodramo »Veliki testament«.

Z. .N

Staro povezano z novim

Medobčinski Zavod za spomeniško varstvo v Piranu se vse bolj posveča načrtni obnovi starih mestnih jeder

PIRAN, 15. januarja — Dejavnost medobčinskega Zavoda za spomeniško varstvo v Piranu se že dolgo ne omejuje več zgolj na ohranjanje kulturnih in zgodovinskih dobrin, ampak gre vse bolj vštric s sodobnimi družbenimi in ekonomskimi potrebami. To se zlasti kaže v tem, da se zavod v zadnjih letih vse bolj posveča načrtni obnovi starih mestnih jeder, pri čemer tesno sodeluje s projektantskimi organizacijami, stanovanjskimi skupnostmi, občinami itd.

Tudi v letošnjem programu piranskega medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo, so predvsem takšne naloge, ki so kakorkoli v zvezi z obnovo treh obalnih mest. Tako je zavod v sodelovanju z ljubljansko fakulteto za gradbeništvo, geodezijo in arhitekturo pripravil gradivo, na osnovi katerega se bo že letos mogoče odločiti za takšen sistem prenove izolskega mestnega jedra, da bodo ohranjene njegove najvrednejše sestavine, obenem pa bo mogoče ta urbani prostor posodobiti do takšne mere, da bo postal zares kvalitetno bivalno okolje.

Medtem ko je glede Izole pripravljanje ustrezne dokumentacije zastavljeno tako, da se bo prenove mogoče lotiti celovito, pa je v Piranu pristop nekoliko drugačen. Tu so namreč sodelavci zavoda s spomeniškovarstvenega, gradbeniškega in drugih vidikov obdelali en sam kare, Židovski trg, in letos, ko bodo narejeni še izvedbeni projekti, bodo dela že lahko stekla.

Tudi v Kopru je prenova starega mestnega jedra v zadnjem času dobila nov zagon, delo pa teče podobno kot v Piranu, torej s postopno sanacijo posameznih četrti, vsekakor pa so tu posegi v vsakem pogledu manj zahtevni.

Medobčinski Zavod za spomeniško varstvo v Piranu pa se ne posveča le prenovi mestnih jeder. Letos bodo zaključili več let trajajoče urejanje dokumentacije za Koštabono, na osnovi česar se bo mogoče lotiti celovite prenove in funkcionalne revitalizacije te vasi, ki sicer izstopa s svojo značilno istrsko arhitekturo in urbano zasnovo. Na enak način bodo obdelali tudi Hrastovlje in Črni kal.

Seveda pa ima piranski zavod v letošnjem programu tudi vrsto »klasičnih« spomeniškovarstvenih nalog. Tako bodo nadaljevali s sanacijo cerkvice v Hrastovljah, zaključili bodo obnovo glavne dvorane v izolski poznobaročni palači Besenghi, urejevali bodo stanovanjski hiši v Pregari in v Novi vasi, kjer nameravajo kasneje urediti majhni etnološki zbirki, nadaljevali bodo s sanacijo piranskega mestnega obzidja, z obnavljanjem fasad na glasbeni šoli in osrednji knjižnici v Kopru itd.

BORIS JEŽ

Pohodi privlačijo mlade

V Izoli je bila druga konferenca brigade »Komandant Frank«

IZOLA, 15. januarja — Več kot 60 mladih iz Izole se je udeležilo druge brigadne konference »Komandant Franke, ki jo je pripravila in vodila komisija za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito pri občinski konferenci ZSMS.

Na konferenci so razpravljali o dosedanjih pohodih in ugotovili, da je to privlačna oblika delovanja mladih, saj se je udeleževje čedalje več mladincev. Ob tem so pohvalili tudi delo komisije, ki je pripravila tudi športna srečanja z invalidskim športnim društvom Ivan Regent, organizirala tekmovanje v znanju in razstavo v počastitev dneva JLA.

Brigadirje so na konferenci seznanili tudi s programom za letos, precej zanimanja pa je poželo tudi predvajanje diapozitivov s pohodov.

M. C.

Letos obetavnejši stanovanjski načrti

V idrijski občini načrtujejo gradnjo 123 stanovanj — Več spodbud tudi za zasebno gradnjo

IDRIJA, 15. januarja — Prvič po letu 1955 lani v idrijski občini ni bilo zgrajeno niti eno samo družbeno stanovanje, letos pa naj bi jih dogradili 123. Največ stanovanj bodo dogradili v Spodnji Idriji, 16 v Cerknem in 12 na Črnem vrhu. Tako za tem bi nadaljevali z gradnjo 90 stanovanj v Spodnji Idriji in 28 v Cerknem, gradili pa naj bi tudi v Idriji, če bodo urejene lokacije.

Ker nazaduje tudi gradnja zasebnih stanovanj, je v načrtu oživeti tudi to gradnjo. Gradili naj bi v Cerknem in v Idriji, če bodo zazidalni načrti nared. Lahko bi gradili tudi v Spodnji Idriji, kjer je dovolj prostora, vendar bi morala za to pokazati več zanimanja krajevna skupnost.

Po združitvi gradbenega, komunalnega in obrtnega podjetja v Idriji naj bi se izboljšala gradnja stanovanj, ki je zdaj zelo počasna. Hitrejšo graditev ovira tudi delo obrtnikov izven idrijske občine. Vzrok za prepočasno graditev stanovanj je tudi velika investicijska dejavnost gospodarskih organizacij, v marsičem pa tudi slaba organizacija. Tudi neprestano dvigovanje cen gradbenih storitev ne spodbuja stanovanjske gradnje. Gradbeno podjetje je že takoj po novem letu zahtevalo zvišanje cen gradbenih storitev.

Pri stanovanjski izgradnji je največja pomanjkljivost, da pri izdelavi načrtov ne sodelujeta investitor in uporabnik stanovanja. Tako nastajajo nefunkcionalna stanovanja, kar najbolj občutijo stanovalci.

JANEZ JERAM

Boljši časi za Škocjan

Ob dokončni ureditvi Lipice v prihodnjih letih tudi prenova Škocjanskih jam — Zaokrožena turistična ponudba

SEŽANA, 15. januarja — Čeprav je po svoji specifičnoti turistično in tudi drugače izredno zanimiva, Lipica vrsto let ni bila ustrezno izkoriščena. Njen razvoj in razvoj kobilarne je capljal, celo tako daleč je prišlo, da bi okrog 1960, leta skorajda ukinili kobilarno. Na pobudo tovariša Tita, ki je obiskal ta kraj, pa so že začeto razprodajo čred prekinili, za Lipico pa so napočili novi časi. Še vedno ni bilo z rožicami postlano, vendar so danes sadovi pred dobrimi desetimi leti resno začetega dela očitni. Lipica je shodila in kot vse kaže, bodo na konja v prihodnjih letih prišle tudi Škocjanske jame.

Te jame, ki po svoji lepoti in slikovitosti prav nič ne zaostajajo za Postojnsko jamo, so namreč vseskozi bile potisnjene nekako v senco. Turistično, tako kot Lipica vrsto let, še zdaleč niso dovolj izkoriščene. Kaže pa, da so takšnemu stanju šteti dnevi, saj odgovorni v sežanski občini in pa nosilci razvoja v SOZD »Timav« temeljito razmišljajo o tem, da bi vendarle uresničili zamisel o enotnem turističnem kompleksu, ki bi ga tvorile Škocjanske jame in Lipica. Načrti o ureditvi Škocjanskih jam so že bili v javni razpravi, prav tako pa je bilo marsikaj rečenega tudi v zvezi z nadaljnjim razvojem Lipice, izpopolnjevanju turistične ponudbe slovenskega Krasa kot celote.

Koncepta razvoja Lipice in Škocjanskih jam, v sklopu tega pa je tudi restavracija Mohorčič tik ob sežanski vinski kleti, je torej pripravljen — pri tem so se snovalci koncepta oprli tudi na ugotovitve zagrebške fakultete za turizem — in čaka na uresničitev. Ne bo preprosto, saj so do leta 1982, ko naj bi se oblikovala ta turistična celota, predvidena precejšnja vlaganja — kar 421 milijonov din, vendar pri Timavu upajo, da jim bo načrte uspelo uresničiti.

V programu investicij, ki ga je danes obravnaval tudi sežanski izvršni svet, je predviden nov hotel za jahače, športno rekreacijske površine v Lipici, ureditev oziroma revitalizacija starega jedra Lipice s poročno dvorano, prometna ureditev, izgradnja vodovoda od Lokev do Lipice itn., kar zadeva Lipico. Posebej obravnavajo Škocjanske jame, pri katerih je treba urediti nove vhode oziroma izhode z dvigalom v Matavun, poseben sprejemni center, gostišče, urediti poti v jami, obnoviti naselje Matavun itn. Posebej bodo uredili tudi kobilarno, kjer je treba adaptirati nekatere hleve, dograditi hipodrom, zgraditi en nov hlev in še in še, skratka investirati 34,6 milijona din. Za Lipico je predvidenih — mišljeni so samo gostinsko turistični objekti — vsega 241 milijonov din, za Škocjanske jame pa 131 milijonov.

DUŠAN GRČA

Priprave na graditev nove šole

Pred gradnjo je treba opraviti še zahtevna pripravljalna dela

IDRIJA, 15. januarja — V Idriji sta že izdelana projekta za gradnjo osnovne šole in športne hale. Ker je vložena pri oddelku za urbanizem SO Idrija tudi prošnja za izdajo gradbenega dovoljenja, bodo kmalu pričeli s pripravljalnimi deli. V prostorih športnega centra morajo zgraditi novo transformatorsko postajo in ko bo ta nared, porušiti staro, ker bi sicer ovirala gradnjo šole. Porušiti bodo morali tudi rudniško strojnico jaška Insagi, ki ne služi več svojemu namenu. Z izkopom temeljev naj bi začeli tik pred gradnjo, ker obstaja nevarnost, da jamo zalije talna voda.

Sredstva iz samoprispevka občanov pritekajo normalno, sredstva pa se zbirajo tudi pri izobraževalni skupnosti.

J. J.

● **Seveda bo vsak trud in vlaganje v urejanje Škocjanskih jam in okolice vreden prazen nič, če ob vsem tem, kar načrtujemo, ne bomo poskrbeli, da bi očistili tudi reko Reko, ki jamam daje še poseben čar. Seveda, če je čista in ne oddaja neprijetnih vonjav.**

V Kolektorju priznanja inovatorjem

V idrijski tovarni skrbijo za razvoj inventivne dejavnosti

IDRIJA, 15. januarja — V idrijskem Kolektorju so petnajstim delavcem te največje idrijske tovarne na skromni slovesnosti podelili diplome in značke za njihove koristne inovacije, ki so jih v glavnem že uresničili.

Podelitev priznanj inovatorjem je nadaljevanje uveljavljanja inventivne dejavnosti, saj je delovni kolektiv spoznal dve bistveni prednosti te dejavnosti, ki se je pokazala v poglobljenem sodelovanju delavcev v proizvodnji in gospodarski koristi.

Inovativna dejavnost je našla mesto tudi v samoupravnih aktih, kar bo prav gotovo prispevalo k razvoju inovacij in koriščenju vseh njenih oblik v proizvodnem procesu.

S. K.

Zanimivi spisi

V novi številki izolskih »Primorskih srečanj« o S. Kosovelu in A. Černigoju

KOPER, 15. januarja — Te dni je v Kopru izšla 12. številka »Primorskih srečanj«, revije za družboslovje, gospodarstvo in kulturo, ki je nastala z združitvijo »Goriških srečanje in »Obale«. Uvodni prispevki so tokrat posvečeni gospodarskim vprašanjem: Ivan Lozej kritično razčlenjuje nekatere vidike razmeroma počasne rasti produktivnosti na obali, Aldo Vuga pa ob polovici uresničevanja srednjeročnega plana opozarja na nekatera strukturna neskladja v slovenski industriji, togost proizvodnje itd.

Posebej zanimiv v 12. številki »Primorskih srečanje je zapis Silva Faturja o Srečku Kosovelu, v katerem se spopada s tradicionalno šolsko podobo o Kosovelu kot pesniku Krasa in smrti ter dokazuje, da so nekatere druge razsežnosti njegovega pesništva poglavitnejše. Enako velja za prispevek Denisa Poniža, čigar kritične misli o novodobni slovenski, kulturi sta spodbudili razstavi Avgusta Černigoja v Idriji in Ljubljani.

Med ostalimi prispevki velja omeniti še razmišljanje Zvonka Fišerja o načinu zbiranja podatkov in statistični obdelavi kriminalitete, Robert Trunkl piše o desetih letih delovanja vzgojne posvetovalnice v Kopru, Marta Filli pa predstavlja nekatera manj znana knjižničarska opravila. V leposlovnem delu je tokrat revija ponudila prostor predvsem mlademu rodu. Avtorji so povečini začetniki, zato so objavljena besedila mestoma še okorna, vendar doživeta in izrazno polna.

B. J.

„Konjiček' za zrela leta

Ludvik Žele je po upokojitvi postal kooperant za rejo prašičev na postojnskem področju — Redi 150 živali

SLAVINA PRI PRESTRANKU, 15. januarja — Za kaj nenavadnega konjička se je odločil 53-letni Ludvik Žele iz Slavine pri Prestranku. Ko se je upokojil, se je znašel pred vprašanjem, kateremu prvi hip ni vedel odgovora: ali naj poslej vse dni, od jutra do večera poseda pri ženi Štefki v kuhinji ter ji tu in tam postori manjša dela pri hiši ali pa naj svoj prosti čas izkoristi za kaj bolj koristnega.

Veselje do živali je imel že kot otrok, vendar pa mu služba ni dopuščala, da bi se jim bolj posvetil. Zato se tudi ni čuditi, da pred tremi leti ni kaj dosti pomišljal, ko se mu je v prvih razgovorih s postojnsko kmetijsko zadrugo ponudila priložnost, da bi postal prvi kooperant za rejo prašičev na Postojnskem sploh. Njegova odločitev je bila dokončna, ko so mu za graditev hleva na zadrugi odobrili še 240.000 dinarjev posojila.

Želetova domačija na obronku Slavine, kjer se v neposredni bližini razteza tudi gozdič Škrlivc, je pred poltretjim letom, ko je Ludvik zgradil hleve, oživela malodane čez noč. Priložnostne obiskovalce je že od daleč »pozdravljalo« kruljenje 150 prašičev, brez katerih si danes Ludvik ne zna več predstavljati svojega življenja.

»Že marsikdo me je spraševal, kako zmorem to delo. Pa ne zato, ker bi bilo zahtevno, saj mi krmljenje in čiščenje prašičev dnevno vzame dobre štiri ure časa, marveč zaradi ostrega in nič kaj prijetnega duha, ki se širi po hlevu in okolici,« pripoveduje Ludvik Žele.

Vendar pa tega duha danes sploh ne zazna več. Navadil se ga je tako, kot cvilečih glasov svojih varovancev, ki jih še kako pogreša tiste dneve, ko jih odpeljejo. To so tedaj zanj tudi najtežji trenutki, saj se od njih, ki so mu štiri mesece, kolikor traja en rejni turnus, izpolnjevali vsakdanjik, le stežka loči. Zato se tudi ni čuditi, da vedno znova komaj pričakuje dan, ko mu pripeljejo 150 novih 7 tednov starih prašičev za rejo.

Ob tem nič kaj čistem delu pa Ludvik Žele vedno znova zatrjuje, da mu ni žal odločitve izpred treh let, da bo med temi ščetinastimi živalmi preživel še lep čas svojega življenja. Njegov trud, pravi, je najbolj poplačan s tem, da ga prašiči tako dobro poznajo. Saj se takoj, ko vstopi v hlev, začno zbirati ob koritih, medtem ko obisk nezanca med njimi povzroči pravi preplah.

MARJANA TRILER

gradbeno industrijsko podjetje
OBNOVA
n.sol.o.
ljubljana titova 39

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana, Titova c. 39

vabi

sodelavce za opravljanje prostih del in nalog:

I. Služba plana procesa

1. **glavnega tehnologa gradbenih del**
za samostojno reševanje zahtevnih nalog s področja tehnologije, razvoja in notranje kontrole ter vodenje večje skupine tehnologov, koordinacija dela med njimi in zunanjimi sodelavci

II. Služba za tržništvo

2. **vodje projekta na domačem tržišču**
za vodenje inženiring opravil, pridobivanje del, pripravo dokumentacije za opremo zemljišč, izdelavo projektnih programov, komercialni nadzor nad gradnjo, kolavdacijo in predajo objektov

III. Računovodska služba

3. **vodje oddelka finančnega knjigovodstva**
za vodenje, organiziranje in koordinacije dela v oddelku, sestavljanje kontnega plana, izdelovanje zbirnih in konsolidir. bilanc, nadomeščanje vodje računovodske službe

4. **administratorja I**
za strojepisna in administrativna dela v računovodski službi

IV. Služba za organizacijo in informatiko

5. **vodje oddelka za organizacijo poslovanja**
za vodenje in koordinacijo del v oddelku za organizacijo poslovanja

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit, znanje tujega jezika in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
2. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
3. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
4. srednja ali nepopolna srednja izobrazba ekonomske ali splošne smeri in 2 leti delovnih izkušenj
5. visoka ali višja izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Pismenim ponudbam priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev in jih pošljite v 15 dneh od objave na naslov: GIP »OBNOVA« Ljubljana, Titova cesta 39, Splošno kadrovska služba. 377

DELAVSKA UNIVERZA BORIS KIDRIČ
LJUBLJANA, Miklošičeva 26

prireja

v dneh od 22. 1. 1979 do 2. 2. 1979

CELODNEVNI TEČAJ ZA KINOOPERATERJE

Tečajnikom zunaj Ljubljane lahko rezerviramo bivanje v dijaškem domu.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi Boris Kidrič, Ljubljana, Miklošičeva 26, telefon 311-162.

Prva zmaga Paula Frommelta Stenmark je prehitel Lüscherja

Četrti zmagovalec v četrtem slalomu sezone za svetovni pokal — Križaj je imel smolo - Kuralt s Thönijem na 16. mestu - Danes veleslalom v Adelbodnu

CRANS MONTANA, 14. januarja — Tudi četrti slalom za svetovni pokal te sezone je dokazal, da je konkurenca v tej disciplini v resalci najbolj izenačena. Štirje slalomi in štirje zmagovalci doslej — Donnet, Stenmark, Neuereuther in P. Frommelt — to najbolj prepričljivo dokazujejo.

Z zmago in drugim mestom sta Paul Frommelt in Andy Wenzel spet povrnila zaupanje v maloštevilno, a izredno močno alpsko ekipo Liechtensteina, ki je v svetovnem alpskem smučanju požela že toliko uspehov. Prvi slalomski zmagovalec te sezone Martial Donnet je imel sicer na prvi progi neznatno prednost pred drugouvrščenim Frommeltom, toda tokrat ni zmogel ponoviti uspeha iz Madone di Campiglio in se je pustil spodriniti celo na šesto mesto.

Najbolj tragična žrtev psihoze, ki se je začela že zjutraj, ko so šli tekmovalci na ogled proge, večina strokovnjakov z mednarodno žirijo vred, pa je ugotavljala, da je slalomišče veliko preveč poledenelo, da bi lahko nanj spustili tekmovalce, je bil naš reprezentant Bojan Križaj. Največ tudi zato, ker je imel štartno številko 2. Štart so sicer preložili za 25 minut, da bi najbolj poledenela mesta, ki so mejila že na nemogoče, nekoliko ublažili s soljo, toda ostalo je vendarle prepričanje, da je proga izredno zahrbtna. Prvi tekmovalec, Italijan Mauro Bernardi se je lotil slaloma zares nadvse previdno, ko pa je kot drugi Bojan Križaj igraje opravil s progo, je bilo jasno, da je veliko premalo tvegal in da le ni tako hudo, kot je bilo videti. Organizatorji so se nekoliko zaleteli s polivanjem proge z vodo in ker je bilo ponoči minus 20 stopinj mraza, je proga zjutraj zares dajala videz, kot da je prekrita z živim ledom.

Sicer pa proga, ki jo je trasiral s 70 vratci bolgarski trener Peter Popangelov, zares ni bila nedolžna. Prvega je izločila Avstrijca Heideggerja, nato Italijana Davida, tretjega iz prve jakostne skupine, pa še sina postavljača, enega izmed favoritov slaloma, Petra Papangelova. Nato je podobno doletelo še mnoge, med drugimi tudi naša reprezentanta Strela in Ziblerja, medtem ko se je Jože Kuralt spet izkazal. Prvi tek je končalo le 32 tekmovalcev, za zmago pa se je obetal izreden boj.

Na drugi progi švicarskega traserja Guida Geigerja, ki je imela prav tako 70 vratic, je bilo manj izpadov. Med tekmovalci, ki so se potegovali za vidna mesta, pa so šli s proge vendarle štirje: presenečenje prvega teka Sved Bergsted, Italijan Piero Gros, Američan Steve Mahre in Jugoslovan Bojan Križaj.

Naš reprezentant danes zares ni imel sreče. Potem ko se je taktično uštel v prvem teku, je na drugi progi zastavil na vso moč, toda kot zakleto so mu ponagajala očala. Kaže, da je v hitrem tempu zadel z glavo v vratica, ki so mu potisnila očala na nos, tako da ni ničesar več videl. V naglici jih je sicer popravil, toda spet so mu zdrknila navzdol. Skoraj vseh nekaj več kot petdeset sekund Križajeve vožnje je bilo eno samo popravljanje očal. Pred ciljem pa so mu nazadnje spet docela zlezla navzdol, pri tem pa je zajahal vratca in bil diskvalificiran. Kljub vsem težavam pa je Križaj dosegel sedmi čas drugega teka, kar kaže, da bi si brez te nevšečnosti lahko znatno izboljšal uvrstitev in spet dosegel nove točke za svetovni pokal.

Ko je Križaj prišel na cilj, je bil takoj pri njem zastopnik firme očal, ki jih uporablja naša reprezentanca, nekdanji znani skakalec Peter Müller, vendar se Križaj sploh ni pritoževal, češ da se to zmeraj lahko zgodi.

»Kolikor sem imel na progi težav zaradi očal, je čas, ki sem ga dosegel, še zelo dober,« je izjavil Bojan Križaj, ki mu očitno ni bilo vseeno, da je šla po vodi nova priložnost za dobro uvrstitev.

Jože Kuralt pa je dejal: »Kaže, da postajam bolj zanesljiv. Po šestih tekmah v začetku sezone, na katerih se nisem uvrstil, je to sedaj že četrti slalom, ki sem ga končal na cilju. Upam, da bo kmalu šlo še bolje.«

JOŽE DEKLEVA

PRVIČ ZMAGAL — »Po drugem mestu v Kranjski gori se je Paul Frommelt iz Liechtensteina zdaj povzpel na prvo. Telefoto: UPI

REZULTATI

● SLALOM: 1. P. Frommelt (Liech) 105,33, 2. Wenzel (Liech) 105,50, 3. Stenmark (Sved) 106,19, 4. Mally (It) 106,39, 5. Neureuther (ZRN) 106,47, 6. Donnet (Švi) 106,50, 7. Steiner (A) 106,51, 8. Lüscher (Švi) 107,26, 9. P. Mahre (ZDA) 107,34, 10. Enn (A) 109,04, 11. Ortner (A) 109,37, 12. Zoman (ČSSR) 109,72, 13. Hardy (Fr) 109,88, 14. Orlainsky (A) 110,18, 15. Kaiva (Jap) 111,20, 16. Kuralt (Jug) in Thöni (It) 111,34, 18. Žirov (SZ) 113,31, 19. Bachleda (Polj) 113,32, 20. Fournier (Švi) 1113,93;

prvi tek: 1. Donnet 53,06, 2. P. Frommelt 53,10, 3. Mally 53,13, 4. Wenzel 53,16, 5. Stenmark 53,44, 6. Steiner 53,70, 7. P. Mahre 54,15, 8. Neureuther 54,19, 9. Bergsted 54,26, 10. Enn 54,38, 15. Križaj 54,85, 27. Kuralt 56,51;

drugi tek: 1. P. Frommelt 52,23, 2. Neureuther 52,28, 3. Wenzel 52,34, 4. Stenmark 52,75, 5. Steiner 52,81, 6. Lüscher 52,83, 7. P. Mahre 53,19. 8. Mally 53,26, 9. Donnet 56,44, 10. Orlainsky 54,93.

● **Svetovni pokal** — 1. Stenmark 115, 2. Lüscher 112, 3. Müller in Wenzel po 61, 5. Read 55, 6. Gros 51, 7. Križaj 49, 8. Neureuther in P. Frommelt po 48, 10. P. Mahre 47, 11. Donnet 42, 12. Stock 40, 13. Plank 38, 14. Bürgler 36, 15. David 34, 16. Podborsky in Popangelov po 31, 18. Haker, Walcher in Murray po 25.

● **Skupni vrstni red — moški in ženske:** 1. Švica 489, 2. Avstrija 394, 3. Italija 305, 4. ZRN 216, 5. Liechtenstein 148, 6. ZDA 134, 7. Švedska 127, 8. Francija 105, 9. Kanada 118, 10. Jugoslavija 57 ...

Maribor: redno vadijo

Pri atletskem društvu Maribor so zelo zadovoljni z dosežki v minuli sezoni — Dobro delo je tudi pozimi

MARIBOR — Z vrsto uspehov v posamičnih, zlasti pa še v ekipnih konkurencah na prvenstvih in pokalnih tekmovanjih Slovenije in Jugoslavije v sezoni 1978, med katerimi je bil največji dosežek 2. mesto na ekipnem državnem prvenstvu za članice, je združeno atletsko društvo Maribor pokazalo že v prvem letu delovanja imeniten napredek. Toda ne gre zgolj za številke, ki so v atletiki sicer še posebno pomembne, ampak je še bolj razveseljivo dejstvo, da so vsi ti uspehi velika spodbuda za nadaljnje delo.

MIRKO HROVATIN, veteran med amaterskimi trenerji tega društva, ki je bil še lani poleti precej črnogled glede večjih možnosti napredka, je sedaj na začetku nove sezone povsem drugačne volje Dejal je:

»Tako zagnano kot letošnjo zimo že dolgo nismo trenirali. Razveseljivo je tudi število atletov in atletinj, ki redno vadijo, saj jih imamo okoli 60, kar je tudi za trenerja spodbudna številka. Pravzaprav za trenerje, saj vodi treninge pri AD Maribor v zadnjem času poleg profesionalnega trenerja Milana Lorencija še peterica amaterskih vaditeljev, poleg tega pa je društvu v veliko pomoč tudi profesionalna trenerka selekcij Breda Lorenci. Vse to nam je omogočil novi sistem dela v našem športu na osnovi portoroških sklepov, ki so atletiko, menim da čisto po pravici, postavili med prednostne športne panoge.«

V nadaljevanju smo še izvedeli, da trenirajo pri AD Maribor sedaj v zimskem času, z izjemo nedelj, prav vsak dan. V ponedeljek so v dvorani B mariborskega sejma na vrsti šprinterji in tehnične discipline, v torek trenirajo na štadionu v mali dvorani za dviganje uteži, v sredo spet v dvorani B skakalci, ob četrtkih popoldne potujejo v Celje na trening v dvorano Kladivarja pod tribuno šprinterji in tekači čez ovire, v petek je trening za vse zunaj na štadionu in prav tako v soboto dopoldne.

Na neuradni lestvici zagrebških »Sportskih novosti« so atleti in atletinje AD Maribor za leto 1978 osvojili visoko peto mesto, kar lahko štejemo za največji uspeh mariborske atletike nasploh. Z načrtnim delom kot poteka letos, bodo tak podvig lahko tudi ponovili.

Z. V.

Obvestilo

LJUBLJANA — ODOR ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« obvešča vse občane, da se je preselil iz dosedanjih prostorov v Komenskega ul. 7 na Gregorčičevo 15. Spremenjena je tudi številka telefona. Nova številka telefona je 21-188. Spremembe začnejo veljati v torek dne 16. t. m.

Ljubljančani v Badaloni Pomagal bo še Slavnić

Košarkarji Iskre Olimpije igrajo drevi v Španiji drugo četrtfinalno tekmo Koraćevega pokala — Tokrat zmaga?

LJUBLJANA — Pred drevišnjo drugo tekmo Iskre Olimpije v Koraćevem pokalu, je položaj obraten, kot je bil pred potovanjem v Izrael. Takrat so Ljubljančani odhajali na pot spodbujeni z zmago nad Jugoplastiko, zdaj pa odhajajo v Badalono z visokim porazom proti Ciboni. Ali lahko to pomeni tudi nasprotje na tekmi s Cotonificijem?

»Edina pozitivna ugotovitev v Zagrebu je pravzaprav bila, da so zaigrali tudi naladi. In to dokaj dobro,« je dejal trener Ivo Daneu po porazu v Zagrebu. »Že pred tekmo s Cibono sem dejal, da se lahko v Zagrebu močneje upiramo le, če bi ponovili igro proti Jugoplastiki. Tega pa ni bilo. Cibona je bila mnogo boljša ekipa in tudi če bi mi igrali bolje, bi lahko dosegli kvečjemu blažji poraz. Ekipa se prehitro preda. Najbrž bolj podzavestno, kot pa da bi o tem razmišljala. Borbenosti v vsakem položaju se ne da privzgojiti, to je lahko le prirojeno. Zdaj se moramo vsi skupaj le zavedati, da si nikakršnih spodrsljajev ne smemo več privoščiti, kajti vodo imamo že blizu grla.«

— Drevi igrate v Badaloni drugo tekmo četrtfinalne skupine Koraćevega pokala. Imate kaj podatkov o Cotonificiu in njegovi igri?

Za zdaj še ne, toda ko bomo prišli v Barcelono, nam bo Slavnić povedal vse o ekipi. Kot messtrnega tekmeca njegovega Juventuda, jo gotovo odlično pozna in nam bo lahko pomagal. Ta španski zastopnik je v prvem kolu visoko izgubil z Belgijci, mi pa smo zdaj visoko izgubili s Cibono. Torej smo enakovredni . . . Sami še nismo tako daleč, da bi hodili gledat svoje nasprotnike, v interesu pa nam je seveda stik z mednarodno konkurenco že zaradi našega pokrovitelja Iskre. Upajmo, da bomo le dosegli nekaj uspehov tudi v tej konkurenci. V Badaloni bo nedvomno težko, kajti tudi tam, podobno kot v Izraelu, lahko pričakujemo peklensko vzdušje, ki ga bodo nedvomno pripravili zagnani košarkarski privrženci, po katerih Španija nasploh slovi v košarkarskem svetu. A upati je seveda vedno treba.«

Za ekipo Iskre Olimpije v sedanjem položaju in formi je seveda vsako gostovanje še posebej težko. Za uspeh na tujem je treba igrati toliko bolje, preudarneje in borbeneje. Vse to pa je Ljubljančanom letos večinoma manjkalo. Morda pa bodo v Badaloni, predmestju Barcelone, tradicijo le prekinili.

Iskra Olimpija igra s Cotonificijem v Badaloni ob 20.45, delegat tekme je Anglež Lipski, sodnika pa Francoz Sorrentino in Švicar Karl.

S. T.

SMUČARSKI SKOKI

Finec in Japonec

SAPPORO — Na drugi tekmi na olimpijski skakalnici v Sapporu je zmagal domačin Kavabata, sobotni zmagovalec Finec Räisänen pa je bil šele deveti. Kljub temu pa v skupni razvrstitvi za stelevzijski pokal« Räisänen deli prvo mesto z Japoncem Curugo, za njima pa so Ivasaki (Jap), Kokkonen (Fin), Jensen (Nor), Kavabata (Jap), itd.

Košarkarji nezadovoljni s položajem

Predsednik KZJ Vladimir Pezo o statusu vrhunskih športnikov

SPLIT — »Kar najhitreje moramo rešiti status vrhunskih športnikov, s tem seveda tudi košarkarjev. Moramo se odločiti, kakšno kvaliteto želimo v mednarodni konkurenci in kako to v naših razmerah doseči,« je v posebnem intervjuju za Tanjug poudaril predsednik košarkarske zveze Jugoslavije Vladimir Pezo, »Spoznali smo, kolikšno breme smo naprtili posameznim zasnovnjakom v klubih ali zvezah, ki morajo zbrati po nekaj sto starih milijonov dinarjev. To je velik zalogaj, ki lahko v bodoče zastrupi tudi odnose. Nam, košarkarjem, predvsem ni všeč naš položaj v ZTKJ. Po sedanji praksi samo vrednotimo rezultate, kar pa ni posebej spodbudno, predvsem pa onemogoča investicije v dolgoročnejše načrte. Obravnavajo nas enako kot druge športne panoge, ki niti zdaleč ne dosegajo naših rezultatov in uspehov. Te pa nam je prineslo dolgoletno strokovno delo, vzgoja vrhunskih igralcev, visoka raven naših strokovnjakov, vzajno in zagrizeno delo na vseh ravneh, od kluba do reprezentance. Ob tem pa skrbimo tudi za to, da ni asocialnih primerov in košarkarji po tradiciji ob igranju uspešno pridobivajo poklice, ki jim zagotavljajo življenjsko eksistenco.«

Tudi neborbeno

LJUBLJANA — V Zagrebu se je jasno pokazalo, da imata nasprotnika predvsem različna koncepta igre v obrambi. Cibona je s tesnim pokrivanjem branilcev (Papiča, Križnarja in Pipana) vsilila svoj način igre: Branilci Iskre Olimpije so tako morali porabiti vse svoje moči za to, da so prenesli žogo v napadalno polo. vico igrišča in ko se jim je to posrečilo, niso mogli sproščeno podajati krilnim igralcem in centrom. Ob tem, da so se tudi krilni igralci in centri premalo gibali, je jasno, da so vsi metali iz neugodnih položajev in da je bilo tako veliko napak.

S sodobno napadalno obrambo je Cibona prestregla večje število podaj in vso tekmo narekovala hitro igro ter postopoma povečevala prednost. Cibona ima gotovo večje možnosti za igranje agresivne obrambe, kajti ima več kvalitetnih igralcev, ki se pogosto menjavajo in s tem obdržijo visok ritem igre. Obenem pa so tudi bolj uigrani in motivirani za uspešno obrambo. Prav nemotiviranost (oziroma neborbenost) je bila ena poglavitnih slabosti Iskre Olimpije, ki je bila enakovreden nasprotnik le nekaj prvih minut. Po dobri igri proti Jugoplastiki v Ljubljani so se gostje predstavili kot neborbena ekipa, ki razen razpoloženega Subotiča v napadu ni pokazala veliko. Omeniti velja, da so več želje po zmagi pokazali mladi igralci, ki bi morali večkrat dobiti priložnost za igro, čeprav je to glede na nezavidljiv položaj Ljubljančanov na prvenstveni lestvici seveda težko.

Za nadaljnje nastope pa vsekakor velja, da morajo igralci trenirati zelo intenzivno, če ne želijo postati eden glavnih kandidatov za izpad iz ZKL, kajti na domačem igrišču ne bi smeli do konca prvenstva izgubiti nobene tekme več.

ALJOSA ZORGA

I. ZKL MOŠKI

Kvarner : Partizan 101:109 (55:63)

REKA — Dvorana Mladosti, gledalcev 5500, razprodana, sodnika Oblak (Lj) in Bendić (Pr).
KVARNER: Marjanović 10 (4:4), Pilepić 13 (3:3), Milčević 11 (1:1), Grabovac 21 (3:4), Poljak 21 (1:1), Jugo 6 (2:2), Rukavina 19 (3:10).
PARTIZAN: Todorović 5 (1:2), Ričanović 31 (1:1), Kerkez 22, Petrović 2, Medić 3 (1:2), Marić 26 (0:1), Vujačić 2, Pešić 8 (2:3).

Crvena zvezda : Metalac 80:90 (46:49)

BEOGRAD — Dvorana Pionir, gledalcev 3000, sodnika Prelogović (Zagreb) in Ristovski (Skopje).
CRVENA ZVEZDA: Nikolić 22, Koprivica 29 (3:4), Živković 14 (0:1), Bogosavljev 2, Stamenković 3 (1:1), Djurišić 6 (0:1), Radulović 2, Vukosavljević 2.
METALAC: Z. Kovačević 29 (3:3), Poček 13 (5:6), Djurica 10 (2:2), Ružičić 2, Djurić 2 (2:2), Stevanović 20 (4:6), Kecojević 14 (2:2).

Partizan	10	9	1	1001:934	18
Cibona	10	7	3	963:899	14
Jugoplastika	10	7	3	961:903	14
Borac	10	7	3	936:925	14
Radnički LMK	10	6	4	1009:978	12
Bosna	10	5	5	936:925	10
Metalac	10	4	6	902:912	8
Zadar	10	4	6	953:1018	8
Beko	10	3	7	889:913	6
C. zvezda	10	3	7	890:944	6
Iskra-Olimpija	**10**	**3**	**7**	**889:950**	**6**
Kvarner	10	2	8	954:962	4

ZKL MOŠKI-ZAHOD

Dalvin : Celje 38:80 (41:39)

SPLIT — Dvorana na Gripah, gledalcev 500, sodnika Bajrović in Dardić (oba Sar).
DALVIN: Prška 2 (0:2), Matija ca 14 (2:5), Orlić 27 (5:6), Blelajac 23 (7:10), Kuvačić 6, Kurtović 16.
CELJE: Holc 16, Polanec 24 (2:2), Pongrac 2, Rozman 4, T. Sagadin 21 (3:5), Sabolčki 9 (1:1), Kuljad 2.

Jug	11	8	3	1032:1071	16
Celje	11	7	4	1014:959	14
Šibenik	11	7	4	1056:1010	14
Alhos	11	6	5	1040:989	12
TIMA Mar.	11	6	5	1019:975	12
Sloboda	11	6	5	1035:1029	12
Monting	11	6	5	1042:1020	12
Železničar	11	6	5	1002:987	12
Dalvin	11	4	7	992:995	8
Il.-Slovan	11	4	7	1045:1062	8
Drina	11	3	8	1025:1029	6
Oriolik	11	3	8	998:1153	6

ŽENSKA SUPERLIGA

Partizan : Iskra Olimpija 72:73 (65:65, 24:37)

C. zvezda : Monting 74:60 (38:34)

Univerzitet : Bosna 52:53 (26:22)

C. zvezda		9	8	1	731:532 16
Monting		9	8	1	704:601 16
Bosna		9	6	3	696:548 12
Iskra-Olimpija		9	5	4	609:592 10
Partizan		9	4	5	633:614 8
Vožd ovac	9	5	4		648:637 10
Ml. Krajišnik	9	4	5		521:581 8
Železničar	9	3	6		612:674 6
Univerzitet (—2)		9	2	7	435:506 2
Šibenik		9	0	0	570:764 0

ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH –

Spet Andersson

Zmagi v Buenos Airesu Šved dodal 1. mesto na 54. turnirju v Hastingsu

HASTINGS, 15. januarja — Zmagovalec tradicionalnega, 54. mednarodnega turnirja je švedski velemojster Ulf Andersson, ki je v 14 partijah zbral 9,5 točke. Mladi velemojster je s tem dokazal, da je v zelo dobri formi, saj je pred enim mesecem zmagal tudi na močnem mednarodnem turnirju v Buenos Airesu.

V zadnjem kolu je Šved brez pravega boja podelil točko z Vasjukovom že po 20 potezah igre. Tako je dobil prvo nagrado 700 funtov. Csom je imel priložnost, da bi delil prvo mesto, saj je imel z Mestelom že boljši položaj. V srednji igri pa je naredil napako in izgubil. Tako ni izgubil samo samostojnega drugega mesta, ki bi ga dobil z remijem, ampak tudi 150 funtov nagrade. Za delitev s trojico je namreč dobil 350 funtov, nagrada za drugo mesto pa je bila 500 funtov. Csom je v zadnjem kolu doživel tudi prvi poraz.

Kočijev, ki je ob zmagovalcu edini nepremagani, je z zmago nad Szbo prišel do delitve drugega mesta. Zanimiv je bil obračun med Lejnom in Speelmanom. Prvi bi z zmago dohitel igralce na drugem mestu, drugi pa bi s celo točko osvojil velemojstrsko normo. Uspelo pa ni ne enemu ne drugemu — partija se je končala remi.

Drugi rezultati: Hartston : Balshan 1:0, Christiansen : Biyiasas remi, Taulbut : Botterll remi. Prost je bil Peters.

Vrstni red: Andersson 9,5, Csom, Vasjukov, Kočijev in Speelman 8,5, Lejn, Christiansen, Mestel 8, Biyiasas in Hartston 7,5, Taulbut 5,5, Suba, Botreril 5, Peters 4, Balshan 3.

Priznanja članom prvakove delegacije

MOSKVA — Deset članov delegacije, ki je spremljala Anatolija Karpova v dvoboju s Korčnojem na Filipinih, je dobilo priznanja komiteja za telesno kulturo in šport SZ.

Velemojstra Balašov in Zajcev sta dobila naslov zaslužnih trenerjev SZ, častno značko za zasluge v razvoju telesne kulture in športa« so dobili predsednik šahovske federacije SZ Vitalij Sevastjanov, direktor centralnega šahovskega kluba Viktor Baturinski in trener — konzulat Mihail Talj.

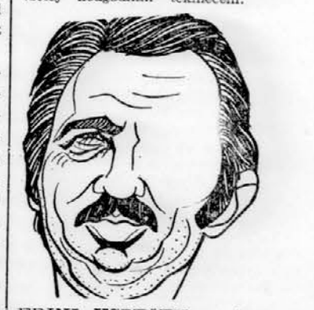
Častna priznanja so dobili dr. Mihail Geršanovič (trener — zdravnik), dr. Vladimir Zuhar (trener — zdravnik), Aleksander Rožalj (trener — konzultant) in Evgenij Vasjukov (trener — konzalant).

Častno slovo Partizana

MOSKVA, 15. januarja — V četrtfinalu pokala evropskih klubov je Burevesnik premagal beograjskega Partizana s 7:5 in ga tako izločil iz tega tekmovanja. Z zmago 3,5:2,5 v drugem krogu so se goste vsaj častno poslovili.

Rezultati 2. kroga: Smislov : Gligorić 0:1, Matulović : Balašov remi, Georgandze : Razuvajev : Karakljajić remi, Jolsić : Palatnik remi.

V beograjski ekipi je bil najuspešnejši Gligorić, ki je uvodnemu remiju z bivšim svetovnim prvakom dodal lepo zmago nad vselej neugodnim tekmecem.

EDINI USPEŠEN — Velemojster Svetozar Gligorić.

STRELJANJE

Rekord mladincev Olimpije

GROSUPLJE — Na republiškem prvenstvu v streljanju s standardno zračno puško in pl. štolo je nastopilo 157 tekmovalcev iz 21 streliških drušin. Na tridnevnem tekmovanju so najboljši rezultat doseglimladinci Olimpije, ki so v streljanju z zračno puško s 1097 krogi dosegli nov mladinski republiški rekord.

Rezultati: pištola — člani: 1. Gaber 379, 2. Selan (oba Ol) 379, 3. Peternel st. 377, 4. Peternel ml. (oba Kr) 377, 5. Jereb (Š. Loka) 374; **ekipno:** 1. Olimpija 1483, 2. J. Lacko Ptuj 1469, 3. Kranj I 1455, 4. Mrož I 1449, 5. Mrož II (obe Vel) 1446; **mladinci:** 1. Klanjšek (Mrož) 1036, 2. Debevec (Ol) 357, 3. Trinkaus 353 4. Jazbin, Šeš (oba Mrož) 350, 5. Vere (Kamnik) 345; **ekipno:** 1. RSC Velenje 1047, 2. Mrož Velenje 1036, 3. J. Lacko Ptuj 999, 4. Olimpija 956; **puška — člani:** 1. Debevec (Ol) 378, 2. Kušter (Sl. Gradec) 373, 3. Radej (Kamnik) 373, 4. Kraljič 372, 5. Mikolič (oba Ol) 372; **ekipno:** 1. Olimpija I 1481, 2. Olimpija II 1445, 3. Kranj 1443. 4. Kamnik 1436, 5. Slovenj Gradec 1433; **mladinci:** 1. Spasojević (JLA) 369, 2. Barta 366, 3. Zuna 366, 4. Debevec (vsi Ol) 365, 5. Slanjšek (Mrož); **ekipno:** 1. Olimpija 1097 (mlad. rep. rekord), 2. Mrož Velenje 1063, 3. J. Lacko 1052; **mladinke:** 1. Murovec (Kr) 359, 2. Zupančič 347, 3. Kapelj 340, 4. Colnar (vse Heroj Vitez Črnuše) 330, 5. Zlobko (V. Lašče) 323; **ekipno:** 1. Heroj Vitez Črnuše 1067; **članice:** 1. Klemenc 357, 2. Jeglič 353, 3. Tratnik (vse Ol) 352, 4. Puschnjager (R. Slatina) 348.

LOJZE GABERŠČEK

Zmagala Navratilova in Mc Enroe

Connors poškodovan — V finalu žensk poraz Evertove

SAN FRANCISCO — Na zahodu in vzhodu ZDA je bil tenis te dni v središču pozornosti. V newyorškem Madison Square Gardnu je bil finalni turnir moških serije Colgate. V odsotnosti Borga in Vilasa je zmagal Mc Enroe, ki je v finalu premagal rojaka Asheja. Mc Enroe je bil najboljši tudi med dvojicami, v katerih je igral z Američanom Flemingom.

Finale drugega turnirja serije Avon za ženske pa je dobila wimbledonska zmagovalka Navratilova, ki je premagala Chris Evert s 7:5, 7:5.

V četrtek s Poljsko

ZAGREB — Naša teniška reprezentanca bo v nadaljevanju evropskega dvoranskega ekipnega prvenstva v četrtek igrala s Poljsko v Beogradu. Na tekmi z Belgijo v Zagrebu (2:1) sta točki osvojila Ostoja in Ilin, izgubila pa je dvojica Ilin — Tomović. Podrobni izidi — Ostoja : Stevaux 1:6, 6:1, 6:3, Ilin : Boiljeu 6:3, 6:2, Ilin — Tomović : Hombergen — Boiljeu 2:6, 4:6.

Prisrčna slovesnost v Mariboru

Razdelili priznanja 12. skakalne »turneje treh dežel«

MARIBOR — V hotelu Orel so v nedeljo zvečer slovesno razdelili nagrade in priznanja za zadnjo tekmo in 12. skakalno »Turnejo treh dežel« v celoti. V imenu pokrovitelja, izvršnega sveta skupščine SRS, je priznanje razdelil podpredsednik Vitja Rode. V končni razvrstitvi naj tokrat našteje mo še Jugoslovane, za katere včeraj nismo imeli rezultatov — člani: 15. Bogataj 595,0, 17. Velikonja 593,3, 18. Kajzer 592,1, 19. Benedik 587,4, 30. Anžel 552,5, 51. Dolhar 375,3, 53. Loštrek (foba tekmo manj) 425,8; **mladinci:** 11. Komel 559,6, 13. Bajc 552,5, 14. Bizjak 535,9, 19. Jemec 520,6.

Sicer pa je bilo najbolj žal Makarju, da je po visoki uvrstitvi v prvi mariborski seriji v drugi padel, Norčič rekorda ni pričakoval, je pa potrdil, da se še ni povsem rešil krize, ki se je začela na innsbruškem Bergislu, mladinski trener Jurman pa je poudaril, da ni res, da bi bila ekipa za mladinsko SP v Kanadi že izbrana.

F. D.

SLAVLJENCI 12. TURNEJE — Avstrijski smučarski skakalci — z leve — Groyer (2.), Tuchscherer (1.) in Neuper (3.) so bili najboljši v skupni razvrstitvi na 12. skakalni »turneji treh dežel«. Na sliki: slavljenci s pokali na slovesni razglasitvi v Mariboru. Foto: Bogo Čerin

Kranki domov?

Avstrijski nogometni zvezdnik Hans Kranki, ki je po »emigraciji« z Dunaja odšel v Barcelono, bi se rad vrnil domov. Čeprav je z Barcelono podpisal trileten pogodbo, se utegne zgoditi, da jo bo prekinil še po prvem letu, piše madridski športni časopis »As«. In razen: Kranki ima v Španiji slino dometuje.

Kdo namesto Menottija?

V Argentini že iščejo naslednika za Cesarja Luisa Menottija, selektorja reprezentance svetovnih prvakov. Najresnejša kandidata za Menottijevo mesto sta tudi proslavljeni igralec italijanskega prvenstva Omar Sivori in najpopularnejši južnoameriški trener Juan Carlos Lorenzo (Boca Juniors).

Bolje od svetovnega rekorda

AUCKLAND — Romunska atletinja Natalija Maracescu, svetovna rekorderka v teku na eno miljo, je pretekla 2.000 m v »samostojnem« teku in v hudem vetru v 5:39,00. Ta rezultat je boljši za eno sekundo od svetovnega rekorda L. Brjaginove (SZ).

Krauseju gre bolje

ESSEN — Boksar-amater Jürgen Krause (ZRN), ki je bil po k. o. več ko mesec dni v nezavesti, ni več v življenjski nevarnosti. Pred dnevi se je prvič zavedel, vendar zdravniki menijo, da lahko še pride do komplikacij. Te dni so opustili umetno dihanje, boksar pa je lahko prvič premaknil tudi roki.

Stevilka 1. v Južni Ameriki

BUENOS AIRES — »Sportnik leta« v Južni Ameriki je kralj strelcev argentinske nogometne enajsterice na svetovnem prvenstvu Mario Kempes. Drugo mesto pripada motociklističnemu svetovnemu prvaku, Venezuelcu Johnu Cecottu. Uspeh argentinskih nogometašev na SP se zrcali tudi s 3. mestom vodje reprezentance Cesarja Menottija. Nadaljnji vrstni red je: 4. Aurelia Penton (Kuba), tekačica na 400 m, 5. Carlos Reuteman (Argentina), avtomobilski dirkač, 6. Hugo Corro (Argentina), boksar srednje kategorije.

MED NAJBOLJŠIMI: Carlos Reutemann.

Dvoboja spet ne bo

SIDNEY — Dolgo pričakovani dvoboj na 1500 m med olimpijskim prvakom na tej sezi, Novozelandcem J. Walkerjem, in zmagovalcem na 1500 m na igrah Commonwealtha, Angležem D. Moorerotom, so spet odpovedali. Ta dva atleta naj bi se pomerila v Sidneyu, vendar je Anglež sporočil, da zaradi prehlada in po nasvetu zdravnika ne more nastopiti.

Alting v bolnišnici

CRANS MONTANA — Nekdaj sloviti zahodnonemški kolesar Rudi Altig si je pred dnevi v Crans Montani, tekmecu Kranjske gore za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju 1982, pri smučanju hudo zlomil nogo. Altig ima v Crans Montani počitniško stanovanje. Sedaj bo moral dalj časa prebiti v bolnišnici, kjer so ga že operirali; čez dva tedna naj bi ga zdravniki prepustili domači negi.

Na priprave v Španijo

MALAGA — Nogometna selekcija Saudske Arabije bo 15 dni na pripravah v španski Marblei (Costa del sol). Arabci bodo v tem času odigrali tudi prijateljsko tekmo s članom II. španske lige Malago.

PO DOMAČIH KRAJIH

POPOVA ŠAPKA — Vojak Vinko Kramer iz Bitole je zmagal v biatlonu na prvenstvu skopskega armadnega območja. Ekipno je zmagala ekipa Skopje I. s 55 točkami pred Skopje II. 49 in Strumico 42.

TRBOVLJE — Na kvalifikacijskem kegljaškem tekmovanju za slovensko ligo so bili doseženi naslednji izidi: Cerda 5327, Proleus 5256, Koper 5147, Hidro 5135, Novo mesto 5130, Tekstina 5124, Branik 5015 in Kamnik 5004.

Z.

Začetek prvenstva v Mariboru

MARIBOR — Danes se s smučarskim prvenstvom začenja letošnje sindikalno prvenstvo Maribora. Najprej se bodo na smučišču Areh pomerili moški v veleslalomu. Start je ob 14.30. Jutri se bodo ob isti uri pomerile ženske, v četrtek pa nato še veterani v obeh konkurencah. V petek bodo na istem smučišču nastopile še vse kategorije v smučarskem teku. Start je ob 14. uri, moški bodo tekli na 6, ženske pa na 3 km. V vseh disciplinah je tekmovanje posamično in ekipno.

F. D.

V posameznih disciplinah so zmagali. Moški — mali nogomet: Vozila Gorica; namizni tenis: PTT; rokomet: Iskra; odbojka: Salonit; košarka: Salonit; kegljanje: Elektro Gorica; balinanje: ŠGP Gorica; šah: ŠGP Gorica; plavanje: ŠGP Gorica; atletika: ŠGP Gorica; streljanje: Iskra.

Ženske — odbojka: Ljubljanska banka; namizni tenis: Salonit; streljanje: Iskra; kegljanje: Mebelo; plavanje: OŠ Milojka Strukelj; atletika: OŠ M. Strukelj.

Splošna ugotovitev je, da so igre v minulem letu dobro organizirali, predvsem po zaslugi nekaterih klubov in društev, ki so vodili posamezne panoge odnosno discipline.

R. K.

Zmaga SGP Gorica pred Meblom

NOVA GORICA — V organizaciji komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu sindikatov v Novi Gorici so minuli mesec končali občinske sindikalne igre v letnih športih za leto 1978, ki so bile v 11 moških in 6 ženskih panogah. Igre so trajale vse od spomladi pa vse do novoletnih praznikov, kar pove, da je bil v imenjih panogah uveden igraški sistem. Skratka, igre so dovolj dolgo trajale, da se je lahko skoraj sleherni zaposleni iz vseh 45 delovnih organizacij redno rekreiral vse leto, kar je prvi in edini namen in tudi pomen delavske rekreacije.

Na letošnjih igrah je nastopilo 1100 delavk in delavcev — športnikov iz 45 delovnih organizacij iz novogoriške občine. Skupno je nastopilo skoraj 900 moških in 170 žensk, kar zopet zgovorno priča o premajhni vključitvi ženskega zastopstva v redno in stalno aktivnost na področju športne rekreacije. Nedvomno bodo morali organizatorji v prihodnje vse večji poudarek dajati prav ženskim športom, če hočemo že v bližnji prihodnosti doseči, da se bodo ženske enakovredno začele vključevati v telesnokulturno sfero. V končni uvrstitvi so zmagali zastopniki SGP Gorica pred Meblom in Iskro. V ženski konkurenci je zmagala osnovna šola Milojke Strukelj pred Salonitom in Iskro. V moški konkurenci so bili najboljši športniki SGP Gorica pred Meblom in Iskro.

Uspeh Fužinarja

RAVNE NA KOROŠKEM — Te dni je bil v Selah na avstrijskem Koroškem že četr

Razprodaja dobra priložnost - ne za kupce, ampak za trgovce

Znižanje cen je v trgovine privabilo kar precej kupcev, ki pa z izbiro niso najbolj zadovoljni — Na voljo le velike ali majhne številke in staro blago

LJUBLJANA, 15. januarja — Trgovci po vsej Sloveniji so danes dočakali svoj dan. Na stežaj so odprli vrata trgovin in pričeli z razprodajo zimske konfekcije, ki bo trajala vse do sredine prihodnjega meseca.

V ljubljanskih trgovinah se je že zgodaj zjutraj trlo kupcev. Ogledovali so si blago, ki je bilo naprodaj tudi po 40 odstotkov nižjih cenah. Najhujša gneča je bila v največjih ljubljanskih trgovinah — Nami, Maximarketu in Modni hiši, — kjer je marsikakšen plašč ali obleka (naprodaj so bili po 1000 do 1400 dinarjev) dobil novega lastnika. Že ob površni oceni reakcije kupcev, je bilo očitno, da so bile predstavnice nežnega spola mnogo bolj kritične do ponujenega blaga. Tudi nekaj deset odstotno znižanje cen jih ni zadovoljilo.

Na obali še čakajo

Tudi v obalnih občinah — Kopru, Izoli in Piranu — so lahko kupci izbirali med različnimi vrstami zimskih plaščev, oblek, pletenin, perila in obutve, ki so bili cenejši od 20 do 40 odstotkov. Vendarle pa je nekatere obalne trgovine na razprodajo šele pripravljajo.

V postojnski »Blagovnici« so bili danes trgovci kar zadovoljni. Kupcev, ki jih je privabila razprodaja zimske konfekcije, se je kar trlo. Zimski moški, ženski in otroški plašči, pletenine in tudi nekaj smučarskih hlač, je bilo naprodaj za 30 do 50 dinarjev ceneje in kot zatrjujejo postojnski trgovci, je bilo naprodaj le kvalitetno blago.

Ponujajo obleke iz 1975. leta

Tudi na Jesenicah, v Kranju in Radovljici so trgovci s celo 80 odstotnim znižanjem cen zimske in jesenske konfekcije privabili v prodajalne precej ljudi. Za zimski površnik je bilo potrebno odšteti 1200 dinarjev, za ženski pa nekoliko več — 1440 dinarjev. Na Jesenicah so si menda kupci posebej pozorno ogledovali črn plašč Škofjeloškega »Kroja«, ki je svoje dni stal 4510 dinarjev, danes pa samo 2600 dinarjev. Da vsa razprodaja le ne bi izzvenela v zatrjevanju trgovcev, da je vse blago prvovrstne kvalitete in iz letošnje zaloge, so poskrbeli v radovljiški »Modi«. Kupcem ponujajo moške obleke po 1200 dinarjev, nosijo pa letnico izdelave 1975.

Čeprav trboveljske trgovine ponujajo kupcem tudi za 70 odstotkov znižano blago pa le-ti vihajo nosove. Vzrok je preprost. Razstavljeno in ponujano blago je kričečih barv, zelo velikih ali majhnih številk, pa tudi sodobnim modnim zahtevam ne odgovarja. Tudi močno znižane cene čevljev ne morejo navdušiti omahljivega kupca, saj je naprodaj le malo ličnih modelov.

Tudi Brežičani so lahko danes v nekaterih svojih trgovinah kupovali zimsko konfekcijo po precej znižanih cena. Tamkajšnji trgovci zatrjujejo, da je vse blago iz lanske in letošnje zimske sezone, priznavajo pa, da se bo na policah našel tudi kakšen model izpred dveh let.

Strnimo ugotovitve

Če na kratko strnemo ugotovitve ob razprodajah v celjskih, mariborskih, ptujskih in slovenjgraških trgovinah, lahko rečemo, da so nižje cene sicer privabile mnogo kupcev, vendarle ti niso bili povsem zadovoljni z izbiro. V Celju moraš biti nadpovprečno velik ali majhen, če hočeš najti primeren plašč ali obleko, na mlade pa so pri razprodaji menda sploh pozabili.

Nekoliko so presenetili mariborski trgovci, ki so že sedaj ponudili smučarske komplete, za katere je potrebno odšteti le okoli tisoč dinarjev. V Slovenski Bistrici pa so menda popolnoma obšli zimske razprodaje, saj s 30 odstotnim popustom prodajajo le moške srajce in hlače iz žameta in jeansa.

Pomurski kupci bodo lahko v enomesečni razprodaji kupili predvsem pletenine, trikotažo ter metrsko blago. Pač pa tamkajšnji trgovci priznavajo, da je vse ponujano blago starejše proizvodnje, ki ni šlo posebej dobro v promet in je zato počakalo na razprodajo.

V akciji o razprodajah v Sloveniji so sodelovali: Vlasta Felc, Vlado Podgoršek, Majda Struc, Peter Potočnik, Marjana Triler, Boris Jež, Danilo Utenkar, Ivan Praprotnik, Boro Borovič, Ivica Burnik, Pavle Burkeljc, Janez Kovačič.

Obnovljeno središče Slovenske Bistrice

SLOVENSKA BISTRICA, 15. januarja — Središče Slovenske Bistrice ima v teh dneh nov, bolj urejen videz. Ob občinskem prazniku so slovesno odprli prenovljeni Trg svobode in Titovo cesto. Postavili so novo javno razsvetljavo, asfaltirali pločnike, obnovili vodovod in tudi kanalizacijo. V okviru teh preureditev so prestavili tudi spomenik NOB, obnovili pa bodo še številna pročelja zgradb v središča mesta.

Foto: Bogo Čerin

Pred bolnišnico še manj parkirišč za občane

Praksi divjega parkiranja v Mariboru pomaga tudi majhna skrb za nove parkirne prostore

MARIBOR, 15. januarja — Po prometni zmedi in gneči na vse redkejših parkiriščih se Maribor nedvomno pri. bližuje velikim mestom. Nedavno so v samem središču v gradbišče spremenili dve večji parkirišči, kar je seveda parkirno stisko še povečalo. Tako se praksa divjega parkiranja v Mariboru že kar množično uveljavlja, še zlasti, ker »grešnikom« ne grozi pajek: le tu in tam kakšno vozilo, ki vendarle preveč ovira promet, odpelje vlečna služba.

Mariborske parkirne prostore pa bodo v kratkem še »zožili« za parkirišče pred mariborsko bolnišnico. Tega naj bi po predlogu bolnišnice namenili za parkiranje vozil delavcev bolnišnice, in sicer med 6. in 14. uro. Tako bodo lahko tu parkirala le vozila z oznako H, ki jo bodo dobili le člani kolektiva. Vozniki, ki bodo v bolnišnico pripeljali težko gibljive bolnike, bodo lahko na območje bolnišnice zapeljali le s posebno dovolilnico in se tu zadržali do 30 minut.

Prav nujno je, da bi na območju mariborske bolnišnice končno uredili promet, saj so doslej divje parkirana vozila marsikdaj močno ovirala reševalna in druga vozila na nujnih vožnjah — toda kje bodo parkirali občani? V času obiskov je že sedaj pred bolnišnico prava avtomobilska gneča, zato bi bilo prav, da se delavci bolnišnice odločijo za prometno ureditev na svojem območju v sodelovanju z občani in se s pristojnimi v občini dogovore za prometni režim, ki bi v neposredni okolici omogočil parkiranje tudi obiskovalcem bolnišnice.

MAJDA STRUC

Stanovanja z zamudami

V Murski Soboti ne bodo izpolnili srednjeročnega plana stanovanjske gradnje — Primanjkuje 105 stanovanj

MURSKA SOBOTA, 15. januarja — Družbeno usmerjena gradnja stanovanj v soboški občini, predvsem pa v Murski Soboti, kljub precejšnjim naporom samoupravne stanovanjske skupnosti in zagotovljenim sredstvom, močno zaostaja. Tako z veliko gotovostjo lahko zapišemo, da do konca srednjeročnega obdobja v občini — pretežno v Murski Soboti — ne bo zgrajenih načrtovanih 740 stanovanj, predvsem zaradi »starih grehov« pri komunalnem urejanju zemljišč in nekaterih nerešenih pravno lastninskih sporov z lastniki zemljišč oziroma starih hiš v Murski Soboti.

Trenutno v Murski Soboti ne morejo dobiti stanovanja tudi prosilci, ki so v samem vrhu liste družbene pomoči. Teh je že štirideset in le redki med njimi se lahko nadejajo ključev stanovanja že do konca leta. Lani je bilo sicer v Murski Soboti zgrajenih 136 stanovanj, kar pa je premalo za pokritje vseh potreb. Res pa je, da v občinskem središču stanovanjskih zagat skoraj ne bi poznali, če bi v roku zgradili 103 stanovanja, kot je načrtovano v tem srednjeročnem obdobju.

Zakaj kljub zagotovljenemu denarju, kar med občani že povzroča dokaj hudo kri, že sedaj ni bilo zgrajeno načrtovano število stanovanj? Vzroka sta predvsem dva: prepočasno urejanje zemljišč v preteklih letih in razdrobljena gradnja na raznih koncih mesta. Že lani bi morali pričeti z gradnjo soseske s 320 bloki v severnem delu Lendavske ulice. Ker še sedaj niso sklenjeni vsi dogovori z lastniki hiš, predvsem pa nimajo republiškega soglasja za lokacijo kotlovnice (prošnjo so vložili že lani februarja), se z gradnjo še vedno ni pričelo.

● Letos bo v soboški občini zgrajenih 115 stanovanj, od tega 89 v Murski Soboti, po 6 v Puconcih in in Pri gradu in 14 v Belincih. V Ulici Staneta Rozmana bo dograjen 42-stanovanjski blok, v Vrtni ulici pa blok s 47 stanovanji.

Stanovanjska samoupravna skupnost je že 1976. leta predlagala, da bi pri blokovski gradnji dali prednost območju med Ulico Štefana Kovača in Kidričevo ulico v središču mesta, ki je komunalno urejeno, prav nobenih ali redke težave pa bi bile s sedanjimi lastniki parcel. Šele nato bi pričeli z gradnjo stanovanj na Lendavski ulici, ki ob naštetih težavah, ni komunalno urejena, je brez nujno potrebnega severnega kolektorja za kanalizacijo, transformatorja in še bi lahko naštevali. Vse pomanjkljivosti bi seveda podražile gradnjo. Stanovanjska skupnost je že nekajkrat zavrnila možnost etapne gradnje soseske. Že sedaj je namreč treba za kvadratni meter stanovanjske površine odšteti 9500 dinarjev.

Srednjeročni plan gradnje stanovanj bodo v Murski Soboti lahko realizirali v primeru, če bi v kratkem pospešeno pričeli graditi omenjeno sosesko v Lendavski ulici, to pomeni 328 stanovanj do konca 1980. leta. Sodeč po sedanjih izkušnjah z gradbinci, bo plan težko realiziran. Le primer: blok, ki bi moral biti v Ulici Staneta Rozmana dograjen lani novembra, bo vseljiv šele konec prihodnjega meseca.

IVAN GERENCER

„Zamrznjena“ vlečnica na Kapeli

Zaradi stalnih okvar so napravo, ki jo smučarji pogrešajo, ustavili

RADENCI, 15. januarja — Čeprav so v Pomurju sorazmerno majhne možnosti za smučanje, imata zimski šport iz leta v leto več pristašev med mladino in odraslimi. V tem znamenju sta radensko turistično društvo in TVD Partizan uredila že leta 1972 za nedeljske smučarje in tudi za goste zdravilišča smučarsko vlečnico na severnih obronkih Kapele pri Radencih.

Naprava z zmogljivostjo štiristo smučarjev na uro je že prvo leto privabila številne mlade in odrasle smučarje na sicer krajšo, a zelo privlačno smučarsko progo, vendar so se v kasnejših letih kolesca vlečnice zavrtela zelo poredko, naprava pa je povsem »zamrznila« tudi to zimo, ko je dovolj snega.

Graditelji te vlečnice sicer pravijo, da je stalnim okvaram botrovala neustrezna lokacija gornje postaje vlečnice. Ta bi morala biti kakšnih štirideset metrov više, pa zaradi nesoglasja z lastnikom zasebne zemlje niso mogli proge podaljšati.

Stalne okvare in druge težave so bile tudi vzrok, da so graditelji prepustili smučarsko vlečnico v upravljanje zdravilišču Radenska oziroma njegovemu tozdu Komunala. Tu sicer pravijo, da so pravočasno vložili prošnjo za uporabno dovoljenje, vendar naj bi jih bila pustila na cedilu pristojna republiška komisija pri Smučarski zvezi Slovenije.

Zdaj, ko so pred durmi zimske počitnice, in bi mladež s pridom uporabljala to pridobitev, je seveda med ljudmi na tem območju veliko hude krvi. Očitno je namreč, da imajo odgovorni do te vlečnice malomaren odnos, čeprav so bila vanjo vložena precejšnja družbena sredstva.

B. B.

Opozorila ne zadoščajo

Številna nerešena vprašanja v ravenski železarni in v rudniku Mežica terjajo večjo pozornost komunistov

RAVNE NA KOROŠKEM, 15. januarja — Številni nerešeni problemi v železarni na Ravnah, v rudniku Mežica in nekaterih drugih delovnih organizacijah in tozdih, predvsem pa nedorečenost pri iskanju pravih formul za nagrajevanje po delu in urejanje dohodkovnih odnosov, terjajo neprimerno večjo aktivnost in učinkovitost komunistov v Mežiški dolini.

Nalog in problemov, ki so se nakopičili, ni malo in komunisti bodo morali pošteno poprijeti za delo, da bodo nadoknadili zamujeno. Bržčas ne bo dovolj, če bodo člani zveze komunistov na probleme zgolj opozarjali, temveč bodo morali z delom v osnovnih organizacijah aktivno sodelovati tudi pri konkretnem družbenopolitičnem delu in gospodarski aktivnosti.

Spoznanje, da v železarni na Ravnah, ki je lani sicer zabeležila zelo dobre gospodarske rezultate, po februarski prekinitvi dela niso storili skoraj nič, da bi dograjali sistem nagrajevanja po delu, je vse prej kot spodbudno. Za tak položaj so tudi krivi komunisti, ki so bili premalo vztrajni in odločni.

Zgodilo se je celo, da so konec minulega leta v tej OZD hoteli poračunati osebne dohodke vodilnim, vodstvenim in administrativnim delavcem za leto in pol nazaj, kar je med delavci vzbudilo nezadovoljstvo in ni veliko manjkalo, da bi, tudi zaradi nerešenih starih problemov prišlo do ponovne prekinitve dela.

V železarni se srečujejo z mnogimi problemi. Med drugim še vedno niso zaživeli dohodkovni odnosi, močno je prisotna težnja po uravnilovki, delavci v tozdih ne razpolagajo v celoti z ustvarjenim dohodkom — zato je nesprejemljivo, da so komunisti ob vsem tem v glavnem stali ob strani.

S podobnimi problemi se srečujejo tudi v rudniku Mežica. Nekateri tozdi so začeli kršiti samoupravni sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke, imajo neenotna stališča do vrste odločujočih vprašanj; povrh vsega pa jih pesti še vprašanje prihodnosti tozda Rudarski obrati.

Čeprav od družbe terjajo pomoč pri reševanju gospodarske problematike in pri zagotavljanju perspektive rudnika pa sami niso storili vsega, da bi pripomogli k reševanju nastalega položaja.

V manjših OZD in tozdih se sicer ne srečujejo s tako težkimi problemi, kot v dveh največjih delovnih organizacijah, pa tudi tam ugotavljajo, da je prizadevnost komunistov zelo popustila. Neuresničenih je ostala vrsta nalog in nerešenih mnogo vprašanj — tudi skupnega pomena za vso občino.

Zato tudi sklep občinske konference ZK, da je potrebno zaostriti osebno in kolektivno odgovornost. Komunisti se morajo tudi načrtneje idejnopolitično izobraževati, da bodo kos vedno novim in vse bolj odgovornim nalogam.

Na dlani je tudi, da bodo morali biti komunisti v Mežiški dolini v bodoče bolj tenkočutni tudi do manjših in vsakdanjih problemov, ki tarejo ljudi. Obračunati bi kazalo z vse preveč forumskim delom in krepiti aktivnost komunistov v osnovnih organizacijah.

IVAN PRAPROTNIK

Nedelje brez dežurstev

Zadrega ob poplavljeni kleti bloka v Dolgem polju

CELJE, 15. januarja — Kaže, da bi v celjski občini kar v vseh dejavnostih nemara radi uveljavili pravico delavcev do prostega vikenda, da bi življenje ta dva dneva kratkomalo zastalo. Morda to tudi ni res, vendar takšne domneve vsiljujejo izkušnje s čiščenjem snega. Temu se je pritrjujoč primer, ko v nedeljo od ustrezne komunalne organizacije ni bilo mogoče priklicati delavcev, ki bi prišli popravit okvaro v stanovanjskem bloku na Dolgem polju, kjer je odtočna voda poplavila kleti.

K sreči okvara ni bila katastrofalna. Kaj pa bi — ob takšni komunalni brezbrižnosti — šele bilo, če bi bila? Delavci vseh služb ob koncu tedna prav gotovo ne bodo mogli biti prosti.

D. H.

Poroke

MARIBOR — Minulo soboto so se poročili: Silvo Krajnc, delavec, in Slava Kontrec, delavka; Ivan Škergel, telefonist, in Slavica Kaučič, monterka; Ivan Kumer, avtoklepar, in Irena Lovrec, delavka; Roman Tištravec, str. tehnik, in Anica Hebar, vzgojiteljica; Igor Orožim, vodja laboratorija, in Darinka Širec, ref. za kadre; Zlatko Janžeković, avtomehanik, in Sonja Demonet, adm. tehnica; Franc Vinkovič, ključavničar, in Božica Sprajc, administratorka.

Pogrebi

MARIBOR — Na pobreškem pokopališču bodo danes pokopali: Heleno Fuks, 59-letno upokojenko, ob 12.30; Ivana Bočnika, 69-letnega upokojenca, ob 13. uri; Marijo Travnik, 68-letno upokojenko, ob 13.30; Ano Volavšek, 73-letno upokojenko, ob 14. uri; Jožeta Juvana, 55-letnega delavca, ob 14.30 in Ljudmilo Ules, 71-letno upokojenko, ob 15. uri.

Veseli „Celjski filter 79“

Ob zaključku prireditev 27. februarja tudi pustni karneval

CELJE, 15. januarja — Celjani, ki so nekoč imeli lepe pustne karnevale, bodo spet dobili pravi karneval, vendar bo ta le zaključni del družabnih prireditev, ki bodo trajale več dni. Popravili ga bodo 27. februarja.

Tak je sklep organizacijskega odbora za pustni karneval, o katerem so novinarje seznanili na tiskovni konferenci OK SZDL. V okviru pustnih norčij bodo pripravili zabavno prireditev na drsališču, plese, zabavne radijske oddaje, nastope dramskih skupin z duhovitimi satiričnimi besedili, razstavo karikatur itd.

Karneval bo nosil ime »Celjski filter 79«, vsebinski del bo pripravila programska komisija.

D. H.

Celovitejše obveščanje

Sklepna faza prizadevanj koroških občin za boljše informiranje bo ustanovitev Indok centrov — Pobuda SZDL

DRAVOGRAD, 15. januarja — Indok centri so pomemben del celovitega sistema obveščanja, zato z njihovim ustanavljanjem ne gre več odlašati. Na Koroškem pri tem krepko zaostajajo, saj v nobeni od štirih občin niso storili skoraj nič, da bi z ustanovitvijo Indok centrov dopolnili družbeni sistem obveščanja.

Krepko bo potrebno prijeti za delo. V akcijo naj se vključijo tako občinske skupščine, družbenopolitične organizacije, SIS in tozdi, da bi ustvarili pogoje za kvalitetno informiranje, ki je za odločanje še kako potrebno.

To je zgolj eno izmed stališč s posveta, ki ga je pripravil medobčinski svet SZDL za Koroško z namenom, da poživi prizadevanja za ustanovitev občinskih indok centrov.

V praksi se je že neštetokrat izkazalo, da tako delegati občinskih skupščin, skupščin SIS, delavci v tozdih in drugi, še prevečkrat odločajo zgolj po občutku, brez potrebnih in popolnih informacij.

Tudi na Koroškem se dogaja, da ločujejo gospodarsko, samoupravno in politično informacijo, da te tečejo ločeno po najrazličnejših kanalih, namesto da bi prav z Indok centri pomagali odpraviti vrzel in zagotoviti pogoje za boljše obveščanje in odločanje.

Resničnih, sprotnih in celovitih informacij je še vse premalo, tudi v tovarniških listih, čeprav je znano, da je svobodno in odgovorno komuniciranje eden bistvenih pogojev za uresničitev samoupravnih delegatskih odnosov.

Čeprav je obveščanje na Koroškem preko časopisov, tovarniških glasil in lokalnega radia dobro zastavljeno, pa v verigi obveščanja manjkajo občinski Indok centri. Za njihovo ustanovitev se bo do morale zavzeti tako občinske skupščine, politične organizacije, SIS, tozdi in krajevne skupnosti, saj so skupno odgovorni za dobro informiranje.

Akcijo za ustanavljanje Indok centrov bo spodbudila SZDL, kjer bodo najprej opravili analizo sedanjega obveščanja v občinah in regiji kot celoti. Znova bodo opozorili na naloge nosilcev informiranja, saj se često dogaja, da v mnogih sredinah do obveščanja nimajo pravega odnosa.

Sklepna faza prizadevanj za boljše informiranje bo ustanovitev Indok centrov. Občine bodo pri tem posegle tudi po izkušnje drugih, predvsem pa bodo uporabile strokovno pomoč republiškega indok centra.

I. P.

gradbeno industrijsko podjetje
OBNOVA
n.sol.o.
ljubljana titova 39

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana, Titova c. 39

vabi
sodelavce za opravljanje prostih del in nalog:

I. Služba plana procesa

1. **glavnega tehnologa gradbenih del**
za samostojno reševanje zahtevnih nalog s področja tehnologije, razvoja in notranje kontrole ter vodenje večje skupine tehnologov, koordinacija dela med njimi in zunanjimi sodelavci

II. Služba za tržništvo

2. **vodje projekta na domačem tržišču**
za vodenje inženiring opravil, pridobivanje del, pripravo dokumentacije za opremo zemljišč, izdelavo projektnih programov, komercialni nadzor nad gradnjo, kolavdacijo in predajo objektov

III. Računovodska služba

3. **vodje oddelka finančnega knjigovodstva**
za vodenje, organiziranje in koordinacije dela v oddelku, sestavljanje kontnega plana, izdelovanje zbirnih in konsolidir. bilanc, nadomeščanje vodje računovodske službe

4. **administratorja I**
za strojepisna in administrativna dela v računovodski službi

IV. Služba za organizacijo in informatiko

5. **vodje oddelka za organizacijo poslovanja**
za vodenje in koordinacijo del v oddelku za organizacijo poslovanja

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit, znanje tujega jezika in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
2. visoka ali višja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
3. višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
4. srednja ali nepopolna srednja izobrazba ekonomske ali splošne smeri in 2 leti delovnih izkušenj
5. visoka ali višja izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Pismenim ponudbam priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev in jih pošljite v 15 dneh od objave na naslov: GIP »OBNOVA« Ljubljana, Titova cesta 39, Splošno kadrovska služba. 377

V NEKAJ VRSTAH

Seminar za idejnopolitično usposabljanje v ZK

MARIBOR — Danes se je začel seminar za tiste, ki v osnovnih organizacijah ZK skrbe za idejnopolitično izobraževanje članstva. Tako bodo udeleženci seminarja še nekoliko bolj poglobljeno proučili naloge komunistov, ki jim jih na tem področju narekujejo kongresni sklepi, pregledali bodo delo na področju idejnopolitičnega izobraževanja v preteklem letu — tako v svojih osnovnih organizacijah kot na ravni konference ter se dogovorili o delu in metodah v tem letu.

M. S.

Letos 12 stanovanj v Puconcih in pri Gradu

PUCONCI — V tem krajevnem središču, nedaleč od Murske Sobote, so pričeli z gradnjo šeststanovanjskega bloka. Dograjen bo do avgusta. Stanovanja bodo dobili delavci TOZD Proizvodnja kremenčevega peska in družine, potrebne družbene stanovanjske pomoči. Z gradnjo šeststanovanjskega bloka za potrebe učiteljev bodo v kratkem pričeli tudi pri Gradu na Goričkem.

I. G.

Študentje v mladinskih akcijah

MURSKA SOBOTA — Občinska konferenca ZSMS je pripravila pogovor s predstavniki kluba prekmurskih študentov v Ljubljani in kluba študentov Pomurja, ki deluje v Mariboru. Ker je bilo dosedanje sodelovanje le preveč skromno, so se dogovorili za nekaj skupnih akcij v tem šolskem letu. Tako bi se naj v bodoče študentje tvorno vključevali v delo konference mladih v vzgoji in izobraževanju. Sodelovali bi naj še naprej v pripravi informativnih študijskih dnevov na pomurskih srednjih šolah, v razpravah o poklicnem usmerjanju, predvsem pa na mladinskih delovnih akcijah v Pomurju.

I. G.

Jasnin »Testament« mladim

MARIBOR — Mladi v Mariboru se pogosto pritožujejo, da v mestu ob Dravi primanjkuje kulturnih in drugih prireditev, namenjenih prav njim. Da je temu tako, so v glavnem krivi mladi sami, saj s svojim neprimernim odnosom in slabo udeležbo na takšnih prireditvah rušijo voljo in prizadevanja tistih redkih posameznikov, ki bi jim želeli z marljivim delom pripraviti kakšno umetniško poslastico. Tako je bilo tudi na nedavnem izredno zanimivem kulturnem večeru, ki sta ga v kaziński dvorani pripravila Jasna Kunstek in Igor Turičnik, in sicer Villonovo monodramo »Veliki testament«.

Z. N

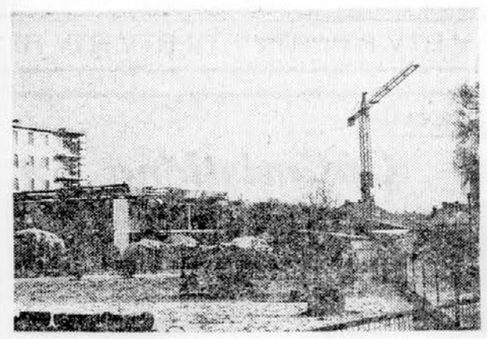
Ustanovili bodo razvojni oddelek

MEŽICA — Pri rudniku svinca in topilnici Mežica bodo ustanovili razvojni oddelek. Ker doslej niso imeli svoje razvojne službe, so se tozdi sami in s pomočjo zunanjih sodelavcev lotevali najrazličnejših investicijskih programov, ki niso bili usklajeni znotraj delovne organizacije. Prva naloga novoustanovljenega razvojnega oddelka bo izdelava izhodišč za usklajen in perspektiven razvoj celotne delovne organizacije.

J. P.

Marljivi gradbinci

LJUTOMER — Kljub slabemu vremenu ljutomerski gradbinci pridno gradijo nova stanovanja. Proizvodno gradbeno podjetje Ljutomer gradi tokrat za trg blok, v katerem bo 27. v glavnem dvoinpol ter trisobnih stanovanj. Veljal pa naj bi kakih 13 milijonov dinarjev.

Stanovanja naj bi bila dograjena do jeseni. Letos bodo dozidali tudi stanovanjski blok upokojencev, kjer bodo pridobili 15 stanovanj. Vse to pa še ne bo dovolj, da bi lahko ustregli vsem, ki potrebujejo v Ljutomeru in okolici stanovanja.

Foto: S. F.

Presežki SIS za nov zdravstveni dom

SLOVENJ GRADEC — Izvršni svet občinske skupščine je sklenil predlagati, da bi presežke samoupravnih interesnih skupnosti iz leta 1978 namenili za nakup medicinske opreme za nov zdravstveni dom v Slovenj Gradcu. Interesne skupnosti v slovenjgraški občini so lani zbrale okrog 2,5 milijona dinarjev več kot je bila dovoljena njihova poraba.

J. P.

V Podgorju in Mislinji ne bodo poročali?

SLOVENJ GRADEC — Če bo sprejet odlok o ukinitvi urada za sklepanje zakonskih zvez pri matičnih uradih v Mislinji in Podgorju — o njem bodo spregovorili še na skupščinah obeh krajevnih skupnosti, potem bodo občani v Mislinjski dolini lahko sklepali zakonske zveze le še v Slovenj Gradcu. Takšen sklep je predlagal občinski izvršni svet, ki je pri tem upošteval izredno malo število sklenjenih zakonov v minulih letih v obeh omenjenih naseljih.

J. P.

Pozornost drobnemu gospodarstvu

RAVNE NA KOROŠKEM — V Mislinjski dolini si že dalj časa prizadevajo še bolj razviti obrt. Primanjkuje predvsem nekaterih storitvenih obrti, več možnosti pa je tudi za razvoj proizvodne obrti, ki se dopolnjuje z industrijo. Analiza položaja obrti v občini, ki jo pripravlja delovna skupina pri občinskem izvršnem svetu, bo osnova za razpravo v delegatski občinski skupščini, kjer naj bi opredelili smer razvoja drobnega gospodarstva. Pri tem bodo upoštevali tako interese krajevnih skupnosti kot delovnih organizacij.

J. P.

DELAVSKA UNIVERZA BORIS KIDRIČ
LJUBLJANA, Miklošičeva 26

prireja

v dneh od 22. 1. 1979 do 2. 2. 1979

CELODNEVNI TEČAJ ZA KINOOPERATERJE

Tečajnikom zunaj Ljubljane lahko rezerviramo bivanje v dijaškem domu.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi Boris Kidrič, Ljubljana, Miklošičeva 26, telefon 311-182.

Kadarkoli potrebujete mali oglas
pokličite
061 28 111
sprejem malih oglasov po telefonu v dnevniku Delo